

ANALÝZA VZDELÁVACÍCH POTRIEB PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV A ŽIAKOV

Národný projekt
„Zlepšenie stredného odborného školstva v Prešovskom
samosprávnom kraji“

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

PREŠOVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci operačného programu Ľudské zdroje“

ANALÝZA VZDELÁVACÍCH POTRIEB PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV A ŽIAKOV

**S CIEĽOM IDENTIFIKOVAŤ HLAVNÉ OBLASTI NESÚLADU MEDZI
PONÚKANÝMI ŠKOLSKÝMI VZDELÁVACÍMI PROGRAMAMI A POŽADOVANÝMI
ZRUČNOSŤAMI NA TRHU PRÁCE**

PREŠOV 2021

OBSAH

ÚVOD	1
Národný projekt „Zlepšenie stredného odborného školstva v Prešovskom samosprávnom kraji.“	1
Analýza vzdelávacích potrieb SOŠ	2
Metodológia analýzy aktivít	4
VÝSLEDKY ANALÝZY VZDELÁVACÍCH POTRIEB SOŠ	8
I. Odborná skupina pre spoluprácu so zamestnávateľmi	8
1. Analýza prípadových štúdií projektových škôl	9
2. Analýza výsledkov aktuálneho stavu v predmetnej oblasti	19
3. Kvantitatívna, kvalitatívna analýza a interpretácia dát	21
4. Zhrnutie analýzy a odporúčania pre budúce projektové aktivity	50
II. Odborná skupina pre vzdelávanie a tvorbu inovácií pre SŠ	56
1. Popis aktuálnej situácie na projektových školách	56
2. Analýza výsledkov aktuálneho stavu v predmetnej oblasti	65
3. Kvantitatívna, kvalitatívna analýza a interpretácia dát	68
4. Zhrnutie analýzy a odporúčania pre budúce projektové aktivity	81
III. Odborná skupina pre inklúziu a podporu odborného vzdelávania žiakov zo SZP..	85
1. Popis aktuálnej situácie na školách	85
2. Analýza výsledkov aktuálneho stavu v predmetnej oblasti	90
3. Kvantitatívna, kvalitatívna analýza a interpretácia dát	93
4. Zhrnutie analýzy a odporúčania pre budúce projektové aktivity	120
IV. Odborná skupina pre podporu marketingových aktivít na zvýšenie atraktívnosti odborov žiadnych trhom práce	125
1. Popis aktuálnej situácie na školách	125
2. Analýza výsledkov aktuálneho stavu v predmetnej oblasti	132
3. Kvantitatívna, kvalitatívna analýza a interpretácia dát	138
4. Zhrnutie analýzy a odporúčania pre budúce projektové aktivity	151
ZÁVER	155
Zoznam skratiek	157
Zoznam príloh	159
Zoznam tabuliek	160
Prílohy	162

ÚVOD

Národný projekt „Zlepšenie stredného odborného školstva v Prešovskom samosprávnom kraji.“

Národný projekt je jedným z výstupov iniciatívy „Catching-up Regions“ v Prešovskom samosprávnom kraji v rámci komponentu školstva a je súčasťou integrovaného zámeru rozvoja odborného vzdelávania na území PSK, ktorý je financovaný z viacerých operačných programov:

- Operačný program Ľudské zdroje 2014 – 2020 (ďalej aj „OPEZ“),
- Integrovaný regionálny operačný program 2014 – 2020 (ďalej aj „IROP“),
- Operačný program Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020 (ďalej aj „OP II“).

Finálnym cieľom integrovaného prístupu je rozvoj a zvýšenie kvality obsahového, personálneho, materiálno-technického a priestorového vybavenia stredných odborných škôl na území PSK.

Predmetom národného projektu je navrhnúť systém opatrení pre odstránenie nesúladu medzi ponúkanými školskými vzdelávacími programami a požadovanými zručnosťami trhu práce, identifikovaných problémových oblastí v rámci inovácií školských vzdelávacích programov, vzdelávania pedagogických zamestnancov a vytvorenie regionálnej platformy pre kľúčové zainteresované strany, ktorá by formálnejšie zapájala zamestnávateľov do zvyšovania efektívnosti stredného odborného školstva. Základný proces a navrhované opatrenia v rámci NP vytvoria návod pre konkrétne kroky zo strany úradu PSK pre rozvoj ďalších stredných odborných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja a zároveň môžu slúžiť ako aplikovateľný model prístupu k zvyšovaniu efektívnosti stredného odborného vzdelávania na národnej úrovni. Hlavným cieľom projektu je: Zlepšenie a inovácia stredného odborného školstva na území PSK prostredníctvom inovácie školských vzdelávacích programov, obsahov a metód vzdelávania, vytvorenia regionálnej platformy v oblasti školských politík prepojenej s trhom práce a vzdelávania pedagogických zamestnancov.

Dôležitým aspektom v rámci všetkých aktivít národného projektu je spolupráca malých a stredných podnikateľov so strednými odbornými školami, čím sa zabezpečí väčšia previazanosť odborného vzdelávania a prípravy v školách s potrebami zamestnávateľov. Spolupráca medzi PSK, školami a zamestnávateľmi vedie k skvalitneniu vzdelávacieho systému a zvýšeniu

kvalifikácie pracovnej sily pre trh práce a je nástrojom zníženia nezamestnanosti mladých ľudí v regióne.

Ciele projektu :

- prepojenie vzdelávacieho systému s potrebami trhu práce,
- zvýšenie zapojenia zamestnávateľov do tvorby a inovácií obsahu vzdelávania,
- podpora vzniku partnerstiev medzi poskytovateľmi stredoškolského odborného vzdelávania a zamestnávateľmi,
- skvalitnenie tvorby stratégií a vzdelávacích politík na úrovni regionálnej samosprávy PSK.

Do projektu je zapojených päť stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK - SOŠ agropotravinárska a technická Kežmarok, SOŠ polytechnická A. Warhola Medzilaborce, SOŠ Jarmočná 108 Stará Ľubovňa, SOŠ elektrotechnická Poprad-Matejovce, Spojená škola Ľudmily Podjavorinskej Prešov.

Analýza vzdelávacích potrieb SOŠ

Realizácia analýzy vzdelávacích potrieb pedagogických zamestnancov a žiakov s cieľom identifikovať hlavné oblasti nesúladu medzi ponúkanými školskými vzdelávacími programami a požadovanými zručnosťami na trhu práce bola plánovaná ako podaktivita 1.1 s obdobím realizácie 10/20 – 06/21.

Experti pre analýzu potrieb školy určili metodológiu aktivity, spôsob zberu dát a ich vyhodnotenie, vo väzbe na definované čiastkové ciele podaktivity a očakávané výstupy.

Analýza sa realizovala v prostredí všetkých piatich zapojených stredných odborných škôl. Cieľom analýzy bolo identifikovať a zhodnotiť príčiny, povahu a rozsah potenciálneho nesúladu medzi zručnosťami absolventov konkrétnej SOŠ a potrebami trhu práce, spoznať názory zamestnávateľov na kvalitu a relevanciu ponúkaných školských vzdelávacích programov a spracovať návrhy na oblasti inovácie. Takisto pomenovať potrebu vzdelávania pedagogických zamestnancov v jednotlivých oblastiach a špecifikovať tému, rozsah a metódy vzdelávania, určiť typy vzdelávacích programov, resp. kurzov.

Výstupom podaktivity je tento predkladaný materiál, ktorý prezentuje prácu odborných skupín na analýze vzdelávacích potrieb zapojených stredných odborných škôl.

Na analýze vzdelávacích potrieb pracoval tím odborníkov:

Členovia lokálnych platforiem v prostredí SOŠ - experti pre analýzu vzdelávacích potrieb,

a to zástupcovia z radov PZ, zástupcovia firiem spolupracujúcich so školami, zástupcovia relevantných SaPO s intenzívnou podporou expertov zapojených do implementácie národného projektu.

Garanti odborných aktivít:

Ing. Mária Frančáková, prof. PhDr. Iveta Kovalčíková, PhD., Mgr. Juraj Kredátus, PhD.

Metodici odborných skupín:

Ing. Andrea Ondová, Ing. Michaela Sirková, PhD., MBA, PaedDr. Eva Sobinkovičová, Mgr. Michal Fischer.

Nominanti spolupracujúcich subjektov ako členovia odborných skupín.

Odborná skupina pre spoluprácu so zamestnávateľmi:

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR, Republiková únia zamestnávateľov, Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora, Slovenská živnostenská komora, Slovenská obchodná a priemyselná komora, Asociácia priemyselných zväzov, TREXIMA Bratislava, spol. s.r.o, LEAR CORPORATION SEATING, SLOVAK SMART CITY CLUSTER.

Odborná skupina pre vzdelávanie a tvorbu inovácií pre SOŠ:

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, TREXIMA Bratislava, spol. s.r.o, Občianske združenie ORAVA pre demokraciu vo vzdelávaní, Prešovský samosprávny kraj.

Odborná skupina pre inklúziu a podporu vzdelávania žiakov zo SZP:

Úrad splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie, Občianske združenie Nové školstvo, Centrum pre podporu neformálneho vzdelávania.

Odborná skupina pre podporu aktivít na zvyšovanie atraktívnosti odborov žiadaných trhom práce:

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie, Slovenská obchodná a priemyselná komora, Regionálne poradenské a informačné centrum.

Výstupy analýzy:

- Identifikácia školských vzdelávacích programov, ktoré je potrebné inovovať vrátane identifikácie učebných obsahov,
- Spracovanie návrhu pre oblasť aktualizácie učebných materiálov,
- Identifikácia vzdelávacích potrieb pedagogických zamestnancov a návrh vzdelávacích programov/kurzov,
- Identifikácia obsahov vzdelávania pre PZ.

Metodológia analýzy aktivít

Zámerom monitoringu realizovaného v 1. fáze projektu bolo získať dáta o aktuálnom stave vybraných kontextuálnych a edukačných súvislostí na projektových školách. Tomuto zámeru bol podriadený výber metodologických postupov. V procese zberu dát boli použité dotazovacie metódy a metóda obsahovej analýzy dokumentov. Observačné metódy neboli použité aj z dôvodu limitovanej možnosti pozorovať edukačný proces priamo v prostredí projektových škôl. Súbor dotazovacích postupov pozostával z online dotazníkov a semi-štruktúrovaného rozhovoru.

V rámci monitoringu boli použité tieto dotazovacie postupy:

1. **Dotazník „Politika, kultúra, prax školy“** je nástrojom na hodnotenie škôl, reflektuje na vzdelávacie prostredie a na interakciu medzi žiakom a jeho okolím. Školám predkladaný dotazník bol modifikovaným nástrojom dotazníka autora Jozefa Lukasa s názvom Pripravenosť školy k inkluzívnemu vzdelávaniu (2012). Prepája tri vzájomne sa ovplyvňujúce oblasti: kultúru školy, politiku školy a prax. Dotazník obsahoval 76 položiek, v každej položke mohol respondent vyjadriť mieru súhlasu s tvrdením/výrokom na trojstupňovej škále. Posledné dve položky boli vyhodnocované pomocou škály od 1 do 5, pričom 1 znamenalo určite áno a 5 vôbec nie. Položky boli koncipované ako sebareflexívne výroky. Dotazník Politika, kultúra a prax bol administrovaný online. Bol určený k anonymnému vyplňovaniu všetkými pedagogickými zamestnancami školy vrátane pedagogických zamestnancov v elokovaných pracoviskách. Z celkového počtu pedagogických zamestnancov na školách (221) sa prieskumu zúčastnilo 97,30 % pedagogických zamestnancov.
2. **„Všeobecný zberný hárok“** bol nástrojom, prostredníctvom ktorého boli zbierané predovšetkým numerické kvantitatívne údaje týkajúce sa počtu žiakov, pedagogických zamestnancov aj iných odborných zamestnancov na projektových školách.

Monitorované boli údaje týkajúce sa práce inkluzívnych tímov, aspektov ďalšieho vzdelávania PZ, mimo-vyučovacích záujmových činnosti, podpory nadaných žiakov aj žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami. Položky zberného hárku korešpondovali s definovanými indikátormi kvality plnenia projektových cieľov. V priebehu riešenia projektu bude zberný hárak administrovaný 2x: počas fázy analýzy a pred ukončením projektu so zámerom vyhodnotenia a porovnania kvalitatívnych zmien v rámci registrovaných premenných. Zberný hárak kompletizovali riaditelia projektových škôl.

3. **„Dotazník pre absolventov“** bol administrovaný online, vyplnilo ho 261 absolventov projektových škôl. Nástroj monitoroval aspekty uplatnenia absolventa na trhu práce po ukončení školy, absolventom percipované pozitíva a negatíva štúdia, motivačné súvislosti výberu školy, materiálne zabezpečenie školy, prípravu na vstupné pohovory, návrhy na skvalitnenie edukačného procesu z uhla pohľadu absolventa, ktorý je konfrontovaný už s reálnymi potrebami praxe.
4. **„Dotazník pre žiakov“**, rovnako administrovaný online, kompletizovalo 352 súčasných žiakov projektových škôl. Cieľom dotazníka bolo monitorovať žiakom vnímané súvislosti kvality odbornej prípravy, vzťahovej roviny edukačného pôsobenia, sociálnej klímy školy a triedy, relevantnosť získavaných poznatkov, náročnosť štúdia, tak, ako to pociťujú žiaci. Dotazník obsahoval škálované uzavreté položky, doplnený bol o otvorené položky projektívneho charakteru.
5. **„Dotazník pre učiteľov“** bol zameraný na skúmanie miery subjektívne pociťovanej spokojnosti učiteľov s vlastným kompetenčným profilom. Cieľovou skupinou boli učitelia odborných predmetov a majstri odbornej výchovy, sumárne počet respondentov 144. Monitorované boli potreby pedagogických zamestnancov spôsobom, aby výsledky dotazníka boli určujúce pre zostavovanie obsahu modulov ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov v ďalších fázach projektu.

Pozn. Dotazníky č. 3, 4 a 5 boli zostavované tak, aby bol rešpektovaný princíp triangulácie dát. Zainteresované skupiny (učitelia, absolventi, žiaci) sa vyjadrovali k podobným aspektom edukačného procesu. Princíp triangulácie umožní posúdiť mieru zhody v názoroch troch cieľových skupín na pozitíva a rezervy vzdelávania, je možné posúdiť rovnaké a rozdielne preferencie respondentov s cieľom hľadania konsenzu a možnej konvergenie ku kvalitatívnym zmenám.

6. Ďalšou dotazovacou technikou bol online fokusový rozhovor so zamestnávateľmi za účelom zistenia stavu pripravenosti absolventov škôl pre potreby trhu práce v rámci projektu „Zlepšenie stredného odborného školstva v PSK“. Predmetom analýzy boli online rozhovory so zamestnávateľmi podľa jednotlivých odborov. Spolu boli analyzované záznamy z rozhovorov v rozsahu 488 minút. V súlade s pravidlami kvalitatívnej metodológie boli všetky výpovede zaznamenané s využitím úplných prepisov dát. Následne boli vytvorené kategórie pre jednotlivé otázky, ktoré všeobecne vystihujú výpovede zamestnávateľov na jednotlivé otázky. Analyzované a adresované boli súvislosti týkajúce sa pripravenosti absolventov a detailnejšie špecifikované súvislosti personalistiky. Cieľová skupina fokusového rozhovoru – zamestnávatelia absolventov - výrazne prispela do diskurzu o definovaní optimálne dizajnovaného duálneho vzdelávania.

Obsahovaná analýza dokumentov

Obsahová analýza textu predstavuje metódu, ktorá sa využíva v pedagogickom výskume s cieľom vyhodnotiť ako aj interpretovať obsahy textu. Je technikou výskumu, ktorej cieľom je nadobudnúť kvantitatívny opis vopred stanoveného textu. Pri obsahovej analýze sme postupovali podľa stanovených kritérií, a to definovanie oblastí prieskumu, presné zadefinovanie súborov textov, ktoré sú predmetom analýzy, stanovenie jednotky analýzy, stanovenie systému kódov, samotný proces kódovania a dosiahnuté zistenia, ktoré sú závislé od kódovania.

Predmetom obsahových analýz koncepcie rozvoja školy boli:

- školské vzdelávacie programy odborov,
- zoznam materiálno-technického zabezpečenia odborov,
- Normatív odboru,
- správy o výchovno-vzdelávacej činnosti,
- Etický kódex pre pedagogických a odborných zamestnancov,
- Organizačný a vnútorný poriadok školy,
- Pracovný poriadok školy,
- Štatút rady školy,
- Výročná správa rady školy,
- Plán práce školy,
- Plán školskej integrácie,

- Plán práce v oblasti ľudské práva,
- Podpora integrovaného vzdelávania Rómov,
- Vzdelávanie, hodnotenie a klasifikácia žiakov s VPU,
- Všeobecné zásady hodnotenia žiaka s VPU,
- Špecifiká výchovy a vzdelávania VPU,
- Integrácia a edukácia jednotlivcov so ŠPU,
- Pracovná náplň práce pedagogického asistenta a dodatok k nej,
- Pracovná náplň práce školského špeciálneho pedagóga,
- Plán práce školského špeciálneho pedagóga,
- Plán činnosti sociálneho pedagóga,
- Plán školskej integrácie,
- Informatívny dokument o podpornom expertnom tíme pre tútoring a mentoring žiakov,
- Štatút žiackej školskej rady.

Pri analýze dokumentov boli použité postupy viacúrovňových analýz. Identifikované boli oblasti ďalších nevyhnutných zmien v obsahových a formálnych aspektoch odborov na projektových školách.

Podrobná analýza a prezentácia parciálnych výsledkov získaných vyššie prezentovanými metodologickými postupmi je súčasťou nasledujúcich častí monitorovacej správy.

VÝSLEDKY ANALÝZY VZDELÁVACÍCH POTRIEB SOŠ

I. Odborná skupina pre spoluprácu so zamestnávateľmi

V úvode podaktivity 1.1. zameranej na realizáciu analýzy vzdelávacích potrieb odborná skupina pre spoluprácu so zamestnávateľmi zozbierala vstupné údaje o piatich zapojených školách zamerané na:

- a) sieť odborov zapojených škôl,
- b) aktívne odbory, počet žiakov v aktívnych odboroch podľa ročníkov,
- c) počet zmlúv o duálnom vzdelávaní a počet zmlúv o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania,
- d) počet žiakov umiestnených na pracovisku praktického vyučovania u zamestnávateľov,
- e) počet a vekový priemer učiteľov odborných predmetov, počet a vekový priemer majstrov odbornej výchovy.

Zdroje dát

Informácie odborná skupina čerpala z nasledujúcich zdrojov:

Oblasti analýzy:

1. Sieť odborov zapojených škôl

Z dostupného dokumentu „Sieť škôl a školských zariadení, stredísk praktického vyučovania a pracovísk praktického vyučovania Slovenskej republiky“, časť štátne gymnáziá, konzervatóriá, stredné odborné školy, spojené školy, strediská praktického vyučovania a pracoviská praktického vyučovania zverejneného na webovom sídle Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky z októbra 2020 bola zistená aktuálna sieť odborov zapojených škôl

1. Aktívne odbory, počet žiakov v aktívnych odboroch podľa ročníkov

V zapojených školách sme uskutočnili zber dát formou tabuľkového prehľadu odborov.

2. Počet zmlúv o duálnom vzdelávaní a počet zmlúv o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania

3. Počet žiakov umiestnených na pracovisku praktického vyučovania u zamestnávateľov

Pre získanie počtu zmlúv a počtu žiakov sme pri zapojených školách použili rovnako zber dát formou tabuľkového prehľadu. Zhrnutie a porovnanie zistených údajov za všetkých päť zapojených škôl sa nachádza v tabuľke č. 1 prílohy monitorovacej správy.

4. Počet a vekový priemer učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy
Údaje o počte a vekovom priemere učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy sme čerpali zo zberných hárkov jednotlivých škôl.

Zhrnutie a porovnanie zistených údajov za všetkých päť zapojených škôl sa nachádza v tabuľke č. 2 prílohy záverečnej správy.

1. Analýza prípadových štúdií projektových škôl

Škola 1

Sieť odborov

Škola má v sieti odborov 41 odborov, členených v 14-tich skupinách odborov v zložení:

- v skupine odborov 24 strojárka a ostatná kovspracujúca výroba II. 8 odborov,
- v skupine odborov 26 elektrotechnika 2 odbory,
- v skupine odborov 27 technická chémia silikátov 3 odbory,
- v skupine odborov 31 textil a odevníctvo 4 odbory,
- v skupine odborov 33 spracúvanie dreva 5 odborov,
- v skupine odborov 36 stavebníctvo, geodézia a kartografia 1 odbor,
- v skupine odborov 39 špeciálne technické odbory 1 odbor,
- v skupine odborov 42 poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. 6 odborov,
- v skupine odborov 45 poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II. 1 odbor,
- v skupine odborov 63 ekonomika a organizácia, obchod a služby I. 1 odbor,
- v skupine odborov 64 ekonomika a organizácia, obchod a služby II. 4 odbory,
- v skupine odborov 76 učiteľstvo 2 odbory,
- v skupine odborov 82 umenie a umeleckoremeselná tvorba I. 2 odbory,
- v skupine odborov 85 umenie a umeleckoremeselná tvorba II. 1 odbor.

Príloha 1: Škola 1 - Zoznam odborov v sieti

Aktívne odbory, počet žiakov v aktívnych odboroch podľa ročníkov

Tabuľka 3: Škola 1 – Aktívne odbory, počet žiakov v aktívnych odboroch

Škola aktívne ponúka možnosť štúdia v trinástich odboroch v piatich skupinách odborov, teda aktívnych je 31,71 % zo všetkých odborov v sieti školy. Zloženie aktívnych odborov je:

- 1 dvojročný učebný odbor s označením F,
- 3 trojročné učebné odbory s označením H,
- 6 štvorročných študijných odborov s označením K,
- 3 dvojročné nadstavbové odbory s označením L.

V desiatich aktívnych odboroch k dátumu zisťovania podľa údajov školy študovalo spolu 199 žiakov. Podľa skupín odborov sú najviac zastúpené odbory v skupine odborov 64, naopak najmenej žiakov študuje v odboroch skupiny odborov 26. Škola 1 je jedinou strednou odbornou školou vo svojom okrese, čo môže odôvodňovať širokú škálu skupín odborov v sieti školy a zároveň striedanie ponuky odborov každý druhý rok.

Počet zmlúv o duálnom vzdelávaní a počet zmlúv o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania

Pomer žiakov na pracovisku praktického vyučovania u zamestnávateľov

Škola je zapojená do systému duálneho vzdelávania, avšak iba s dvomi zamestnávateľmi v dvoch odboroch. Tento stav je porovnateľný so školami 2, 3 a 4. V školskom roku 2020/2021 má škola uzatvorených 14 zmlúv o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania.

V čase vykonávania analýzy z celkového počtu študujúcich žiakov 199, absolvovalo praktické vyučovanie u zamestnávateľov 57 žiakov v štyroch aktívnych odboroch. Z toho v systéme duálneho vzdelávania 7 žiakov a na základe zmluvy o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania 50 žiakov.

Tabuľka 1 - Prehľad zmlúv o duálnom vzdelávaní a zmlúv o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania.

Tabuľka 4: Škola 1 - Prehľad o počte žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov

Počet a vekový priemer učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy

Stav k 30.09.2020	Škola 1
Počet aktívnych odborov	13
Počet skupín odborov	5
Počet učiteľov odborných predmetov	9
Vekový priemer učiteľov odborných predmetov	46
Počet majstrov odbornej výchovy	8
Vekový priemer majstrov odbornej výchovy	48

V škole prevyšuje vekový priemer učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy vekovú hranicu 45 rokov. Škola 1 rovnako ako škola 3 majú spomedzi zapojených škôl najnižší vekový priemer učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy.

Počty učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy korešpondujú s počtom žiakov študujúcich na škole. Škola patrí k trom školám s nižším počtom študujúcich žiakov. Značný nepomer sa ukazuje v porovnaní počtu učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy k počtu odborov a odborných predmetov na škole.

Škola 2

Sieť odborov

Škola má v sieti odborov 50 odborov, členených v trinástich skupinách odborov v zložení:

- v skupine odborov 24 strojárka a ostatná kovospracúvacia výroba II. 6 odborov,
- v skupine odborov 26 elektrotechnika 1 odbor,
- v skupine odborov 28 technická a aplikovaná chémia 2 odbory,
- v skupine odborov 29 potravinárstvo 15 odborov,
- v skupine odborov 31 textil a odevníctvo 1 odbor,
- v skupine odborov 33 spracúvanie dreva 1 odbor,
- v skupine odborov 36 stavebníctvo, geodézia a kartografia 3 odbory,
- v skupine odborov 37 doprava, pošty a telekomunikácie 1 odbor,
- v skupine odborov 42 poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. 8 odborov,
- v skupine odborov 43 veterinárske vedy 2 odbory,
- v skupine odborov 45 poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II. 5 odborov,
- v skupine odborov 64 ekonomika a organizácia, obchod a služby II. 4 odbory,

- v skupine odborov 85 umenie a umeleckoremeselná tvorba II. 1 odbor.

Príloha 2: Škola 2 - Zoznam odborov v sieti

Aktívne odbory, počet žiakov v aktívnych odboroch podľa ročníkov

Tabuľka 5: Škola 2 – Aktívne odbory, počet žiakov v aktívnych odboroch

Škola aktívne ponúka možnosť štúdia v dvadsiatich dvoch odboroch v jednej skupine odborov, teda aktívnych je 44 % zo všetkých odborov v sieti školy. V škole sa overujú dva experimentálne odbory v skupine odborov 28. Zloženie aktívnych odborov je:

- 5 dvojročných učebných odborov s označením F,
- 9 trojročných učebných odborov s označením H,
- 2 štvorročné študijné odbory s označením K,
- 3 štvorročné študijné odbory s označením M,
- 3 dvojročné nadstavbové odbory s označením L.

V dvoch z ponúkaných aktívnych odboroch k dátumu zisťovania neštudoval ani jeden žiak. V ostatných dvadsiatich aktívnych odboroch k dátumu zisťovania podľa údajov školy študovalo spolu 540 žiakov. Podľa skupín odborov sú najviac zastúpené odbory v skupine odborov 29, naopak najmenej žiakov študuje v odboroch skupiny odborov 28.

Počet zmlúv o duálnom vzdelávaní a počet zmlúv o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania

Pomer žiakov na pracovisku praktického vyučovania u zamestnávateľov

Škola je zapojená v systéme duálneho vzdelávania, avšak iba s jedným zamestnávateľom v jednom odbore. Tento stav je porovnateľný so školami 1, 3 a 4, avšak škola 3 má z týchto škôl najviac študujúcich žiakov. V školskom roku 2020/2021 má škola uzatvorených 39 zmlúv o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania, čo odzrkadľuje vyšší počet žiakov spomedzi zapojených škôl.

V čase vykonávania analýzy z celkového počtu študujúcich žiakov 540, absolvovalo praktické vyučovanie u zamestnávateľov 95 žiakov v ôsmich aktívnych odboroch. Z toho v systéme duálneho vzdelávania dvaja žiaci a na základe zmluvy o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania 93 žiakov.

Tabuľka 1 - Prehľad zmlúv o duálnom vzdelávaní a zmlúv o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania.

Tabuľka 6: Škola 2 - Prehľad o počte žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov

Počet a vekový priemer učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy

Stav k 30.09.2020	Škola 2
Počet aktívnych odborov	22
Počet skupín odborov	12
Počet učiteľov odborných predmetov	14
Vekový priemer učiteľov odborných predmetov	52
Počet majstrov odbornej výchovy	31
Vekový priemer majstrov odbornej výchovy	51

V škole prevyšuje vekový priemer učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy vekovú hranicu 50 rokov. Spomedzi zapojených škôl ide o školu s najvyšším vekovým priemerom učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy.

Počty učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy korešpondujú s počtom žiakov študujúcich na škole. Škola 2 patrí so školou 5 k školám s vyšším počtom študujúcich žiakov, nad 500 žiakov.

Škola 3

Sieť odborov

Škola má v sieti odborov 34 odborov, členených v deviatich skupinách odborov v zložení:

- v skupine odborov 29 potravinárstvo 4 odbory,
- v skupine odborov 31 textil a odevníctvo 2 odbory,
- v skupine odborov 33 spracúvanie dreva 1 odbor,
- v skupine odborov 36 stavebníctvo, geodézia a kartografia 10 odborov,
- v skupine odborov 39 špeciálne technické odbory 1 odbor,
- v skupine odborov 42 poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I. 1 odbor,
- v skupine odborov 45 poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II. 4 odbory,
- v skupine odborov 63 ekonomika a organizácia, obchod a služby I. 1 odbor,
- v skupine odborov 64 ekonomika a organizácia, obchod a služby II. 10 odborov.

Príloha 3: Škola 3 - Zoznam odborov v sieti

Aktívne odbory, počet žiakov v aktívnych odboroch podľa ročníkov

Tabuľka 7: Škola 3 – Aktívne odbory, počet žiakov v aktívnych odboroch

Škola aktívne ponúka možnosť štúdia v osemnástich odboroch v siedmich skupinách odborov, teda aktívnych je 52,94 % zo všetkých odborov v sieti školy. Zloženie aktívnych odborov je:

- 3 dvojročné učebné odbory s označením F,
- 8 trojročných učebných odborov s označením H,
- 4 štvorročné študijné odbory s označením K,
- 3 dvojročné nadstavbové odbory s označením L.

V štyroch z ponúkaných aktívnych odborov k dátumu zisťovania neštudoval ani jeden žiak. V ostatných štrnástich aktívnych odboroch k dátumu zisťovania podľa údajov školy študovalo spolu 331 žiakov. Podľa skupín odborov sú najviac zastúpené odbory v skupine odborov 63, naopak najmenej žiakov študuje v odboroch skupiny odborov 29.

Počet zmlúv o duálnom vzdelávaní a počet zmlúv o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania

Pomer žiakov na pracovisku praktického vyučovania u zamestnávateľov

Škola je zapojená v systéme duálneho vzdelávania, avšak iba s dvomi zamestnávateľmi v dvoch odboroch. Tento stav je porovnateľný so školami 1, 2 a 4. Čo však môžeme vyzdvihnúť, je zapojenie v systéme duálneho vzdelávania so žiakmi marginalizovaných skupín v dvojročnom učebnom odbore. V školskom roku 2020/2021 má škola uzatvorených 6 zmlúv o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania.

V čase vykonávania analýzy z celkového počtu študujúcich žiakov 331, absolvovalo praktické vyučovanie u zamestnávateľov 81 žiakov v šiestich aktívnych odboroch. Z toho v systéme duálneho vzdelávania 18 žiakov, a na základe zmluvy o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania 63 žiakov.

Tabuľka 1 - Prehľad zmlúv o duálnom vzdelávaní a zmlúv o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania.

Tabuľka 8: Škola 3 - Prehľad o počte žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov

Počet a vekový priemer učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy

Stav k 30.09.2020	Škola 3
Počet aktívnych odborov	18
Počet skupín odborov	7
Počet učiteľov odborných predmetov	12
Vekový priemer učiteľov odborných predmetov	48
Počet majstrov odbornej výchovy	24
Vekový priemer majstrov odbornej výchovy	40

V škole prevyšuje vekový priemer učiteľov odborných predmetov vekovú hranicu 40 rokov a vekový priemer majstrov odbornej výchovy vekovú hranicu 45 rokov. Spomedzi zapojených škôl ide o školu s najnižším vekovým priemerom učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy.

Počty učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy korešpondujú s počtom žiakov študujúcich na škole. Nepomer oproti ostatným školám pozorujeme v porovnaní počtu učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy k počtu odborov a odborných predmetov na škole.

Škola 4

Sieť odborov

Škola má v sieti odborov 12 odborov, členených v štyroch skupinách odborov v zložení:

- v skupine odborov 24 strojárka a ostatná kovospracúvacia výroba II. 4 odbory,
- v skupine odborov 26 elektrotechnika 6 odborov,
- v skupine odborov 37 doprava, pošty a telekomunikácie 1 odbor,
- v skupine odborov 64 ekonomika a organizácia, obchod a služby II. 1 odbor.

Príloha 4: Škola 4 - Zoznam odborov v sieti

Aktívne odbory, počet žiakov v aktívnych odboroch podľa ročníkov

Tabuľka 9: Škola 4 – Aktívne odbory, počet žiakov v aktívnych odboroch

Škola aktívne ponúka možnosť štúdia v piatich odboroch v dvoch skupinách odborov, teda aktívnych je 41,67 % zo všetkých odborov v sieti školy. Zloženie aktívnych odborov je:

- 2 trojročné učebné odbory s označením H,

- 3 štvorročné študijné odbory s označením K.

V aktívnych odboroch k dátumu zisťovania podľa údajov školy študovalo spolu 266 žiakov. Podľa skupín odborov sú najviac zastúpené odbory v skupine odborov 26, naopak najmenej žiakov študuje v odboroch skupiny odborov 24. Ide o jednu z dvoch zapojených škôl, ktoré sú úzko profilované na dve skupiny odborov 24 a 26, teda zamerané na strojárstvo a elektrotechniku.

Počet zmlúv o duálnom vzdelávaní a počet zmlúv o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania

Pomer žiakov na pracovisku praktického vyučovania u zamestnávateľov

Škola je zapojená v systéme duálneho vzdelávania, avšak iba s dvomi zamestnávateľmi v dvoch odboroch. Tento stav je porovnateľný so školami 1, 2 a 3. V školskom roku 2020/2021 má škola uzatvorených 17 zmlúv o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania.

V čase vykonávania analýzy z celkového počtu študujúcich žiakov 266, absolvovalo praktické vyučovanie u zamestnávateľov 27 žiakov v troch aktívnych odboroch. Z toho v systéme duálneho vzdelávania 5 žiakov a na základe zmluvy o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania 22 žiakov.

Tabuľka 1 - Prehľad zmlúv o duálnom vzdelávaní a zmlúv o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania.

Tabuľka 10 Škola 4 - Prehľad o počte žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov

Počet a vekový priemer učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy

Stav k 30.09.2020	Škola 4
Počet aktívnych odborov	5
Počet skupín odborov	2
Počet učiteľov odborných predmetov	9
Vekový priemer učiteľov odborných predmetov	52
Počet majstrov odbornej výchovy	10
Vekový priemer majstrov odbornej výchovy	48

V škole prevyšuje vekový priemer učiteľov odborných predmetov vekovú hranicu 50 rokov a vekový priemer majstrov odbornej výchovy nad 45 rokov. Spomedzi zapojených škôl ide o školu s vyšším vekovým priemerom učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy.

Počty učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy korešpondujú s počtom žiakov študujúcich na škole.

Škola 5

Sieť odborov

Škola má v sieti odborov 19 odborov, členených v piatich skupinách odborov v zložení:

- v skupine odborov 24 strojárka a ostatná kovspracúvacia výroba II. 9 odborov,
- v skupine odborov 26 elektrotechnika 7 odborov,
- v skupine odborov 34 polygrafia a médiá 1 odbor,
- v skupine odborov 39 špeciálne technické odbory 1 odbor,
- v skupine odborov 85 umenie a umeleckoremeselná tvorba II. 1 odbor.

Príloha 5: Škola 5 - Zoznam odborov v sieti

Aktívne odbory, počet žiakov v aktívnych odboroch podľa ročníkov

Tabuľka 11: Škola 5 – Aktívne odbory, počet žiakov v aktívnych odboroch

Škola aktívne ponúka možnosť štúdia v siedmich odboroch v troch skupinách odborov, teda aktívnych je 36,84 % zo všetkých odborov v sieti školy. Zloženie aktívnych odborov je:

- 1 trojročný učebný odbor s označením H,
- 6 štvorročných študijných odborov s označením K.

V aktívnych odboroch k dátumu zisťovania podľa údajov školy študovalo spolu 550 žiakov. Podľa skupín odborov sú najviac zastúpené odbory v skupine odborov 26, naopak najmenej žiakov študuje v odboroch skupiny odborov 34.

Počet zmlúv o duálnom vzdelávaní a počet zmlúv o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania

Pomer žiakov na pracovisku praktického vyučovania u zamestnávateľov

Škola je zapojená v systéme duálneho vzdelávania, zmluvu o duálnom vzdelávaní má uzatvorenú s 10-timi zamestnávateľmi, ktorí so školou spolupracujú v troch odboroch. V školskom roku 2020/2021 má škola uzatvorených 46 zmlúv o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania, čo je najvyšší počet v porovnaní s ostatnými zapojenými školami.

V čase vykonávania analýzy z celkového počtu študujúcich žiakov 550, absolvovalo praktické vyučovanie u zamestnávateľov 204 žiakov v šiestich aktívnych odboroch. Z toho v systéme duálneho vzdelávania 94 žiakov a na základe zmluvy o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania 110 žiakov.

Tabuľka 1: Prehľad zmlúv o duálnom vzdelávaní a zmlúv o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania.

Tabuľka 12: Škola 5 - Prehľad o počte žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov

Počet a vekový priemer učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy

Stav k 30.09.2020	Škola 5
Počet aktívnych odborov	7
Počet skupín odborov	3
Počet učiteľov odborných predmetov	15
Vekový priemer učiteľov odborných predmetov	52
Počet majstrov odbornej výchovy	21
Vekový priemer majstrov odbornej výchovy	46

V škole prevyšuje vekový priemer učiteľov odborných predmetov vekovú hranicu 50 rokov a vekový priemer majstrov odbornej výchovy vekovú hranicu 45 rokov. Školu môžeme zaradiť medzi 3 školy s vyšším vekovým priemerom učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy.

Počty učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy korešpondujú s počtom žiakov študujúcich na škole. Škola 5 patrí so školou 2 k školám s vyšším počtom študujúcich žiakov, nad 500 žiakov.

2. Analýza výsledkov aktuálneho stavu v predmetnej oblasti

Odborná skupina pre spoluprácu so zamestnávateľmi sa zamerala v zapojených stredných odborných školách na tieto problémové oblasti:

1. miera reflektovania školských vzdelávacích programov (ŠkVP) na potreby trhu práce, miera reflektovania materiálno-technického zabezpečenia (MTZ) odborov na potreby trhu práce, porovnanie stavu materiálno-technického zabezpečenia odboru s normatívom odboru zverejneným na stránke Štátneho inštitútu odborného vzdelávania (ŠIOV),
2. rozsah siete odborov zapojených škôl,
3. nízky podiel praktického vyučovania žiakov zapojených stredných odborných škôl u zamestnávateľov a vhodnosť výberu zamestnávateľov na spoluprácu pri zabezpečovaní praktického vyučovania žiakov.

Pri špecifikácii problémových oblastí, na ktoré sa odborná skupina pre spoluprácu so zamestnávateľmi zamerala v prvej fáze projektu, bol stanovený očakávaný cieľ a všetky použité metódy a nástroje pri realizácii aktivít boli vybrané s ohľadom na dosiahnutie stanoveného cieľa.

Miera reflektovania školských vzdelávacích programov na potreby trhu práce

Miera reflektovania materiálno-technického zabezpečenia odborov na potreby trhu práce, porovnanie stavu materiálno-technického zabezpečenia odboru s normatívom odboru zverejneným na stránke Štátneho inštitútu odborného vzdelávania

Cieľom analýzy problémovej oblasti miery reflektovania školských vzdelávacích programov na potreby trhu práce a miery reflektovania materiálno-technického zabezpečenia odborov na potreby trhu práce bolo dosiahnuť na zapojených školách ŠkVP prispôsobené potrebám trhu práce, požadovaným zručnostiam a schopnostiam a zároveň mať na školách MTZ prispôsobené obsahu vzdelávania nastaveného v ŠkVP, ktoré ponúka žiakom možnosti získať požadované zručnosti potrebné pre uplatnenie na trhu práce a ktoré spĺňa aktuálnosť a je prispôsobené MTZ u zamestnávateľov.

Analýzu ŠkVP a MTZ vybraných odborov, v zmysle ktorých žiaci aktuálne študujú vybrané odbory na školách, bolo dôležité komplexne spracovať tak, aby výstup analýzy bol čitateľným výstupom pre konkrétnu školu a podkladom pre ďalšiu fázu projektu zameranú na inovácie ŠkVP.

Dôvodom zamerania sa na tieto dve problémové oblasti bol zistený nesúlad medzi ponukou stredných odborných škôl, zručnosťami ich absolventov a potrebami trhu práce.

Pri prvej problémovej oblasti miery reflektovania školských vzdelávacích programov na potreby trhu práce a miery reflektovania materiálno-technického zabezpečenia odborov na potreby trhu práce sme čerpali z nasledujúcich zdrojov dát:

- školské vzdelávacie programy odborov,
- zoznam materiálno-technického zabezpečenia odborov,
- normatív odboru.

Školské vzdelávacie programy pripravili a predložili zapojené školy. Vedúci predmetových komisií škôl spracovali ku každému odboru zoznam materiálno-technického zabezpečenia odboru, ktorý má škola aktuálne k dispozícii. Normatív ku každému odboru je k dispozícii verejne na stránke www.siov.sk, v časti odborné vzdelávanie a príprava podľa skupín odborov.

Rozsah siete odborov zapojených škôl

Cieľom problémovej oblasti rozsahu siete odborov v zapojených školách bola vzhľadom na rozsah odborov racionalizácia odborov v sieti každej zapojenej školy.

Dôvodom zamerania sa na túto problémovú oblasť bola široká a neaktuálna sieť odborov.

Zdrojom dát na základe zmapovanej siete odborov jednotlivých škôl bol tabuľkový prehľad odborov. Odbory boli zaznamenané do tabuľkového prehľadu, zoradené podľa čísla odboru s vyznačením vecnej príslušnosti odboru k stavovskej a profesijnej organizácii (SaPO). Zástupcovia zapojených škôl vyplnili k jednotlivým odborom údaje o počte žiakov v jednotlivých odboroch. Zároveň bol vyplnený údaj o výkone školy na školský rok 2021/22. Týmto zberom dát sme zo siete odborov každej školy vyfiltrovali aktívne odbory a počet žiakov v aktívnych odboroch podľa ročníkov. Údaje zo škôl boli verifikované údajmi Centra vedecko-technických informácií SR (CVTI SR) k 15.09.2020. V celkových počtoch študujúcich žiakov podľa údajov zo škôl a údajov z CVTI SR sledujeme malé odchýlky do 1%, ktoré vznikli z dôvodu možného prestupu žiakov alebo z dôvodu možného ukončenia štúdia žiakov. Pri neaktívnych odboroch uviedli posledný rok vyučovania v odbore.

Nízky podiel praktického vyučovania žiakov zapojených stredných odborných škôl u zamestnávateľov vhodnosť výberu zamestnávateľov na spoluprácu pri zabezpečení praktického vyučovania žiakov

Pri problémovej oblasti nízkeho podielu praktického vyučovania žiakov zapojených stredných odborných škôl u zamestnávateľov a vhodnosti výberu zamestnávateľov na spoluprácu pri zabezpečení praktického vyučovania žiakov bol stanovený cieľ zvýšiť spoluprácu so zamestnávateľmi v zabezpečení praktického vyučovania žiakov u zamestnávateľov, či už v systéme duálneho vzdelávania, alebo formou zmluvy o poskytovaní praktického vyučovania. Rovnako aj pre tretiu problémovú oblasť boli podkladom vstupné údaje poskytnuté školami. Použili sme rovnaký tabuľkový prehľad odborov, v ktorom zástupcovia zapojených škôl vyplnili k aktívnym odborom údaje o počte žiakov v jednotlivých odboroch. Uviedli údaje o počte žiakov podľa odborov a podľa ročníkov, ktorí absolvujú praktické vyučovanie u zamestnávateľov v systéme duálneho vzdelávania. Vyplnili aj údaje o počte žiakov podľa odborov a podľa ročníkov, ktorí absolvujú praktické vyučovanie u zamestnávateľov na základe zmluvy o spolupráci. Ďalej vyplnili počet zamestnávateľov podľa ročníkov spolupracujúcich so školou v systéme duálneho vzdelávania a na základe zmluvy o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania.

3. Kvantitatívna, kvalitatívna analýza a interpretácia dát

Miera reflektovania školských vzdelávacích programov na potreby trhu práce a miera reflektovania materiálno-technického zabezpečenia odborov na potreby trhu práce

Pre zistenie stavu aktuálnosti ŠkVP a MTZ v zapojených stredných odborných školách sme zvolili metódu trojstupňovej analýzy. Pri výbere odborov pre analýzu sme použili zámerný výber odborov, ktoré sú aktívne, so študujúcimi žiakmi a zároveň odbory, pri ktorých má škola naplánovaný výkon pre školský rok 2021/2022. Spolu za všetkých päť zapojených stredných odborných škôl bolo pre analýzu vybraných 53 odborov, analyzované odbory sú popísané v tabuľkách v prílohe správy podľa jednotlivých škôl.

1. úroveň analýzy ŠkVP a MTZ

Na základe pripravených podkladov k analýze ŠkVP a MTZ vybraných odborov od zapojených škôl analýzu na prvej úrovni vykonávali členovia lokálnych platforiem zapojených škôl na pozícii expert pre analýzu potrieb školy.

Experti boli usmernení analyzovať ŠkVP hlavne z pohľadu obsahu vzdelávania a zamerať sa na tri časti školského vzdelávacieho programu a to: Profil absolventa, Učebné osnovy odborných predmetov a Materiálno-technické zabezpečenie odboru.

Pri profile absolventa sa experti zameriavali na kompetencie a zručnosti absolventa vo vzťahu k potrebám trhu práce. Experti špecifikovali chýbajúce technické zručnosti, komunikačné a interpersonálne zručnosti, kompetencie a zručnosti 21. storočia absolventov pre súčasné ale aj budúce potreby trhu práce. Experti hodnotili aj úroveň práce s výpočtovou technikou a úroveň znalosti cudzieho jazyka.

Pri učebných osnovách odborných predmetov sa experti zameriavali na primeranosť rozsahu odborných predmetov, aktuálnosť tematických celkov, reflektovanie učiva a jeho rozsahu pre súčasné ale aj budúce potreby trhu práce. Experti analyzovali rozsah praktického vyučovania z pohľadu potrieb zamestnávateľov.

Pri materiálno-technickom zabezpečení odboru experti porovnávali existujúce materiálno-technické zabezpečenie strednej odbornej školy s normatívom odboru.

K zisteniam expertov sa podľa vecnej príslušnosti odboru vyjadroval aj člen regionálnej platformy za stavovskú a profesijnú organizáciu.

Výstupom prvej úrovne analýzy je sumárna excelovská tabuľka za každý odbor. Tabuľka je rozdelená do štyroch častí, farebne odlišených v členení: všeobecné pripomienky k ŠkVP, profil absolventa, odborné predmety a materiálno-technické zabezpečenie. Excelovská tabuľka je podkladom pre druhú úroveň analýzy.

2. úroveň analýzy ŠkVP a MTZ

Na základe získaného podkladu z analýzy v podobe excelovskej tabuľky, analýzu na druhej úrovni vykonávali členovia lokálnych platforiem zapojených škôl, konkrétne nominant školy na pozícii vedúci predmetovej komisie. Vedúci predmetových komisií boli usmernení roztriediť pripomienky expertov z excelovského súboru na pripomienky, ktoré škola akceptuje, ktoré škola neakceptuje, a v prípade neakceptácie uviesť aj dôvody ich neakceptácie.

Výstupom druhej úrovne analýzy je súbor vo worde vytvorený pre každý analyzovaný odbor. Obsahové členenie súboru je rovnaké ako pri excelovskom súbore. Wordovský súbor bude slúžiť ako základný dokument pre ďalšiu fázu projektu zameranú na tvorbu inovácií školských vzdelávacích programov.

3. úroveň analýzy ŠkVP a MTZ

Tretiu úroveň vykonávala metódička skupiny pre spoluprácu so zamestnávateľmi. Pre potreby správy boli vyselektované najčastejšie akceptácie / neakceptácie návrhov externých posudzovateľov.

Dôležitým prvkom analýzy každého odboru je aj prieskum aktuálnej miery evidovanej nezamestnanosti a ponuky voľných pracovných miest v okrese sídla školy ako aj vyhodnotenie uplatnenia sa na trhu práce a prognóza potrieb trhu práce v horizonte rokov 2021 až 2025. Tieto údaje ku každému analyzovanému odboru zabezpečujú členovia regionálnej platformy za Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR a spoločnosť Trexima.

Pri troch zapojených školách sa aktívne využívajú dvojročné učebné odbory, v ktorých štúdium končí vysvedčením o záverečnej skúške a v prevažnej miere sú využívané pre žiakov rómskych komunít hlavne na elokovaných pracoviskách škôl. Dôležitou aktivitou pri zmapovaní vhodného výberu dvojročných odborov boli aj diskusné fóra zamerané práve na dvojročné odbory. Do diskusie boli zapojení riaditelia škôl, zamestnávatelia zo spádovej oblasti škôl, stavovské organizácie, Úrad práce a Trexima. Cieľom bolo zistiť rozsah využitia dvojročných odborov na školách, možnosti uplatnenia žiakov na trhu práce bez výučného listu na pozíciách pomocných pracovných síl, možnosti umiestnenia žiakov na praktické vyučovanie u zamestnávateľov počas štúdia a zohľadniť zameranie dvojročných odborov tak pre chlapcov ako aj pre dievčatá. Školám, ktoré ponúkajú dvojročné učebné odbory, bol odporúčaný plánovaný útlm odboru praktická žena. S každou z týchto škôl došlo k dohode pri plánovaní dvojročných odborov od šk. roka 2022/23.

Rozsah siete odborov

Zozbierané údaje o sieti odborov zapojených škôl v tabuľkovom prehľade boli podkladom pre zmapovanie aktuálnosti ponúkaných odborov školou.

Trojstupňovú analýzu vykonali členovia regionálnej platformy za odbornú skupinu pre spoluprácu so zamestnávateľmi, odbor školstva a riaditelia zapojených škôl.

1. úroveň analýzy siete odborov

Podklady boli zaslané podľa vecnej pôsobnosti členom regionálnej platformy za SaPO a členom regionálnej platformy za Úrad práce a Treximu.

Členovia regionálnej platformy za SaPO sa vyjadrili:

- a) pri aktívnych odboroch:
 - k zapojeniu žiakov do praktického vyučovania u zamestnávateľa,

- k perspektíve uplatnenia sa absolventov na trhu práce v spádovej oblasti školy,
 - k nožnej duplícite odborov v okrese sídla školy,
- b) pri neaktívnych odboroch:
- k možnosti vyradenia odboru zo siete školy alebo k ponechaniu odboru v sieti školy s uvedením dôvodu.

Nominanti Úradu práce a Treximy sa vyjadrovali hlavne k perspektíve uplatnenia absolventov na trhu práce a k prognóze potrieb trhu práce v horizonte rokov 2021 až 2025.

2. úroveň analýzy siete odborov

K výstupom jednotlivých členov regionálnej platformy za odbornú skupinu sa vyjadrili zástupcovia Odboru školstva Prešovského samosprávneho kraja. Po zohľadnení vyjadrení členov regionálnej platformy odbor školstva v spolupráci s metodikom odbornej skupiny navrhli pre zapojené školy racionalizáciu siete odborov a každej škole navrhli časť odborov vyradiť.

3. úroveň analýzy siete odborov

K návrhu Odboru školstva Prešovského samosprávneho kraja sa vyjadrili riaditelia zapojených škôl súhlasným alebo nesúhlasným stanoviskom.

Analýza siete odborov školy je ukončená a bola navrhnutá racionalizácia siete odborov.

Nízky podiel praktického vyučovania žiakov zapojených stredných odborných škôl u zamestnávateľov a vhodnosť výberu zamestnávateľov na spoluprácu pri zabezpečení praktického vyučovania žiakov

Zozbierané údaje za jednotlivé školy boli vyhodnotené členmi odbornej skupiny. Zhodnotenie údajov je popísané pri každej škole individuálne.

Škola 1

Problémová oblasť 1

Na analýzu ŠkVP bolo za školu vybraných 12 odborov.

Príloha 6: Škola 1 – Zoznam odborov na analýzu

Zo spracovaných výstupov z analýz ŠkVP a MTZ, ktoré tvoria prílohu správy, uvádzame najčastejšie pripomienky podľa sektorov:

Skupina odborov 24

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky akceptované školou:

- prepracovať kompetencie absolventa,
- oblasť CAD a CAM systémov zaradiť do odborných predmetov,
- zabezpečiť realizáciu konštrukčných cvičení,
- doplniť exkurzie do firiem,
- zaradiť nové témy do praktického vyučovania podľa potrieb zamestnávateľa.

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky neakceptované školou:

- navýšiť počet hodín v témach jednotlivých predmetov (škola neakceptuje z dôvodu, že najprv by bolo potrebné niektoré témy vylúčiť),
- doplniť učivo do odborných predmetov (škola neakceptuje z dôvodu, že učivo sa vyučuje v iných predmetoch),
- doplniť kritériá pre prijímanie na štúdium a ukončovanie štúdia (škola argumentuje, že tieto kritériá sa v ŠkVP nachádzajú).

Skupina odborov 26

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky akceptované školou:

- upraviť kompetencie absolventa tak, aby vyhovovali ŠVP, boli adekvátne študijnému odboru a splňali požiadavky trhu práce,
- ŠkVP upraviť tak, aby profil absolventa nebol zameraný len na podnikanie formou SZČO, ale aj na zamestnanie sa v odbore,
- odstrániť kompetencie na dnes už bežné zručnosti,
- doplniť kompetencie v oblasti počítačových sietí,
- upraviť kompetencie v zmysle súčasných požiadaviek praxe. Absolvent odboru by mal získať odbornú spôsobilosť min. § 21 vyhlášky 508/2009,
- vyučovať aktuálne programovacie jazyky,
- upraviť vyučovanie cudzích jazykov (počet jazykov, dotácia) podľa aktuálneho ŠVP,
- upraviť obsah odborných predmetov,
- doplniť obsah jednotlivých predmetov podľa návrhu zamestnávateľa,
- doplniť vybavenie školy podľa odborov.

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky neakceptované školou:

- učiť zo zdrojov dostupných na internete, ktoré sú modernejšie a aktuálne (stránky, videá, dokumenty, časopisy), samozrejme aj zahraničné (škola neakceptuje pripomienku z dôvodu, že pri zdrojoch z internetu nie je autor a nevedia overiť pravdivosť),
- odstrániť tabuľky so stratégiou vyučovania pri každom predmete.

Skupina odborov 33

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky akceptované školou:

- upraviť profil absolventa tak, aby poukazoval na konkrétne vedomosti a zručnosti odboru,
- doplniť technické kompetencie žiaka do profilu absolventa,
- upraviť učebné osnovy – nesprávny rozsah hodín,
- znížiť dotáciu vybraných predmetov na minimum,
- zvýšiť dotáciu predmetu odborný výcvik podľa návrhu zamestnávateľa,
- zaradiť cvičnú firmu do výučby,
- realizovať odborný výcvik u zamestnávateľov,
- upraviť témy v odborných predmetoch (čo sa týka obsahu, názvu, rozsahu),
- zaradiť nové témy v odborných predmetoch,
- zakúpiť licencie softvéru a zodpovedajúci hardvér podľa návrhu zamestnávateľa.

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky neakceptované školou:

- odstrániť tému varenie dreva v plechovom sude (škola ako dôvod neakceptovania pripomienky uvádza, že varenie dreva je uznávaná jednoduchá a ekologicky prijateľná technológia).

Skupina odborov 64

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky akceptované školou:

- doplniť profil absolventa o špecifické kompetencie,
- prepracovať profil absolventa podľa špecifik odboru,
- prepracovať učebný plán,
- zaradiť cvičnú firmu do výučby,
- upraviť témy v odborných predmetoch,
- zaradiť nové témy do osnov odborných predmetov,
- doplniť odborné prednášky odborníkov z praxe,
- odstrániť z ŠkVP staré didaktické pomôcky.

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky neakceptované školou:

- navýšiť hodiny cudzieho jazyka,
- zvýšiť počet hodín odbornej praxe (ako dôvod škola uvádza prispôsobenie sa inému odboru, ktorý učí súbežne v jednej triede).

Z prieskumu Úradu práce o aktuálnej miere evidovanej nezamestnanosti a ponuke voľných pracovných miest v okrese sídla školy vidíme, že škola nemá v evidencii vysoké počty

absolventov, v šiestich odboroch nie je v čase vykonávania analýzy evidovaný ani jeden absolvent. Najviac ponúkaných voľných pracovných miest v okrese je v sektore spracúvania dreva.

Tabuľka 13: Škola 1 - Aktuálna miera evidovanej nezamestnanosti a ponuka voľných pracovných miest

Nominant za spoločnosť Trexima pri analyzovaných odboroch za školu vyhodnotil uplatnenie na trhu práce a prognózu potrieb trhu práce v horizonte rokov 2021 až 2025. Pri odboroch, ktoré ponúka táto škola sa očakáva nedostatok pracovnej sily v strojárstve, elektrotechnike a najvyšší nedostatok pracovnej sily na trhu sledujeme v oblasti obchodu. Údaje sú v tabuľke vyznačené červenou farbou. Naopak prebytok absolventov je v odbore kaderník, čo potvrdila aj škola v rámci analýzy. Absolventky majú problém so zamestnaním sa v odbore. Odbor praktická žena nemá žiadne uplatnenie na trhu práce. Absolventi trojročných odborov vo veľkej miere pokračujú v štúdiu v nadstavbových odboroch. Pri strojárskych odboroch sa zväčša absolventi neuplatňujú vo vyštudovanom odbore.

Tabuľka 14: Škola 1 - Vyhodnotenie uplatnenia absolventov a prognóza trhu práce za PSK

Škola spomedzi ponúkaných dvojročných učebných odborov aktívne využíva odbor 3161F praktická žena. Vzhľadom na plánovaný útlm odboru praktická žena v Prešovskom samosprávnom kraji, došlo v rámci diskusného fóra k záveru, že odbor 3161F praktická žena bude od školského roku 2022/23 nahradený odborom 3178 F výroba konfekcie, ktorý má škola zaradený v sieti odborov.

Problémová oblasť 2

Škola má v sieti odborov 41 odborov v štrnástich skupinách odborov. Odbor školstva PSK po zohľadnení vyjadrení členov regionálnej platformy navrhol vyradiť zo siete odborov 22 odborov a ponechať v sieti 19 odborov.

Špecifiká:

Odbor 3161 F praktická žena ponechať v sieti odborov do konca školského roka 2022/23 a následne vyradiť hlavne z dôvodu nulovej potreby trhu práce. Odbor 3161 F praktická žena nahradí odbor 3178 F výroba konfekcie.

Odbor 6405 K pracovník marketingu ponechať iba po dobu doštudovania žiakov a výkon pre školu v tomto odbore ďalej neplánovať.

Škola s návrhom odboru školstva a pripomienkami členov regionálnej platformy skupiny v plnom rozsahu súhlasila.

22 odborov, ktoré sú navrhnuté na vyradenie tvorí 53,66% všetkých odborov súčasnej siete odborov danej školy.

Škola bude mať po racionalizácii siete odborov v sieti 19 odborov v šiestich skupinách.

Tabuľka 16: Škola 1 - Návrh na úpravu siete odborov školy

Problémová oblasť 3

Škola spolupracuje so zamestnávateľmi v praktickom vyučovaní žiakov iba v štyroch aktívnych odboroch, v šiestich aktívnych odboroch žiaci nemajú počas štúdia žiadnu skúsenosť so zamestnávateľmi.

Za školu praktické vyučovanie na pracovisku u zamestnávateľov absolvuje 28,64% všetkých žiakov, z toho v systéme duálneho vzdelávania 3,52% a na základe zmluvy o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania 25,13% všetkých žiakov. Zo získaných údajov vyplýva, že až 72% žiakov je počas štúdia na praktickom vyučovaní v dielni školy a so zamestnávateľmi v spádovej oblasti školy počas štúdia nenadviažu kontakt. Experti pre analýzu potrieb vo svojich pripomienkach pri analýzach ŠkVP uvádzali potrebu a dôležitosť spolupráce školy a zamestnávateľa.

Tabuľka 15: Prehľad o počte a pomere žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov k 30.09.2020

Škola 2

Problémová oblasť 1

Na analýzu ŠkVP bolo za školu vybraných 16 odborov.

Príloha 7: Škola 2 – Zoznam odborov na analýzu

Zo spracovaných výstupov z analýz ŠkVP a MTZ, ktoré tvoria prílohu správy uvádzame najčastejšie pripomienky podľa sektorov:

Skupina odborov 24

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky akceptované školou:

- doplniť do učebných osnov všeobecný prehľad o nových koncepciách pohonu,
- využívať vzdelávacie poriadky, t. j. dokumenty určené hlavne pre systém duálneho, vzdelávania, ktoré umožňujú firmám vypracovať svoje učebné plány s ohľadom na ich špecifické podmienky,
- zapracovať do časti rozpis učiva štvrťročné a polročné výstupy žiakov vo forme prezentácií,
- doplniť vybavenie školy podľa odborov.

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky neakceptované školou:

- zúžiť (upraviť) profil absolventa pre jednoznačne charakterizovaný profil podľa vzdelávacieho poriadku (škola pripomienku neakceptuje z dôvodu, že profil absolventa je vypracovaný v zmysle ŠVP).

Skupina odborov 26

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky akceptované školou:

- doplniť profil absolventa, jeho kompetencie a zručnosti v závislosti od odboru,
- upraviť odborné kompetencie podľa návrhov expertov,
- revidovať používanú odbornú literatúru,
- doplniť témy v odborných predmetoch,
- doplniť témy do odborného výcviku,
- doplniť vybavenie školy podľa odborov.

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky neakceptované školou:

- Vylúčiť zastaralé technológie z tém odborných predmetov (škola neakceptuje z dôvodu, že žiak by mal poznať aj staršie technológie),
- Zapojiť sa do systému duálneho vzdelávania (škola firmy oslovila, ale neprejavili záujem),
- Zaradiť témy do odborných predmetov (škola uvádza, že témy sa učia).

Skupina odborov 29

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky akceptované školou:

- zaznamenať revíziu ŠkVP na základe nového ŠVP (2013),
- zosúladiť kľúčové kompetencie so ŠVP tak, aby zodpovedali aktuálnym potrebám trhu práce,
- doplniť nové tematické celky do odborných predmetov,
- doplniť nové predmety, zastaralé vyradiť a nahradiť novými predmetmi,

- zaradiť prácu s počítačom a základy automatizácie aj do odborných vyučovacích predmetov,
- doplniť HACCP (Systém analýzy rizika a stanovenia kritických kontrolných bodov),
- zaradiť obsahový štandard hygiena potravín,
- doplniť „Kurz senzorického hodnotenia potravín“,
- inovovať a doplniť všetky pomôcky a zariadenia, ktoré sú zastarané alebo sú v obmedzenom množstve,
- opraviť pomenovanie majster odborného výcviku na majster odbornej výchovy,
- doplniť niektoré činnosti v obchodných prevádzkach, v ktorých sa manipuluje s potravinami.

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky neakceptované školou:

- chýbajúce priestorové vybavenie a zariadenia (škola argumentuje, že vybavenie je k dispozícii u zmluvných partnerov pre zabezpečenie praktického vyučovania).

Skupina odborov 33

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky akceptované školou:

- doplniť odborné kompetencie,
- doplniť vplyv odpadových látok z výroby na životné prostredie, separovanie, zhodnocovanie a likvidácia odpadu do odborných predmetov,

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky neakceptované školou:

- nie sú.

Skupina odborov 36

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky akceptované školou:

- doplniť odborné kompetencie,
- doplniť: 1.Do metód „ukážka úkonu“, 2.Do foriem „návrik činnosti“.

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky neakceptované školou:

- doplniť textovo názvy tém (škola argumentuje, že nie je dôvod názvy tém výrazne konkretizovať, postačuje jasný a stručný názov).

Skupina odborov 42

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky akceptované školou:

- dosiahnuť kvalitné technicko-hospodárske vedomosti a zručnosti absolventov v poľnohospodárstve,
- zamerať sa na odbornú poľnohospodársku terminológiu v cudzom jazyku,
- doplniť výuku predmetov chémia, fyzika a ekológia,
- rozvrhnúť dotáciu hodín v rovnakom podiele v živočíšnej a rastlinnej výrobe,

- doplniť podnikateľský zámer v poľnohospodársko-potravinárskom sektore.

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky neakceptované školou:

- nie sú.

Skupina odborov 43

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky akceptované školou:

- prepojiť laboratórne techniky s počítačmi, digitalizácia a automatizácia laboratórných procesov,
- doplniť prácu s modernou laboratórnou prístrojovou technikou,
- doplniť odber vzoriek a ich spracovanie v odbornej praxi.

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky neakceptované školou:

- zväziť zavedenie samostatného predmetu, ktorý by rozvíjal osobnosť žiaka (škola nesúhlasí s pripomienkou z dôvodu, že na rozvoji osobnosti žiaka pracujú počas celého vyučovacieho procesu),
- prezentovať skupinové celky chorôb u zvierat (škola argumentuje tým, že dané témy sa preberajú),
- zabezpečiť výjazdové návštevy chovov zvierat (škola nesúhlasí, uvádza, že návštevy sú realizované).

Skupina odborov 45

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky akceptované školou:

- doplniť: 1. poznať základné požiadavky, rozdiely a vlastnosti pestovaných rastlín, chovaných hospodárskych zvierat a plne ich rešpektovať, 2. rozoznať a charakterizovať bežné druhy materiálov, surovín, 3. rozoznať krmivá a vedieť ich použiť pri chove, ich vlastnosti, termíny zberu,
- doplniť riadenie traktora aj s pripojeným zariadením a vykonávať práce so základným prípojným náradím v pestovaní rastlín a v chovoch zvierat v rozsahu príslušného odboru, odborného zamerania,
- doplniť zručnosti žiaka,
- zapracovať do časti rozpis učiva štvrtročné a polročné výstupy žiakov vo forme prezentácií.

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky neakceptované školou:

- znížiť dotáciu hodín predmetu ekonomika (škola argumentuje nastavením v zmysle ŠVP),

- pri odbornom výcviku by bolo vhodné spolupracovať priamo so zamestnávateľmi formou duálneho vzdelávania (škola naopak odporúča zaradiť v každom polroku 1 deň odbornú exkurziu vo vybranej poľnohospodárskej, či opravárenskej firme).

Z prieskumu Úradu práce o aktuálnej miere evidovanej nezamestnanosti a ponuke voľných pracovných miest v okrese sídla školy vidíme, že škola nemá v evidencii vysoké počty absolventov, v siedmich odboroch nie je v čase vykonávania analýzy evidovaný ani jeden absolvent. Najviac ponúkaných voľných pracovných miest v okrese je v odbore kuchár, ktorý však škola učí v kombinovaných dvoj-odboroch. V okrese sídla školy sú však školy zamerané na gastro oblasť, ktoré vedia túto potrebu vykryť.

Tabuľka 17: Škola 2 - Aktuálna miera evidovanej nezamestnanosti a ponuka voľných pracovných miest

Nominant za spoločnosť Trexima pri analyzovaných odboroch za školu vyhodnotil uplatnenie na trhu práce a prognózu potrieb trhu práce v horizonte rokov 2021 až 2025. Pri odboroch, ktoré ponúka táto škola sa očakáva nedostatok pracovnej sily v oblasti spracúvania dreva, v stavebníctve, poľnohospodárstve a veterinárnych vedách. Údaje sú v tabuľke vyznačené červenou. Naopak prebytok absolventov je v strojárskych a elektrotechnických odboroch, ale iba mierny. Prebytok absolventov pozorujeme vo všetkých potravinárskych odboroch. Dvojročný stavebný odbor je hodnotený ako najlepší spomedzi dvojročných odborov v zapojených školách, trh práce v tejto oblasti hlási nedostatok pomocnej sily v stavebníctve. Odbor praktická žena nemá žiadne uplatnenie na trhu práce. V spádovej oblasti školy je perspektíva uplatnenia absolventov v sektore poľnohospodárstva, je dôležité zvýšiť záujem o štúdium týchto odborov. Absolventi trojročných odborov pokračujú v štúdiu v nadstavbových odboroch. Pri strojárskych odboroch sa absolventi neuplatňujú zväčša vo vyštudovanom odbore.

Tabuľka 18: Škola 2 - Vyhodnotenie uplatnenia absolventov a prognóza trhu práce za PSK

Škola spomedzi ponúkaných dvojročných učebných odborov aktívne využíva odbory 2982F potravinárska výroba, 3161F praktická žena, 3383F spracúvanie dreva, 3686F stavebná výroba. Vzhľadom na plánovaný útlm odboru praktická žena v Prešovskom samosprávnom kraji došlo v rámci diskusného fóra k záveru, že ako náhrada odboru 3161F praktická žena, bude od

školského roku 2022/23 posilnený odbor 2982F potravinárska výroba, ktorý má škola zaradený v sieti odborov a aj ho aktívne využíva. Zároveň škola požiada o zaradenie odboru 6468F pomocník v kuchyni. Tieto odbory sú určené pre dievčatá. Odbory 3383F a 3686F sú určené skôr pre chlapcov, uplatnenie na trhu práce je možné v pomocných prácach v stavebných firmách, alebo v drevospracujúcich firmách.

Škola experimentálne overuje 2 odbory zo skupiny odborov 28. Odbory pripravujú absolventov pre povolania v plastikárskom odvetví, líšia sa v profile absolventa, dĺžke trvania štúdia, v stupni získanej kvalifikácie a zručnosťami a vedomosťami, spôsobilosťami pre rôzne druhy povolania. Oba vznikli a boli zaradené na základe špecifikácií zo strany zamestnávateľov, Slovenského plastikárskeho klastra a Zväzu chemického a farmaceutického priemyslu Slovenskej republiky.

Pre experimentálne overovanie boli navrhnuté a schválené oba odbory, nakoľko sú požadované zamestnávateľmi v plastikárskom priemysle vzhľadom k masívnemu rozvoju automobilového priemyslu a zároveň rozvoju plastikárskeho priemyslu, ktoré spolu úzko spolupracujú.

Problémová oblasť 2

Škola má v sieti odborov 50 odborov v trinástich skupinách odborov. Odbor školstva PSK po zohľadnení vyjadrení členov regionálnej platformy navrhol vyradiť zo siete odborov 18 odborov a v sieti odborov ponechať 32 odborov.

Špecifiká:

Odbor 3161 F praktická žena ponechať v sieti odborov do konca školského roka 2022/23 a následne vyradiť z dôvodu nulovej potreby trhu práce. Odbor 3161 F praktická žena nahradí odbor 6468 F pomocník v kuchyni a bude posilnený odbor 2982 F potravinárska výroba.

Škola s návrhom Odboru školstva a pripomienkami členov regionálnej platformy nesúhlasila v jednom bode, a to v odbore 3680 H podlahár, ktorý bol navrhnutý na vyradenie zo siete odborov. Na základe konzultácie boli uznané dôvody neakceptovania návrhu zo strany školy a odbor bude ponechaný v sieti odborov.

17 odborov, ktoré sú navrhnuté na vyradenie tvorí 34,00% všetkých odborov súčasnej siete odborov danej školy.

Škola po racionalizácii siete odborov bude mať v sieti 33 odborov v jedenástich skupinách.

Škola si požiada o zaradenie odboru 6468 F pomocník v kuchyni.

Tabuľka 19: Škola 2 - Návrh na úpravu siete odborov školy

Problémová oblasť 3

Škola spolupracuje so zamestnávateľmi v praktickom vyučovaní žiakov iba v ôsmich aktívnych odboroch, v dvanástich aktívnych odboroch žiaci nemajú počas štúdia žiadnu skúsenosť so zamestnávateľmi.

Praktické vyučovanie na pracovisku u zamestnávateľov absolvuje 17,59% všetkých žiakov, z toho v systéme duálneho vzdelávania 0,37% a na základe zmluvy o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania 17,22% všetkých žiakov. V porovnaní so školou 5, ktorú môžeme porovnať z pohľadu počtu študujúcich žiakov, je zapojenie žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľa o polovicu nižšie. Zo získaných údajov vyplýva, že až 82% žiakov je počas štúdia na praktickom vyučovaní v dielni školy a so zamestnávateľmi v spádovej oblasti školy počas štúdia nenadviažu kontakt.

Tabuľka 15: Prehľad o počte a pomere žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov k 30.09.2020

Škola 3

Problémová oblasť 1

Na analýzu ŠkVP bolo za školu vybraných 14 odborov.

Príloha 8: Škola 3 – Zoznam odborov na analýzu

Zo spracovaných výstupov z analýz ŠkVP a MTZ, ktoré tvoria prílohu správy uvádzame najčastejšie pripomienky podľa sektorov:

Skupina odborov 36

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky akceptované školou:

- upraviť popis ŠkVP pri dvojročných odboroch,
- upraviť profil absolventa,
- doplniť odborné kompetencie,
- odstrániť informáciu o dotácii hodín na základe ŠVP z charakteru predmetu,
- odlíšiť obsahový štandard od cieľa predmetu,
- doplniť témy v odborných predmetoch a odbornom výcviku,
- doplniť výpočet spotreby materiálu do jednotlivých tematických celkov,
- doplniť sklad náradia,

- doplniť zásady a spôsoby likvidácie a recyklácie odpadu,
- doplniť osobné ochranné pracovné pomôcky.

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky neakceptované školou:

- odstránenie tém z odborných predmetov (škola argumentuje, že sú potrebné).

Skupina odborov 45

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky akceptované školou:

- doplniť dátumy revízií ŠkVP,
- odstrániť kopírované časti z iných ŠkVP,
- upraviť vysoký rozsah učiva pri dvojročných odboroch (ISO),
- doplniť do ŠkVP spoluprácu so zamestnávateľmi v systéme duálneho vzdelávania,
- doplniť témy do odborných predmetov,
- doplniť tematické celky do odborných predmetov,
- upraviť pri dvojročných odboroch termín zaučený žiak,
- aktualizovať odbornú literatúru pre výučbu,
- odstrániť písomné skúšanie na praktickom vyučovaní,
- doplnenie vybavenia školy.

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky neakceptované školou:

- nie sú.

Skupina odborov 64

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky akceptované školou:

- doplniť technické a digitálne zručnosti chýbajúce v ŠKVP,
- doplniť komunikačné a interpersonálne zručnosti chýbajúce v ŠKVP,
- upraviť kompetencie žiaka,
- upraviť učebné osnovy, rozsah hodín,
- doplniť práca s e-kasou,
- doplniť témy do odborných predmetov,
- doplniť moderné technologické postupy,
- doplniť tradičnú slovenskú kuchyňu zameranú na regióny,
- doplniť svetovú gastronómiu,
- aplikovať nové trendy v gastronómii spojené so servisom a podávaním jedál,
- zredukovať počet hodín pri nevyhovujúcich témach,
- zosúladiť témy odborných predmetov a odborného výcviku,
- presunúť témy v odborných predmetoch do iných ročníkov,
- ponúkať kurzy pre žiakov (barista, someliér),

- upraviť témy komunikácie so zákazníkom,
- doplniť vybavenie školy.

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky neakceptované školou:

- doplniť vyjadrovanie v anglickom jazyku (škola argumentuje slobodnou voľbou jazyka pre žiaka),
- absolvovať základný kurz someliera (škola ho ponúka),
- odstrániť témy z odborných predmetov (škola argumentuje, že sú potrebné),
- zabezpečiť profesionálnu sušičku a leštičku na príbory (škola nevie využiť),
- odstrániť témy z iných odborov, aj keď súvisia so zameraním (škola argumentuje potrebou základných zručností aj z iných odborov – prepojenie kuchár, čašník, hostinský).

Odporúčanie RÚZ k danej problematike je: klásť dôraz na témy pre konkrétny odbor resp. budúce povolanie a tmiť ostatné témy ako doplnok odborov z rovnakej „podskupiny odborov resp. povolanií“. Konkrétne tri odbory škola definuje veľmi podobne, navyše sa rozdeľujú na H a K, čiže dokopy 5. Odbory sa musia odlišovať.

Z prieskumu Úradu práce o aktuálnej miere evidovanej nezamestnanosti a ponuke voľných pracovných miest v okrese sídla školy vidíme, že škola rovnako ako predchádzajúce dve školy nemá v evidencii vysoké počty absolventov. Najviac ponúkaných voľných pracovných miest v okrese je v stavebných odboroch a odboroch gastronomických.

Tabuľka 20: Škola 3 - Aktuálna miera evidovanej nezamestnanosti a ponuka voľných pracovných miest

Nominant za spoločnosť Trexima pri analyzovaných odboroch za školu vyhodnotil uplatnenie na trhu práce a prognózu potrieb trhu práce v horizonte rokov 2021 až 2025. Potvrdzujú sa údaje z Úradu práce, a to očakávaný nedostatok pracovnej sily v oblasti stavebníctva, spracúvania dreva, poľnohospodárstva a gastronomických odboroch. Údaje sú v tabuľke vyznačené červenou. Naopak prebytok absolventov je v potravinárskych odboroch, v odbore kaderník, ale iba mierny. Absolventi trojročných odborov pokračujú v štúdiu v nadstavbových odboroch. V tomto okrese spomedzi zapojených škôl sledujeme najväčší odchod žiakov za prácou do zahraničia. Absolventi drevárskych odborov sa zväčša zamestnávajú v stavebníctve. Prečo je to tak, keď v drevárskych povolaniach je vysoká potreba trhu práce? V stavebníctve

absolventi tejto školy pracujú najviac ako murári, aj absolventi 4-ročného odboru nachádzajú uplatnenie v tejto profesii.

Tabuľka 21: Škola 3 - Vyhodnotenie uplatnenia absolventov a prognóza trhu práce za PSK

Škola spomedzi ponúkaných dvojročných učebných odborov aktívne využíva odbory 3161F praktická žena, 3686F stavebná výroba a 4579F lesná výroba. Vzhľadom na plánovaný útlm odboru praktická žena v Prešovskom samosprávnom kraji došlo v rámci diskusného fóra k záveru, že odbor 3161F praktická žena, bude od školského roku 2022/23 nahradený odborom 3178F výroba konfekcie, ktorý má škola zaradený v sieti odborov. Zároveň škola požiada o zaradenie odboru 2982F potravinárska výroba. Tieto odbory sú určené pre dievčatá. Odbory 3686F stavebná výroba a 4579F lesná výroba sú určené pre chlapcov. V odbore 3686F majú absolventi možnosť uplatnenia na trhu práce v pomocných prácach v stavebných firmách. Odbor 4579F je zaradený do systému duálneho vzdelávania so zamestnávateľom Vojenské lesy SR š.p. pre elokované pracovisko. V odbore je vysoká možnosť zamestnania absolventov v danom regióne, aj keď ide čiastočne o sezónne práce.

V rámci diskusie bolo na základe podnetu zamestnávateľov, poľnohospodárskych družstiev dohodnuté nahradenie odboru 4561H03 poľnohospodár-služby odborom 4561H02 poľnohospodár-farmárstvo. K tomuto záveru došlo z dôvodu, že absolventi odboru 4561H03 nie sú uplatniteľní na trhu práce u zamestnávateľov v oblasti poľnohospodárstva v regióne školy. K zmene dôjde od šk. roka 2022/23.

Problémová oblasť 2

Škola má v sieti odborov 34 odborov v deviatich skupinách odborov. Odbor školstva PSK po zohľadnení vyjadrení členov regionálnej platformy navrhol vyradiť zo siete odborov 6 odborov a ponechať 28 odborov.

Špecifiká:

Odbor 3161 F praktická žena ponechať v sieti odborov do konca školského roka 2022/23 a následne vyradiť. Odbor 3161 F praktická žena nahradí odbor 3178 F výroba konfekcie a odbor 2982 F potravinárska výroba

Odbor 4561 H 03 poľnohospodár-služby nahradí od školského roka 2022/23 odbor 4561 H 02 poľnohospodár-farmárstvo.

Odbor 6323 K hotelová akadémia ponechať v sieti iba po dobu doštudovania žiakov a výkon pre školu v tomto odbore ďalej neplánovať.

Škola s návrhom odboru školstva a pripomienkami členov regionálnej platformy skupiny v plnom rozsahu súhlasila.

6 odborov, ktoré sú navrhnuté na vyradenie tvorí 17,65% všetkých odborov súčasnej siete odborov danej školy.

Škola po racionalizácii siete odborov bude mať v sieti odborov 28 odborov v siedmich skupinách odborov.

Škola si požiada o zaradenie odboru 2982F potravinárska výroba a odboru 4561H02 poľnohospodár-farmárstvo.

Tabuľka 22: Škola 3 - Návrh na úpravu siete odborov školy

Problémová oblasť 3

Škola spolupracuje so zamestnávateľmi v praktickom vyučovaní žiakov iba v šiestich aktívnych odboroch, v ôsmich aktívnych odboroch žiaci nemajú počas štúdia žiadnu skúsenosť so zamestnávateľmi.

Praktické vyučovanie na pracovisku u zamestnávateľov absolvuje 24,47% všetkých žiakov, z toho v systéme duálneho vzdelávania 5,43% a na základe zmluvy o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania 19,03% všetkých žiakov. Napriek najnižšiemu počtu zmlúv o duálnom vzdelávaní a zmlúv o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania je škola 3 treťou v poradí v umiestňovaní žiakov na praktické vyučovanie u zamestnávateľov.

Tabuľka 15: Prehľad o počte a pomere žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov k 30.09.2020

Škola 4

Problémová oblasť 1

Na analýzu ŠkVP bolo za školu vybraných 5 odborov.

Príloha 8: Škola 4 – Zoznam odborov na analýzu

Zo spracovaných výstupov z analýz ŠkVP a MTZ, ktoré tvoria prílohu správy, uvádzame najčastejšie pripomienky podľa sektorov:

Skupina odborov 24

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky akceptované školou:

- zapracovať vzdelávacie poriadky do ŠkVP,
- upraviť učebné zdroje,
- doplniť kompetencie a zručnosti žiakov v profile absolventa,
- inovovať obsah vymenovaných tematických celkov,
- doplniť výučbový softvér.

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky neakceptované školou:

- používať reálne pomôcky (škola využíva reálne pomôcky),
- doplniť vyučovacie stratégie o vzájomnú spoluprácu spolužiakov (škola argumentuje, že dané stratégie sú zahrnuté do tém predmetov),
- nahradiť staré techniky zvárania (škola nesúhlasí z dôvodu, že aj staré techniky sa stále využívajú).

Skupina odborov 26

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky akceptované školou:

- doplniť kompetencie a zručnosti žiaka,
- upraviť profil absolventa,
- zvýšiť počet hodín technického a elektrotechnického kreslenia,
- doplniť chýbajúce témy do odborných predmetov,
- zaradiť nové odborné predmety,
- inovovať a rozšíriť obsah výučby o navrhované témy,
- aktualizovať zastarané programy, ktoré už nie sú podporované,
- aktualizovať učebné zdroje,
- doplniť vybavenie školy.

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky neakceptované školou:

- zaviesť časový itinerár (škola argumentuje vytvoreným systémom hodnotenia),
- doplniť do profilu absolventa v trojročných odboroch prehľad v inováciách a budúcich technológiách, ktoré vyplývajú zo zámerov digitalizácie energetiky (škola navrhuje skôr pre 4-ročné študijné odbory),
- doplniť témy do odborných predmetov (škola odôvodnila zaradením tém, vypísala, v ktorých predmetoch sa učia),
- rozvrhnúť rovnako počet dní praktického a teoretického vyučovania vo všetkých ročníkoch (škola nesúhlasí z dôvodu náročnosti teoretického vyučovania),

- doplniť viac priestoru na prezentovanie v jednotlivých predmetov (škola sa z ich pohľadu dostatočne venuje prezentácii žiakov).

Z prieskumu Úradu práce o aktuálnej miere evidovanej nezamestnanosti a ponuke voľných pracovných miest v okrese sídla školy vidíme, že škola nemá v evidencii vysoké počty absolventov. V odboroch, ktoré ponúka táto škola eviduje úrad práce vysoký počet nahlásených voľných pracovných miest, až na odbory elektromechanik.

Tabuľka 23: Škola 4 - Aktuálna miera evidovanej nezamestnanosti a ponuka voľných pracovných miest

Nominant za spoločnosť Trexima pri analyzovaných odboroch za školu vyhodnotil uplatnenie na trhu práce a prognózu potrieb trhu práce v horizonte rokov 2021 až 2025. Trh práce očakáva najväčší nedostatok absolventov pri odbore programátor obrábacích a zváracích strojov a zariadení, na trhu práce bude chýbať viac ako 2,5 tis. absolventov. Údaje sú v tabuľke vyznačené červenou. V ostatných strojárskych a elektrotechnických odboroch sledujeme očakávaný prebytok absolventov. Tretina absolventov tejto školy pokračuje v štúdiu na vysokej škole v technických alebo elektro smeroch. Absolventi odborov elektromechanik sa zamestnávajú viac v oblasti strojárstva.

Tabuľka 24: Škola 4 - Vyhodnotenie uplatnenia absolventov a prognóza trhu práce za PSK

Škola nevyužíva dvojročné učebné odbory.

Problémová oblasť 2

Škola má v sieti odborov 12 odborov v štyroch skupinách odborov. Odbor školstva PSK po zohľadnení vyjadrení členov regionálnej platformy navrhol vyradiť zo siete odborov 4 odbory a v sieti odborov ponechať 7 odborov. V jednom odbore 3778 K si odbor školstva vyžiadala konzultáciu so školou.

Škola s návrhom Odboru školstva a pripomienkami členov regionálnej platformy skupiny súhlasila v plnom rozsahu. Na základe konzultácie k odboru 3778 K technik informačných a telekomunikačných technológií bude ponechaný v sieti odborov.

4 odbory, ktoré sú navrhnuté na vyradenie, tvoria 33,33% všetkých odborov súčasnej siete odborov danej školy.

Škola po racionalizácii siete odborov bude mať v sieti odborov 8 odborov v troch skupinách odborov.

Tabuľka 25: Škola 4 - návrh na úpravu siete odborov školy

Problémová oblasť 3

Škola spolupracuje so zamestnávateľmi v praktickom vyučovaní žiakov v troch aktívnych odboroch, v dvoch aktívnych odboroch žiaci nemajú počas štúdia žiadnu skúsenosť so zamestnávateľmi.

Praktické vyučovanie na pracovisku u zamestnávateľov absolvuje 10,15% všetkých žiakov, z toho v systéme duálneho vzdelávania 1,88% a na základe zmluvy o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania 8,27% všetkých žiakov. Škola má spomedzi zapojených škôl najnižší podiel žiakov umiestnených na pracovisku praktického vyučovania u zamestnávateľov. Až 90% žiakov je počas štúdia na praktickom vyučovaní v dielni školy a so zamestnávateľmi v spádovej oblasti školy počas štúdia nenadviažu kontakt. Pri analýze ŠkVP bola zo strany zamestnávateľov odporúčaná spolupráca so zamestnávateľmi pri zabezpečení praktického vyučovania.

Tabuľka 15: Prehľad o počte a pomere žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov k 30.09.2020

Škola 5

Problémová oblasť 1

Na analýzu ŠkVP bolo za školu vybraných 6 odborov.

Príloha 10: Škola 5 – Zoznam odborov na analýzu

Zo spracovaných výstupov z analýz ŠkVP a MTZ, ktoré tvoria prílohu správy, uvádzame najčastejšie pripomienky podľa sektorov:

Skupina odborov 24

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky akceptované školou:

- zapracovať vzdelávacie poriadky do učebných osnov,
- upraviť a doplniť profil absolventa podľa návrhov,

- doplniť odborné kompetencie žiaka,
- doplniť požadovaný rozsah cudzieho jazyka potrebný pre trh práce – min. na úrovni B1 a technická odborná angličtina/nemčina resp. iný jazyk,
- aktualizovať tematické celky podľa potrieb zamestnávateľov.

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky neakceptované školou:

- zaradiť odporúčané témy do odborných predmetov (škola rozpísala v ktorých predmetoch sa dané témy učia).

Skupina odborov 26

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky akceptované školou:

- zapracovať vzdelávacie poriadky do učebných osnov,
- doplniť odbornú literatúru,
- upraviť a doplniť profil absolventa podľa návrhov,
- doplniť odborné kompetencie žiaka,
- zvýšiť časovú dotáciu na jednotlivé celky,
- zmeniť časovú dotáciu pri navrhovaných témach,
- doplniť nové témy do odborných predmetov,
- doplniť vybavenie školy.

Najčastejšie sa vyskytujúce pripomienky neakceptované školou:

- ŠkVP je napísaný veľmi obsérne: profil absolventa a učebný plán (škola argumentuje súlad s ŠVP),
- vymeniť pomer všeobecno-vzdelávacích a odborných predmetov (škola nesúhlasí z dôvodu, že zvýšiť dotáciu odborných predmetov na úkor všeobecno-vzdelávacích nie je možné),
- zohľadňovať pri tvorbe učebných osnov pre duálne vzdelávanie skutočné možnosti zamestnávateľov a ich technické vybavenie (škola nesúhlasí z dôvodu spolupráce s viacerými zamestnávateľmi),
- doplniť alebo vylúčiť niektoré témy (škola popisuje, kde sú dané témy začlenené alebo prečo ich nie je možné doplniť),
- podľa vyhlášky 508/2009 z. z. má škola možnosť preskúšať a vydať osvedčenie pre prácu na elektrických zariadeniach podľa § 21 (škola poukazuje na to, že žiaci majú túto možnosť po absolvovaní maturitnej skúšky),
- redukovať rozsah tém praktického vyučovania (škola sa v rozsahu tém prispôsobila zamestnávateľom v systéme duálneho vzdelávania).

Odporúčanie RÚZ je, že v SDV je zamestnávateľ zodpovedný za odborný výcvik/prax, preto je nevyhnutné prispôbiť učebné osnovy konkrétnemu zamestnávateľovi, škola zodpovedá za minimum daný v ŠVP. Preto škola v jednom odbore môže mať niekoľko učebných osnov, podľa požiadaviek zamestnávateľov.

Z prieskumu Úradu práce o aktuálnej miere evidovanej nezamestnanosti a ponuke voľných pracovných miest v okrese sídla školy vidíme mierne zvýšený počet evidovaných absolventov odboru mechanik-mechatronik, avšak v tom istom odbore je vedená aj najvyššia požiadavka voľných pracovných miest. V odboroch, ktoré ponúka táto škola, eviduje úrad práce vyšší počet nahlásených voľných pracovných miest.

Tabuľka 26: Škola 5 - Aktuálna miera evidovanej nezamestnanosti a ponuka voľných pracovných miest

Nominant za spoločnosť Trexima pri analyzovaných odboroch za školu vyhodnotil uplatnenie na trhu práce a prognózu potrieb trhu práce v horizonte rokov 2021 až 2025. Trh práce očakáva najväčší nedostatok absolventov pri odbore programátor obrábacích a zväracích strojov a zariadení a mechanik nastavovač. Na trhu práce bude chýbať viac ako 2,5 tis. absolventov. Údaje sú v tabuľke vyznačené červenou. Pri ostatných strojárskych a elektrotechnických odboroch sledujeme očakávaný prebytok absolventov. Tretina absolventov tejto školy pokračuje v štúdiu na vysokej škole v technických alebo elektro smeroch.

Tabuľka 27: Škola 5 - Vyhodnotenie uplatnenia absolventov a prognóza trhu práce za PSK

Škola nevyužíva 2-ročné učebné odbory.

Problémová oblasť 2

Škola má v sieti odborov 19 odborov v piatich skupinách odborov. Odbor školstva PSK po zohľadnení vyjadrení členov regionálnej platformy navrhol vyradiť zo siete odborov 7 odborov a v sieti odborov ponechať 8 odborov. V štyroch odboroch si odbor školstva vyžiadala konzultáciu so školou.

Špecifiká:

Odbor 3447 K grafik digitálnych médií ponechať iba po dobu doštudovania žiakov a výkon pre školu v tomto odbore ďalej neplánovať.

Škola s návrhom Odboru školstva a pripomienkami členov regionálnej platformy nesúhlasila v jednom bode, a to v odbore 2683 H 11 elektromechanik-silnoprúdová technika, ktorý bol navrhnutý na vyradenie zo siete odborov. Na základe konzultácie boli uznané dôvody neakceptovania návrhu zo strany školy a odbor bude ponechaný v sieti odborov.

Na základe konzultácie k odborom 2414L01, 2414L02, 2675L02 a 2675L03 budú ponechané v sieti odborov.

6 odborov, ktoré sú navrhnuté na vyradenie, tvorí 31,58% všetkých odborov súčasnej siete odborov danej školy.

Škola po racionalizácii siete odborov bude mať v sieti odborov 13 odborov v troch skupinách odborov.

Tabuľka 28: Škola 5 - návrh na úpravu siete odborov školy

Problémová oblasť 3

Škola ako jediná zo zapojených škôl spolupracuje so zamestnávateľmi v praktickom vyučovaní žiakov v takmer všetkých aktívnych odboroch, iba v prvom aktívnom odbore žiaci nemajú počas štúdia žiadnu skúsenosť so zamestnávateľmi.

Z prehľadu vidíme, že táto škola výrazne napreduje pri spolupráci so zamestnávateľmi a má jednoznačne najvyšší počet zmlúv so zamestnávateľmi, z čoho vyplýva aj najvyšší podiel žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov.

Praktické vyučovanie na pracovisku u zamestnávateľov absolvuje 37,09% všetkých žiakov, z toho v systéme duálneho vzdelávania 17,09% a na základe zmluvy o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania 20,00% všetkých žiakov.

Tabuľka 15: Prehľad o počte a pomere žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov k 30.09.2020

Ako podporná aktivita pri analýze ŠkVP prebehli online fokusové rozhovory so zamestnávateľmi. U zamestnávateľov sme použili metódu zámerného výberu, s cieľom vybrať vzorku zamestnávateľov, ktorí so zapojenými strednými odbornými školou spolupracujú pri praktickom vyučovaní žiakov, či už v systéme duálneho vzdelávania, alebo na základe zmluvy o spolupráci.

Analýza online fokusových rozhovorov so zamestnávateľmi za účelom zistenia stavu pripravenosti absolventov škôl pre potreby trhu práce v rámci projektu „Zlepšenie stredného odborného školstva v PSK“

Predmetom analýzy boli online rozhovory so zamestnávateľmi podľa jednotlivých odborov. Spolu boli analyzované záznamy z rozhovorov v rozsahu 488 minút. V súlade s pravidlami kvalitatívnej metodológie boli všetky výpovede zaznamenané s využitím úplných prepisov dát. Následne boli vytvorené kategórie pre jednotlivé otázky, ktoré všeobecne vystihujú výpovede zamestnávateľov na jednotlivé otázky.

Predmetom analýzy boli odpovede zamestnávateľov na otázky týkajúce sa:

- 1. zručností absolventov** (výsledky sú prezentované v Tabuľkách 1.1 a 1.2),
- 2. personálnej oblasti** (výsledky sú prezentované v Tabuľkách 2.1 a 2.2).

Vzhľadom na diferencované výpovede v závislosti od jednotlivých odborov a zamestnávateľov sú výsledky prezentované v samostatných tabuľkách. V tabuľkách sú v úvodzovkách prezentované doslovné výpovede zamestnávateľov. Výsledky v tabuľkách v prílohe sú prezentované podľa poradia zamestnávateľov uvedených vo výskumnom súbore.

Výskumný súbor (zamestnávatelia)

Participujúci zamestnávatelia, s ktorými boli rozhovory realizované:

1. Rímskokatolícka cirkev, Lomnička 17, 065 03 Podolíneč,
spolupracujúca škola: Spojená škola, Stará Ľubovňa,
odbory stavebné: 3686F stavebná výroba (elokované pracovisko Lomnička),
2. S Servis, Šarak, Čsl. Armády 138, Medzilaborce,
spolupracujúca škola: SOŠ polytechnická, Medzilaborce,
odbory strojárske: 2447K mechanik hasičskej techniky,
3. KOVOSTROJ a.s., Mierová 297/11, Medzilaborce,
spolupracujúca škola: SOŠ polytechnická, Medzilaborce,
odbory strojárske: 2464H strojní mechanik,
4. PDP Kežmarok, Nad traťou 1, 060 01 Kežmarok,
TOMAK s.r.o., Hliník 28, 065 03 Podolíneč,
spolupracujúca škola: SOŠ agropotravinárska a technická, Kežmarok,
odbory poľnohospodárske 4524H agromechanizátor, opravár,
5. Lear Corporation Seating Slovakia s.r.o., Solivarská 1/A, 080 01 Prešov,
REGADA s.r.o., Strojnícka 7, 080 01 Prešov,

- SPINEA, s.r.o., Ku Magašu 702/3, 080 01 Haniska (počas rozhovoru zrušená, pre zlý kontakt cez telefón),
spolupracujúca škola: Spojená škola, Prešov,
odbory strojárské: 2426K programátor obrábacích a zváracích strojov a zariadení,
2411K mechanik nastavovač,
odbory elektrotechnické: 2679K mechanik – mechatronik,
6. Kúpele Vyšné Ružbachy, a.s., Vyšné Ružbachy 48, 065 02,
SLK-Catering, s.r.o., Nová Ľubovňa 776, 065 11,
spolupracujúca škola: Spojená škola, Stará Ľubovňa,
odbory gastro: 6445H kuchár, 6444H čašník, servírka,
7. Tatragónka, a.s Poprad, Štefánikova 887/53, 058 01 Poprad,
Východoslovenská energetika Holding a.s, Mlynská 31, Košice,
spolupracujúca škola: SOŠ elektrotechnická, Poprad,
odbory elektrotechnické: 2683H11 elektromechanik silnoprúdová technika, 2697K
mechanik elektrotechnik,
8. AMH METAL, s.r.o., 065 01 Hniezdne 202,
Panasonic Industrial Devices Slovakia, s.r.o., Továrnská 13, 064 01 Stará Ľubovňa,
spolupracujúca škola: SOŠ elektrotechnická, Poprad,
odbory elektrotechnické: 2697K mechanik elektrotechnik,
odbory strojárské: 2426K programátor obrábacích a zváracích strojov a zariadení,
9. Penzión Gurmen, Námestie sv. Mikuláša 1, 064 01 Stará Ľubovňa,
spolupracujúca škola: Spojená škola, Stará Ľubovňa,
odbory gastro: 6445H kuchár, 6444H čašník, servírka,
10. Vojenské lesy a majetky SR, š.p. Podolíneč,
spolupracujúca škola: Spojená škola, Stará Ľubovňa,
odbory: 4579F lesná výroba (elokované pracovisko Lomnička),
11. GOHR s.r.o., Železničná 9, 082 21 Veľký Šariš,
LINAK Slovakia s.r.o., Župčany 435, 080 01 Župčany,
Fragokov - export, v. d., Budovateľská 67, 080 01 Prešov,
spolupracujúca škola: Spojená škola, Prešov,
odbory strojárské: 2411K mechanik nastavovač, 2426K programátor obrábacích a
zváracích strojov a zariadení,
odbory elektrotechnické: 2679K mechanik – mechatronik.

Zhrnutie obsahu výpovedí zamestnávateľov na otázky týkajúce sa zručností absolventov

Výpovede zamestnávateľov sa v otázkach pripravenosti absolventov výrazne líšia. Niektorí zamestnávatelia (poľnohospodárstvo) potvrdzujú vysokú mieru pripravenosti, avšak napr. stavebné odbory či gastro prevádzky uvádzajú nepripravenosť absolventov.

Pri otázkach na silné stránky absolventov sa väčšina zamestnávateľov zhoduje vo váhaní, až popieraní pozitív. Niektorí vyslovene deklarujú, že silné stránky absolventov nevidia. Po opakovaných otázkach sú odpovede skôr všeobecného charakteru ako: rýchlosť učenia, adaptabilita, znalosť IT technológií. Zdôrazňovanie silných stránok je výnimka (poľnohospodárstvo), kde sa zdôrazňuje extrémna ochota učiť sa, pracovať po pracovnej dobe a entuziazmus pre prácu.

Nedostatky absolventov je možno rozdeliť na dve kategórie: všeobecné - psychologického charakteru (nestálosť, neochota pracovať, prokrastinácia, práca z nutnosti) a nedostatky špecifické pre jednotlivé odbory. Pre technické smery je to neschopnosť čítať výkresy, značky na výkresoch, neznalosť náradia, neznalosť praktických zručností. Pre odbory čašník, kuchár neznalosť technológie výroby jedál, neznalosť procesov (výroba, výdaj jedla a podobne), pri elektrotechnických odboroch je to ignorovanie alebo bagatelizácia BOZP (odmietanie nosiť prilbu, ochranný odev, ochranné prostriedky).

Zamestnávatelia pri odpovediach na otázku, aké očakávané zručnosti pri odhade budúceho vývoja odboru uvádzajú: rozvoj IT technológie (technické smery ich nevyhnutne potrebujú či pre obsluhu traktora, sejačky, alebo programovanie na CNC strojoch), nutné zohľadniť viac teoretických znalostí o strojoch, väčšia podpora odborov frézar, sústružník. Ďalej uvádzajú nutné jazykové zručnosti pri jednaní s dodávateľmi a zelené technológie, ktoré sú víziou do budúcnosti.

Celkovo zamestnávatelia od absolventov stredných škôl očakávajú: všeobecné psychologické zručnosti (disciplína, soft skills, záujem o prácu, proaktivita, cieľavedomosť a zodpovednosť) a zručnosti špecifické pre jednotlivé odbory: základné technické zručnosti (poznávanie náradia), prehľad v legislatíve, schopnosť čítať výkresovú dokumentáciu, poznávanie technológie výroby jedál a tímovú spoluprácu (zaradená medzi špecifické kvôli tomu, že pri práci s vysokým napätím je tímová spolupráca otázkou bezpečnosti pri práci nie len psychologický konštrukt).

Zamestnávatelia uvádzajú tieto zručnosti, ktoré by mali byť osvojené už na stredných školách: všeobecné psychologické zručnosti (disciplína, dochádzka, vedomie limitov začiatočníkov) a špecifické podľa odborov. Kuchár, čašník potrebuje praktické zručnosti, poznávanie technológie, udržanie si vhodného výzoru a vystupovania, v poľnohospodárstve je znovu dôraz na konkrétny

postup (ako sa seje, ako sa realizujú postreky), u technických odborov sa opätovne zdôrazňuje čítanie projektovej dokumentácie a realizovanie vlastného projektu. Zamestnávateľa (bez ohľadu na odbor) sa zhodujú v potrebe poznať prácu od základu, s dôrazom na to, že ten kto riadi, musí vedieť veci sám realizovať, inak nedokáže efektívne riadiť.

Subjektívny význam slova „zručnosti“ je v diskurzoch zamestnávateľov prezentovaný doslova slovami „nech vie, kde sa má postaviť a čo má robiť“. Rôzni zamestnávateľa sa zhodujú na tom, že je to poznanie náradia a prostriedkov, s ktorými absolvent prichádza do kontaktu, je to schopnosť pripojiť sa k práci a adekvátne začať pracovať, schopnosť pracovať na strojných zariadeniach. Zamestnávateľa ďalej zdôrazňujú, že zručnosti, kompetencie a pozícia „idú ruka v ruku“, a že pracovník nemôže mať kompetencie, keď nemá zručnosť. Ďalej je zdôrazňovaná schopnosť správne formulovať otázky a vedieť primerane reagovať. Špecificky v gastro priemysle napr. nie je dôraz na schopnosť čašníka „uniest' 4 tanier“, ale vystupovať elegantne aj s dvoma, a teda vhodne reprezentovať zamestnávateľa.

Za indikátory kompetencií považujú zamestnávateľa reálny výkon pracovníka počas skúšobnej doby (obvykle pod supervízormi), schopnosť plniť inštrukciu, porozumenie inštrukcie, prácu nad rámec povinností. Zamestnávateľa opakovane zdôrazňujú potrebnú ochotu učiť sa s tým, že pokiaľ je ochota, detaily práce a samotnú prax získa na pracovisku.

Zhrnutie majoritného obsahu výpovedí zamestnávateľov na otázky personálneho charakteru

Výpovede zamestnávateľov potvrdzujú neúčast' na maturitných skúškach. Ak áno, ide skôr o výnimku. Zamestnávateľa ďalej uvádzajú, že prijímajú aj absolventov, a ak nie, vysvetľujú to skôr nezáujmom zo strany absolventov. Reakcie na otázku, či realizujú nábor absolventov sa rôznia. Časť zamestnávateľov ich realizuje, iná časť ich považuje za zbytočnú (napr. kvôli nezáujmu o odbor).

Pri téme pripravenosť absolventov na pohovor sa opakujú podobné skúsenosti zamestnávateľov (nutné podotknúť, že viacerí zamestnávateľa pohovor nerealizujú, do zamestnania prijímajú na základe pozitívnej skúsenosti s absolventom alebo na základe praktickej skúšky). Pokiaľ je pohovor realizovaný, zamestnávateľa ako nedostatok vnímajú to, že absolventi vedia odpovedať len na pripravené otázky, chýba im adekvátne sebareprezentácia, chýba im schopnosť pomenovať svoje zručnosti, majú komunikačný problém. Absolventi počas pohovoru skôr upresňujú tému výšky zárobku oproti iným relevantným otázkam.

Pri otázkach na kvalitu životopisu (CV) a motivačného listu sa zamestnávateelia delia na dve skupiny. Jedna skupina deklaruje, že životopis nepotrebuje pri rozhodovaní do zamestnania (napr. poľnohospodárstvo - zdôrazňujú manuálne a technické zručnosti), druhá skupina uvádza tieto nedostatky v CV: chýbajúce dátumy, chýbajúce pomenovanie zručností a praxe, gramatické chyby a uvádzanie irelevantných skutočností (nevhodná fotografia a iné). Stavebné odbory uvádzajú nedodatočný prístup k PC ako technický problém pri koncipovaní životopisu. S motivačným listom pracujú zamestnávateelia podstatne menej, mnohí ich nevyžadujú vôbec. Oboznámenosť absolventov s pracovnou dokumentáciou väčšina zamestnávateľov posúdiť nedokáže. Zdôrazňujú potrebné BOZP školenia, ktoré realizujú pri nástupe do zamestnania. Skôr zaznieva skepsa a jediná dokumentácia, ktorú možno poznať absolvent, je pracovná zmluva. Zároveň je dávany dôraz na oboznámenie sa s firemnými materiálmi.

Téma prezentácie pri pohovore potvrdzuje významné rozdiely medzi absolventami. Medzi najčastejšie nedostatky uvádzajú zamestnávateelia neschopnosť pomenovať a prezentovať naučené, nerealistický sebaobraz, prehnané očakávania a deficit komunikačných zručností. Posudzované aspekty pre zamestnávateľov naopak sú: odbornosť, vzdelanie, absolvovaná prax, jazykové zručnosti, ktoré sú považované v niektorých odboroch za nevyhnutné. Pri detailnejšej analýze zaznieva výrazná potreba upraveného výzoru (kuchár, čašník), schopnosť čítať výkres a rozumieť značkám na výkrese (mechanici strojnej výroby), ďalej je osvedčená praktická skúška (priama obsluha traktora a iného zariadenia).

Majoritná časť zamestnávateľov deklaruje ochotu participovať na cvičných pohovoroch na stredných školách v limitovanej podobe a so zohľadnením časového pracovného plánu. Menšia časť zamestnávateľov uvádza nemožnosť spolupráce kvôli pracovnej exponovanosti. Podobne väčšina zamestnávateľov súhlasí s poskytnutím foriem vzdelávania pre pedagogických pracovníkov.

Analýza výpovedí týkajúcich sa prevencie odchádzania absolventov do zahraničia uvádza nemožnosť zabrániť procesu migrácie za lepším zárobkom. Časť zamestnávateľov uvádza výšku zárobku v iných krajinách, ktorú nie je možno dosiahnuť na Slovensku, poukazuje však na negatíva práce v zahraničí a na skutočnosť, že mnohí sa vracajú po čase domov. Zároveň však poukazujú na to, že pokiaľ absolvent aj odíde za prácou, je potrebné, aby vedel, kam sa má vrátiť a kde je stabilita.

Spoluprácu so strednými školami vnímajú všetci zamestnávateelia ako pozitívnu a okrem zvýšenej administrácie, ktorú považujú za úplne prirodzenú, vnímajú predovšetkým žiaduci efekt spolupráce. Zároveň zdôrazňujú vnímané pozitíva systému duálneho vzdelávania.

4. Zhrnutie analýzy a odporúčania pre budúce projektové aktivity

Miera reflektovania školských vzdelávacích programov (ŠkVP) na potreby trhu práce; miera reflektovania materiálno-technického zabezpečenia (MTZ) odborov na potreby trhu práce; porovnanie stavu materiálno-technického zabezpečenia odboru s normatívom odboru zverejneným na stránke Štátneho inštitútu odborného vzdelávania (ŠIOV)

Počas analýzy bolo u piatich zapojených stredných škôl analyzovaných 53 ŠkVP a MTZ.

Najčastejšie nedostatky zistené pri analýze ŠkVP a MTZ:

- ŠkVP je úplnou kópiou ŠVP bez akýchkoľvek alebo minimálnych úprav, neprispôsobený potrebám zamestnávateľov a trhu práce v regióne,
- kopírované odstavce z iných ŠkVP bez kontroly textu, ktoré nesúvisia bez úpravy s daným odborom,
- ŠkVP nie sú aktualizované na základe platných vydaných dodatkov k ŠVP,
- nekompletný ŠkVP,
- ŠkVP nie sú prerokované so zamestnávateľmi,
- nesprávne nastavenie rozsahu praktického vyučovania,
- profil absolventa neprispôsobený odboru, častokrát písaný až na úrovni absolventa vysokej školy,
- zastaralé technologické postupy, zastaralé technológie, programovacie jazyky, ktoré sa už v praxi nevyužívajú, zastaralá literatúra,
- ŠkVP spracovaný pre SDV, napriek tomu, že škola nespolupracuje so žiadnym zamestnávateľom v SDV,
- pri MTZ vzhľadom na plánovaný nákup vybavenia v zapojených školách neboli zistené vážne nedostatky, skôr odporúčania na nákup ďalšieho vybavenia.

Aby sme dosiahli cieľ mať v zapojených školách ŠkVP prispôsobené potrebám trhu práce, požadovaným zručnostiam a schopnostiam a zároveň mať na školách MTZ prispôsobené obsahu vzdelávania nastaveného v ŠkVP, ktoré ponúka žiakom možnosti získať požadované zručnosti potrebné pre uplatnenie na trhu práce, a ktoré spĺňa aktuálnosť a je prispôsobené MTZ u zamestnávateľov je potrebná inovácia ŠkVP a MTZ.

Rozsah siete odborov zapojených škôl

Pri zmapovaní siete odborov zapojených škôl bolo potrebné spolu za zapojené školy zanalyzovať zaradenie stodevät'desiatich šiestich odborov.

Analýza siete odborov školy je ukončená a navrhnutá racionalizácia siete odborov tak, aby školy ponúkali odbory potrebné pre trh práce. Po racionalizácii siete odborov ostane v sieti odborov zapojených piatich škôl 101 odborov, 55 odborov je navrhnutých na vyradenie.

Nízky podiel praktického vyučovania žiakov zapojených stredných odborných škôl u zamestnávateľov a vhodnosť výberu zamestnávateľov na spoluprácu pri zabezpečení praktického vyučovania žiakov

V procese analýzy sme zanalyzovali podklady týkajúce sa zapojenia žiakov do praktického vyučovania žiakov zapojených škôl. Všetkých päť škôl je zapojených do systému duálneho vzdelávania, štyri zo škôl však v minimálnom rozsahu jednej alebo dvoch spolupracujúcich firiem. Škola 5 výrazne napreduje pri spolupráci so zamestnávateľmi a má jednoznačne najvyšší počet zmlúv so zamestnávateľmi, z čoho vyplýva aj najvyšší podiel žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov.

Analýzou bolo potvrdené, že väčšina žiakov absolvuje praktické vyučovanie v dielni školy a so zamestnávateľmi nemá kontakt počas štúdia, resp. neabsolvuje praktické vyučovanie u zamestnávateľa. Rozsah zapojenia žiakov do praktického vyučovania u zamestnávateľov sledujeme v rozsahu 10% až 37% podľa výsledkov zo škôl. Výber zamestnávateľov nie je vždy v súlade s náplňou učebných osnov odboru.

Odporúčania

Odborná skupina pre spoluprácu so zamestnávateľmi do ďalšej fázy projektu odporúča:

1. Inovovať ŠkVP a doplniť MTZ

Z päťdesiatich troch analyzovaných odborov odporúčame s prihliadnutím na návrhy externých posudzovateľov inovovať 49 školských vzdelávacích programov.

Odbory, ktoré sa nebudú inovovať:

- 3161F praktická žena v troch zapojených školách – odbory budú nahradené inými odbormi na školách z dôvodu nulovej potreby trhu práce a s prihliadnutím na stratégiu odboru školstva PSK,
- 4561H03 v škole 3 – odbor bude nahradený iným odborom podľa požiadaviek zamestnávateľov.

Na základe návrhu na náhradu novými odbormi budú spracované tri nové školské vzdelávacie programy, a to v:

- škole 2 odbor 6468F pomocník v kuchyni,
- škole 3 odbor 4561H02 poľnohospodár-farmárstvo, odbor 3178F výroba konfekcie a odbor 2982F potravinárska výroba.

V procese tvorby a inovácií ŠkVP implementovať princípy obsiahnuté vo vzdelávacích poriadkoch, ktoré boli vytvorené a prijaté v rámci NP Duál.

V rámci medzirezortného pripomienkového konania¹ k zákonu č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave v znení neskorších predpisov bol predložený návrh na implementáciu vzdelávacích poriadkov do praxe. Výsledkom rozporového konania bola dohoda, že vzdelávací poriadok sa stane súčasťou vnútorného poriadku pracoviska praktického vyučovania zamestnávateľa, tzn. súčasťou povinnej dokumentácie zamestnávateľa. Vzhľadom k tomu považujeme za vhodné, aby princípy vzdelávacieho poriadku boli aplikované aj do procesu tvorby ŠkVP. Predpokladaný termín účinnosti novelizovaného zákona je 01.09.2021.

Materiálno-technické vybavenie škôl doplniť v rozsahu plánovaných nákupov cez integrovaný regionálny operačný program. Špecifikácia vybavenia je dostatočne podrobná, na vysokej úrovni, vo vysokom štandarde, vyhovujúca požiadavkám zamestnávateľov.

Bude však potrebné dohliadnuť na to, aby nákup špičkového vybavenia pre dielne školy nevedol ešte k nižšiemu zapojeniu žiakov do praktického vyučovania u zamestnávateľov. Je potrebné žiakom umožniť získať praktické skúsenosti v reálnom podnikateľskom prostredí, či už v systéme duálneho vzdelávania alebo v systéme školského zabezpečovania zmluvného praktického vzdelávania u zamestnávateľov.

¹ <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2020/578>

2. Zvyšovať kvalitu stredných odborných škôl prostredníctvom racionalizácie siete stredných odborných škôl.

Jedným z vhodných nástrojov, ktorý zlepší kvalitu stredných odborných škôl považujeme optimalizáciu siete stredných škôl a racionalizáciu štruktúry odborov vzdelávania, ktoré sú navzájom prepojené. Súčasná sieť škôl spôsobuje náročné plánovanie výkonov, vznikajú rôzne duplicity alebo triplicity na úrovni mesta, okresu a kraja, a nedostatok pedagogických zamestnancov a MOV. Školy sú slabo profilované, ťažko manažovateľné a nedostatočne naplnené (niekedy je to pod úrovňou 40%). Problém vidíme aj v skutočnosti, že dochádza k spájaniu nepríbuzných odborov do jednej triedy. To má zásadný dopad na kvalitu vzdelávacieho procesu.

Súčasná sieť stredných škôl SR pozostáva z 845 škôl, ktoré navštevuje dokopy 202 341 žiakov. Tieto počty škôl je nutné racionalizovať. NP „Zlepšenie stredného odborného školstva v PSK“ predstavuje ideálnu cestu na realizáciu návrhov riešení na možnú optimalizáciu siete škôl v Prešovskom kraji.

3. Racionalizácia štruktúry odborov na jednotlivých stredných odborných školách

V kontexte s odporúčaniami v bode 2 je nevyhnutné realizovať aj racionalizáciu siete odborov existujúcich stredných odborných škôl.

V rámci týchto činností sme identifikovali odbory, ktoré navrhujeme vylúčiť resp. ponechať v sieti odborov zapojených škôl. Je dôležité urobiť racionalizáciu aj v tejto oblasti. Vyradiť tie odbory, ktoré sú neaktívne a pre trh práce nepotrebné a ponechať tie odbory, ktoré sú perspektívne.

V zmysle návrhov na vyradenie odborov odporúčame navrhnuté odbory vyradiť zo siete odborov zapojených škôl.

4. Vytvoriť procesný postup zaradenia odboru do siete odborov školy

Za účelom udržania aktuálnej siete odborov škôl prispôsobenej potrebám trhu práce spracujeme v ďalšej fáze projektu pre odbor školstva PSK a pre krajskú radu pre odborné vzdelávanie a prípravu procesný postup zaradenia nového študijného alebo učebného odboru do siete odborov školy v PSK.

Zmeny v sieti sú zmeny údajov podľa § 15 ods. 4 zákona č. 596/2003 Z. z. V zmysle tohto ustanovenia, okrem iných, je zmenou v sieti aj zaradenie študijných odborov a učebných odborov do zoznamu študijných odborov a učebných odborov príslušných stredných škôl.

Nad rámec povinných príloh k žiadosti o zaradenie študijného alebo učebného odboru do siete odborov škôl nastavíme odporúčaný procesný postup pre zaradenie odboru a odporúčané prílohy, ktoré sú dôležité pre správne posúdenie potreby zaradenia nového študijného alebo učebného odboru:

Príklad navrhovaných odporúčaných príloh:

- prognóza potrieb trhu práce,
- dôvod zaradzovania odboru (napr. požiadavka trhu práce, nedostatkový odbor),
- dohodnutá spolupráca so zamestnávateľmi v okrese sídla školy,
- stav vybavenia školy pre odbor,
- personálne zabezpečenie odboru,
- spracovaný ŠkVP v čase podania žiadosti o zaradenie odboru.

5. Definovať kontrolný mechanizmus odboru školstva PSK pre aktuálnosť ŠkVP

Školský vzdelávací program je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v školách podľa § 7 zákona 245/2008 Z. z. Školský vzdelávací program vydáva riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy, v rade školy a písomnom súhlase zriaďovateľa školy.

ŠkVP je dokument, ktorým sa škola prezentuje a plánuje vzdelávanie v danom odbore. Tvorbou ŠkVP vzniká prirodzené konkurenčné prostredie medzi jednotlivými školami, ktoré sa vedia svojimi ŠkVP odlišiť. Vypracováva sa v súlade s ŠVP a kladie priority pre potreby zamestnávateľov.

Každoročná aktualizácia ŠkVP podľa potrieb zamestnávateľov školou nie je neobvyklá.

Pri analýze ŠkVP bolo ďalej zistené, že školy nespolupracujú v požadovanej miere so stavovskými a profesijnými organizáciami a zamestnávateľmi pri aktualizácii ŠkVP.

Citujeme zo zákona 61/2005 Z.z.:

§ 23 Stredná odborná škola v procese praktického vyučovania

(1) Stredná odborná škola prerokuje školský vzdelávací program pre odborné vzdelávanie a prípravu s príslušnou stavovskou organizáciou alebo s príslušnou profesijnou organizáciou, ktorá má vecnú pôsobnosť k študijnému odboru alebo k učebnému odboru podľa vyhlášky č. 251/2018 Z. z., v ktorom stredná odborná škola poskytuje odborné vzdelávanie a prípravu, ak žiaci strednej odbornej školy:

- a) nevykonávajú praktické vyučovanie na pracovisku zamestnávateľa a
- b) nepripravujú sa v systéme duálneho vzdelávania.

(2) Stredná odborná škola prerokuje školský vzdelávací program pre odborné vzdelávanie a prípravu so zamestnávateľom, s ktorým má uzatvorenú zmluvu o poskytovaní praktického vyučovania.

(3) Stredná odborná škola vypracuje školský vzdelávací program pre odborné vzdelávanie a prípravu v spolupráci so zamestnávateľom, s ktorým má uzatvorenú zmluvu o duálnom vzdelávaní.

V ďalšej fáze projektu na základe týchto zistení nastavíme kontrolný mechanizmus pre odbor školstva za účelom kontroly aktuálnosti ŠkVP na stredných školách.

V školách bude potrebné vymedziť proces a frekvenciu aktualizácie ŠkVP.

6. Rozbor nízkej spolupráce zapojených škôl so zamestnávateľmi

Analýzou rozsahu praktického vyučovania žiakov bola zistená veľmi nízka spolupráca zapojených škôl so zamestnávateľmi pri zabezpečovaní praktického vyučovania žiakov.

V ďalšej fáze projektu bude potrebné pri každej škole individuálne identifikovať dôvody nízkej spolupráce so zamestnávateľmi pri praktickom vyučovaní žiakov. Ako možné príčiny vidíme využitie dielni školy, úväzky majstrov odbornej výchovy, nezáujem zamestnávateľov, neprispôsobenie odborov potrebám zamestnávateľov a iné.

Na základe identifikácie problémov zvýšiť spoluprácu so zamestnávateľmi v zabezpečení praktického vyučovania žiakov u zamestnávateľov, či už v systéme duálneho vzdelávania, alebo formou zmluvy o poskytovaní praktického vyučovania.

7. Zlepšiť spoluprácu so stavovskými a profesijnými organizáciami

V priebehu procesu analýzy sme zaznamenali slabú spoluprácu zapojených stredných odborných škôl a stavovských a profesijných organizácií.

Odporúčame školám spolupracovať so SaPO pri:

- prerokúvaní školského vzdelávacieho programu pre odborné vzdelávanie a prípravu,
- pri tvorbe alebo úprave profilov absolventov jednotlivých študijných odborov a učebných odborov,
- obsahu záverečnej skúšky, odbornej zložky maturitnej skúšky a absolventskej skúšky,
- nastavení rozsahu učebných osnov ŠkVP,
- nastavení ŠkVP pre systém duálneho vzdelávania.

II. Odborná skupina pre vzdelávanie a tvorbu inovácií pre SŠ

1. Popis aktuálnej situácie na projektových školách

Sumár vstupných informácií o zapojených školách získaný zo Vstupného zberného hárku, Vstupného dotazníka pre ZRŠ, vedúcich študijných odborov a vedúcich PK a Dotazník politika, kultúra a prax školy.

Škola 1

Zo Vstupného zberného hárku je zrejmé, že k 30.09.2020 bolo na škole 206 žiakov, počet PZ bol 29 (z toho počet učiteľov vyučujúcich odborné predmety 9 a počet MOV 8), aktuálny vekový priemer odborných PZ je 46 rokov a MOV je 48 rokov, počet PZ po 1. atestačnej skúške je 10 a počet PZ po 2. atestačnej skúške je 5. Škola v danom období spolupracovala so zamestnávateľom pri dodatkoch ŠkVP, ako aj s poradenskými zariadeniami pri tvorbe individuálnych vzdelávacích plánov (Centrum pedagogického-psychologického poradenstva a prevencie, Špeciálno-pedagogické centrum). Škola vedie evidenciu uplatnenia absolventov. V rámci primárneho zberu dát prostredníctvom Vstupného dotazníka pre ZRŠ, vedúcich študijných odborov a vedúcich PK, ktorého sa zúčastnilo 10 pedagogických zamestnancov, vyplýva:

- medzi nosné predmety najčastejšie uvádzali odborné,
- ukazujú sa tri rezervy, a to: nedostatok učebných materiálov, nedostatočné materiálo-technické a priestorové vybavenie a pomalé prispôsobovanie sa novým trendom,
- pedagogickí zamestnanci sa stotožňujú s tvrdením, že sa absolventi príslušných odborov ľahko uplatnia na trhu práce na pracovných pozíciách so zameraním, ktoré vyštudovali,
- väčšina pedagógov si myslí, že relevantní zamestnávatelia so školou pri tvorbe a inováciách ŠkVP aktívne spolupracujú,
- v súvislosti s kvalifikovanosťou učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy sa ukázalo, že všetci opýtaní považujú seba a svojich kolegov za kvalifikovaných odborníkov s profesijnými kompetenciami, čo je zárukou kvalitného výchovno-vzdelávacieho procesu.

V rámci primárneho zberu dát, prostredníctvom Vstupného dotazníka pre žiakov, ktorého sa zúčastnilo 202 žiakov, vyplýva:

- medzi nosné predmety najčastejšie žiaci uvádzali odborné,

- za najväčšie nedostatky považujú: nedostatočné materiálo-technické a priestorové vybavenie, nedostatok učebných materiálov, pomalé prispôsobovanie sa novým trendom,
- generalizovane možno konštatovať, že žiaci, sú pre potreby trhu práce školou dostatočne pripravení (iba necelých 8% žiakov sa necítia dostatočne pripravení na uplatnenie sa v praxi, resp. majú nejaké pochybnosti),
- za prínos pre budúce uplatnenie sa na trhu práce väčšina žiakov považuje odborný výcvik v škole a na pracovisku konkrétneho zamestnávateľa,
- väčšina žiakov si myslí, že učitelia odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy, sú kvalifikovaní odborníci zaručujúci kvalitnú výučbu,
- väčšina žiakov tvrdí, že na hodinách odborných predmetov sa využívajú nové, netradičné, záživné metódy, vďaka ktorým sú vyučovacie hodiny zaujímavejšie.

V rámci primárneho zberu dát prostredníctvom Dotazníka politika, kultúra a prax školy, ktorého sa zúčastnilo 29 pedagógov, vyplýva:

- väčšina pedagogických zamestnancov sami posudzujú svoje vlastné vzdelávacie potreby i to, či sa majú alebo nemajú vzdelávať,
- väčšina sa zhodla aj na tom, že rozvoj a vzdelávanie učiteľov reflektuje otázky zapojenia žiakov s odlišným zázemím, skúsenosťami, dosiahnutými výsledkami či postihnutím,
- väčšina pedagógov tvrdí, že činnosti v oblasti rozvoja a vzdelávania pedagogických zamestnancov napomáhajú škole reagovať na rôznorodosť žiakov,
- väčšina pedagogických zamestnancov verí, že všetci žiaci sa majú vzdelávať rovnako a majú dosiahnuť rovnaké ciele, aby sa tak naplnili rovné vzdelávacie šance,
- 86% pedagógov sa zhodli na tom, že sú učitelia pripravení a schopní vysvetľovať, prečo používajú určité metódy výučby a ako tieto metódy čo najefektívnejšie prispievajú na plnenie vzdelávacích cieľov,
- všetci pedagógovia (100%) vyslovili súhlas s výrokom, že pedagogickí zamestnanci pri práci využívajú kritériá pre hodnotenie odvodené od štandardného výkonu, ale vedia ich prepojiť s individuálnymi schopnosťami žiakov,
- skoro 52% pedagógov dáva prednosť vlastným materiálom pred učebnicami, poprípade učitelia niekedy využijú nejaký materiál mimo učebnice.

Škola 2

K 30.09.2020 bolo na škole 559 žiakov, počet PZ bol 58 (z toho počet učiteľov vyučujúcich odborné predmety 14 a počet MOV 31), aktuálny vekový priemer odborných PZ (po zaokrúhlení) je 52 rokov a MOV je 51 rokov, počet PZ po 1. atestačnej skúške je 10 a počet PZ po 2. atestačnej skúške je 6. Škola v danom období spolupracovala so stavovskou organizáciou alebo zamestnávateľmi pri dodatkoch ŠkVP ako aj s poradenskými zariadeniami pri tvorbe individuálnych vzdelávacích plánov. Škola nevedie evidenciu uplatnenia absolventov.

V rámci primárneho zberu dát prostredníctvom Vstupného dotazníka pre ZRŠ, vedúcich študijných odborov a vedúcich PK, ktorého sa zúčastnilo 20 pedagogických zamestnancov, vyplýva:

- všetci pedagógovia sa zhodli na tom, že najdôležitejším elementom štúdia konkrétnych odborov sú odborné predmety, v niektorých prípadoch odborný výcvik,
- ukazujú sa 2 rezervy, a to: nedostatok učebných materiálov, nedostatočné materiálo-technické a priestorové vybavenie, (nedostatok v pomalom prispôbovaní sa novým trendom vyšiel iba v 4 odboroch, konkrétne: autoopravár – mechanik, mechanik počítačových sietí, mechanizácia pôdohospodárstva, technické služby v autoservise),
- pedagogickí zamestnanci sa stotožňujú s tvrdením, že sa absolventi príslušných odborov ľahko uplatnia na trhu práce na pracovných pozíciách so zameraním, ktoré vyštudovali, (výnimkou sú pedagogickí zamestnanci prislúchajúci k odboru spracúvanie dreva, stavebná výroba a technické služby v autoservise),
- väčšina pedagógov si myslí, že relevantní zamestnávatelia so školou pri tvorbe a inováciách ŠkVP nespupracujú,
- v súvislosti s kvalifikovanosťou učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy sa ukázalo, že všetci opýtaní považujú seba a svojich kolegov za kvalifikovaných odborníkov s profesijnými kompetenciami, čo je zárukou kvalitného výchovno-vzdelávacieho procesu.

V rámci primárneho zberu dát prostredníctvom Vstupného dotazníka pre žiakov, ktorého sa zúčastnilo 496 žiakov, vyplýva:

- medzi nosné predmety najčastejšie žiaci uvádzali odborné, (výnimkou je odbor agropodnikanie - poľnohospodársky manažment a odbor pekár, ktorého prevažná časť príslušníkov uviedla ako kľúčový predmet jeden zo všeobecno-vzdelávacích predmetov, konkrétne slovenský jazyk),

- za najväčšie nedostatky považujú: pomalé prispôsobovanie sa novým trendom, nedostatok učebných materiálov, nedostatočné materiálo-technické a priestorové vybavenie,
- generalizovane možno konštatovať, že žiaci sú pre potreby trhu práce školou dostatočne pripravení (iba 3% žiakov sa necítia dostatočne pripravení na uplatnenie sa v praxi, resp. majú nejaké pochybnosti),
- za prínos pre budúce uplatnenie sa na trhu práce, väčšina žiakov považuje odborný výcvik v škole a na pracovisku konkrétneho zamestnávateľa,
- väčšina žiakov si myslí, že učitelia odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy, sú kvalifikovaní odborníci zaručujúci kvalitnú výučbu,
- väčšina žiakov tvrdí, že na hodinách odborných predmetov sa využívajú nové, netradičné, záživné metódy, vďaka ktorým sú vyučovacie hodiny zaujímavejšie.

V rámci primárneho zberu dát, prostredníctvom Dotazníka politika, kultúra a prax školy, ktorého sa zúčastnilo 54 pedagógov, vyplýva:

- väčšina pedagogických zamestnancov sami posudzujú svoje vlastné vzdelávacie potreby i to, či sa majú alebo nemajú vzdelávať,
- väčšina sa zhodla aj na tom, že rozvoj a vzdelávanie učiteľov reflektuje otázky zapojenia žiakov s odlišným zázemím, skúsenosťami, dosiahnutými výsledkami či postihnutím,
- väčšina pedagógov tvrdí, že činnosti v oblasti rozvoja a vzdelávania pedagogických zamestnancov napomáhajú škole reagovať na rôznorodosť žiakov,
- väčšina pedagogických zamestnancov verí, že všetci žiaci sa majú vzdelávať rovnako a majú dosiahnuť rovnaké ciele, aby sa tak naplnili rovné vzdelávacie šance,
- väčšina pedagógov sa zhodla na tom, že sú učitelia pripravení a schopní vysvetľovať, prečo používajú určité metódy výučby a ako tieto metódy čo najefektívnejšie prispievajú na plnenie vzdelávacích cieľov,
- väčšina pedagógov vyslovila súhlas s výrokom, že pedagogickí zamestnanci pri práci využívajú kritériá pre hodnotenie odvodené od štandardného výkonu, ale vedia ich prepojiť s individuálnymi schopnosťami žiakov,
- väčšina pedagógov dáva prednosť vlastným materiálom pred učebnicami, poprípade učitelia niekedy využijú nejaký materiál mimo učebnice.

Škola 3

K 30.09.2020 bolo na škole 327 žiakov, počet PZ bol 52 (z toho počet učiteľov vyučujúcich odborné predmety 12 a počet MOV 24), aktuálny vekový priemer odborných PZ (po zaokrúhlení) je 48 rokov a MOV je 40 rokov, počet PZ po 1. atestačnej skúške je 39 a počet PZ po 2. atestačnej skúške je 19. Počet odborných predmetov v rámci ŠkVP na škole k 30.9.2020 156. Škola v danom období spolupracovala so stavovskou organizáciou alebo zamestnávateľmi pri dodatkoch ŠkVP, ako aj s poradenskými zariadeniami pri tvorbe individuálnych vzdelávacích plánov (Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva). Škola vedie evidenciu uplatnenia absolventov.

V rámci primárneho zberu dát prostredníctvom Vstupného dotazníka pre ZRŠ, vedúcich študijných odborov a vedúcich PK, ktorého sa zúčastnilo 72 pedagogických zamestnancov, vyplýva:

- pedagógovia najčastejšie uvádzali medzi nosnými predmetmi odborný výcvik, resp. odbornú prax a odborné predmety,
- výrazne sa ukazujú sa 2 rezervy, a to: nedostatok učebných materiálov a nedostatok v pomalom prispôbovaní sa novým trendom, (menej výrazným nedostatkom bolo nedostatočné materiálo-technické a priestorové vybavenie),
- väčšina pedagógov sa stotožňuje s tvrdením, že sa absolventi príslušných odborov ľahko uplatnia na trhu práce na pracovných pozíciách so zameraním, ktoré vyštudovali,
- väčšina pedagógov si myslí, že relevantní zamestnávateľia so školou pri tvorbe a inováciách ŠkVP nespupracujú,
- v súvislosti s kvalifikovanosťou učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy sa ukázalo, že všetci opýtaní považujú seba a svojich kolegov za kvalifikovaných odborníkov s profesijnými kompetenciami, čo je zárukou kvalitného výchovno-vzdelávacieho procesu.

V rámci primárneho zberu dát prostredníctvom Vstupného dotazníka pre žiakov, ktorého sa zúčastnilo 281 žiakov, vyplýva:

- medzi nosné predmety najčastejšie žiaci uvádzali odborné, (výnimku predstavujú odbory hotelová akadémia, spoločné stravovanie a stolár, kde žiaci mnohokrát ako jeden z prioritných predmetov uviedli všeobecno-vzdelávací predmet, konkrétne cudzí jazyk (anglický jazyk), slovenský jazyk a matematiku),

- za najväčšie nedostatky považujú: pomalé prispôsobovanie sa novým trendom, nedostatočné materiálno-technické a priestorové vybavenie, (menej výrazným nedostatkom bol nedostatok učebných materiálov,
- generalizovane možno konštatovať, že žiaci sú pre potreby trhu práce školou dostatočne pripravení (iba 6% žiakov sa necítia dostatočne pripravení na uplatnenie sa v praxi, resp. majú nejaké pochybnosti),
- za prínos pre budúce uplatnenie sa na trhu práce, väčšina žiakov považuje odborný výcvik v škole a na pracovisku konkrétneho zamestnávateľa,
- väčšina žiakov si myslí, že učitelia odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy, sú kvalifikovaní odborníci zaručujúci kvalitnú výučbu,
- väčšina žiakov tvrdí, že na hodinách odborných predmetov sa využívajú nové, netradičné, záživné metódy, vďaka ktorým sú vyučovacie hodiny zaujímavejšie.

V rámci primárneho zberu dát prostredníctvom Dotazníka politika, kultúra a prax školy, ktorého sa zúčastnilo 51 pedagógov, vyplýva:

- väčšina pedagogických zamestnancov sami posudzujú svoje vlastné vzdelávacie potreby i to, či sa majú alebo nemajú vzdelávať,
- väčšina sa zhodla aj na tom, že rozvoj a vzdelávanie učiteľov reflektuje otázky zapojenia žiakov s odlišným zázemím, skúsenosťami, dosiahnutými výsledkami či postihnutím,
- väčšina pedagógov tvrdí, že činnosti v oblasti rozvoja a vzdelávania pedagogických zamestnancov napomáhajú škole reagovať na rôznorodosť žiakov,
- väčšina pedagogických zamestnancov konštatuje, že všetci žiaci sa majú vzdelávať rovnako a majú dosiahnuť rovnaké ciele, aby sa tak naplnili rovné vzdelávacie šance,
- väčšina pedagógov sa zhodla na tom, že sú učitelia pripravení a schopní vysvetľovať, prečo používajú určité metódy výučby a ako tieto metódy čo najefektívnejšie prispievajú na plnenie vzdelávacích cieľov,
- väčšina pedagógov vyslovila súhlas s výrokom, že pedagogickí zamestnanci pri práci využívajú kritériá pre hodnotenie odvodené od štandardného výkonu, ale vedia ich prepojiť s individuálnymi schopnosťami žiakov,
- väčšina pedagógov dáva prednosť vlastným materiálom pred učebnicami, poprípade učitelia niekedy využijú nejaký materiál mimo učebnice.

Škola 4

K 30.09.2020 bolo na škole 275 žiakov, počet PZ bol 27 (z toho počet učiteľov vyučujúcich odborné predmety 9 a počet MOV 10), aktuálny vekový priemer odborných PZ je 52 rokov a MOV je 48 rokov, počet PZ po 1. atestačnej skúške je 8 a počet PZ po 2. atestačnej skúške je 3, počet odborných predmetov v rámci ŠkVP na škole je 125. Škola v danom období nespolupracovala so stavovskou organizáciou alebo zamestnávateľmi pri dodatkoch ŠkVP, avšak spolupracovala s poradenskými zariadeniami pri tvorbe individuálnych vzdelávacích plánov (CPPPaP, Súkromné centrum špeciálnopedagogického poradenstva). Škola vedie evidenciu uplatnenia absolventov.

V rámci primárneho zberu dát prostredníctvom Vstupného dotazníka pre ZRŠ, vedúcich študijných odborov a vedúcich PK, ktorého sa zúčastnilo 31 pedagogických zamestnancov, vyplýva:

- medzi nosné predmety najčastejšie uvádzali odborné,
- ukazujú sa tri rezervy, a to: nedostatok učebných materiálov, nedostatočné materiálo-technické a priestorové vybavenie a pomalé prispôsobenie sa novým trendom,
- pedagogickí zamestnanci sa stotožňujú s tvrdením, že sa absolventi príslušných odborov ľahko uplatnia na trhu práce na pracovných pozíciách so zameraním, ktoré vyštudovali,
- väčšina pedagógov si myslí, že relevantní zamestnávateľia so školou pri tvorbe a inováciách ŠkVP aktívne nespolupracujú,
- v súvislosti s kvalifikovanosťou učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy sa ukázalo, že väčšina opýtaných považujú seba a svojich kolegov za kvalifikovaných odborníkov s profesijnými kompetenciami, čo je zárukou kvalitného výchovno-vzdelávacieho procesu.

V rámci primárneho zberu dát prostredníctvom Vstupného dotazníka pre žiakov, ktorého sa zúčastnilo 219 žiakov, vyplýva:

- medzi nosné predmety najčastejšie žiaci uvádzali odborné, (výnimku predstavuje odbor elektromechanik – úžitková technika, ktorého príslušníci mnohokrát ako jeden z prioritných predmetov uviedli všeobecnovzdelávací predmet, konkrétne matematiku)
- za najväčšie nedostatky považujú: pomalé prispôsobovanie sa novým trendom, nedostatočné materiálo-technické a priestorové vybavenie, nedostatok učebných materiálov,
- generalizovane možno konštatovať, že žiaci sú pre potreby trhu práce školou dostatočne pripravení (iba necelých 9% žiakov sa necítia dostatočne pripravení na uplatnenie sa v praxi, resp. majú nejaké pochybnosti),

- za prínos pre budúce uplatnenie sa na trhu práce, väčšina žiakov považuje odborný výcvik v škole a na pracovisku konkrétneho zamestnávateľa,
- väčšina žiakov si myslí, že učitelia odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy, sú kvalifikovaní odborníci zaručujúci kvalitnú výučbu,
- prejavené názory respondentov na využívanie nových, netradičných, záživných metód, vďaka ktorým sú vyučovacie hodiny zaujímavejšie, sa rôznia a je obtiažné zovšeobecniť ich.

V rámci primárneho zberu dát prostredníctvom Dotazníka politika, kultúra a prax školy, ktorého sa zúčastnilo 26 pedagógov, vyplýva:

- väčšina pedagogických zamestnancov sami posudzujú svoje vlastné vzdelávacie potreby i to, či sa majú alebo nemajú vzdelávať,
- väčšina sa zhodla aj na tom, že rozvoj a vzdelávanie učiteľov reflektuje otázky zapojenia žiakov s odlišným zázemím, skúsenosťami, dosiahnutými výsledkami či postihnutím,
- väčšina pedagógov tvrdí, že činnosti v oblasti rozvoja a vzdelávania pedagogických zamestnancov napomáhajú škole reagovať na rôznorodosť žiakov,
- väčšina pedagogických zamestnancov verí, že všetci žiaci sa majú vzdelávať rovnako a majú dosiahnuť rovnaké ciele, aby sa tak naplnili rovné vzdelávacie šance,
- 85% pedagógov sa zhodlo na tom, že sú učitelia pripravení a schopní vysvetľovať, prečo používajú určité metódy výučby a ako tieto metódy čo najefektívnejšie prispievajú na plnenie vzdelávacích cieľov,
- 85% pedagógov vyslovilo súhlas s výrokom, že pedagogickí zamestnanci pri práci využívajú kritériá pre hodnotenie odvodené od štandardného výkonu, ale vedia ich prepojiť s individuálnymi schopnosťami žiakov,
- skoro 58% pedagógov jednoznačne dáva prednosť vlastným materiálom pred učebnicami, poprípade učitelia niekedy využijú nejaký materiál mimo učebnice.

Škola 5

K 30.09.2020 bolo na škole 561 žiakov, počet PZ bol 55 (z toho počet učiteľov vyučujúcich odborné predmety 15 a počet MOV 21), aktuálny vekový priemer odborných PZ je 52 rokov a MOV je 46 rokov, počet PZ po 1. atestačnej skúške je 13 a počet PZ po 2. atestačnej skúške je 31, počet odborných predmetov v rámci ŠkVP na škole je 70. Škola v danom období spolupracovala so stavovskou organizáciou alebo zamestnávateľmi pri dodatkoch ŠkVP ako aj

s poradenskými zariadeniami pri tvorbe individuálnych vzdelávacích plánov (CPPPaP). Škola vedie evidenciu uplatnenia absolventov.

V rámci primárneho zberu dát, prostredníctvom Vstupného dotazníka pre ZRŠ, vedúcich študijných odborov a vedúcich PK, ktorého sa zúčastnilo 89 pedagogických zamestnancov, vyplýva:

- medzi nosné predmety najčastejšie uvádzali odborné,
- ukazujú sa tri rezervy, a to: nedostatok učebných materiálov, nedostatočné materiálo-technické a priestorové vybavenie a pomalé prispôsobenie sa novým trendom,
- pedagogickí zamestnanci sa stotožňujú s tvrdením, že sa absolventi príslušných odborov ľahko uplatnia na trhu práce na pracovných pozíciách so zameraním, ktoré vyštudovali,
- pedagógovia iba čiastočne súhlasia s tvrdením, že relevantní zamestnávateľia so školou pri tvorbe a inováciách ŠkVP aktívne spolupracujú,
- v súvislosti s kvalifikovanosťou učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy sa ukázalo, že väčšina opýtaných považujú seba a svojich kolegov za kvalifikovaných odborníkov s profesijnými kompetenciami, čo je zárukou kvalitného výchovno-vzdelávacieho procesu.

V rámci primárneho zberu dát, prostredníctvom Vstupného dotazníka pre žiakov, ktorého sa zúčastnilo 520 žiakov, vyplýva:

- najčastejšie žiaci medzi nosné predmety uvádzali práve predmety odborné a odborný výcvik, resp. prax,
- za najväčšie nedostatky považujú: pomalé prispôsobovanie sa novým trendom, nedostatočné materiálo-technické a priestorové vybavenie, nedostatok učebných materiálov,
- generalizovane možno konštatovať, že žiaci sú pre potreby trhu práce školou dostatočne pripravení (17% žiakov sa necítia dostatočne pripravení na uplatnenie sa v praxi, resp. majú nejaké pochybnosti),
- za prínos pre budúce uplatnenie sa na trhu práce, väčšina žiakov považuje odborný výcvik v škole a na pracovisku konkrétneho zamestnávateľa,
- väčšina žiakov si myslí, že učitelia odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy, sú kvalifikovaní odborníci zaručujúci kvalitnú výučbu,
- prejavené názory respondentov na využívanie nových, netradičných, záživných metód, vďaka ktorým sú vyučovacie hodiny zaujímavejšie, sa rôznia a je obtiažné zovšeobecniť ich, názory sú nejednoznačné.

V rámci primárneho zberu dát prostredníctvom Dotazníka politika, kultúra a prax školy, ktorého sa zúčastnilo 55 pedagógov, vyplýva:

- väčšina pedagogických zamestnancov sami posudzujú svoje vlastné vzdelávacie potreby i to, či sa majú alebo nemajú vzdelávať,
- väčšina sa zhodla aj na tom, že rozvoj a vzdelávanie učiteľov reflektuje otázky zapojenia žiakov s odlišným zázemím, skúsenosťami, dosiahnutými výsledkami či postihnutím,
- väčšina pedagógov tvrdí, že činnosti v oblasti rozvoja a vzdelávania pedagogických zamestnancov napomáhajú škole reagovať na rôznorodosť žiakov,
- väčšina pedagogických zamestnancov verí, že všetci žiaci sa majú vzdelávať rovnako a majú dosiahnuť rovnaké ciele, aby sa tak naplnili rovné vzdelávacie šance,
- 96% pedagógov sa zhodlo na tom, že sú učitelia pripravení a schopní vysvetľovať, prečo používajú určité metódy výučby a ako tieto metódy čo najefektívnejšie prispievajú na plnenie vzdelávacích cieľov,
- 98% pedagógov vyslovilo súhlas s výrokom, že pedagogickí zamestnanci pri práci využívajú kritériá pre hodnotenie odvodené od štandardného výkonu, ale vedia ich prepojiť s individuálnymi schopnosťami žiakov,
- 100% pedagógov jednoznačne dáva prednosť vlastným materiálom pred učebnicami, poprípade učitelia niekedy využijú nejaký materiál mimo učebnice.

2. Analýza výsledkov aktuálneho stavu v predmetnej oblasti

Problém

Odborné kompetencie, zručnosti a potreby pedagógov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy

Učiteľ odborných predmetov a majster odbornej výchovy sú primárnym zdrojom odborných vedomostí a zručností pre žiaka študujúceho vo vybranom odbore pre rýchlo meniaci sa trh práce štátu či EÚ. Vzniká potreba implementácie nového Odporúčania Rady EÚ pre vzdelávanie, kultúru, mládež a šport týkajúce sa odborného vzdelávania a prípravy (OVP) pre udržateľnú konkurencieschopnosť, sociálnu spravodlivosť a odolnosť „Budúcnosť OVP po roku 2020“².

² <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/praca-zamestnanost/podpora-zamestnanosti/sri/priebezna-sprava-4-odovzdanie-ministerstvu.pdf>

Zo vstupných analýz vyšli na viacerých skúmaných školách rovnaké, resp. podobné výsledky a nedostatky. Konkrétne, medzi nosné predmety najčastejšie boli uvádzané odborné predmety a medzi najväčšie nedostatky boli spomenuté pomalé prispôsobenie sa novým trendom, nedostatočné materiálo-technické a priestorové vybavenie a nedostatok učebných materiálov. Preto cieľom analýzy bolo zistiť aktuálny stav ako aj potreby učiteľov odborných predmetov a tiež aj majstrov odbornej výchovy, pre zvýšenie kvality odborného vzdelávania.

Problém

Kurikulum

Zo súvisiacim najvýraznejším nedostatkom, ktorý uviedli aj pedagógovia aj žiaci, ktorým je pomalé prispôsobenie sa novým trendom, sme sa v ďalšej analýze rozhodli zistiť obsahovú náplň a aktuálnosť odborných predmetov (o. i. aj odborný predmet „Svet práce“) v súvislosti s pripravenosťou žiakov na prechod zo SOŠ na trh práce a ich uplatniteľnosťou na trhu práce.

Z dôvodu celoplošného problému, na ktorý poukazujú analýzy ako aj odborníci z radov personalistov, ktorým je nepripravenosť žiakov na prechod zo SOŠ na trh práce, konkrétne žiaci nedisponujú dostatočnými komunikačnými a sebareprezentačnými schopnosťami, nedokážu napísať životopis či motivačný list a pod., sme sa rozhodli analyzovať, ako skúmané školy zapojené do projektu pripravujú žiakov na prechod zo SOŠ na trh práce a ako vnímajú ich pripravenosť zamestnávateľa a žiaci samotní.

Problém

Kompetencie žiaka pre 21. storočie

Nesúlad zručností absolventov stredných škôl (bez ohľadu na skupinu odborov) s požiadavkami trhu práce pretrváva vo všetkých členských štátoch EÚ. Vzniká akútna potreba digitalizácie škôl, aby dokázali efektívnejšie reagovať nástupu priemyselnej revolúcie 4 (skills v digitálnej oblasti, smart solutions vo všetkých povolaniach), a to najmä v týchto oblastiach:

1. oblasť - Odolnosť prostredníctvom inovatívneho a flexibilného OVP,
2. oblasť - Zavedenie kultúry celoživotného vzdelávania - Relevancia ďalšieho OVP a digitalizácie,
3. oblasť - Udržateľnosť - Zelená spojka v OVP,
4. oblasť - Európsky vzdelávací priestor a medzinárodná dimenzia OVP.³

³ <https://siov.sk/deklaracia-osnabruck-2020/>

Cieľom analýzy bolo zistiť, do akej miery sú absolventi vybraných stredných odborných škôl pripravení pre trh práce v súvislosti s ich vedomosťami, zručnosťami a kompetenciami, ako aj zistiť názory žiakov na kvalitu vyučovacieho procesu a na budovanie vzťahov v rámci školy.

Zdroje dát

Pre analýzu aktuálneho stavu boli použité nástroje pre zber dát a to konkrétne:

1. dotazník pre absolventov,
2. dotazník pre žiakov,
3. dotazník pre učiteľov,
4. spracovanie okruhu otázok pre fokusové rozhovory so zamestnávateľmi,
5. analýza obsahu predmetu „Svet práce“.

Dotazníky pozostávali z uzavretých otázok (s možnosťou výberu ako aj jednotlivých tvrdení (kde bolo nastavené škálovanie 1 výrazný súhlas - 5 výrazný nesúhlas) a taktiež z otvorených otázok, kde respondenti (žiaci, absolventi, pedagógovia) mohli vyjadriť a napísať svoj názor, resp. skúsenosť.

Dotazník pre absolventov – cieľovou skupinou boli absolventi jednotlivých SOŠ, spolu počet respondentov bol 261.

Dotazník pre žiakov – cieľovou skupinou boli žiaci vyšších ročníkov SOŠ, spolu počet respondentov bol 352.

Dotazník pre učiteľov – cieľovou skupinou boli učitelia odborných predmetov a majstri odbornej výchovy, spolu počet respondentov bol 144.

Otázky pre fokusové rozhovory so zamestnávateľmi, ktoré zrealizovala odborná skupina pre spoluprácu so zamestnávateľmi a z ktorej nám boli sprístupnené údaje, boli realizované prostredníctvom online interview a tiež pomocou otvorených otázok. Pri spracovávaní fokusových otázok pre zamestnávateľov boli cieľovou skupinou experti z praxe, ktorí majú dlhodobé skúsenosti so zamestnávaním absolventov ako aj informácie, čo sa očakáva od absolventov pre potreby praxe a ich uplatnenia. Spolu bolo dotazovaných 11 zamestnávateľov.

Analýza obsahu predmetu „Svet práce“ bola realizovaná subjektívnym posúdením dôležitosti tematických celkov ako aj obsahovou náplňou predmetu jednotlivými expertmi z praxe ako aj členmi odbornej skupiny. Spolu počet respondentov bol 11.

Všetky nástroje zberu dát boli realizované prostredníctvom online prenosu.

3. Kvantitatívna, kvalitatívna analýza a interpretácia dát

Škola 1

Analýzy sa zúčastnilo 28 absolventov, 62 žiakov a 21 pedagógov odborných predmetov ako aj odborného výcviku.

V súvislosti s 1. problémom - odborné kompetencie, zručnosti a potreby pedagógov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy - zistenia:

- 57% PZ je s 1. atestáciou, 14 % PZ je s 2. atestáciou a bez atestácie je 29% PZ,
- vo väčšine prípadov pedagogickí zamestnanci školy prejavili spokojnosť s výrokmi, ktoré popisovali konkrétnu schopnosť, zručnosť, vedomosť, resp. podmienky na pracovisku,
- vyše 90% PZ má spätnú väzbu od žiakov a využíva názory žiakov pri svojej výuke,
- 89% žiakov si myslí, že väčšina učiteľov odborných predmetov ovláda učivo, ktoré učí,
- 66% žiakov si myslí, že väčšina učiteľov odborných predmetov vie učivo vysvetliť zaujímavým spôsobom,
- 77% žiakov si myslí, že väčšina učiteľov odborných predmetov rada učí svoj predmet a tým aj vytvára príjemnú atmosféru na hodine,
- väčšina žiakov tvrdí, že väčšina učiteľov odborných predmetov pri vysvetľovaní učiva hovorí, ako a kde toto učivo využijeme v praxi, pýtajú sa na názory žiakov, nevytvárajú chaos na hodinách,
- 69% žiakov tvrdí, že väčšina učiteľov odborných predmetov neučí len z papiera a zo zošitov, ale používajú aj rôzne učebné pomôcky a didaktickú techniku,
- viac ako 30% PZ uviedlo, že sú nespokojní s tým, že sa im nedarí sledovať najnovšie trendy vo svojom odbore a že dokumentácia nie je ich silná stránka,
- najväčší problém PZ bol pri výrokoch týkajúcich sa dokumentácie, možnosti ovplyvnenia plánu profesionálneho rozvoja školy, účasti na odborných stážach, využívania rovnakých možností hodnotenia žiakov, miery izolovanosti od kolegov, prehľadu v legislatíve, schopnosti fungovať bez detailného plánovania vlastnej kariéry, dopĺňania atmosféry na škole, absencie priestoru na hodnotenie osobného pokroku žiakov, poznania žiakov, dostupnosti ponuky komerčných školení a s tým, že propagácia školy je vecou určených osôb,
- väčšina PZ (81%) uviedla, že v profesii, ktorú vykonávajú, sa cítia byť spokojní,

možnosť zmeny zamestnania by zvažilo menej ako 15% opýtaných.

V súvislosti s 2. problémom – kurikulum, sme z jednotlivých analýz zistili:

- 48% žiakov si zvolilo školu na základe vlastného výberu,
- 97% žiakov si myslí, že hodnotenie žiakov na hodine odborných predmetov je spravodlivé a neboja sa učiteľa opýtať, ak niečomu nerozumejú,
- 71% žiakov novému učivu odborných predmetov stále porozumie,
- na hodinách odborných predmetov je príjemná a priaznivá atmosféra,
- 87% žiakov sa na vyučovaní odborných predmetov nenudí,
- iba 54% absolventov malo predmet v rámci ktorého sa učili, ako sa ľahšie zapojiť do pracovného pomeru,
- 50% absolventov uviedlo, že informácie o tom, ako si nájsť prácu a začať pracovať boli pre nich po ukončení SOŠ postačujúce a 39% priemerné,
- podľa absolventov ich SOŠ dokázala najlepšie pripraviť v oblastiach ako pracovať s počítačom (používať e-mail, Word a Excel),
- v rámci vyučovania na SOŠ uviedli absolventi, že sa na pracovný pohovor a podnikanie pripravovali najmä na hodinách slovenského jazyka (napr. písaním životopisu alebo motivačného listu) a taktiež aj na odborných predmetoch (napr. ako má vyzerat' vzorová faktúra),
- za najväčšie nedostatky považujú absolventi oblasti ako zvládnuť pracovný pohovor v cudzom jazyku, mať prehľad v dokumentoch o financiách, ako vyrátať odvody, či ako mať a presadzovať dobré nápady,
- najviac chýbali rady ako získať príspevok od štátu, ako viesť svoju živnosť alebo podnik a ako podnikanie pozastaviť alebo ukončiť,
- 54% absolventov označilo podmienky (učebne, dielne, vybavenie) SOŠ na prípravu na povolanie ako veľmi dobré a 43% ako priemerné, zvyšok označilo za nedostatočné,
- vo väčšine prípadov by žiaci na škole **zmenili**: viac praxí lepšie technické vybavenie a systém učenia, lebo je zastaralý.

V súvislosti s 3. problémom – kompetencie žiaka pre 21. storočie, sme z jednotlivých analýz zistili:

- 57% absolventov začalo pracovať ako zamestnanec/zamestnankyňa, 18% absolventov pokračovalo v štúdiu na vysokej škole, iba 4% absolventov začalo pracovať ako podnikateľ/podnikateľka (živnostník alebo spoločník v s.r.o.) a 21% absolventov uviedlo, že po skončení štúdia boli nezamestnaní,

- najčastejším dôvodom (50%) prečo sa nedokázali absolventi zamestnať je súčasná pandemická situácia, nasledovali dôvody ako nedostatok pracovných ponúk a že sa nedokážu zamestnať vo svojom odbore,
- 76% absolventov nepracuje v odbore, ktorý vyštudovali,
- 52% absolventov považuje za postačujúce a 43% za priemerné to, čo sa na SOŠ naučili v rámci vyučovania,
- 52% považuje za postačujúce a 33% za priemerné to, čo sa SOŠ naučili v rámci odbornej praxe počas štúdia,
- iba 46% absolventov sa vyjadrilo, že SOŠ pripravuje žiakov na povolanie veľmi dobre,
- absolventi odporúčajú, aby sa žiaci pripravovali do praxe z týchto oblastí: ako písať životopis a motivačný list, ako hľadať a odpovedať na ponuky práce, ako správne a slušne rozprávať, ako si založiť podnikanie a získať príspevok, ako správne podnikáť a pod.

Škola 2

Analýzy sa zúčastnilo 35 absolventov, 58 žiakov a 37 pedagógov odborných predmetov ako aj odborného výcviku.

V súvislosti s 1. problémom - odborné kompetencie, zručnosti a potreby pedagógov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy, sme z jednotlivých analýz zistili:

- 40% PZ je s 1. atestáciou, 11 % PZ je s 2. atestáciou a bez atestácie je 49% PZ,
- vo väčšine prípadov (70%) pedagogickí zamestnanci školy prejavili spokojnosť s výrokmi, ktoré popisovali konkrétnu schopnosť, zručnosť, vedomosť, resp. podmienky na pracovisku,
- 79% žiakov si myslí, že väčšina učiteľov odborných predmetov ovláda učivo, ktoré učí,
- väčšina žiakov tvrdí, že väčšina učiteľov odborných predmetov pri vysvetľovaní učiva hovorí, ako a kde toto učivo využijeme v praxi,
- väčšina PZ sa pýtajú sa na názory žiakov a nevytvárajú chaos na hodinách,
- 33% žiakov si myslí, že väčšina učiteľov odborných predmetov nevie učivo vysvetliť zaujímavým spôsobom,
- 69% žiakov si myslí, že väčšina učiteľov odborných predmetov rado učí svoj predmet a tým aj vytvára príjemnú atmosféru na hodine,
- 45% žiakov tvrdí, že učitelia učia zastaralé veci,
- 38% žiakov tvrdí, že väčšina učiteľov odborných predmetov učí len z papiera a zo zošitov a nepoužíva rôzne učebné pomôcky a didaktickú techniku,

- najväčší problém PZ bol s výrokmi týkajúcich sa sledovania najnovších trendov v odbore, dokumentácie, možnosti ovplyvnenia plánu profesionálneho rozvoja školy, účasti na odborných stážach, miery izolovanosti od kolegov, absencie priestoru na hodnotenie osobného pokroku žiakov, dostupnosti komerčných školení a s tým, že propagácia školy je vecou určených osôb,
- za najdôležitejšie považujú učitelia vzdelávať sa v oblasti rozpoznávania patologických javov ako je šikana a rôzne závislosti a takmer 55% opýtaných uviedlo, že dôležitou je téma získavania aktuálnych informácií o inováciách v odbore,
- väčšina PZ uviedla, že v profesii, ktorú vykonávajú, sa cítia byť spokojní, nad možnosťou zmeny profesie by uvažovalo necelých 10% opýtaných.

V súvislosti s 2. problémom – kurikulum, sme z jednotlivých analýz zistili:

- 76% žiakov si zvolilo školu na základe vlastného výberu,
- 74% žiakov sa na vyučovaní odborných predmetov nenudí,
- 76% žiakov si myslí, že hodnotenie žiakov na hodine odborných predmetov je spravodlivé a neboja sa učiteľa opýtať, ak niečomu nerozumejú,
- 59% žiakov novému učivu odborných predmetov stále porozumie,
- 51% absolventov uviedlo, že informácie o tom, ako si nájsť prácu a začať pracovať boli pre nich po ukončení SOŠ postačujúce a 31% priemerné,
- iba 51% absolventov malo predmet, v rámci ktorého sa učili, ako sa ľahšie zapojiť do pracovného pomeru,
- na hodinách odborných predmetov je príjemná a priaznivá atmosféra,
- 63% absolventov označilo podmienky (učebne, dielne, vybavenie) SOŠ na prípravu na povolanie ako veľmi dobré a 31% ako priemerné, zvyšok označilo za nedostatočné,
- v rámci vyučovania na SOŠ uviedli absolventi, že sa na pracovný pohovor a podnikanie pripravovali najmä na hodinách slovenského jazyka (napr. písaním životopisu alebo motivačného listu) a čiastočne aj na odborných predmetoch,
- najviac chýbali rady ako získať príspevok od štátu, ako viesť svoju živnosť alebo podnik a ako má vyzeráť vzorová faktúra,
- podľa absolventov ich SOŠ dokázala najlepšie pripraviť v oblastiach ako pracovať s počítačom (používať e-mail, Word a Excel) a taktiež ako správne rozprávať po slovensky, napr. na pracovnom pohovore,
- za najväčšie nedostatky považujú absolventi oblasti ako zvládnuť pracovný pohovor v cudzom jazyku,

- absolventi odporúčajú, aby sa žiaci pripravovali do praxe z týchto oblastí: ako písať životopis a motivačný list, ako hľadať a odpovedať na ponuky práce, ako správne a slušne rozprávať, ako si založiť podnikanie a získať príspevok, ako správne podnikat' a pod.,
- vo väčšine prípadov by žiaci na škole zmenili: modernizovali by celú školu a dokúpili by učebné pomôcky, pretože na škole ich veľa chýba.

V súvislosti s 3. problémom – kompetencie žiaka pre 21. storočie, sme z jednotlivých analýz zistili:

- 49% absolventov začalo pracovať ako zamestnanec/zamestnankyňa, 14% absolventov pokračovalo v štúdiu na vysokej škole, iba 6% absolventov začalo pracovať ako podnikateľ/podnikateľka (živnostník alebo spoločník v s.r.o.) a 11% absolventov uviedlo, že po skončení štúdia boli nezamestnaní,
- najčastejším dôvodom prečo sa nedokázali absolventi zamestnať je, že pokračovali v nadstavbovom štúdiu a ďalším dôvodom bol nedostatok pracovných miest v odbore,
- 79% absolventov nepracuje v odbore, ktorý vyštudovali,
- 76% absolventov považuje za postačujúce a 17% za priemerné to, čo sa na SOŠ naučili v rámci vyučovania ako aj v rámci odbornej praxe počas štúdia,
- 77% absolventov sa vyjadrilo, že SOŠ pripravuje žiakov na povolanie veľmi dobre.

Škola 3

Prieskumu sa zúčastnilo 72 absolventov, 81 žiakov a 32 pedagógov odborných predmetov ako aj odborného výcviku.

V súvislosti s 1. problémom - odborné kompetencie, zručnosti a potreby pedagógov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy, sme z jednotlivých analýz zistili:

- 47% PZ je s 1. atestáciou, 34 % PZ je s 2. atestáciou a bez atestácie je 19% PZ,
- väčšina PZ zhodnotili vysokú mieru spokojnosti s vlastnou odbornosťou a svojimi profesionálnymi schopnosťami, s klímou na pracovisku a možnosťami realizácie,
- viac ako 40% PZ bolo veľmi spokojných s vybavenosťou odborných učební a s tým, ako sa im darí komunikovať so žiakmi,
- 83% žiakov si myslí, že väčšina učiteľov odborných predmetov ovláda učivo, ktoré učí,
- 41% žiakov si myslí, že väčšina učiteľov odborných predmetov vie učivo vysvetliť zaujímavým spôsobom,
- 72% žiakov si myslí, že väčšina učiteľov odborných predmetov rado učí svoj predmet

a tým aj vytvára príjemnú atmosféru na hodine,

- väčšina žiakov tvrdí, že väčšina učiteľov odborných predmetov pri vysvetľovaní učiva hovorí, ako a kde toto učivo využijeme v praxi, pedagógovia sú dobre pripravení na vyučovaciu hodinu, neučia zastaralé veci, pýtajú sa na názory žiakov, nevytvárajú chaos na hodinách,
- 47% žiakov tvrdí, že väčšina učiteľov odborných predmetov neučí len z papiera a zo zošitov, ale používajú aj rôzne učebné pomôcky a didaktickú techniku,
- vo väčšine prípadov by žiaci na škole zmenili: viac digitálnych a moderných pomôcok a viac sa zaujímať o areál školy,
- viac ako 30% PZ uviedlo, že sú nespokojní s tým, že sa im nedarí sledovať najnovšie trendy vo svojom odbore a že nemajú priestor na hodnotenie osobného pokroku žiakov,
- najväčší problém PZ bol pri výrokoch týkajúcich možnosti výberu predmetov, ktoré učiteľ učí, účasti na odborných stážach, miery izolovanosti od kolegov, absencie priestoru na hodnotenie osobného pokroku žiakov a s tým, že propagácia školy je vecou určených osôb,
- učitelia považujú takmer všetky školenia buď za veľmi dôležité, resp. dôležité, viac ako 56% respondentov považuje za veľmi dôležité upriamiť pozornosť na tému ako rozpoznať patologické javy (šikana, závislosti), pre takmer 63% opýtaných je dôležitou témou integrovania osobných skúseností žiakov do výuky,
- väčšina z opýtaných (69%) uviedla, že v profesii, ktorú vykonávajú, sa cítia byť spokojní, možnosť zmeny zamestnania by zvažilo menej ako 30% opýtaných.

V súvislosti s 2. problémom – kurikulum, sme z jednotlivých analýz zistili:

- 52% žiakov si zvolilo školu na základe vlastného výberu,
- 73% žiakov sa na vyučovaní odborných predmetov nenudí,
- 70% žiakov si myslí, že hodnotenie žiakov na hodine odborných predmetov je spravodlivé a neboja sa učiteľa opýtať, ak niečomu nerozumejú,
- 62% žiakov novému učivu odborných predmetov stále porozumie,
- na hodinách odborných predmetov je príjemná a priaznivá atmosféra,
- 71% absolventov uviedlo, že informácie o tom, ako si nájsť prácu a začať pracovať, boli pre nich po ukončení SOŠ postačujúce a 19% priemerné,
- 82% absolventov malo predmet v rámci ktorého sa učili, ako sa ľahšie zapojiť do pracovného pomeru,
- podľa absolventov ich SOŠ dokázala najlepšie pripraviť v oblastiach ako pracovať

s počítačom (používať e-mail, Word a Excel),

- za najväčšie nedostatky považujú absolventi oblasti ako zvládnuť pracovný pohovor v cudzom jazyku, či ako mať prehľad v dokumentoch o financiách a ako vyrátať odvody,
- 81% absolventov sa vyjadrilo, že SOŠ pripravuje žiakov na povolanie veľmi dobre,
- 94% absolventov označilo podmienky (učebne, dielne, vybavenie) SOŠ na prípravu na povolanie ako veľmi dobré,
- v rámci vyučovania na SOŠ uviedli absolventi, že sa na pracovný pohovor a podnikanie pripravovali najmä na hodinách slovenského jazyka (napr. písaním životopisu alebo motivačného listu) a taktiež aj na odborných predmetoch,
- naopak najviac chýbali rady, ako získať príspevok od štátu alebo ako viesť svoju živnosť/podnik,
- absolventi odporúčajú, aby sa žiaci pripravovali do praxe z týchto oblastí: ako písať životopis a motivačný list, ako hľadať a odpovedať na ponuky práce, ako správne a slušne rozprávať, ako si založiť podnikanie a získať príspevok, ako správne podnikat' a pod.

V súvislosti s 3. problémom – kompetencie žiaka pre 21. storočie, sme z jednotlivých analýz zistili:

- 49% absolventov začalo pracovať ako zamestnanec/zamestnankyňa, 19% absolventov pokračovalo v štúdiu na vysokej škole, 22% absolventov začalo pracovať ako podnikateľ/podnikateľka (živnostník alebo spoločník v s.r.o.) a 7% absolventov uviedlo, že po skončení štúdia boli nezamestnaní,
- najčastejším dôvodom prečo sa nedokázali absolventi zamestnať bola materská dovolenka,
- 66% absolventov pracuje v odbore, ktorý vyštudovali,
- 73% absolventov považuje za postačujúce a 25% za priemerné to, čo sa na SOŠ naučili v rámci vyučovania,
- 70% považuje za postačujúce a 21% za priemerné to, čo sa na SOŠ naučili v rámci odbornej praxe počas štúdia.

Škola 4

Prieskumu sa zúčastnilo 47 absolventov, 48 žiakov a 17 pedagógov odborných predmetov ako aj odborného výcviku.

V súvislosti s 1. problémom - odborné kompetencie, zručnosti a potreby pedagógov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy, sme z jednotlivých analýz zistili:

- 47% PZ je s 1. atestáciou, 12 % PZ je s 2. atestáciou a bez atestácie je 41% PZ,
- vo väčšine prípadov pedagogickí zamestnanci školy prejavili spokojnosť s výrokmi, ktoré popisovali konkrétnu schopnosť, zručnosť, vedomosť, resp. podmienky na pracovisku,
- najväčší problém vyjadriť sa mali pri výrokoch týkajúcich sa sledovania najnovších trendov v odbore, dokumentácie, miery izolovanosti od kolegov, prehľadu v legislatíve, absencie priestoru na hodnotenie osobného pokroku žiakov, prosociálneho rozvoja správania žiakov skrz vyučujúci predmet, schopnosti učiteľa prispôsobiť sa každému žiakovi zvlášť a s tým, ako je dostupná ponuka komerčných školení,
- učitelia považujú takmer všetky školenia buď za veľmi dôležité, resp. dôležité, viac ako 70% respondentov považuje za dôležité upriamiť pozornosť na tému spôsobu podpory žiakov pri stanovení ich vlastných cieľov,
- väčšina z opýtaných (58%) uviedla, že v profesii, ktorú vykonávajú, sa cítia byť spokojní, možnosť zmeny zamestnania by zvažilo viac ako 35% opýtaných,
- 79% žiakov si myslí, že väčšina učiteľov odborných predmetov ovláda učivo, ktoré učí, 52% žiakov sa nevedelo vyjadriť, či väčšina učiteľov odborných predmetov vie učivo vysvetliť zaujímavým spôsobom,
- 75% žiakov si myslí, že väčšina učiteľov odborných predmetov rado učí svoj predmet a tým aj vytvára príjemnú atmosféru na hodine,
- väčšina žiakov tvrdí, že väčšina učiteľov odborných predmetov pri vysvetľovaní učiva hovorí, ako a kde toto učivo využijeme v praxi, pedagógovia sú dobre pripravení na vyučovaciu hodinu, pýtajú sa na názory žiakov, nevytvárajú chaos na hodinách,
- 40% žiakov tvrdí, že väčšina učiteľov odborných predmetov neučí len z papiera a zo zošitov, ale používajú aj rôzne učebné pomôcky a didaktickú techniku,
- vo väčšine prípadov by žiaci na škole zmenili: modernizovali a zlepšili školské podmienky na učenie, športovanie a hlavne školské priestory, obnovili dielne na praxe, investovať do praxí, nákup strojov.

V súvislosti s 2. problémom – kurikulum, sme z jednotlivých analýz zistili:

- 71% žiakov si zvolilo školu na základe vlastného výberu,
- 63% žiakov sa na vyučovaní odborných predmetov nenudí,
- 77% žiakov si myslí, že hodnotenie žiakov na hodine odborných predmetov je spravodlivé a neboja sa učiteľa opýtať, ak niečomu nerozumejú,
- 52% žiakov novému učivu odborných predmetov stále porozumie,
- na hodinách odborných predmetov je príjemná a priaznivá atmosféra,
- 47% absolventov uviedlo, že informácie o tom, ako si nájsť prácu a začať pracovať, boli pre nich po ukončení SOŠ postačujúce a 36% priemerné,
- 45% absolventov malo predmet v rámci ktorého sa učili, ako sa ľahšie zapojiť do pracovného pomeru,
- podľa absolventov ich SOŠ dokázala najlepšie pripraviť v oblastiach ako pracovať s počítačom (používať e-mail, Word a Excel) a taktiež ako správne odborne rozprávať,
- za najväčšie nedostatky považujú absolventi oblasti, ako sú prehľad v dokumentoch o financiách, ako vyrábať odvody, či ako rozumieť údajom na výplatnej páske,
- 72% absolventov sa vyjadrilo, že SOŠ pripravuje žiakov na povolanie veľmi dobre,
- 66% absolventov označilo podmienky (učebne, dielne, vybavenie) SOŠ na prípravu na povolanie ako veľmi dobré,
- v rámci vyučovania na SOŠ uviedli absolventi, že sa na pracovný pohovor a podnikanie pripravovali najmä na hodinách slovenského jazyka (napr. písaním životopisu alebo motivačného listu),
- naopak najviac chýbali rady ako viesť svoju živnosť alebo podnik, ako podnikanie pozastaviť alebo ukončiť a ako získať príspevok od štátu,
- absolventi odporúčajú, aby sa žiaci pripravovali do praxe z týchto oblastí: ako písať životopis a motivačný list, ako hľadať a odpovedať na ponuky práce, ako správne a slušne rozprávať, ako si založiť podnikanie a získať príspevok, ako správne podnikáť a pod.

V súvislosti s 3. problémom – kompetencie žiaka pre 21. storočie, sme z jednotlivých analýz zistili:

- 45% absolventov začalo pracovať ako zamestnanec/zamestnankyňa, 28% absolventov pokračovalo v štúdiu na vysokej škole, 21% absolventov začalo pracovať ako podnikateľ/podnikateľka (živnostník alebo spoločník v s.r.o.) a iba 2% absolventov uviedlo, že po skončení štúdia boli nezamestnaní,

- dôvodom prečo sa nedokázali absolventi zamestnať, bolo ďalšie štúdium,
- 71 absolventov pracuje v odbore, ktorý vyštudovali,
- 52% absolventov považuje za postačujúce a 36% za priemerné to, čo sa na SOŠ naučili v rámci vyučovania,
- 61% považuje za postačujúce a 30% za priemerné to, čo sa v SOŠ naučili v rámci odbornej praxe počas štúdia.

Škola 5

Prieskumu sa zúčastnilo 79 absolventov, 103 žiakov a 37 pedagógov odborných predmetov ako aj odborného výcviku.

V súvislosti s 1. problémom - Odborné kompetencie, zručnosti a potreby pedagógov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy, sme z jednotlivých analýz zistili:

- 30% PZ je s 1. atestáciou, 54 % PZ je s 2. atestáciou a bez atestácie je 16% PZ,
- väčšina PZ zhodnotili vysokú mieru spokojnosti s vlastnou odbornosťou a svojimi profesionálnymi schopnosťami, s klímou na pracovisku a možnosťami realizácie, s tým, ako dokážu tímovo pracovať, je spokojných viac ako 97% respondentov,
- vyše 30% PZ sú veľmi spokojní so svojimi zručnosťami, čo sa týka zvládnutia práce s internetom,
- najväčší problém vyjadriť sa mali pri výrokoch týkajúcich sa sledovania najnovších trendov v odbore, možnosti výberu vyučovacích predmetov, dokumentácie, účasti na odborných stážach, miery izolovanosti od kolegov, absencie priestoru na hodnotenie osobného pokroku žiakov a s tým, že propagácia školy je vecou určených osôb,
- väčšina PZ považujú vzdelávanie za dôležité, takmer 60% respondentov považuje za dôležité upriamiť pozornosť na znalosť zohľadňovať špecifiká žiakov a na efektívnu komunikáciu so žiakmi, vyše 40% opýtaných si myslí, že je veľmi dôležité venovať sa patologickým javom, ako je šikana alebo iné závislosti,
- väčšina z opýtaných (70%) uviedla, že v profesii, ktorú vykonávajú, sa cítia byť spokojní, možnosť zmeny zamestnania by zvažilo menej ako 30% opýtaných,
- 73% žiakov si myslí, že väčšina učiteľov odborných predmetov ovláda učivo, ktoré učí, 49% žiakov nevie posúdiť, či väčšina učiteľov odborných predmetov vie učivo vysvetliť zaujímavým spôsobom,
- väčšina žiakov tvrdí, že väčšina učiteľov odborných predmetov pri vysvetľovaní učiva hovorí, ako a kde toto učivo využijeme v praxi, pedagógovia sú dobre pripravení na vyučovaciu hodinu, pýtajú sa na názory žiakov, nevytvárajú chaos na hodinách,

- väčšina žiakov si myslí, že učia zastaralé veci,
- 35% žiakov tvrdí, že väčšina učiteľov odborných predmetov neučí len z papiera a zo zošitov, ale používajú aj rôzne učebné pomôcky a didaktickú techniku,
- vo väčšine prípadov by žiaci na škole zmenili: špecifikáciu učiva pre rôzne odbory, určite niečo odstrániť a niečo pridať (predmety, učivo s užším zameraním na odbor), taktiež odstrániť zastaralé učivo a pridať nové, aktuálne témy do výučby.

V súvislosti s 2. problémom – kurikulum, sme z jednotlivých analýz zistili:

- 68% žiakov si zvolilo školu na základe vlastného výberu,
- 59% žiakov sa na vyučovaní odborných predmetov nenudí,
- 62% žiakov si myslí, že hodnotenie žiakov na hodine odborných predmetov je spravodlivé a neboja sa učiteľa opýtať, ak niečomu nerozumejú aj napriek tomu, že 46% žiakov novému učivu odborných predmetov stále porozumie – týmto sa dá konštatovať, že na hodinách odborných predmetov je príjemná a priaznivá atmosféra,
- 43% absolventov uviedlo, že informácie o tom, ako si nájsť prácu a začať pracovať boli pre nich po ukončení SOŠ postačujúce a 44% priemerné,
- 37% absolventov malo predmet v rámci ktorého sa učili, ako sa ľahšie zapojiť do pracovného pomeru,
- podľa absolventov ich SOŠ dokázala najlepšie pripraviť v oblastiach ako pracovať s počítačom (používať e-mail, Word a Excel),
- za najväčšie nedostatky považujú absolventi oblasti ako zvládnuť pracovný pohovor v cudzom jazyku, mať prehľad v dokumentoch o financiách, ako vyrátať odvody, či ako mať a presadzovať dobré nápady,
- 46% absolventov sa vyjadrilo, že SOŠ pripravuje žiakov na povolanie veľmi dobre,
- 56% absolventov označilo podmienky (učebne, dielne, vybavenie) SOŠ na prípravu na povolanie ako veľmi dobré,
- v rámci vyučovania na SOŠ uviedli absolventi, že sa na pracovný pohovor a podnikanie pripravovali najmä na hodinách slovenského jazyka (napr. písaním životopisu alebo motivačného listu) a taktiež aj na odborných predmetoch,
- naopak najviac chýbali rady ako získať príspevok od štátu a ako podnikanie pozastaviť alebo ukončiť,
- absolventi odporúčajú, aby sa žiaci pripravovali do praxe z týchto oblastí: ako písať životopis a motivačný list, ako hľadať a odpovedať na ponuky práce, ako správne a slušne rozprávať, ako si založiť podnikanie a získať príspevok, ako správne podnikat'.

V súvislosti s 3. problémom – kompetencie žiaka pre 21. storočie, sme z jednotlivých analýz zistili:

- 39% absolventov začalo pracovať ako zamestnanec/zamestnankyňa, 32% absolventov pokračovalo v štúdiu na vysokej škole, 25% absolventov začalo pracovať ako podnikateľ/podnikateľka (živnostník alebo spoločník v s.r.o.) a 0% nezamestnaných,
- 67% absolventov pracuje v odbore, ktorý vyštudovali,
- 44% absolventov považuje za postačujúce a 37% za priemerné to, čo sa na SOŠ naučili v rámci vyučovania,
- 51% považuje za postačujúce a 27% za priemerné to, čo sa SOŠ naučili v rámci odbornej praxe počas štúdia.

Ďalšie analýzy, ktoré prebehli v súvislosti s Kurikulom a Kompetenciami žiaka pre 21. storočie boli fokusové rozhovory so zamestnávateľmi a spracovanie ich výpovedí a analýza predmetu „Svet práce“.

Spracovanie fokusových rozhovorov so zamestnávateľmi:

Výpovede zamestnávateľov sa v otázkach pripravenosti absolventov výrazne líšia. Nepripravenosť absolventov možno postrehnúť v odboroch, ako napr. stavebné odbory, či gastro prevádzky.

Zamestnávatelia pri odpovediach na otázku, aké očakávané zručnosti pri odhade budúceho vývoja odboru uvádzajú: rozvoj IT technológie (technické smery ich nevyhnutne potrebujú či pre obsluhu traktora, sejačky, alebo programovanie na CNC strojoch), nutné zohľadniť viac teoretických znalostí o strojoch, väčšia podpora odborov frézar, sústružník. Ďalej uvádzajú nutné jazykové zručnosti pri jednaní s dodávateľmi a zelené technológie, ktoré sú víziou do budúcnosti.

Celkovo zamestnávatelia od absolventov SOŠ očakávajú: všeobecné psychologické zručnosti (disciplína, soft skills, komunikácia, záujem o prácu, proaktivita, zručnosť, cieľavedomosť a zodpovednosť) a zručnosti špecifické pre jednotlivé odbory: základné technické zručnosti (poznávanie náradia), ovládanie vyhlášok, schopnosť čítať výkresovú dokumentáciu, poznávanie technológie výroby jedál a tímovú spoluprácu (zaradená medzi špecifické kvôli tomu, že pri práci s vysokým napätím je tímová spolupráca otázkou bezpečnosti pri práci nielen psychologický konštrukt).

Zamestnávateelia uvádzajú tieto zručnosti, ktoré by mali byť osvojené už na SOŠ: všeobecné psychologické zručnosti (disciplína, dochádzka, vedomie limitov začiatočníkov) a špecifické podľa odborov. Kuchár, čašník potrebuje praktické zručnosti, poznanie technológie, udržanie si vhodného výzoru a vystupovania, v poľnohospodárstve je znovu dôraz na konkrétny postup (ako sa seje, ako sa realizujú postreky), u technických odborov sa opätovne zdôrazňuje čítanie projektovej dokumentácie a realizovanie vlastného projektu. Zamestnávateelia (bez ohľadu na odbor) sa zhodujú v potrebe poznať prácu od základu s dôrazom na to, že ten, kto riadi, musí vedieť veci sám realizovať, inak nedokáže efektívne riadiť.

Analýza predmetu „Svet práce“

V súvislosti s analýzou odborného predmetu „Svet práce“ vyplynulo:

- viac ako polovica absolventov uvádzala, že informácie o tom, ako si nájsť prácu a začať pracovať, boli pre nich po ukončení štúdia na škole postačujúce alebo priemerné,
- v rámci vyučovania v škole uviedli absolventi, že sa na pracovný pohovor a podnikanie pripravovali najmä na hodinách slovenského jazyka (napr. písaním životopisu alebo motivačného listu) a taktiež aj na odborných predmetoch,
- v doplňujúcej otázke mohli absolventi ešte spomenúť, kde inde sa počas štúdia na SOŠ venovali príprave na pracovný pohovor a podnikanie. V odpovediach sú prevažne uvedené iné zdroje ako škola,
- najviac respondentov označilo, že ich škola naučila slušne sa správať, ako písať motivačný list či životopis a ako má vyzeráť vzorová faktúra. V škole im naopak najviac chýbali rady, ako získať príspevok od štátu a ako podnikanie pozastaviť alebo ukončiť.

Z analýz vychádza, že je nutné zakomponovať do ŠkVP odborný predmet a témy súvisiace s ľahším prechodom a uplatnením sa na trhu práce. Problémové oblasti pre žiakov sú hlavne:

- ako si založiť vlastnú živnosť,
- ako sa mám správať na pracovnom pohovore,
- ako vyzerá vzorová faktúra, pracovná zmluva,
- ako hovoriť o sebe a o svojich schopnostiach,
- ako správne odborne rozprávať,
- ako písať životopis a motivačný list,
- ako hľadať ponuky práce,
- ako odpovedať na ponuky,
- ako správne podnikáť,
- ako podnikanie pozastaviť alebo zrušiť.

Z tohto dôvodu prebehla ďalšia analýza, a to obsahovej náplne odborného predmetu „Svet práce“. Expertmi aj členmi odb. skupiny bolo odporúčané prehodnotiť tematické celky a optimalizovať hodinovú dotáciu pri jednotlivých témach. Upravený návrh osnovy predmetu „Svet práce“ prikladáme v prílohe tohto dokumentu.

4. Zhrnutie analýzy a odporúčania pre budúce projektové aktivity

V súvislosti s 1. problémom - odborné kompetencie, zručnosti a potreby pedagógov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy:

Vo väčšine prípadov pedagogickí zamestnanci školy prejavili spokojnosť s výrokmi, ktoré popisovali ich konkrétne schopnosti, zručnosti, vedomosti, resp. podmienky na pracovisku. Skoro všetci PZ majú spätnú väzbu od žiakov a využívajú názory žiakov pri svojej výuke. Väčšina učiteľov odborných predmetov a majstri odbornej výchovy ovládajú svoje učivo, ktoré učia a dokážu primeraným spôsobom učivo vysvetliť aj so zakomponovaním príkladov z praxe. Väčšina PZ, podľa vyjadrení žiakov, má rado svoj predmet, dokáže vytvoriť príjemnú atmosféru na hodine a nevytvárajú chaos. Avšak niekedy využívajú zastaralé metódy a spôsoby pri vysvetľovaní učiva. Väčšina PZ využíva rozmanité učebné pomôcky a didaktickú techniku. Ako PZ, tak aj žiaci, by uvítali lepšie materiálne vybavenie učební a vyučovacích miestností.

PZ vyjadrili aj mieru nespokojnosti s tým, že sa im nedarí sledovať najnovšie trendy vo svojom odbore a že dokumentácia nie je ich silná stránka. Najväčší problém, resp. nespokojnosť PZ bol pri výrokoch, resp. otázkach týkajúcich sa:

- dokumentácie,
- možnosti ovplyvnenia plánu profesionálneho rozvoja školy,
- účasti na odborných stážach,
- využívania rovnakých možností hodnotenia žiakov,
- miery izolovanosti od kolegov,
- prehľadu v legislatíve,
- schopnosti fungovať bez detailného plánovania vlastnej kariéry,
- vytvárania atmosféry na škole,
- absencie priestoru na hodnotenie osobného pokroku žiakov,
- poznania žiakov, dostupnosti ponuky komerčných školení,
- propagácia školy je vecou určených osôb.

Väčšina PZ uviedla, že v profesii, ktorú vykonávajú, sa cítia byť spokojní, možnosť zmeny zamestnania by zväžilo minimum opýtaných pedagógov a majstrov odbornej výchovy.

V súvislosti s 2. problémom – kurikulum:

Prevažná väčšina žiakov si zvolilo školu na základe vlastného výberu, teda na dobrovoľnej báze a bez nátlaku. Vo väčšine prípadov sa žiaci na vyučovaní odborných predmetov nenudia. Hodnotenie žiakov na hodine odborných predmetov je spravodlivé a neboja sa učiteľa opýtať, ak niečomu nerozumejú aj napriek tomu, že prevažná časť žiakov novému učivu odborných predmetov stále porozumie. Na hodinách odborných predmetov je príjemná a priaznivá atmosféra. Podľa absolventov ich SOŠ dokázala najlepšie pripraviť v oblastiach ako pracovať s počítačom, konkrétne ako používať e-mail, Word a Excel a pod. Dokonca si myslia, že ich škola dokáže pripraviť po každej stránke pre trh práce.

Avšak žiakom chýbali zručnosti v podobe, napr.:

- ako a kde získať informácie o tom, ako si nájsť prácu,
- ako sa čo najlepšie zapojiť do pracovného pomeru,
- ako zvládnuť pracovný pohovor v cudzom jazyku,
- ako mať prehľad v dokumentoch o financiách,
- ako vyrátať odvody,
- ako mať a presadzovať dobré nápady,
- ako získať príspevok od štátu a ako podnikanie pozastaviť alebo ukončiť.

Žiaci by uvítali lepšie podmienky v učebniach, dielňach a lepšie vybavenie SOŠ na prípravu na povolanie.

Absolventi odporúčajú, aby sa žiaci pripravovali do praxe z týchto oblastí:

- ako písať životopis,
- ako napísať motivačný list,
- ako hľadať a odpovedať na ponuky práce,
- ako správne a slušne rozprávať,
- ako si založiť podnikanie a získať príspevok,
- ako správne podnikat' a pod.

Vo viacerých prípadoch uviedli žiaci aj absolventi škôl, že v rámci vyučovania na SOŠ sa na pracovný pohovor a podnikanie pripravovali najmä na hodinách slovenského jazyka (napr. písaním životopisu alebo motivačného listu).

V súvislosti s 3. problémom – kompetencie žiaka pre 21. storočie:

Vo väčšine prípadov sa absolventi na pracovnom trhu umiestnili ako zamestnanci, podnikatelia, žiaci na vysokých školách a v menšej miere ako nezamestnaní. Zarážajúce je, že vo väčšine prípadov absolventi nepracujú v odbore, ktorý študovali, aj napriek tomu, že považujú svoje vzdelanie aj odbornú prax na SOŠ za dostačujúce.

Všetci zúčastnení respondenti (pedagogickí zamestnanci, žiaci i absolventi) zhodne uvádzajú, že kľúčové predmety, pre dobré uplatnenie absolventov, sú na prvom mieste odborné predmety, nasledujú všeobecnovzdelávacie predmety - slovenský jazyk, matematika, chémia, potravinárske odbory uvádzajú technológie a veľmi nízke percento odbornú prax. Pozornosť je zameraná na odbornosť, chýba zameranie na soft skills.

Ako nedostatok pedagogickí zamestnanci uvádzajú materiálno-technické zabezpečenie, zastaralé učebné materiály a až na treťom mieste nízku flexibilitu - moderné trendy.

Žiaci na prvom mieste uvádzajú nedostatok flexibility - moderné trendy, nedostatočné a zastaralé materiálno-technické vybavenie. Ojedinele sa objavili názory k nedostatočnej praxi alebo odbornosti vedenia odborných predmetov a výcviku.

Prevažná časť absolventov hodnotí vybavenie škôl ako dostačujúce pre prípravu na budúce povolanie. Zaujímavé v porovnaní so žiakmi v škole, ktorí sú s vybavením nespokojní.

Všetci respondenti uvádzajú, že odborný výcvik/prax je pre prípravu a uplatnenie na pracovnom trhu dostačujúci úplne alebo priemerne. Z pohľadu pedagogických zamestnancov je príprava úplne postačujúca.

Odporúčania

1. Rozvíjať odborné kompetencie a technické zručnosti učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy prostredníctvom novovytvorených vzdelávacích programov aktualizáčného vzdelávania v spolupráci so zamestnávateľmi, prípadne inými vzdelávacími inštitúciami v oblastiach hard skills zameraných na inovácie v konkrétnom odbore, a tiež soft skills (predovšetkým na rozvoj komunikačných a prezentačných zručností).
2. Zlepšiť pedagogické a didaktické kompetencie učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy s cieľom zvyšovania kvality vzdelávania prostredníctvom pre nich vhodne zvolených vzdelávacích programov (najmä programy inovačného vzdelávania), školení, konferencií, workshopov, mentoringu, koučingu a pod..

Pozornosť zamerať aj na rozvoj kompetenčných zručností zamestnancov v zvládaní socio-patologických a iných negatívnych prejavov správania žiakov (prevencia a korekcia agresivity, šikanovania, rôznych druhov závislostí, spolupráca koordinátora so školským psychológom podľa možnosti školy a pod.).

3. Realizovať úpravu a školskú reformu kurikula – obsahu a cieľov vzdelávania v školskom vzdelávacom programe, vrátane úprav hodinovej dotácie jednotlivých odborných predmetov. Modifikovať tematicko-výchovno-vzdelávacie plány odborných predmetov s cieľom medzi predmetovej previazanosti a učenia sa pre reálnu prax s využitím výstupov analýz ŠkVP, ktoré prebehli v rámci činností odbornej skupiny pre spoluprácu so zamestnávateľmi.
4. Zakomponovať do školského vzdelávacieho programu v rámci disponibilných hodín (optimálne už od septembra šk. r. 2021/2022) nový odborný predmet „Svet práce“. *(viď príloha č.11).*
5. V školskom vzdelávacom programe upraviť a optimalizovať profil absolventa v súvislosti s požiadavkami trhu práce tak, aby svojim dizajnom zodpovedal danému študijnému alebo učebnému odboru a reflektoval na požiadavky a potreby zamestnávateľov.
6. V školských vzdelávacích programoch jednotlivých škôl revidovať a definovať možnosti práce so žiakmi – začleniť inovatívne koncepcie a stratégie vyučovania a učenia sa, inovatívne metódy a formy práce na vyučovaní odborných predmetov s cieľom zvyšovania rozvoja kompetencií žiakov pre 21. storočie a modifikácie edukačného procesu na zmysluplné učenie sa.

Poznámka:

1. podrobnejší návrh na inovácie, strategický plán reflektujúci dáta uvedené v správe, bude predmetom ďalších projektových činností,
2. pri odporúčaní č. 1 a 2 aktualizovať Plán profesionálneho rozvoja škôl.

III. Odborná skupina pre inklúziu a podporu odborného vzdelávania žiakov zo SZP

1. Popis aktuálnej situácie na školách

Údaje o stredných odborných školách sme získali pomocou rozsiahleho zberného hárku. Zo všetkých údajov sme vyňali tie, ktoré priamo súvisia alebo by mohli súvisieť s predmetom zisťovania stavu inkluzívneho vzdelávania na školách. Tie sme následne rozdelili do 6 kategórií (*tabuľka 29 Tematické rozdelenie zberného hárku*):

1. škola (súčasťou bola možnosť vypísať silné a slabé stránky školy),
2. žiaci,
3. pedagogickí a odborní zamestnanci,
4. výchovné zariadenia poradenstva a prevencie,
5. mentoring a tútoring,
6. záujmová a mimoškolská činnosť.

Zberný hárk bol každej škole zaslaný prostredníctvom mailu, hárk vyplňovali vedúci pedagogickí zamestnanci. Údaje zberného hárku považujeme za vstupné údaje o školách a poukazujú na všeobecné podmienky inkluzívneho vzdelávania v konkrétnej škole.

Ďalším nástrojom k získaniu informácií bol dotazník Politika, kultúra a prax školy (*viac o dotazníku v Prílohe 12 Opis dotazníka Politika, kultúra a prax*). Výsledky dotazníka sme spracovali ako opis charakteristík podporujúcich inklúziu a opis možností na zlepšenie v uvedenej oblasti. Tie vkladáme do *Prílohy 13, Prílohy 14, Prílohy 15, Prílohy 16 a Prílohy 17*. Súčasťou položiek boli aj dve tvrdenia, ktoré poukazovali na mieru vnímaných zmien v škole a na mieru rozvíjania profesijných kompetencií samotných pedagógov. Tie vyhodnocujeme zvlášť v časti Sebareflexia pedagogických zamestnancov. V závere tejto správy prinášame aj súhrnné zhrnutie zistení z dotazníka za všetky školy.

Škola 1

V školskom roku 2020/2021 navštevovalo školu 68% žiakov s iným ako materinským jazykom z celkového počtu 206 žiakov. Z toho ide v 33% o rómsky jazyk. Počet žiakov, ktorých rodiny poberajú dávku v hmotnej núdzi, bolo 5. Počet žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami bolo v školskom roku 2019/2020 identifikovaných 6% z celkového počtu, z nich bolo skoro 100% edukovaných podľa individuálneho vzdelávacieho programu. Pri ich tvorbe

škola spolupracuje s CPPPaP a CŠPP. Pre podporu žiakov so zníženým školským výkonom a s problémovým správaním existuje na škole podporný expertný tím v zložení: výchovná poradkyňa, špeciálny pedagóg, sociálny pedagóg. Škola disponuje pracovnou pozíciou školský metodik/koordinátor prevencie sociálno-patologických javov (1) a kariérny a výchovný poradca (1). Z celkového počtu žiakov v školskom roku 2019/2020 bolo ocenených za školské výsledky alebo školský prospech 3,40% žiakov z celkového počtu. Škola ponúkala v roku 2018/2019 žiakom aj mimoškolskú záujmovú činnosť v počte 9 útvarov, výberovo: rozhlasový krúžok, mladý strojár, tvorba školského časopisu, športové hry, počítačový servis atď. Do útvarov v tom čase sa prihlásilo spolu 97 žiakov, priemerná dochádzka do útvarov bola 100%. Škola prehodnotila svoje slabé a silné stránky nasledovne (výberovo vo vzťahu k potrebám inkluzívneho vzdelávania):

silné stránky: podpora školy rodičmi, široká ponuka záujmovej činnosti, schopnosti zamestnancov

slabé stránky: zlé sociálne zázemie žiakov, slabšie vzdelávacie výsledky niektorých žiakov, nedostatočná vnútorná motivácia žiakov.

Sebareflexia pedagogických zamestnancov: 45% z celkového počtu pedagogických zamestnancov (29) si myslí, že škola by potrebovala zmenu len z časti. 28% respondentov s týmto výrokom nesúhlasí a takmer 30% respondentov s výrokom úplne nesúhlasí.⁴ Čiastočnú zmenu svojej pedagogickej činnosti pociťuje vyše 34% pedagogických zamestnancov, vyše 62% skonštatovalo, že nepotrebuje zmenu.

Škola 2

V školskom roku 2020/2021 školu navštevuje spolu 559 žiakov, z toho elokované pracoviská navštevuje 64 žiakov. Počet žiakov s iným ako materinským jazykom škola neuvádza. Školu navštevujú aj žiaci, ktorých rodiny poberajú dávku v hmotnej núdzi (64) a žiaci so ŠVVP (28). V školskom roku 2019/2020 bolo 34 žiakov vzdelávaných podľa IVP. Rok pred tým bolo identifikovaných 1,25% prepádajúcich žiakov a len 0,53 % žiakov ocenených za školské výsledky. Počet pedagogických zamestnancov v školskom roku 2020/2021 je spolu 58, z toho sú 3 pedagogickí asistenti a 2 školský špeciálni pedagógovia. Škola má 1 výchovného poradcu, inú pracovnú pozíciu v podobe koordinácie neuvádza. Počet záujmových útvarov v roku 2018/2019 bol vysoký – 34, napr. (výberovo): anglický jazyk, futbalový krúžok, práca s drevom, práca s internetom, základy varenia, slovenčina zábavne. Z tohto počtu sa

⁴ Podiely respondentov pri jednotlivých položkách kvantitatívnych zisťovaní môžu byť v niektorých prípadoch mierne vyššie alebo nižšie ako 100 % z dôvodu zaokrúhľovania alebo neodpovedania na otázku.

v elokovaných pracoviskách realizovalo 9 záujmových útvarov. Do mimoškolskej činnosti bolo zapojených 420 žiakov, ich dochádzka bola v priemere od 78% do 95%. Škola má viacero elokovaných pracovísk (6).

Škola prehodnotila svoje slabé a silné stránky nasledovne (výberovo vo vzťahu k potrebám inkluzívneho vzdelávania):

silné stránky: dobré personálne zabezpečenie

slabé stránky: najmenej rozvinutý okres, nízke príjmy obyvateľstva, nízka mobilita.

Sebareflexia pedagogických zamestnancov: Na škole by prevažná časť pedagogických zamestnancov nemenila nič alebo skoro nič (54%). Nutnosť úplného alebo čiastočného pracovania na vlastných rezervách pociťuje približne polovica pedagogických zamestnancov školy, ostatní sú so svojou pedagogickou činnosťou spokojní.

Škola 3

V školskom roku 2020/2021 školu navštevuje 327 žiakov, z toho 98 v elokovanom pracovisku. Škola eviduje 53 žiakov, ktorých rodiny poberajú dávku v hmotnej núdzi, pričom až 47 navštevuje školu v elokovanom pracovisku. Z celkového počtu žiakov 132 má identifikované špeciálne vzdelávacie potreby (85 zo SZP a 47 so zdravotným znevýhodnením). V predchádzajúcom školskom roku bolo vzdelávaných prostredníctvom IVP 42 žiakov. V školskom roku 2018/2019 bolo analyzovaných 43 prípadov porušenia školského poriadku a 2 žiaci kvôli opakovaniu ročníka. V tom istom roku bolo ocenených za dobré školské výsledky 7,33% žiakov a 8,5% dosiahlo ocenenie v súťažiach. V škole aktuálne pracuje 51 pedagogických zamestnancov, 2 odborní zamestnanci (sociálny a špeciálny pedagóg) a 4 asistenti. Okrem inkluzívneho tímu disponuje škola výchovným poradcom, koordinátorom prevencie sociálno-patologických javov, koordinátorom žiackej školskej rady, špecialistom na výchovu a vzdelávanie žiakov zo SZP. Pedagogickí zamestnanci sa vo vzťahu k inkluzívnemu vzdelávaniu vzdelávali v nasledujúcich oblastiach: rozvíjanie spolupráce a tímovej práce PZ a OZ, výchovy a vzdelávania žiakov so ŠVVP. Podľa školy sa v nej realizuje mentoring a tútoring žiakov so zníženým školským výkonom a s problémových správaním. Škola nemá zavedenú koordináciu s týmto zameraním, mentoring a tútoring realizujú prostredníctvom podporného tímu a výchovných poradcov. V školskom roku 2018/2019 otvorili pre žiakov 27 záujmových útvarov, napr. (výberovo): priatelia anglickej kultúry, rozhlasový krúžok, počítačový krúžok, práca s drevom, baristický krúžok. Z toho bolo v elokovanom pracovisku realizovaných 9 krúžkov. Záujmové útvary navštevovalo 366 žiakov s priemernou dochádzkou od 58 % do 97 %. Škola má zriadené 1 elokované pracovisko.

Škola prehodnotila svoje slabé a silné stránky výberovo vo vzťahu k potrebám inkluzívneho vzdelávania.

Silné stránky: kvalitné pedagogicko-psychologické poradenstvo, prítomnosť sociálneho a špeciálneho pedagóga, vzdelávanie žiakov so ŠVVP, vonkajšie priestory pre žiakov na oddych a relax, množstvo kvalitných záujmových útvarov, zapálení učitelia pre prácu s rómskymi žiakmi, akceptácia spolužitia majority s minoritami v škole, veľmi dobrá podpora Rady školy, veľmi aktívna Žiacka školská rada.

Slabé stránky: nezáujem časti rodičov žiakov o ich výchovno-vzdelávacie výsledky, vysoká miera predčasného ukončovania štúdia rómskych žiakov, nezáujem rómskych žiakov o vzdelanie, absencia športových záujmových aktivít v elokovanom pracovisku, nedostatočné priestorové podmienky v elokovanom pracovisku.

Sebareflexia pedagogických zamestnancov: Na škole by skoro nič alebo nič nemenilo 72% pedagogických zamestnancov a na svojich rezervách skoro vôbec alebo vôbec nepotrebuje pracovať 64% pedagogických zamestnancov.

Škola 4

Školu v školskom roku 2020/2021 navštevuje 275 žiakov, 3 z nich pochádzajú z rodín, ktoré poberajú dávku v hmotnej núdzi. Z celkového počtu žiakov je 23, ktorým boli identifikované špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. V predchádzajúcom školskom roku bolo 20 žiakov vzdelávaných prostredníctvom IVP. V školskom roku 2018/2019 porušili školský poriadok 5 a v prospechu prepadli 7 žiaci. 1 žiak bol identifikovaný ako nadaný. 8% žiakov bolo ocenených za školský prospech a 12% žiakov získalo ocenenie za výsledky v súťažiach. V škole v školskom roku 2020/2021 pracovalo 27 pedagogických zamestnancov, z toho 1 pedagogický asistent a 1 špeciálny pedagóg. Na škole bola zavedená aj pozícia koordinátor prevencie sociálno-patologických javov. Pedagogickí zamestnanci rozvíjali svoje profesijné kompetencie, no vo vzťahu k inkluzívnemu vzdelávaniu sme podľa zberného hárku nezaznamenali žiadne. V školskom roku 2018/2019 na škole pôsobilo 9 záujmových útvarov (výberovo): bowling, masmediálny krúžok, kondičné posilňovanie, fotografický krúžok. Do týchto záujmových krúžkov bolo zapísaných 223 žiakov, dochádzka bola od 92% do 100%.

Škola prehodnotila svoje slabé a silné stránky výberovo vo vzťahu k potrebám inkluzívneho vzdelávania.

Silné stránky: škola má dobré materiálno-technické zabezpečenie, telocvičňu, športoviská, posilňovňu.

Slabé stránky: neboli identifikované.

Sebareflexia pedagogických zamestnancov: Na škole by chcelo niečo zmeniť 42% pedagogických zamestnancov a skoro vôbec alebo vôbec nič by nemenilo 46% zamestnancov. Svoju pedagogickú činnosť by chcelo čiastočne zmeniť vyše 38% pedagogických zamestnancov a takmer 54% zamestnancov konštatuje, že majú vo svojej činnosti malé alebo žiadne rezervy.

Škola 5

V školskom roku 2020/2021 školu navštevovalo 561 žiakov, z toho boli 4 s iným ako materinským jazykom a 1 žiak pochádzal z rodiny, ktorá poberá dávky v hmotnej núdzi. Identifikovaných bolo 23 žiakov so ŠVVP. V roku 2019/2020 bolo 19 žiakov vzdelávaných podľa IVP. V roku 2018/2019 bolo z celkového počtu ocenených za školské úspechy 4,27% žiakov, no až 15% žiakov bolo ocenených za výsledky v mimoškolských súťažiach. V škole pracuje 55 pedagogických zamestnancov, z toho je 1 školský psychológ, 1 špeciálny pedagóg. Okrem uvedenej podpory v škole existuje pozícia výchovný poradca. V školskom roku 2018/2019 pracovalo 15 záujmových útvarov, ktoré navštevovalo spolu 228 žiakov. Išlo o tieto útvary (výberovo): 3D a 2D modelovanie, stolný tenis, programovanie, základy prezentovania sa atď. Dochádzka do útvarov bola v priemere od 90 % do 96 %.

Škola prehodnotila svoje slabé a silné stránky výberovo vo vzťahu k potrebám inkluzívneho vzdelávania.

Silné stránky: kvalita a skúsenosť pedagogických zamestnancov, športový areál, spolupráca so ZRPŠ, spoľahlivosť učiteľského zboru.

Slabé stránky: nevybudovaný bezbariérový vstup do celého objektu školy.

Sebareflexia pedagogických zamestnancov: Na škole by chcelo niečo zmeniť vyše 36% pedagogických zamestnancov a skoro vôbec alebo vôbec nič by nemenilo vyše 47% z nich. Svoju pedagogickú činnosť by chcelo čiastočne zmeniť takmer 30% pedagogických zamestnancov a 51% zamestnancov konštatuje, že majú vo svojej činnosti malé alebo žiadne rezervy.

2. Analýza výsledkov aktuálneho stavu v predmetnej oblasti

Problémové oblasti

1. **Miera inkluzívneho vzdelávania.** Aby inklúzia, ako proces, smerovala k úspechu, musí mať škola jasne zadané svoje inkluzívne zameranie a byť s ním stotožnená. Nemala by sa postarať len o kvalitný zdieľaný vzdelávací obsah žiakom, ale aj o vytvorenie pozitívneho spoločenstva pre každého aktéra s dôrazom na rešpektovanie a zohľadňovanie rôznorodosti. Preto nás zaujímala prítomnosť inkluzívnych stratégií alebo prvkov v školských dokumentoch, ale aj v praxi. Viac ako školský dokument sú dôležité proinkluzívne postoje a hodnoty zamestnancov škôl, ktorým sa budeme venovať v ďalšom prieskumnom zisťovaní a v následných podporných aktivitách.
2. **Miera spolupráce medzi pedagogickými a odbornými zamestnancami.** Pedagogickí a odborní zamestnanci majú významný vplyv na formovanie žiaka nielen v oblasti osvojovania vedomostí, ale aj v zručnostiach, postojoch, hodnotách atď. Ak má inklúzia na školách fungovať, musí byť s touto myšlienkou stotožnený pedagogický kolektív a zároveň musí byť posilnený o podporný tím. V tejto oblasti sme preto identifikovali aktuálny stav expertných a inkluzívnych tímov na školách vrátane rôznych druhov koordinácie vo vzťahu k inkluzívnemu vzdelávaniu. Zároveň nás zaujímala aktivita v profesijnom raste pedagogických zamestnancov najmä vo vzťahu k inkluzívnemu vzdelávaniu a rovnako aj miera spolupráce v pedagogickom kolektíve.
3. **Mentoring a tútoring** je nástroj vzdelávacej aj sociálnej podpory, ktorý môže pozitívne ovplyvňovať školský výkon žiaka aj jeho socializáciu. Tento nástroj je jednou z efektívnych stratégií inkluzívneho vzdelávania na školách. Preto nás zaujímala situácia škôl v tejto oblasti, či mentoring a tútoring využíva ako individuálnu a adresnú podporu žiakom i pedagógom, kto je jej priamym aktérom a s akými výsledkami.
4. **Potreby a záujmy žiaka.** Najdôležitejšou cieľovou skupinou pri inkluzívnom vzdelávaní je žiak, ktorý má svoje potreby, schopnosti, záujmy, ale aj obmedzenia. Tie by mal vyučujúci zohľadňovať pri výučbe a škola rešpektovať pri tvorbe pozitívnej klímy a zvyšovaní motivácie k učeniu. V tejto oblasti nás zaujímalo, ako škola reflektuje na rozmanitosť žiakov, ako dokáže na špecifické potreby žiaka reagovať. V inkluzívnom školskom prostredí je rovnako dôležitá aj mimoškolská činnosť, preto nás zaujímal stav záujmovej, resp. mimoškolskej činnosti a rovnako aj možnosť doučovania podľa potrieb každého žiaka (nielen so ŠVVP a zo SZP). Súčasťou škôl sú

aj žiacke školské rady ako reprezentatívny orgán žiakov stredných škôl, ktorý zastupuje ich záujmy. Preto sme zmapovali príležitosti na zapojenie žiakov do riadenia školy takouto formou. Rovnako nás zaujímal aj vzťah žiaka so školou, ktorý sme v základnom zisťovaní identifikovali.

Pri posudzovaní jednotlivých problémových oblastí sme sa zamerali na kritériá a indikátory, ich opis je vložený v Tabuľke 30 Popis kritérií a indikátorov sledovaných v obsahovej analýze dokumentácie škôl. Na uvedené oblasti sme sa zamerali z dôvodu, že prispievajú k posilňovaniu inkluzívnej edukácie, spolupráce a participácie v škole. Je zrejmé, že nie všetky sú identifikovateľné v školských dokumentoch a zároveň platí, že škola môže mať nastavené proinkluzívne procesy a rôzne praktické aktivity aj bez formálneho ukotvenia v dokumentoch.

Zdroje dát

Nasledujúce zdroje boli dodané samotnou školou alebo vyhľadané na jej webstránke. Pre potreby obsahovej analýzy dokumentácie škôl sme pracovali s nasledujúcimi zdrojmi:

Škola 1

Školské vzdelávacie programy (ŠkVP) za jednotlivé študijné a učebné odbory, Správy o výchovno-vzdelávacej činnosti (SVVČ) za školské roky 2018/19 a 2019/20 Etický kódex (EK) pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, Organizačný poriadok (OP) školy, Vnútorň poriadok (VP) školy, Pracovný poriadok (PP) školy, Štatút Rady školy, Výročná správa Rady školy 2019, Plán práce Rady školy 2019, 2020, Plán práce školy (PPŠ) na školský rok 2020/2021, Plán školskej integrácie (PŠI), Plán práce v oblasti ľudské práva (PPLP) v školskom roku 2020/2021, Podpora integrovaného vzdelávania Rómov (PIVR), Vzdelávanie, hodnotenie a klasifikácia žiakov s VPU, Všeobecné zásady hodnotenia žiaka s VPU, Špecifiká výchovy a vzdelávania VPU, Integrácia a edukácia jednotlivcov so ŠPU, Pracovná náplň práce pedagogického asistenta a dodatok k nej, Pracovná náplň práce školského špeciálneho pedagóga, Plán práce školského špeciálneho pedagóga, Plán činnosti sociálneho pedagóga, Plán školskej integrácie, Spolupráca ŠŠP s rodičmi, Informatívny dokument o podpornom expertnom tíme pre tútoring a mentoring žiakov, Štatút žiackej školskej rady.

Škola 2

Školské vzdelávacie programy (ŠkVP) za jednotlivé študijné a učebné odbory, Správy o výchovno-vzdelávacej činnosti (SVVČ) za školské roky 2018/19 a 2019/20, Etický kódex (EK) pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, Profil školy, Organizačný poriadok (OP) školy, Vnútorň poriadok (VP) školy, Pracovný poriadok (PP) školy, Štatút

školy, Štatút Rady školy, Správa o činnosti Rady školy 2018/2019 a 2019/2020, Inklúzia (inkluzívny prístup vo vzdelávaní).

Škola 3

Školské vzdelávacie programy (ŠkVP) za jednotlivé študijné a učebné odbory, Správy o výchovno-vzdelávacej činnosti (SVVČ) za školské roky 2018/19 a 2019/20, Organizačný poriadok (OP) školy, Vnútorný poriadok (VP) školy, Pracovný poriadok (PP) školy, Koncepcia rozvoja strednej odbornej školy, Štatút Rady školy, Dokument – Elokované pracovisko.

Škola 4

Školský vzdelávací program (ŠkVP)⁵, Správy o výchovno-vzdelávacej činnosti (SVVČ) za školské roky 2018/19 a 2019/20, Etický kódex (EK) pedagogického zamestnanca, Vnútorný poriadok (VP) školy, Plán práce výchovného poradenstva (PPVP) v školskom roku 2020/21, Komisia pre prácu s mládežou (KPM) na školský rok 20/21, Plán práce výchovy k ľudským právam (PPVLP) v školskom roku 2020/21, Štatút Rady školy, Štatút Žiackej školskej rady, Práca s mládežou: plán 2021

Škola 5

Misia, vízia a strategické ciele (MVSC) školy, Školské vzdelávacie programy (ŠkVP) za jednotlivé študijné a učebné odbory, Správy o výchovno-vzdelávacej činnosti (SVVČ) za školské roky 2018/19 a 2019/20⁶, Etický kódex (EK) pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, Školský poriadok (ŠP), Pracovný poriadok (PP), Plán práce prevencie šikanovania (PPPŠ) v školskom roku 2020/21, Štatút Rady školy, Výročná správa Rady školy 2020/2021, Etický kódex, Školský poriadok, Plán práce školského psychológa 2020/2021, Plán práce výchovného poradcu 2020/2021, Plán práce školského špeciálneho pedagóga 2020/2021, Plán práce Žiackej školskej rady.

Ďalším zdrojom bol dotazník pre žiakov, z ktorého sme spracovali vybrané položky pre potreby zmapovania oblastí: miera inkluzívneho vzdelávania (vízia a hodnoty školy, vytváranie pozitívnej klímy školy) a mentoring a tútoring. (*Príloha 18: Vybrané položky z dotazníka pre žiakov*).

⁵ Analyzovaný bol ŠkVP 2679 s predpokladom, že ŠkVP pre ďalšie študijné a učebné odbory školy sú z hľadiska inklúzie spracované obdobne, resp. identicky.

⁶ MVSC, ŠkVP a SVVČ sú zverejnené priamo na webstránke školy, avšak nie vo forme dokumentov, preto citácie uvádzané v analýze nie sú referencované s uvedením konkrétnych strán.

3. Kvantitatívna, kvalitatívna analýza a interpretácia dát

Škola 1

1. Miera inkluzívneho vzdelávania

Vízia a hodnoty školy

V ŠkVP sa konštatuje, že „poslaním našej školy nie je len odovzdať vedomosti a pripravovať našich žiakov na povolanie a získanie prvej kvalifikácie, ale aj formovať u mladých ľudí ich postoje, viesť ich k dodržiavaniu etických a ľudských princípov.” (ŠkVP 2682⁷, s. 4). Škola teda deklaruje popri vzdelávacej aj svoju výchovnú funkciu ako veľmi významnú. To je dôležitý predpoklad aj pre uplatňovanie princípov inkluzívneho vzdelávania. Obdobnú formuláciu však obsahujú aj ŠkVP ďalších dvoch škôl zapojených do projektu, čo otvára otázku, do akej miery to vyjadruje autentické vnútorné nastavenie školy, odráža sa vo výchovno-vzdelávacom procese a nie je to len prevzatie formulácie zo spoločného vzoru.

Čiastočnú odpoveď na túto otázku poskytujú SVVČ, ktoré dokumentujú aktivity podporujúce výchovnú funkciu školy, a to najmä pri činnosti jazykových a spoločenskovedných predmetových komisií (SVVČ 19/20, s. 16-18, SVVČ 18/19, s. 16-19) a pri aktivitách v oblasti ľudských práv (SVVČ 19/20, s. 32-33, SVVČ 18/19, s. 38-40). Za zmienku stojí aj konštatovanie, že koordinátorka školy pre ľudské práva sa vo svojej činnosti zameriava aj na „eliminovanie problémov segregácie rómskych žiakov v škole” (SVVČ 19/20, s. 32, detto SVVČ 18/19, s. 38) v kontexte plánu svojej činnosti (PPLP). Pritom nie je jasné, aké aktivity a postupy sa pri tom využívajú a s akými výsledkami. Úlohy definované v oblasti inkluzívneho vzdelávania v aktuálnom školskom roku nemajú jasného aktéra, resp. koordinátora (PPŠ, s. 68-69, 105-106).

Vízii školy a jej ďalšiemu smerovaniu môžu škole napomôcť aj názory žiakov na ňu. Podľa vyhodnotenia dotazníka pre žiakov a jej otvorenej položky sme zistili, že sa viackrát opakovali výroky typu „zmenil by som prístup niektorých učiteľov.“ Často opakujúcou sa bola odpoveď týkajúca sa potreby modernizácie praktického vyučovania aj materiálneho vybavenia školy.

Vymedzenie obsahu vzdelávania a definovanie výchovno-vzdelávacích cieľov

Miera rozvíjania individuálnych a diferencovaných učebných možností žiakov cez rôzne stratégie, procesy a aktivity je v ŠkVP implicitne prítomná. Podľa zaslaných údajov v aktuálnom školskom roku 2020/2021 v škole študuje 13 žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, pre ktorých boli okrem individuálneho vzdelávacieho programu

⁷ ŠkVP v odbore 2682 je v oblastiach skúmaných z hľadiska inklúzie spracovaný veľmi podobne, resp. identicky ako ostatné ŠkVP školy, preto sa prezentované zistenia týkajú všetkých študijných a učebných odborov.

vytvorené aj individuálne výchovno-vzdelávacie plány v špecifikovaných predmetoch, najmä v slovenskom jazyku a cudzích jazykoch a v matematike. Škola deklaruje a vo viacerých dokumentoch vymedzuje pripravenosť adekvátne reagovať na potreby všetkých žiakov. Napríklad Etický kódex stanovuje, že PZ a OZ „rešpektuje osobitosť každého žiaka a prihliada na jeho špecifické výchovno-vzdelávacie potreby,“ (EK, s. 3) a zároveň „vníma proces začleňovania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do bežného života ako integrálnu súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu.“ (EK, s. 5).

ŠkVP obsahujú aj samostatnú časť pod názvom „Podmienky vzdelávania žiakov so ŠVVP“ v príslušnom odbore. Škola deklaruje, že „pri formulovaní požiadaviek na ich štúdium sme vychádzali z analýzy podmienok školy, analýzy potrieb a požiadaviek trhu práce, analýzy povolania a odborných konzultácii so špecializovanými zamestnancami VÚDPAP, pedagogicko-psychologických poradní a dorastového lekára“ (ŠkVP 2682, s. 570). To v praxi znamená, že pri každom ŠkVP sú špecifikované aj kategórie žiakov, ktorým nemôže byť poskytnuté vzdelanie v danom odbore, napríklad vzhľadom na mentálne, zmyslové alebo telesné postihnutie. V samostatnej podkapitole „Integrácia žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia“ je špecifikované, či je daný odbor otvorený pre žiakov spĺňajúcim zákonom dané kritériá SZP. Zároveň je v nej uvedená „mikroanalýza“ problému z pohľadu školy (Príloha 19 Výber z ŠkVP Školy 1. časť Integrácia žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia).

Z pasáží citovaných v Prílohe 10 nie je zrejmé, či ich škola spracovala iniciatívne na základe vlastnej skúsenosti a poznania alebo či ich prebrala z externého zdroja. Svojím obsahom poukazuje na vnímanie vzdelávania žiakov zo SZP, osobitne z MRK ako veľkej výzvy a čiastočne i záťaže. Škola preto špecifikuje podmienky integrácie tejto skupiny žiakov do vyučovacieho procesu, a to najmä zaradenie do bežných tried, individuálnu analýzu, doučovanie, konzultácie s výchovnou poradkyňou či spoluprácu s rodinami, miestnymi združeniami, i zamestnávateľmi (pozri. Príloha 20 Výber textu zo ŠkVP Školy 1 vo vzťahu k špecifikácii podmienok vzdelávania žiakov zo SZP).

Škole na základe uvedeného nemožno uprieť snahu pomenovať ťažkosti pri vzdelávaní žiakov zo SZP zo svojej perspektívy a na základe toho navrhnúť opatrenia vo výchovno-vzdelávacej činnosti. Tie vychádzajú z presvedčenia, že ťažkosti sú výlučne na strane rodiny, komunity či samotného žiaka, čo môže značne zužovať rozsah i účinnosť prijímaných opatrení. Zo školských dokumentov taktiež nie je jasné, či a ako sa dané opatrenia darí naplňať, s akou mierou zapojenia žiakov a s akým dopadom pre úspešné ukončenie štúdia a uplatnenie sa v praxi.

Vytváranie pozitívnej klímy školy

Škola má zadané pravidlá v otázkach medziľudských vzťahov, komunikácie a spolupráce, a to vo viacerých dokumentoch. Napríklad Etický kódex stanovuje za „morálnu povinnosť“ PZ a OZ „kriticky hodnotiť a eliminovať akékoľvek diskriminačné praktiky“ (EK, s. 2), ktorý „odmieta všetky formy diskriminácie alebo správania, ktoré by spôsobilo ujmu druhým“ (EK, s. 4). Každý zamestnanec „rešpektuje rovnako všetkých žiakov, ich zákonných zástupcov a zástupcov zariadenia, bez ohľadu na ich pohlavie, náboženské vyznanie alebo vieru, rasu, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotné postihnutie...“ (EK, s. 3). Zároveň „citlivo vníma kultúrno-výchovné pozadie rodinného prostredia každého žiaka, hodnotovú orientáciu a vzdelanie zákonných zástupcov...“ (EK, s. 3-4). Škola deklaruje zámer realizovať aktivity na odstraňovanie prejavov šikanovania, diskriminácie, násilia, xenofóbie, rasizmu a intolerancie (ŠkVP, s. 5).

Pravidlá sú podrobne rozpracované aj vo vnútornom, organizačnom a pracovnom poriadku školy. Zaujímavosťou je, že v prípade žiakov aj zamestnancov sú najprv podrobne definované povinnosti (VP, s. 1-6), až následne práva. Žiak má, okrem iného, právo na rovnoprávny prístup ku vzdelávaniu, vzdelanie v štátnom jazyku a materinskom jazyku, organizáciu výchovy a vzdelávania primeranú jeho veku, schopnostiam, záujmom, zdravotnému stavu a v súlade so zásadami psychohygieny či na slobodnú voľbu voliteľných a nepovinných predmetov v súlade so svojimi možnosťami, záujmami a záľubami v rozsahu ustanovenom vzdelávacím programom (VP, s. 7). PZ a OZ majú taktiež zadané množstvo povinností, okrem iného „rešpektovať individuálne výchovno-vzdelávacie potreby žiaka s ohľadom na jeho schopnosti, možnosti, sociálne a kultúrne zázemie a odporúčania odborných zamestnancov“ (OP, s. 25, PP, s. 14). V OP školy sú zároveň podrobne opísané zodpovednosti jednotlivých pracovných pozícií a poradných orgánov školy.

Podľa vyhodnotenia dotazníka pre žiakov až skoro 92 % respondentov súhlasilo s tvrdením, že učitelia vytvárajú dobrú atmosféru a skoro 90 % respondentov sa v škole nenudí. Z toho vyplýva, že sa žiaci v škole cítia dobre a zaangažovane. No až 36 % opýtaných nedokázalo odpovedať, či sa vedenie školy zaujíma o ich názor na školu. Tu predpokladáme, že komunikácia prebieha prevažne medzi žiakmi a učiteľmi, komunikáciu s vedením je vhodné ďalej posilniť.

Spolupráca školy s rodinami, miestnymi komunitami a inštitúciami

SVVČ opisujú viaceré aktivity zamerané aj na rodičov žiakov a ďalších aktérov v meste a regióne. Zároveň však nekooperáciu a nezáujem časti rodičov, najmä z prostredia SZP, uvádzajú ako jeden z hlavných problémov (pozri Prílohu 19 Výber z ŠkVP Školy 1. časť Integrácia žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia).

2. Miera spolupráce medzi pedagogickými a odbornými zamestnancami

Podpora profesijného rastu zamestnancov

Vedenie školy má nastavenú stratégiu podpory profesijného rastu zamestnancov. Škola poskytla a zabezpečila adaptačné vzdelávanie novému OZ sociálnemu pedagógovi a PZ v pozícii pedagogického asistenta. Pre zvýšenie kvality výchovného poradenstva škola uvádza absolvované vzdelávanie zamerané na predchádzanie a zvládanie agresivity, sebapoznávania a riešenie konfliktov. Prácu výchovného poradcu chápe škola ako jeden z dôležitých faktorov v systéme celoživotného poradenstva. *„Výchovný poradca je ochrancom žiakov vo výchove a poradcom v ich budúcom profesijnom zameraní. Výchovný poradca je pedagogický zamestnanec školy, ktorého do funkcie ustanovuje riaditeľ školy a je významnou integrujúcou a koordinujúcou pákou výchovného procesu školy.“* (PPŠ 2020/2021, s.144)

Podporný tím pozostávajúci z odborných zamestnancov plánuje zabezpečovať špecializované činnosti pre potreby inkluzívneho vzdelávania v škole.

Zabezpečenie špecializovaných činností pre potreby inkluzívneho vzdelávania

V podrobnom pláne práce na školský rok 2020/2021 škola jasne definuje dôležitosť výchovného poradcu, *„je významnou integrujúcou a koordinujúcou pákou výchovného procesu školy“* (PP, s. 144). Plán práce venuje pomerne veľký priestor problematike šikanovania, škola ráta s pomocou príslušných poradenských zariadení a s angažovaním sa ŽŠR. Organizačný poriadok školy vyzdvihuje pozíciu triedneho učiteľa ako zodpovedného za morálnu výchovu žiakov a za sústavnú výchovnú prácu so žiakmi svojej triedy (OP, s. 26). Medzi dokumentáciou školy sa nachádza aj Plán práce školy v oblasti ľudské práva, ktorý definuje koordinátora pre ľudské práva na škole ako toho, kto *„bude monitorovať, koordinovať a metodicky usmerňovať výchovu pre ľudské práva na škole“* (PPŠ v oblasti Ľudske práva, s. 2). Škola v Etickom kódexe konštatuje, že *„každý pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec má byť morálnou a odbornou autoritou, ale aj pomocníkom a sprievodcom žiakov pri ich výchove a vzdelávaní a optimalizácii osobnostného vývinu“* (EK, webové sídlo školy).

Činnosť inkluzívneho tímu

Výchovná poradkyňa eviduje a včasne hlási zanedbávanie školskej dochádzky, spolupracuje so základnými školami, vypracúva návrh na prijímanie optimálnych opatrení, zabezpečuje a podieľa sa na poskytnutí výchovného poradenstva formou informačných, koordinačných, konzultačných, metodických a iných súvisiacich činností. Špeciálny pedagóg poskytuje individuálne alebo v triede výchovu, vzdelávanie a špeciálno-pedagogické intervencie žiakom so ŠVVP. Sociálny pedagóg vykonáva preventívnu činnosť, poskytuje poradenstvo a intervenciu so zameraním na žiakov s rizikovým správaním, ohrozených sociálno-patologickými javmi a zo SZP, poskytuje poradenstvo zákonným zástupcom, pedagogickým a odborným zamestnancom, vykonáva sociálno-pedagogickú diagnostiku prostredia a vzťahov, osvetovú činnosť a ďalšie činnosti v sociálno-výchovnej oblasti. V pláne práce sociálneho pedagóga škola uvádza zavedenie schránky dôvery s následnou možnosťou reakcie, tvorbu tematických nástienok podporujúcich informovanosť o problematikách, vytváranie letákov pre rodičov a pedagógov a vedenie mediálnych a diskusných činností.

Multidisciplinárny prístup

Z dostupných dokumentov vyplýva, že škola je otvorená spolupráci v rámci tímov odborníkov, ktorá je opísaná vyššie. SVVČ 2019/2020 pri koncepčnom zámere rozvoja školy v časti o pedagogickej stratégii deklaruje podporu tímovej interakci pedagogických zamestnancov, ktorá má viesť k výmene skúseností a zmyslupnosti pedagogickej práce.

Zapojenie škôl do projektov a aktivít

Škola bola v školskom roku 2019/2020 zapojená do projektu „Podpora integrovaného vzdelávania Rómov“, ktorého poskytovateľmi boli MŠVVŠ SR a Euroformes s.r.o. Jeho hlavným cieľom bola podpora prechodu zo základnej školy na strednú školu pre rómske deti zo SZP, zavedenie multikultúrneho vzdelávania a adekvátne príprava žiakov na vstup na trh práce a na podnikateľské prostredie.

3. Mentoring a tútoring

Realizácia tzv. mäkkých nástrojov podpory

Podľa zberného hárku v škole existuje podporný expertný tím pre tútoring a mentoring žiakov so zníženým školským výkonom a žiakov s problémovým správaním. Jeho činnosť vykonávajú výchovný poradca, špeciálny pedagóg a sociálny pedagóg. Školské dokumenty však nepreukázali explicitne realizáciu mentoringu a tútoringu v škole. Naproti tomu až 95% respondentov žiackeho dotazníka odpovedalo, že vedia, na ktorého učiteľa sa môžu obrátiť v prípade problémov. To je priaznivý signál, že komunikácia medzi učiteľmi a žiakmi je otvorená a vzniká tak dobrý predpoklad aj na realizáciu cieleného mentoringu a tútoringu.

Takmer 90 % žiakov konštatovalo, že ich učitelia vedú k spolupráci medzi sebou a učia ich byť samostatnými a tvorivými. Takýto prístup k žiakom možno vnímať ako mentorský.

4. Zohľadňovanie potrieb a záujmov žiakov

Reflektovanie rozmanitosti žiakov

Školské dokumenty neuvádzajú podrobnú charakteristiku žiakov, s výnimkou žiakov zo SZP (opísané vyššie) a žiakov so ŠVVP, pre ktorých boli vypracované individuálne programy a plány. Viaceré dokumenty (ŠkVP, PP, OP) deklarujú zohľadňovanie rozmanitých potrieb, schopností a záujmov žiakov. Napríklad ŠkVP hovorí o dôraze na zabezpečenie variability a individualizácie výučby či rozvíjanie špecifických záujmov žiakov (ŠkVP, s. 4). Škola však uvádza prítomnosť žiakov s potrebou väčšej miery podpory skôr ako komplikáciu, čo sa odráža napríklad aj vo SWOT analýze, kde sú medzi slabé stránky zaradené aj „*zlé sociálne zázemie žiakov*“, „*slabá spolupráca zo strany rodičov*“ či „*nárast počtu detí s poruchami učenia*“ (ŠkVP, s. 6). V aktualizovanej verzii SWOT sú slabé stránky doplnené aj o „*slabšie výchovno-vzdelávacie výsledky niektorých žiakov*“ a „*nedostatočnú vnútornú motiváciu žiakov*“ (PPŠ, s. 4). Škola však má, minimálne v prípade žiakov so ŠVVP, adaptované podrobné postupy pri individuálnej integrácii a hodnotení žiakov. (PŠI)

Prijímanie a zaradovanie žiakov

Na základe analyzovanej školskej dokumentácie nie je možné posúdiť, či prijímanie a zaradovanie žiakov do odborov, tried alebo skupín nevedie k vytváraniu oddelených, napr. etnicky homogénnych tried. Škola opakovane medzi svojimi princípmi deklaruje snahu o zachovávanie prirodzených heterogénnych skupín vo vzdelávaní (ŠkVP, s. 4). Z dokumentov taktiež nie je možné posúdiť adekvátnosť požiadaviek, resp. limitov pre uchádzačov o štúdium v jednotlivých odboroch a možnosti prestupu medzi nimi na základe schopností, záujmov či výchovno-vzdelávacích potrieb identifikovaných počas štúdia.

Organizácia vyučovacieho procesu a mimoškolských aktivít

Škola deklaruje, že záujmová činnosť žiakov je dôležitou súčasťou výchovno-vzdelávacieho pôsobenia, a to najmä vo vzťahu k „*žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia ako formy prevencie sociálno-patologických javov*“ (ŠkVP, s. 4). Škola ponúkala a ponúka záujmové krúžky, avšak miera zapojenia žiakov zo SZP či so ŠVVP ako ani stratégie školy na zvýšenie ich účasti nie sú zo skúmaných dokumentov zrejmé. Obdobnou otázkou je aj miera zapojenia na rôznych podujatiach, ktoré škola bohato dokumentuje vo svojich SVVČ. Zo školských dokumentov nie je zjavné, či škola poskytuje doučovanie pre žiakov, ktorí ho potrebujú.

Funkčnosť žiackej školskej rady

Okrem štatútu má ŽŠR spracovaný svoj plán v Pláne práce školy. Žiacka školská rada prostredníctvom spolupráce s vedením školy a pedagogickou radou rozvíja komunikačné, prezentačné a tvorivé zručnosti žiakov a zvyšuje ich záujem o zapájanie sa do života školy. Činnosť ŽŠR je okrem iného definovaná nasledovne: „*Aktívne sa podieľať na budovaní spoločnosti a pochopiť dôležitosť rôznorodých kultúr a nutnosť ich spolunažívania. Bojovať proti predsudkom, xenofóbii a rasizmu. Stretávať sa s inými mladými ľuďmi a najmä prioritne podporovať mladých ľudí, ktorí sú akokoľvek znevýhodňovaní.*“ (webové sídlo školy) Spolupracuje so Stredoškolským parlamentom PSK a zúčastňuje sa ich školení. Získané skúsenosti využíva pre aktívne fungovanie rady.

Škola 2

1. Miera inkluzívneho vzdelávania

Vízia a hodnoty školy

Škola má samostatný dokument z roku 2020 venujúci sa inklúzii, v ktorom sa uvádza aj nasledovné: „*Idea inkluzívneho vzdelávania v našej škole podporuje dodržiavanie ľudských práv, rešpekt dieťaťa ako celistvej osobnosti a potlačanie všetkých prejavov diskriminácie a predpojatosti. Vo svojej podstate sa týka idea inkluzívneho vzdelávania nielen špecifických skupín žiakov, ale všetkých žiakov, ktorí sú súčasťou procesu výchovy a vzdelávania, pretože každý žiak je individualita a je niečím špecifický.*“ (Inklúzia, s. 1) Dokument stanovuje inklúziu ako princíp, ktorému škola verí a umožňuje vyrovnávať rozdiely vo vzdelávaní.

ŠkVP venujú samostatnú stať integrácii žiakov zo SZP, v ktorej priamo pomenovávajú, že „*ide predovšetkým o problémy s rómskym etnikom*“. (ŠkVP 4579, s 16) Je dobré, že škola identifikuje adresátov intervencií školy. Napriek tomu, že politiky školy môžu byť inkluzívne a integračné, bolo by vhodné zjednotiť jazyk v dokumentoch školy. Jazyk použitý v dokumentácii, najmä v prípade definovania vízie a hodnôt školy, hovorí o spôsobe, akým sa škola stavia k integračným politikám v praxi.

Školský poriadok obsahuje preambulu, v ktorej sa škola hlási okrem iného k hodnotám humanizmu a demokracie. Zároveň sa zaväzuje dodržiavať Chartu dieťaťa a ľudské práva a radí sa ku školám, v ktorých sa šikanovanie netoleruje v žiadnej podobe. (ŠP, s. 3) Škola sa takýmto spôsobom hlási k myšlienkam ľudských práv. Ako verejná inštitúcia tak pomáha k etablovaní týchto hodnôt v spoločnosti.

Vymedzenie obsahu vzdelávania a definovanie výchovno-vzdelávacích cieľov

„Celkovým smerom vývinu v prúde inkluzívneho systému sa snažíme vyrovnať priepasť medzi marginalizovanými skupinami a štandardným stredným prúdom. Keďže naše skúsenosti nás presvedčajú stále viac o správnosti inkluzívneho prístupu, veríme, že marginalizované skupiny sa v inkluzívnom systéme minimalizujú a v budúcnosti anulujú na základe rovnakého prístupu ku všetkým žiakom v zmysle, že dostanú to, čo potrebujú, aby sa následne mohli s úspechom uplatniť v spoločnosti.“ (Inklúzia s. 2) V samostatnej podkapitole „Integrácia žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia” je špecifikované, či je daný odbor otvorený pre žiakov spĺňajúcich zákonom dané kritériá SZP. Zároveň je v nej uvedená “mikroanalýza” problému z pohľadu školy (ŠkVP 3686 F s. 15). (Príloha 21 Výber z ŠkVP Školy 2 časť Integrácia žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia)

Nie je zrejmé, či toto hodnotenie aktuálneho stavu škola iniciatívne spracovala na základe vlastnej skúsenosti alebo či ho prebrala z externého zdroja. Text je totiž podobný až identický s textom o integrácii žiakov zo SZP inej školy zapojenej do projektu. Zároveň to poukazuje na výrazné vnímanie vzdelávania žiakov zo SZP, osobitne z MRK ako záťaže. Škole však nemožno uprieť snahu pomenovať ťažkosti pri vzdelávaní žiakov zo SZP zo svojej perspektívy a navrhnúť opatrenia vo výchovno-vzdelávacej činnosti.

Vytváranie pozitívnej klímy školy

Škola vo svojich vzdelávacích programoch deklaruje, že sa snaží rómskych žiakov integrovať. Tejto problematike venuje aj samostatnú časť vzdelávacích programov, kde uvádza aj v praxi implementované metódy. „Žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia je vhodné integrovať do SŠ, pokiaľ sú fyzicky a psychicky spôsobilí na výkon povolání nadväzujúcich na príslušné učebné odbory. Integrácia musí zahŕňať ich aktivizáciu, motiváciu, pestovanie pozitívneho vzťahu k práci, povolaniu, rozvoj profesijných záujmov.“ (ŠkVP s. 17) Inklúzia by sa mala týkať všetkých žiakov a nie je vhodné v školskej dokumentácii pripisovať jednej skupine negatívne predispozície, či menovať podmienky tých, ktorí sú integrácie hodní. Takýto jazyk môže a priori tvoriť negatívne prostredie pre žiakov zo SZP.

V dotazníku pre žiakov 82% respondentov potvrdilo, že na hodinách panuje príjemná atmosféra, ktorá je tvorivá. 74% respondentov skonštatovalo, že sa na hodinách nenudia. Ostatní sa vyjadriť nevedeli (takmer 19 %) alebo s tvrdením nesúhlasili (takmer 7%). Žiaci však necítia dostatočný záujem zo strany vedenia školy. Menej ako polovica (43%) opýtaných skonštatovala, že sa ich vedenie školy pýta na spokojnosť so školou, no až 57% opýtaných sa vyjadriť nevedelo alebo záujem vedenia nepotvrdilo.

Spolupráca školy s rodinami, miestnymi komunitami a inštitúciami

Z dostupných dokumentov nie je zrejmé, akým spôsobom škola zapája rodičov do procesu výchovy a vzdelávania nad rámec rady školy a rodičovských združení.

2. Miera spolupráce medzi pedagogickými a odbornými zamestnancami

Podpora profesijného rastu zamestnancov

Učitelia sami posudzujú svoj ďalší rozvoj a vzdelávanie, ktoré reflektuje na aktuálne potreby školy. Škola nerealizuje vlastné vzdelávanie pre pedagogických a odborných zamestnancov, avšak podporuje ich profesijný rozvoj. Škola deklaruje zvyšovanie kompetencií u svojich zamestnancov. V SVVČ za rok 2018/2019 (s. 23) sa uvádza, že pedagogickí zamestnanci a členovia predmetových komisií sa zúčastňovali pravidelných školení v rámci projektu „Podpora celoživotného vzdelávania v menej rozvinutom regióne“.

Zabezpečenie špecializovaných činností pre potreby inkluzívneho vzdelávania

V SVVČ za školský rok 2018/2019 (s. 33) škola uvádza činnosť výchovnej poradkyne, ktorá je zameraná na žiakov 1. ročníka, ich adaptáciu na nové prostredie a zvládanie stresových situácií. V správe sa taktiež uvádza podpora a metodické usmerňovanie zo strany výchovnej poradkyne pre triednych učiteľov a ostatných pedagogických zamestnancov v práci so žiakmi so ŠVVP. Dôležitým členom v inkluzívnom systéme je aj triedny učiteľ. *„Najdôležitejším subjektom v prúde pripravovanej inklúzie na našej škole je učiteľ v triede, ktorý na základe svojho vlastného pozorovania identifikuje potreby každého žiaka.“* (Inklúzia, s. 2)

Činnosť inkluzívneho tímu

„Všetci sme v našej škole nastavení a otvorení inklúzii pozitívnym smerom. Klíma našej školy má inkluzívny nádych v participácii všetkých so všetkými.“ (Inklúzia, s. 4) Škola v tomto dokumente definuje školský podporný tím (2 asistenti, 2 špeciálni pedagógovia). Obsahom činnosti špeciálneho pedagóga je priblížiť sa k žiakom prostredníctvom poradenských a podporných služieb. Špeciálny pedagóg má pomerne podrobne spracovaný svoj Plán práce.

Multidisciplinárny prístup

V škole sa prikláňajú k multidisciplinarite pri spoločnej práci učiteľov a odborníkov z podporného tímu. *„Sme stotožnení s myšlienkou, že výkonové a obsahové štandardy stanovia tú špecifikáciu konkrétnych poskytovaných služieb na jednotlivých úrovniach systému poradenstva (teda nie, že robím najlepšie ako viem, ale chcem sa oprieť o nejakú oporu v postupe, ktorá je definovaná tímom externých ľudí z praxe).“* (Inklúzia, s. 3)

Pozitívnym príkladom je aktívna spolupráca výchovnej poradkyne s poradenskými zariadeniami. *„Výchovná poradkyňa sa zúčastňovala pravidelných porád CPPPaP v XX, na ktorých boli riešené aktuálne problémy v oblastiach - prijímacie konanie na stredné školy,*

problematika individuálne začlenených žiakov, zmeny v legislatíve a podobne. Osobne niekoľkokrát navštívila spolupracujúce CPPPaP v XX a XY, SCŠPP v XZ a XW, kde konzultovala IVP jednotlivých začlenených žiakov.”(SVVČ 2018/2019, s. 33)

Zapojenie škôl do projektov a aktivít

Škola je zapojená do NP „Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov“. Žiaci sa zúčastňujú na predmetových olympiádach a rôznych súťažiach. Škola je zapojená aj do Stratégie primárnej prevencie (CPPPaP).

3. Mentoring a tútoring

Realizácia tzv. mäkkých nástrojov podpory

Zo zberného hárku vyplýva, že škola mentoring a tútoring ako podporu pre žiakov nevyužíva. Analýza dokumentácie to potvrdila, v žiadnom dokumente sa zmienka o mentoringu a tútoringu nenašla. Napriek tomu skoro 90% žiakov vie, na koho sa v škole v prípade problému obrátiť (nikto z opýtaných nesúhlasil s týmto tvrdením). To možno hodnotiť ako pozitívny znak vo vzťahu k žiakom aj ich dôvery k učiteľom. Rovnaký podiel respondentov potvrdil aj to, že sa neboja učiteľov kontaktovať, pokiaľ niečomu nerozumejú. O niečo menej žiakov tvrdí, že učelia ich vedú k vzájomnej spolupráci (76%) a k tvorivosti a samostatnému riešeniu problémov (69%). V období dištančného vzdelávania škola sprevádzala žiakov so ŠVVP (Správa o špeciálnopedagogickej činnosti za rok 2020).

4. Zohľadňovanie potrieb a záujmov žiakov

Reflektovanie rozmanitosti žiakov

„Podmienkou budúcej inklúzie je nastaviť a uviesť naše vnímanie v smere akceptácie princípu prijatia každého žiaka s uvedomením, že jeho konkrétna odlišnosť nie je odlišnosťou v pravom slova zmysle, pretože je absolútnym prínosom pre ostatné deti v školách. Zároveň sa snažíme uchopiť pojem inkluzívne vzdelávanie žiaka tak, že je pre neho obohatením a prípravou na lepšie fungovanie v spoločnosti a živote. Pri práci so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa pristupuje s ohľadom na doporučenie špeciálnych pedagógov a psychologov vo vzťahu na individuálne potreby žiaka, stupeň a typ poruchy, úroveň kompenzácie poruchy a možnosti školy.“(Inklúzia s.1) Škola má dobre zadaný cieľ inklúzie. Zároveň venuje pozornosť vylúčeným skupinám na rôznych miestach a takéto rozdelenie indikuje aj v jednotlivých ŠKVP. Z dokumentácie však nie je zrejmé, ako často sa žiaci z rôznych pracovísk školy (podľa zberného hárku škola disponuje 6 elokovanými pracoviskami) stretávajú a tvoria medzi sebou vzťahy ako základ inkluzívneho procesu.

Prijímanie a zaradovanie žiakov

Prijímanie a zaradovanie žiakov sa javí neutrálne. Pri niektorých odboroch je však priamo uvedené, že vyučovanie bude prebiehať priamo v elokovaných pracoviskách. Pri iných takáto zmienka chýba. Javí sa, že niektoré odbory sa vyučujú iba v elokovaných pracoviskách, ktoré sa nachádzajú v blízkosti miest, kde bývajú najmä Rómovia. Škola by sa tak napriek dobrému úmyslu mohla dopúšťať segregácie, ktorá je v neprospech vylúčených skupín. V prípade odboru praktická žena sú tieto lokality dokonca vymenované *„Teoretické vyučovanie je realizované v budove školy na elokovaných pracoviskách v XX, XY, XY a XW, kde prebieha aj praktická príprava v učebniach praktického vyučovania, poprípade na zmluvných pracoviskách.“* (ŠkVP Praktická žena, s. 2) Na základe analyzovanej školskej dokumentácie nie je možné posúdiť, či prijímanie a zaradovanie žiakov do odborov, tried alebo skupín nevedie k nepriamej diskriminácii, t. j. či sa v niektorých odboroch nevytvárajú oddelené, napr. etnicky homogénne triedy. Škola opakovane medzi svojimi princípmi deklaruje snahu o zachovávanie prirodzených heterogénnych skupín vo vzdelávaní. (ŠkVP, s. 4)

Organizácia vyučovacieho procesu a mimoškolských aktivít

Z dostupných dokumentov je zrejmé, že škola má množstvo záujmových krúžkov. Nie je však zrejmé, aké je zloženie žiakov, ktorí sa ich zúčastňujú, ani či a akým spôsobom sú poskytované aktivity aj pre tých, ktorí krúžky nenavštevujú.

Funkčnosť žiackej školskej rady

V škole pôsobí žiacka školská rada, ktorej aktivitu sme nevedeli na základe predloženej dokumentácie vyhodnotiť. Podľa plánu práce ŽŠR zisťujeme, že obsahom stretnutí sú okrem súťažných, prezentatívnych aktivít (súťaž o nástenku, beseda o knihe, premietanie filmu) aj inkluzívne témy ako Školenie o demokracii na školách (Plán ŽŠR 2019/2020).

Škola 3

1. Miera inkluzívneho vzdelávania

Vízia a hodnoty školy

V Pracovnom poriadku školy je antidiskriminačný zákon uvedený medzi základnými princípmi, ktorými sa musia riadiť všetci zamestnanci. *„Rovnosť všetkých ľudí pred zákonom a zákaz diskriminácie je jednou zo základných zásad právneho štátu a je neodmysliteľnou súčasťou každého demokratického právneho poriadku. Platný právny poriadok Slovenskej republiky obsahuje princíp rovnosti a zákaz diskriminácie prípadne zásad rovnakého zaobchádzania v niekoľkých právnych predpisoch rôznej právnej sily.“* (PP, s. 2) Vízia školy ráta so zapojením širokého obyvateľstva okresu. *„Toto regionálne stredisko odborného*

vzdelávania, kultúry, osvetu a športu bude slúžiť širokej verejnosti okresu XY i Prešovského samosprávneho kraja. Naša škola chce vytvárať predpoklady pre zabezpečenie výchovy a vzdelávania i vzdelávacích ciest s rozličnou úrovňou kvalifikácie, ponúkať vzdelávanie v rámci celoživotného vzdelávania prostredníctvom variabilnej siete študijných a učebných odborov (...). Takto sa škola stane otvorenou školou, ktorá bude skvalitňovať prípravu žiakov vo všetkých sférach výchovno-vzdelávacieho procesu tak, aby im otvárala dvere na domáci i európsky trh práce a vyhovovala potrebám zákonným zástupcom žiakov, samotným žiakom i zamestnávateľom regiónu.“ (Konceptia rozvoja SOŠ, s. 4) V tom istom dokumente však škola ponecháva rómskych žiakov v elokovanom pracovisku. „Stredná odborná škola zabezpečuje aj edukačný proces rómskych žiakov, ktorí končia základnú školu v nižšom ako deviatom ročníku na Elokovanom pracovisku školy.“ (Konceptia rozvoja SOŠ, s. 5)

Vymedzenie obsahu vzdelávania a definovanie výchovno-vzdelávacích cieľov

Škola venuje veľkú pozornosť výchove a vzdelávaniu žiakov zo SZP – Rómov na elokovanom pracovisku tak, aby sa uplatnili na trhu práce. „Hľadáme špecifické metódy a formy výchovy a vzdelávania, ktoré by umožnili viac sa priblížiť kultúre, tradíciám a zvykom rómskej komunity.“ (Konceptia rozvoja SOŠ, s. 12) Škola si uvedomuje potrebu inklúzie Rómov do hlavného vzdelávacieho prúdu. Podľa SWOT analýzy sa škola stretáva s predsudkami a výzvami na rôznych úrovniach a pri viacerých aktéroch. „Podpora školy pri implementácii inkluzívnych politik tak musí byť poskytnutá komplexne a adresátmi musia byť všetci aktéri zapojení do vzdelávania.“ (Konceptia rozvoja SOŠ, s. 16)

Vytváranie pozitívnej klímy školy

Je zrejmé, že škola kladie dôraz na kvalitu a poskytovanie vzdelávania v súlade so súčasnými trendmi. Škola by mohla rozšíriť dobre prepracovanú víziu inklúzie, aby reagovala na spoločenský vývoj, ktorý sa spomína napríklad v koncepcii rozvoja. Zmena charakteru elokovaného pracoviska v procese inklúzie je prirodzeným ďalším krokom podľa súčasných trendov vo vzdelávaní. Pre možnosti obohatenia funkcie elokovaného pracoviska nemáme z písomnej dokumentácie dostatok informácií. Nie je tak možné určiť, či je vhodné uvažovať napríklad o rozvoji vedomostného centra, športového centra alebo o inej funkcii, ktorú môže elokované pracovisko nadobudnúť.

Podľa vyhodnotenia dotazníka pre žiakov sú vzťahy medzi učiteľmi a žiakmi prevažne výborné, no žiaci nepocitujú záujem zo strany vedenia. Na otázku, či sa vedenie školy zaujíma o hodnotenie školy žiakmi, odpovedalo kladne pod 50 % respondentov a až 37 % sa nevedelo k tejto otázke vyjadriť. Na vyučovaní sa žiaci prevažne (72 %) nenudia a rovnaký podiel respondentov oceňuje príjemnú klímu vytváranú učiteľmi.

Spolupráca školy s rodinami, miestnymi komunitami a inštitúciami

Škola každoročne organizuje deň otvorených dverí.

Zanechanie štúdia podľa vnútorného poriadku školy vytvára priestor na spoluprácu s rodičmi. Spôsob, akým škola so zákonným zástupcom komunikuje, nie je z dokumentácie zrejmý. Ak si škola uvedomuje, že v prípade žiakov z vylúčených komunít je časté zanechanie štúdia, je potrebné do procesu aktívnejšie zapojiť rodičov. Proces je v súčasnosti pomerne neinteraktívny a nastavený viac-menej len na administratívnu procedúru. „*Ak sa žiak, ktorý splnil povinnú školskú dochádzku, nezúčastní na vyučovaní v trvaní najmenej 5 vyučovacích dní a jeho účasť na vyučovaní nie je ospravedlnená, triedny učiteľ prostredníctvom riaditeľa školy písomne vyzve plnoletého žiaka, resp. zákonného zástupcu nepľnoletého žiaka, aby do 10 dní doložil dôvod žiakovej neprítomnosti, súčasne upozorní plnoletého žiaka, resp. zákonného zástupcu nepľnoletého žiaka, že v opačnom prípade sa jeho neprítomnosť v škole bude posudzovať tak, ako keby štúdium zanechal. Ak do 10 dní od doručenia výzvy žiak do školy nenastúpi, alebo nie je doložený dôvod jeho neprítomnosti v škole, posudzuje sa tak, akoby štúdium zanechal prvým dňom po uplynutí lehoty určenej riaditeľom školy na ospravedlnenie a týmto dňom prestáva byť žiakom školy.*“ (VP, s. 14)

2. Miera spolupráce medzi pedagogickými a odbornými zamestnancami

Podpora profesijného rastu zamestnancov

V Pláne profesijného rozvoja PZ (2020) škola definovala potrebu vzdelávania svojich pedagogických zamestnancov okrem iného aj v oblasti poskytovania individuálneho prístupu k žiakom, rozvíjania spolupráce a tímovej práce PZ a OZ, v oblasti reflexívnej a sebareflexívnej analýzy, v oblasti výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Pri vzdelávaní PZ ráta so spoluprácou s rôznymi vzdelávacími inštitúciami. V zaslanej dokumentácii (bez názvu) sme našli zmienku o realizácii vzdelávacej aktivity PZ s názvom *Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia*, ktoré bolo zamerané na kľúčové kompetencie vo výchovno-vzdelávacom procese rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Druh vzdelávania sme nevedeli identifikovať, no zistili sme, že bolo priamo cielené na vzdelávanie žiakov v elokovanom pracovisku a účastní boli PZ pracujúci na tomto pracovisku. Zároveň v SVVČ 2019/2020 (s. 97) škola uvádza, že zabezpečila vzdelávanie pedagogických zamestnancov pre potreby výchovy a vzdelávania žiakov zo ŠVVP. Vzdelávania sa zúčastnili všetci pedagogickí zamestnanci.

Zabezpečenie špecializovaných činností pre potreby inkluzívneho vzdelávania

V škole pôsobí podporný tím, ktorého súčasťou je aj špecialista na výchovu a vzdelávanie

žiacov zo SZP, koordinátori pre prevenciu sociálno-patologických javov, výchovný poradca. V škole sú vypracované plány činnosti jednotlivých pozícií podporného tímu. Jeho činnosť je zameraná na podporu žiakov aj pedagógom v prepojení na ich potreby. Škola má vypracovaný Školský preventívny program (2020/2021), je cielený na potreby pedagogických zamestnancov a žiakov okrem iného aj v oblastiach šikanovania, ľudských práv, hodnoty apod. *„...predchádzať všetkým formám diskriminácie, xenofóbie a iným prejavom intolerancie, predchádzať diskriminácii a segregácii“*. (ŠPP 2020/2021, s. 7)

V škole pracuje viacero koordinátorov, vo vzťahu k inkluzívnemu vzdelávaniu ide o koordinátora pre činnosť žiackej školskej rady, koordinátora prevencie, špecialistu na výchovu a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. (SVVČ 2019/2020)

Činnosť inkluzívneho tímu

Pri svojej činnosti výchovný poradca spolupracuje so všetkými pedagogickými zamestnancami, špeciálnym pedagógom, koordinátorom prevencie sociálno-patologických javov, správcom počítačovej siete a vedením školy. V spolupráci s CPPP a P sa riešia konkrétne problémy žiakov, realizujú sa i preventívne a vzdelávacie aktivity (napr. beseda o adaptácii žiakov 1. ročníka). V škole sú žiakom poskytované aj individuálne a skupinové konzultácie zamerané na profesijnú orientáciu či zaradenie na trh práce po ukončení štúdia. V komunikácii s triednymi učiteľmi sú riešené negatívne javy, ako sú absencia žiakov na vyučovaní, zhoršený prospech, sprevádzanie žiakov s potrebou podpory a i. Škola ako silnú stránku deklaruje kvalitné pedagogicko-psychologické poradenstvo poskytované školským špeciálnym pedagógom, ktorý vypracoval pre potreby pedagogických zamestnancov, interné predpisy Metodické usmernenie pre výchovu a vzdelávanie žiakov s poruchami učenia a správania a Metodický pokyn k overovaniu, hodnoteniu a klasifikácii integrovaných žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Multidisciplinárny prístup

Škola uvádza ako pozitívum kvalitnú a efektívnu spoluprácu a komunikáciu so zriaďovateľom i úradmi verejnej a štátnej správy, veľmi dobrú komunikáciu a spoluprácu so zamestnávateľmi a tiež podporu Rady školy.

Zapojenie škôl do projektov a aktivít

Škola bola v školskom roku 2019/2020 ocenená v rámci projektu Oceňujeme stredné školy (Iuventa – Slovenský inštitút mládeže) - Aktívna podpora ďalších foriem vzdelávania. Škola sa zapojila aj do projektu Erasmus+ „Pomôžme žiakom lepšie sa uplatniť na trhu práce“ a aktívne sa zúčastnila medzinárodného seminára Eures mladých o slovensko-poľskom prihraničnom trhu práce pre žiakov a iné. V elokovanom pracovisku realizujú projekt „Kvalitná odborná

príprava rómskych žiakov – šanca pre Rómov“. Ďalším projektom, ktorý sa zameriava na marginalizovanú skupinu obyvateľov, je „Pomôžme žiakom z MRK postaviť sa na vlastné nohy. Z dôvodu veľkého počtu žiakov pochádzajúcich zo SZP sa škola zapojila do projektu Pomáhajúce profesie v edukácii. Škola prostredníctvom svojej dokumentácie dokladovala mnoho úspechov na súťažiach na rôznych úrovniach.

3. Mentoring a tútoring

Realizácia tzv. mäkkých nástrojov podpory

Škola v zbernom hárku špecifikovala tím pre mentoring a tútoring, ktorý realizuje prostredníctvom viacerých pozícií (sociálny pedagóg, špeciálny pedagóg, výchovný poradca, triedny učiteľ). No z hľadiska dokumentácie mentorskej a tútorskej nástroje nie sú špecifikované a explicitne opísané. Predpokladáme, že v škole prevládajú dobré vzťahy medzi učiteľmi a žiakmi, keďže 89 % respondentov sa vyjadrilo, že v prípade problémov vedia, za akým učiteľom ísť a 90 % opýtaných potvrdilo, že sa neboja opýtať, ak niečomu nerozumejú. To poukazuje na vysokú úroveň dôvery. Prevažná časť respondentov (80%) skonštatovala, že sa na škole učia spolupráci medzi sebou a tiež tvorivej a samostatnej práci (74%), ku ktorej žiakov vedú učitelia.

4. Zohľadňovanie potrieb a záujmov žiakov

Reflektovanie rozmanitosti žiakov

Škola venuje veľkú pozornosť výchove a vzdelávaniu žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia v elokovanom pracovisku tak, aby sa uplatnili na trhu práce. *„Hľadáme špecifické metódy a formy výchovy a vzdelávania, ktoré by umožnili viac sa priblížiť kultúre, tradíciám a zvykom rómskej komunity.“* (Konceptia rozvoja SOŠ, s. 12) Podobne pristupuje aj k žiakom so ŠVVP: *„Pri práci so začlenenými žiakmi sa zohľadňuje zdravotný stav žiakov i ich ŠVVP, pripravujú primerané úlohy - možnosť výberu odpovedí, predĺženie času na riešenie úloh, hodnotenie sa realizuje podľa pokynov špeciálneho pedagóga, umožňuje sa výber medzi ústnou a písomnou formou odpovede.“* (SVVČ 2019/2020, s. 14) No na druhej strane pomerne často a dôrazne reflektuje na snahu a motiváciu žiakov: *„Na škole máme veľa začlenených žiakov a musíme skonštatovať, že pokiaľ sa snažia spolupracovať, učivo zvládajú podľa svojich možností dobre,“* čo pôsobí ako prenášanie plnej zodpovednosti za úspech na žiaka.

V zaslanej agende školy bol priložený dokument s názvom *Výchova a vzdelávanie žiakov so ŠVVP*, nie je z neho identifikovateľné, k čomu dokument slúži. V dokumente sa okrem iného konštatuje, že škola vzdeláva *„žiacov so ŠVVP – zdravotne znevýhodnených najčastejšie*

pre vývinové poruchy učenia, sluchové, telesné, zrakové postihnutie, ale máme aj skúsenosti s výchovou a vzdelávaním žiakov s Aspergerovým syndrómom.“ (Výchova a vzdelávanie žiakov so ŠVVP, s. 1)

Prijímanie a zaradovanie žiakov

Spôsob, ktorý škola uplatňuje, prispieva k pretrvávaniu rezidenčnej segregácie. Škola má samostatnú dokumentáciu pre prijímanie žiakov na elokované pracovisko. Z prístupnej dokumentácie nie je jasné, či sú pre uchádzačov o štúdium na elokovanom pracovisku otvorené študijné a učebné odbory aj mimo elokovaného pracoviska, resp. čo škola robí pre to, aby podporila štúdium žiakov z blízkej obce aj mimo tohto pracoviska. Vo vyhodnocovacej správe o VVČ konštatuje, že *„škola realizovala výchovno-vzdelávací proces žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia – Rómov na svojom Elokovanom pracovisku v XX“* (SVVČ 2019/2020, s. 97), táto formulácia vyznieva segregáčne.

Organizácia vyučovacieho procesu a mimoškolských aktivít

Podľa SVVČ má škola zaujímavé mimoškolské aktivity. Viaceré z nich sa venujú téme holokaustu. Škola má tak priestor rozšíriť aktivity aj o iné témy, ktoré nadväzujú na jej doterajšie. Na svojom webovom sídle ponúka viacero záujmových útvarov. Z dokumentácie však nie je zrejmé, ako sú do mimoškolských aktivít zapojení žiaci z elokovaného pracoviska. V jednom prípade je na webovom sídle označený útvar elokovaným pracoviskom. *„Pri hodnotení výchovno-vzdelávacích výsledkov sme skonštatovali slabší záujem hlavne zo strany slabších žiakov o doučovanie a krúžkovú činnosť.“* (SVVČ 2019/2020, s. 29) Mimoškolské aktivity pre žiakov zo SZP po vyučovaní sú pre ich ďalší rozvoj a úspešné ukončenie štúdia kľúčové.

Funkčnosť žiackej školskej rady

V škole funguje aktívna ŽŠR, zapája sa do podujatí i vzdelávacích aktivít, ktoré poskytuje Rada mládeže Prešovského kraja v spolupráci s Odborom školstva PSK. ŽŠR je členom Stredoškolského parlamentu PSK, je zapojená do projektu Mentoring ŽŠR. Členovia rady sú v škole lídrami, spolupodieľajú sa na vytváraní dobrej klímy ako aj na zlepšovaní podmienok pre žiakov v školskom prostredí. Škola svojou agendou dokladovala realizáciu množstva aktivít v súčinnosti so ŽŠR.

Škola 4

1. Miera inkluzívneho vzdelávania

Vízia a hodnoty školy

V ŠkVP sa konštatuje, že okrem odovzdávania vedomostí je poslaním školy „*aj formovať u mladých ľudí ich postoje, viesť ich k dodržiavaniu etických a ľudských princípov*“. (ŠkVP 2679, s. 5). Škola teda deklaruje popri vzdelávacej aj výchovnú funkciu ako veľmi významnú, čo je dôležitý predpoklad pre uplatňovanie princípov inkluzívneho vzdelávania. Obdobnú formuláciu však obsahujú aj ŠkVP ďalších dvoch škôl zapojených do projektu, čo otvára otázku, do akej miery to vyjadruje autentické vnútorné nastavenie školy, odráža sa vo výchovno-vzdelávacom procese, a nie je to len prevzatie formulácie zo spoločného vzoru. ŠkVP vyzdvihuje podporu talentu, osobnosti a záujmu každého žiaka s cieľom rozvíjať tímovú spoluprácu, odstraňovať prejavy šikanovania, diskriminácie, násilia, xenofóbie, rasizmu a intolerancie a viesť žiakov k aktívnej účasti v občianskom živote. (ŠkVP 2679, s. 6) SVVČ za dva posledné školské roky sú pomerne stručné. Vyzdvihnúť v nich však možno zaradenie odpočtu plnenia úloh vychádzajúcich zo strategických cieľov školy. SVVČ 2018/19 konštatuje, že škola o. i. zabezpečila „*pokračovanie v podpore žiakov zo sociálne slabšieho prostredia poskytovaním sociálnych štipendií či „starostlivosť o talentovaných žiakov zapájaním do rôznych súťaží, olympiád, prezentácií školy na rôznych akciách*“. (SVVČ 2018/19, s. 9-10)

Pre úpravu vízie školy môžu byť pomôckou výpovede respondentov z dotazníka pre žiakov. Na otázku „*Čo by na škole zmenili?*“ mnoho respondentov odpovedalo, že nič, tzn. prevaha žiakov je so školou spokojná. Viaceré odpovede sa však týkali aj praxe (výberovo): „*Obnovil by som dielne na praxi.*“ „*Určite by som investoval do praxe, nakúpil stroje a tak.*“

Vymedzenie obsahu vzdelávania a definovanie výchovno-vzdelávacích cieľov

Miera rozvíjania individuálnych a diferencovaných učebných možností žiakov cez rôzne stratégie, procesy a aktivity je v ŠkVP implicitne prítomná. ŠkVP medzi kľúčovými kompetenciami žiakov uvádza aj schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách, v rámci ktorej pre absolventov špecifikuje celý rad sociálnych zručností, napr. prejavovať empatiu a sebareflexiu, konštruktívne diskutovať, uzatvárať jasné dohody, prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým. (ŠkVP 2679, s. 20)

ŠkVP obsahuje aj veľmi podrobne prepracovaný systém hodnotenia žiakov. (ŠkVP 2679, s. 39-43) Hodnotenie žiakov so ŠVVP sa uskutočňuje s prihliadnutím na typ a stupeň znevýhodnenia. Vyučujúci „*Uplatňujú také formy a spôsoby skúšania, ktoré zodpovedajú schopnostiam žiaka a nemajú negatívny vplyv na ich rozvoj a psychiku. Volia taký druh prejavu, v ktorom má žiak predpoklady preukázať lepšie výkony*“. (ŠkVP 2679, s. 43)

Vytváranie pozitívnej klímy školy

Škola má zadané pravidlá v otázkach medziľudských vzťahov, komunikácie a spolupráce. Etický kódex stanovuje, že každý PZ a OZ má byť „*morálnou a odbornou autoritou, ale aj pomocníkom a sprievodcom detí a žiakov pri ich výchove a vzdelávaní a optimalizácii osobnostného vývinu*“. (EK, s. 2) Morálnou povinnosťou PZ a OZ je okrem iného aj „*kriticky hodnotiť a eliminovať akékoľvek diskriminačné praktiky*“. (EK, s. 3) Každý zamestnanec „*rešpektuje rovnako všetkých žiakov, ich zákonných zástupcov a zástupcov zariadenia, bez ohľadu na ich pohlavie, náboženské vyznanie alebo vieru, rasu, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotné postihnutie...*“ a zároveň „*citlivo vníma kultúrno-výchovné pozadie rodinného prostredia každého žiaka, hodnotovú orientáciu a vzdelanie zákonných zástupcov...*“. (EK, s. 4)

Podľa VP školy má každý žiak o. i. právo byť zvolený do žiackej rady a spolupodieľať sa na jej činnosti, vyjadrovať slobodne svoje názory v záležitostiach, ktoré sa ho týkajú a podľa vlastného záujmu sa zapojiť do záujmovej činnosti. (VP, s. 4-5) VP obsahuje aj celý rad povinností žiakov, pričom je im napríklad explicitne zakázané „*akoukoľvek formou propagovať radikálne hnutia a praktizovať fašizmus a iné formy neznášanlivosti, používať symboly s tým súvisiace*“ a „*praktizovať rôzne prejavy ponižovania a šikanovania žiakov*“. (VP, s. 5-6)

VP špecifikuje aj práva a povinnosti rodičov. Zaujímavosťou je, že sú to práve oni, a nie žiaci, ktorým je priznané „*právo na slobodnú vôľu pri výbere školy pre svoje dieťa zodpovedajúcej jeho schopnostiam zdravotnému stavu, záujmom a záľubám, jeho vierovyznaniu a svetonázoru*“. Obdobne sú to rodičia, ktorí pri žiakoch so ŠVVP majú právo na „*vzdelávanie, ktorého obsah, formy a metódy zodpovedajú ich vzdelávacím potrebám a možnostiam*“. Zvláštnosťou je zahrnutie medzi povinnosti rodičov, že majú „*dbať na sociálne a kultúrne zázemie dieťaťa a rešpektovať jeho špeciálno-vzdelávacie potreby*“. (VP, s. 6)

Škola deklaruje zámer „*eliminovať nežiaduce javy, akými sú priestorové, organizačné, fyzické a symbolické vylúčenie a oddelenie rómskych žiakov v dôsledku ich etnickej príslušnosti od ostatných žiakov*“. SVVČ konštatuje, že rómski žiaci sú integrovaní v bežných triedach. (SVVČ 2019/20, s. 21-22)

PPVP v školskom roku 2020/2021 zahŕňa rôznorodú preventívnu, koordinačnú a intervenčnú činnosť „*s problémovými žiakmi*“. (PPVP, s. 1) V rámci analýzy podmienok vzdelávania výchovná poradkyňa počas roka zadáva a vyhodnocuje viaceré dotazníky, ankety a osobnostné testy zamerané na mapovanie klímy, osobného prežívania žiakov, skúsenosti so šikanovaním, ako aj adaptačné dotazníky pre žiakov prvého ročníka. (PPVP, s. 2-4) Využívané dotazníky možno hodnotiť ako relevantné a vhodne nastavené, spôsob ich vyhodnocovania a využitia v ďalšej činnosti však na základe dostupných dokumentov nemožno posúdiť.

Z vyhodnotenia dotazníka pre žiakov vyplýva, že v škole je vytvorené tvorivé učebné prostredie. Takmer 63 % opýtaných sa vyjadrilo, že sa v škole (konkrétne na odborných predmetoch) nenudia. No 27 % žiakov k tejto otázke nezaujalo stanovisko, čo poukazuje na možnú nízku mieru ich zaangažovanosti. Napriek tomu atmosféru školy ako príjemnú vníma 70 % žiakov, i keď 25 % žiakov sa k tomu vyjadriť nevedelo. Viac ako polovica žiakov konštatuje záujem o ich názor na školu a učiteľov zo strany vedenia školy, ostatní (33 %) to nevedia posúdiť alebo sa vyjadrili nesúhlasne (15 %). Keďže až takmer 90 % respondentov sa súhlasne vyjadrilo, že sa neboja opýtať učiteľov, ak niečomu nerozumejú, znamená to, že priestor na otvorenú komunikáciu existuje, no vyžaduje si zrejme viac pozornosti zo strany učiteľov aj vedenia.

Spolupráca školy s rodinami, miestnymi komunitami a inštitúciami

V ŠkVP sa uvádza, že škola „*sa stane otvorenou inštitúciou pre rodičov, sociálnych partnerov a širokú verejnosť s ponukou rôznej vzdelávacej a spoločenskej činnosti*“ (ŠkVP 2679, s. 5) Táto činnosť nie je v SVVČ zdokumentovaná. ŠkVP si kladie za cieľ aj skvalitnenie spolupráce s Radou školy, Radou rodičov a ŽŠR, okrem iného napríklad pri tvorbe školského vzdelávacieho programu. (ŠkVP, s. 7) Mieru reálneho zapojenia týchto orgánov však z predložených dokumentov nemožno posúdiť. Deklarovaným cieľom školy je „*zvýšiť komunikáciu s rodičmi*“ (ŠkVP 2679, s. 13), nie je však jasné, akými spôsobmi to dosahuje, resp. plánuje dosiahnuť.

2. Miera spolupráce medzi pedagogickými a odbornými zamestnancami

Podpora profesijného rastu zamestnancov

V profesijnom rozvoji pedagógov má vedenie školy stanovených niekoľko priorít (*Príloha 22: Prioritné úlohy Školy 4 vo vzťahu k profesijnému rozvoju pedagogických zamestnancov*). Pedagogickí zamestnanci dbajú o svoj profesijný rast a pravidelne sa zúčastňujú školení pripravovaných MPC a inými vzdelávacími inštitúciami, no nebol explicitne identifikovaný vzťah ich vzdelávania s potrebami inklúzie.

Zabezpečenie špecializovaných činností pre potreby inkluzívneho vzdelávania

Na škole pracuje výchovný poradca, koordinátor prevencie sociálno-patologických javov a koordinátorka pre prácu s mládežou, resp. komisia pre prácu s mládežou. Z dokumentácie sa javila jej prepojenosť so ŽŠR.

Činnosť inkluzívneho tímu

Východiskom pre činnosť inkluzívneho tímu je školou definovaná potreba zabezpečiť rozvoj školy s dôrazom na: prípravu a tvorbu vlastných školských vzdelávacích programov, podporu talentu, osobnosti a záujmu každého žiaka, posilnenie úlohy a motivácie učiteľov, ich profesijný a osobný rozvoj, skvalitnenie spolupráce so sociálnymi partnermi, verejnosťou a ostatnými školami na princípe partnerstva, zlepšenie estetického prostredia budovy školy a najbližšieho okolia. (ŠkVP, s. 10)

Multidisciplinárny prístup

Škola aktívne spolupracuje aj so zamestnávateľmi: „*Spolupráca je zameraná hlavne na poskytovanie odborného výcviku, materiálno-technické zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu, tematické prednášky, besedy a súťaže, sprostredkovanie rôznych zaujímavých exkurzií a výstav*”. (ŠkVP, s. 13) Vyhľadáva spoluprácu s poradenskými zariadeniami. V Pláne práce výchovného poradcu sa uvádza: „*Účasť na poradách a stretnutiach výchovných poradcov v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v XX. Priebežne spolupracovať s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v prípadoch riešenia problémov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.*” V škole pôsobia v podpornom tíme aj pedagogický asistent a špeciálny pedagóg.

Zapojenie škôl do projektov a aktivít

Škola bola zapojená do viacerých projektov: pilotný projekt PHARE, projekt Infovek pre pedagogických zamestnancov, mobilné projekty Leonardo da Vinci, Comenius a iné. Cieľ, ktorý si škola určila v koncepcionom zámere svojho rozvoja v školskom roku 2018/2019, znie: „*Pokračovanie v podpore žiakov zo sociálne slabšieho prostredia poskytovaním sociálnych štipendií, starostlivosť o talentovaných žiakov zapájaním do rôznych súťaží, olympiád, prezentácií školy na rôznych akciách.*“ Škola bola vybraná v rámci Iniciatívy CuRI do projektu, ktorého hlavným cieľom je zosúladenie ponuky študijných a učebných odborov SOŠ (vrátane zvýšenia kvality a pripravenosti stredných škôl) s potrebami trhu práce - vrátane duálneho vzdelávania. Podporný tím v škole bol zabezpečený projektom Pomáhajúce profesie v edukácii.

3. Mentoring a tútoring

Realizácia tzv. mäkkých nástrojov podpory

Z výsledkov dotazníka pre žiakov vyplýva, že až takmer 88 % respondentov vie, za ktorým učiteľom ísť v prípade problémov. 73 % respondentov odpovedalo, že môžu s učiteľmi hovoriť aj mimo vyučovania. To signalizuje, že učitelia žiakov neodmietajú, sú im nápomocní a žiaci im dôverujú. Takáto pomoc a podpora žiakovi však môže byť bez koordinácie z dlhodobého hľadiska neefektívna. 79 % opýtaných súhlasilo s tvrdením, že sa v škole učia spolupracovať medzi sebou, aj že ich učitelia vedú k samostatnej a tvorivej práci (69 %). Z dostupných dokumentov nie je možné zistiť a analyzovať realizáciu mentoringu a tútoringu na škole.

4. Zohľadňovanie potrieb a záujmov žiakov

Reflektovanie rozmanitosti žiakov

ŠkVP deklaruje zohľadňovanie potrieb a individuálnych možností žiakov, zabezpečenia variability a individualizácie výučby či rozvíjania špecifických záujmov cez krúžkovú činnosť. (ŠkVP 2679, s. 6) SWOT analýza školy čiastočne reflektuje skladbu žiakov, keď ako prekážku vo svojom rozvoji uvádza nepriaznivé demografické trendy a nízku vedomostnú úroveň absolventov základných škôl. (ŠkVP 2679, s. 8-9) SVVČ zahŕňajú štatistiky o žiakoch, ich prospechu či dochádzke, hlbšie sa však ich sociálnym zázemím či vzdelávacími potrebami nezaoberajú.

V Etickom kódexe je okrem iného uvedené, že PZ a OZ „rešpektuje osobitosť každého žiaka a prihliada na jeho špecifické výchovno-vzdelávacie potreby,“ (EK, s. 4) a zároveň „vníma proces začleňovania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do bežného života ako integrálnu súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu“. (EK, s. 5) Z celkového počtu žiakov je 23 so ŠVVP.

Prijímanie a zaradovanie žiakov

V analyzovanom ŠkVP sú špecifikované obmedzenia pre prijímanie žiakov s mentálnym, zmyslovým či závažným pohybovým postihnutím, resp. s poruchami psychického a sociálneho vývinu. (ŠkVP 2679, s. 34) Takéto limity nie sú v rozpore s princípmi inkluzívneho vzdelávania, ak sú podložené objektívnym posúdením podmienok bezpečnosti práce a odborným posúdením individuálnej spôsobilosti uchádzačov o štúdium. Z dokumentov nie je možné posúdiť, aké sú možnosti prestupu medzi odbormi na základe schopností, záujmov či potrieb identifikovaných počas štúdia.

ŠkVP konštatuje, že v prípade žiakov so ŠVVP škola v prípade potreby upravuje vzdelávací program (individuálne učebné plány, zmena vyučovacích metód a organizácie výučby alebo upravený obsah vzdelávania). Škola otvorene priznáva, že nie je bezbariérová. V samostatných

častiach sa venuje vzdelávaniu žiakov zo SZP a mimoriadne nadaných žiakov. Konštatuje, že ŠkVP „je otvorený aj pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia“, pričom učitelia vrátane výchovnej poradkyne budú pri ich vzdelávaní intenzívne spolupracovať s rodičmi „za účelom vyriešenia vzniknutých problémov“ a so zamestnávateľmi pri vyhľadávaní príležitostí na zamestnanie sa. (ŠkVP 2679, s. 34) Vzdelávanie mimoriadne nadaných žiakov sa škola snaží podchytiť, pričom sa nezameriava len na podporu intelektovo nadaných, ale aj žiakov manuálne a prakticky zručných. Žiaci zo SZP aj nadaní žiaci sú integrovaní do bežných tried. Nadaní môžu na základe individuálneho plánu ukončiť študijný odbor aj v skrátenom čase. (ŠkVP, s. 34-35).

Organizácia vyučovacieho procesu a mimoškolských aktivít

SVVČ 2019/20 pri zámere podporovať zapájanie žiakov do súťaží a záujmových činností informuje o pôsobení 9 krúžkov. Miera zapojenia žiakov zo SZP či so ŠVVP ako ani stratégie školy na zvýšenie ich účasti, nie sú zo skúmaných dokumentov zrejmé. Ciele a aktivity týkajúce sa rozvoja osobnosti žiakov, výchovného pôsobenia či vzdelávania k ľudským právam sú v SVVČ spomenuté, avšak ich priebežné plnenie nie je podrobnejšie špecifikované. (SVVČ 2019/20, s. 21-22) Zjavné nie je ani to, či škola poskytuje doučovanie pre žiakov, ktorí ho potrebujú.

Škola v rámci zasielanej dokumentácie poskytla aj dokument „Komisia pre prácu s mládežou na školský rok 2020/2021“. Dokument uvádza ciele práce vo vzťahu k žiakom, vedeniu školy a učiteľom, napr. získavať informácie od zástupcov tried 1. - 4. ročníka, zbierať a spracovávať podnety pre ŽŠR a o jej požiadavkách a návrhoch informovať pedagógov. Dokument obsahuje pomerne bohatý zoznam aktivít naplánovaných na jednotlivé mesiace. Nie je však jasné, či pozícia koordinátorky pre prácu s mládežou je totožná s pozíciou koordinátorky ŽŠR, ani aké postavenie má samotná komisia a kto sú jej členovia.

Škola bola v minulosti koordinátorom projektu školských partnerstiev, ktoré zahŕňalo rôznorodé skupiny žiakov so špeciálnymi potrebami. Podľa ŠkVP „projekt umožnil získať nové skúsenosti, angažovať sa v oblastiach ako sú životný štýl, kultúra, história, tradície“. (ŠkVP 2679, s. 12) Na základe tohto opisu nemožno posúdiť reálne prínosy pre prácu pedagógov a pre vzdelávanie žiakov so ŠVVP, resp. pre všetkých žiakov školy.

Funkčnosť žiackej školskej rady

V škole funguje aktívna ŽŠR, zapája sa do podujatí i vzdelávacích aktivít, ktoré poskytuje Rada mládeže Prešovského kraja v spolupráci s Odborom školstva PSK. ŽŠR spolupracuje so Študentským parlamentom mesta.

Škola 5

1. Miera inkluzívneho vzdelávania

Vízia a hodnoty školy

Formulácie vízie, misie a strategických cieľov školy sú vo vzťahu k inklúzii iba implicitné. V misii je škola prezentovaná ako „*otvorené, spolupracujúce spoločenstvo, kde sa uskutočňuje zmysluplné učenie s možnosťou výberu a rozvíja sa celá osobnosť žiaka aj učiteľa*“. (*Príloha 23 Misia, vízia a strategické ciele školy 5*) Dôraz na spoločenstvo, variabilné učenie sa a aj holistický prístup vytvárajú dobrý základ pre napĺňanie inkluzívnych princípov. Naproti tomu vízia školy kladie primárny dôraz na uplatnenie sa absolventov na pracovnom trhu, pričom jediná zmienka implikujúca inklúziu – „*schopnosť integrácie a adaptability*“ – smeruje skôr k prispôsobeniu sa žiakov a absolventov vzdelávaciemu či pracovnému prostrediu než k proaktívnemu vytváraniu prostredia, v ktorom sa môžu rozvíjať žiaci s rozmanitými potrebami a z rôzneho zázemia.

Ako pozitívum možno hodnotiť, že medzi strategickými cieľmi je na prvom mieste uvedené participatívne riadenie, ktoré je jedným zo základných predpokladov pre zohľadňovanie potrieb žiakov aj pedagógov a taktiež pre podporu ich spolupráce pri rozvoji školy. Samotní žiaci však vysokú participáciu nepotvrdili. Napríklad iba 40 % opýtaných sa vyjadrilo, že vedenie školy sa ich pýta na spokojnosť so školou. 38 % respondentov nedokázalo toto tvrdenie posúdiť a 22 % s ním vôbec nesúhlasilo.

Vymedzenie obsahu vzdelávania a definovanie výchovno-vzdelávacích cieľov

Z dostupných ŠkVP za jednotlivé študijné a učebné odbory, ktoré sú zverejnené na webstránke školy, sa nedá posúdiť miera uplatňovania inkluzívnych princípov, keďže obsahujú len heslovité opisy obsahu vzdelávania a rámcové učebné plány v tabuľkovej forme. Miera rozvíjania individuálnych a diferencovaných učebných možností žiakov cez rôzne stratégie, procesy a aktivity preto v dostupných ŠkVP nie je ani implicitne prítomná.

Vytváranie pozitívnej klímy školy

Škola má zadefinované pravidlá v otázkach medziľudských vzťahov, komunikácie a spolupráce. Etický kódex stanovuje za „*morálnu povinnosť*“ PZ „*kriticky hodnotiť a eliminovať akékoľvek diskriminačné praktiky*“. (EK, s. 2) Každý zamestnanec „*rešpektuje rovnako všetkých žiakov, ich zákonných zástupcov a zástupcov zariadenia, bez ohľadu na ich pohlavie, náboženské vyznanie alebo vieru, rasu, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotné postihnutie...*“. (EK, s. 3) Zároveň „*citlivo vníma kultúrno-výchovné pozadie rodinného prostredia každého žiaka, hodnotovú orientáciu a vzdelanie zákonných zástupcov...*“. (EK, s. 3-4)

Školský poriadok hneď v úvode deklaruje, že v škole „*sa šikanovanie netoleruje v žiadnych podobách*“ (ŠP, s.1) a pomerne podrobne opisuje aj aktivity a procesy na prevenciu a riešenie prípadov šikanovania. (ŠP, s.10-11) Škola má v aktuálnom školskom roku rozpracované viaceré plány práce, vrátane prevencie šikanovania (PPPŠ) a výchovy k ľudským právam (PPVĽP). PPPŠ kladie dôraz na vytváranie pozitívnej klímy a spolupráce medzi žiakmi, zamestnancami a rodičmi. Plán deklaruje, že v rámci opatrení „*budeme predchádzať všetkým formám rasizmu, diskriminácie a intolerancie*“ a „*pedagóg by mal šikanovanie medzi žiakmi bez meškania riešiť a každej jeho obeť poskytnúť okamžitú pomoc*“ (PPPŠ, s. 2) Okrem toho je v ňom zahrnuté aj poradenstvo pre ohrozených i rizikových žiakov a realizácia prieskumu na monitorovanie klímy. (PPPŠ, s. 3) Plán ráta s vypracovaním projektov na tému tolerancie a akceptovania odlišností najmä na hodinách občianskej a etickej výchovy. (PPPŠ, s. 9) Z uvádzaných úloh nie je jasné, čo znamená aktivita opakujúca sa v rôznych mesiacoch „*pokračovanie v monitorovaní odlišností a prípadné zamedzenie dôsledkov*“ (PPPŠ, s. 9-10) PPVĽP okrem aktivít a úloh obsahuje aj zhrnutie práv žiaka, medzi nimi napr. „*Škola si má vypočúť a rešpektovať Tvoj názor*“, „*Máš právo na zrozumiteľný výklad*“ či „*Škola má rešpektovať Tvoje náboženské presvedčenie a kultúru.*“ (PPVĽP, s. 3-4) Formulácia práv vzťahujúcich sa na žiakov so zdravotným postihnutím („*Ak si postihnutý, škola sa má usilovať pomôcť Ti k samostatnosti.*“ a „*Tvoja škola s tebou nemá zaobchádzať horšie iba preto, že si postihnutý.*“) majú aj pri dobrom úmysle stigmatizujúci podtext.

PPVĽP deklaruje monitoring a metodické usmerňovanie výchovy k ľudským právam počas celého školského roka. Triedni učitelia ju majú zahrnúť do triednických hodín a ostatní učitelia do relevantných tematických celkov. Harmonogram úloh však obsahuje prevažne zoznam medzinárodných dní a sviatkov sporadicky doplnený o aktivity s veľmi stručným opisom. (PPVĽP, s. 6-9) Plán sa jednou vetou venuje aj otázke segregácie: „*V zmysle Listiny ľudských práv sme sa zamerali na eliminovanie možných problémov segregácie rómskych i hendikepovaných žiakov v škole.*“ (PPVĽP, s. 5) Bližšie však nešpecifikuje, aké aktivity, výstupy a dopady tento záväzok priniesol alebo prinesie. Pri očakávaných výsledkoch je len zmienka o tom, že „*učitelia si budú všímať, či sa žiaci medzi sebou nenazývajú opovržlivými prezývkami, hanlivo nepomenúvajú spolužiakov iných etnických skupín a v prípade, že k takýmto situáciám dôjde, budú ich riešiť*“ (PPVĽP, s. 9)

Pomerne vysoký podiel respondentov v dotazníku pre žiakov nevyhodnotil atmosféru na hodinách ako priaznivú. 48 % opýtaných síce tvrdí, že ju učitelia na hodinách vytvárajú, no až 39 % nevedelo toto tvrdenie posúdiť a 14 % s ním nesúhlasilo. O niečo pozitívnejšie sa respondenti vyjadrovali k tomu, či sa na hodinách nudia. Takmer 60 % sa nenudí, no 28 % sa

nevedelo vyjadriť, čo môže poukazovať na ich nízku zaangažovanosť na vyučovacích aktivitách. Ostatní respondenti nudenie sa na hodinách potvrdili.

Spolupráca školy s rodinami, miestnymi komunitami a inštitúciami

SVVČ hodnotia spoluprácu s rodičmi ako dobrú, i keď „o výsledky svojich detí a o život v škole sa väčšinou zaujímajú iba sporadick“. Účasť rodičov na triednych aktívoch je podľa správ „mimoriadne slabá“. Škola to vníma ako negatívny jav, pretože sledovanie prospechu a dochádzky žiakov prostredníctvom internetovej žiackej knižky nemôže nahradiť priamy kontakt s učiteľmi. Za problematickú považuje najmä absentujúcu spoluprácu s rodičmi, ktorí pracujú v zahraničí a „myslia si, že zodpovednosť za výchovu ich detí v plnom rozsahu prevzala škola“.

2. Miera spolupráce medzi pedagogickými a odbornými zamestnancami

Podpora profesijného rastu zamestnancov

Na webovom sídle škola prezentuje desiatky absolvovaných vzdelávacích programov svojimi pedagógmi. Prevažne sú zacielené na metodické a didaktické oblasti. Programy, ktoré majú alebo by mohli mať vzťah k inkluzívnemu vzdelávaniu, sú nasledovné: Výchovný poradca, Ľudské práva v edukačnom procese, Koordinátor prevencie (nevieme akej). V SVVŠ 2019/2020 škola neuvádza žiadny profesijný rozvoj pedagógov v oblasti inkluzívneho vzdelávania.

Zabezpečenie špecializovaných činností pre potreby inkluzívneho vzdelávania

Na škole pracuje viacero koordinátorov: pre výchovné poradenstvo, kariérové poradenstvo, koordinátor prevencie šikanovania. Každý má vypracovaný svoj plán práce na aktuálny školský rok.

Činnosť inkluzívneho tímu

Na škole pracuje školský psychológ, školský špeciálny pedagóg v súčinnosti s viacerými koordinátormi.

Multidisciplinárny prístup

Školský psychológ v pláne práce deklaruje poskytovanie „služby, rady, návrhy, konzultácie žiakom, učiteľom, rodičom, vedeniu školy a riaditeľovi, ktorí vystupujú vo funkcii konzultujúcich a školský psychológ vo funkcii konzultanta“. (PP školského psychológa 2020/2021) Výchovný poradca zase okrem iného vo svojom pláne práce avizuje prepojenie školy s výchovnými poradcami základných škôl pri nábore žiakov ZŠ na stredné školy a sleduje aktuálny stav začlenených žiakov. Koordinátor prevencie šikanovania spolupracuje s odborníkmi z príslušného centra výchovnej a psychologickéj prevencie. Podľa dostupných

vypracovaných plánov koordinátorov a inkluzívneho tímu sa prepojenosť medzi viacerými subjektami a ich spolupráca potvrdzuje.

Zapojenie škôl do projektov a aktivít

Škola sa zapojila do mnohých projektov (DofE, Európsky deň jazykov, Valentínska kvapka krvi, POP,). Škola medzi dlhodobými projektami uvádza aj projekt „IROP“, ktorý má byť zameraný aj na „*vytvorenie podmienok pre uplatnenie prvkov inkluzívneho vzdelávania*“, avšak opäť bez bližšej špecifikácie aktivít, očakávaných či reálnych dopadov.

3. Mentoring a tútoring

Realizácia tzv. mäkkých nástrojov podpory

Na základe údajov zo zberného hárku a absencie zmienok v školských dokumentoch o mentoringu a tútoringu sa tieto nástroje v škole zrejme nevyužívajú. Pritom vzťah žiakov k učiteľom je pozitívny, keď takmer 77 % opýtaných v dotazníku pre žiakov skonštatovalo, že vedia za kým ísť v prípade problémov. Ostatní sa k výroku nevedeli vyjadriť (16 %) alebo s tvrdením nesúhlasili (7 %). Vyše 84 % respondentov nemá problém pýtať sa učiteľa, pokiaľ niečomu nerozumejú. Nepriaznivejšie je to však pri podpore aktívneho učenia, pri ktorom sa len 63 % opýtaných vyjadriло, že ich učitelia vedú k vzájomnej spolupráci a zároveň k samostatnej a tvorivej práci (52 %). Ukazuje sa tu teda príležitosť na posilnenie rozvoja intrapersonálnych aj interpersonálnych zručností žiakov.

4. Zohľadňovanie potrieb a záujmov žiakov

Reflektovanie rozmanitosti žiakov

SVVČ zahŕňajú štatistiky o žiakoch, ich prospechu či dochádzke. Hlbšie sa však ich sociálnym zázemím či vzdelávacími potrebami nezaoberajú. V kontexte dištančnej formy vzdelávania však škola v správe za školský rok 2019/2020 konštatuje, že sa našli aj žiaci, ktorí sa do nej nezapojili, a to nielen pre obmedzené technické možnosti, ale aj z dôvodu nezájmu. Pre tých žiakov, ktorí nemali k dispozícii počítač alebo internet, vyučujúci zabezpečili náhradné úlohy. V Etickom kódexe je okrem iného uvedené, že PZ a OZ „*rešpektuje osobitosť každého žiaka a prihliada na jeho špecifické výchovno-vzdelávacie potreby,*“ (EK, s. 3) a zároveň „*vníma proces začleňovania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do bežného života ako integrálnu súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu*“. (EK, s. 5) Podľa Školského poriadku majú žiaci so ŠVVP právo na výchovu a vzdelávanie s využitím špecifických foriem a metód, ktoré zodpovedajú ich potrebám. (ŠP, s. 2-3) PZ a OZ sú aj podľa Pracovného poriadku povinní „*rešpektovať individuálne výchovno-vzdelávacie potreby dieťaťa a žiaka s*

ohľadom na jeho schopnosti, možnosti, sociálne a kultúrne zázemie a odporúčania odborných zamestnancov". (PP, s. 12) Z údajov poskytnutých v zberných hárkoch za aktuálny školský rok vyplýva, že v škole študuje 23 žiakov so ŠVVP, pre ktorých boli vytvorené individuálne programy s podrobne opísanou diagnostikou aj odporúčaniami pre výučbu a hodnotenie vybraných alebo všetkých predmetov.

Prijímanie a zaradovanie žiakov

Na základe analyzovanej školskej dokumentácie nie je možné posúdiť, či prijímanie a zaradovanie žiakov do odborov, tried alebo skupín nevedie k vytváraniu oddelených, napr. etnicky homogénnych tried. S ohľadom na veľkosť školy a relatívne nízky počet žiakov so ŠVVP a zo SZP, to však zrejme ani nie je možné. Z dokumentov sa taktiež nedá posúdiť adekvátnosť požiadaviek, resp. limitov pre uchádzačov o štúdium v jednotlivých odboroch ani možnosti prestupu medzi nimi na základe schopností, záujmov či potrieb identifikovaných počas štúdia.

Organizácia vyučovacieho procesu a mimoškolských aktivít

Škola vo svojich SVVČ dokumentuje účasť na mnohých podujatiach a projektoch a taktiež úspešnosť v početných súťažiach. V správach z posledných dvoch rokov inkluzívne princípy nereflektuje. Za zmienku stojí iba zmienka o „negatívnych vplyvoch sociálno-patologických javov na správanie a hodnoty mládeže/žiakov“ vo SWOT analýze v častiach vonkajšie vplyvy a riziká, avšak bez bližšej špecifikácie ich riešenia. Škola tiež konštatuje „klesajúci počet žiakov 9. ročníka schopných študovať technické odbory“, no explicitne neuvádza stratégiu, ako potenciálnych záujemcov na štúdium takýchto odborov cielene podporiť.

PP okrem štandardných pracovnoprávných záležitostí uvádza aj povinnosť PZ podporovať rozvoj záujmovej činnosti žiakov vo výchove mimo vyučovania a podľa svojich možností sa zúčastňovať na tejto činnosti. (PP, s. 12) Aj ŠP explicitne uvádza, že „každý žiak má právo zúčastňovať sa mimovyučovacích krúžkov a aktivít, pokiaľ s jeho účasťou súhlasí vedúci krúžku a pokiaľ jeho účasť nemá negatívny vplyv na študijné výsledky“. (ŠP, s. 2)

Aktuálne škola ponúka 9 záujmových krúžkov, avšak miera zapojenia žiakov zo SZP či so ŠVVP, ako ani stratégia školy na zvýšenie ich zapojenia, nie sú zo skúmaných dokumentov zrejmé. Zo školských dokumentov taktiež nie je zjavné, či škola poskytuje doučovanie alebo iné podporné aktivity pre žiakov, ktorí to potrebujú.

Funkčnosť žiackej školskej rady

ŽŠR je aktívna, má vypracované svoje plány. Má svojich zástupcov v Stredoškolskom parlamente PSK a sú zapojení do projektu mentoringu ŽŠR. Žiacka školská rada zorganizovala anketu Najlepší dištančný učiteľ roka. V pláne práce 2020/2021 ŽŠR apeluje na osvetu svojich

žiacov vo vzťahu k zdravotnému znevýhodneniu. „Zároveň sa takýmto spôsobom snažíme našich žiakov informovať o možnostiach pomoci postihnutým ľuďom a prebúdzat' v nich pocity spolupatričnosti a akceptácie ľudí s rôznymi zdravotnými ťažkosťami.“ (PPŽRŠ 2020/2021, s. 1)

4. Zhrnutie analýzy a odporúčania pre budúce projektové aktivity

Cieľom analýzy nebolo identifikovať „nedostatky“, ale úspešne uplatňované prvky inkluzívneho vzdelávania, spolupráce či zohľadňovania potrieb a záujmov žiakov, na ktorých možno ďalej stavať. Žiaduca zmena pri posilňovaní inklúzie v školách spočíva v tom, aby všetci žiaci mohli naplniť svoj vzdelávací potenciál, žiaci aj učitelia aktívne participovali na pedagogickom procese aj pri riadení školy a škola ako celok mala proinkluzívne nastavenie a efektívnu komunikáciu a spoluprácu s rodičmi a ďalšími dôležitými aktérmi, vrátane škôl na vyššom a nižšom stupni, zamestnávateľmi, zriaďovateľmi a miestnymi komunitami.

Súhrnné zistenia z dotazníka Politika, kultúra a prax

Stratégia rozvoja školy

Všetky školy majú v nejakej podobe spracovanú stratégiu rozvoja, pravidelne ju vyhodnocujú a prispôbujú aktuálnym zisteniam. Stratégia školy bola podľa vyjadrení respondentov vypracovaná zväčša tímovo, je podľa hodnotenia opýtaných konkrétna a týka sa všetkých aspektov života školy. Viac ako 70 % pedagogických zamestnancov škôl sa so stratégiou školy stotožňuje.

Riadenie

Z hľadiska participatívneho riadenia výsledky autoevalvácie nie sú veľmi priaznivé. V troch školách sa väčšina pedagogických zamestnancov zhodla na tom, že všetko alebo skoro všetko sa rozhoduje a kontroluje v riaditeľni. V jednej škole mnohí respondenti konštatovali, že vedenie deleguje len mechanické zadania a tvorivé úlohy chce mať pod kontrolou. Zároveň dve školy vnímajú delegovanie právomocí len za čiastočne uspokojivé. V školách platia štandardizované školské poriadky, problémy učiteľov a žiakov riešia prevažne nadriadení. Zároveň však majú vypracované postupy pre krízové situácie (napríklad šikanovanie) a všetci vedia, ako tieto postupy používať. To však nezaručuje, že riešenie problémových situácií nespadá výlučne pod vedenie školy. Vedenie školy v troch školách úplne alebo čiastočne zabezpečilo učiteľom a žiakom voľný prístup k technike a do knižnice, no dve školy konštatujú,

že tento prístup majú sťažený. Pedagogické rady a iné porady sú prevažne vedené v demokratickom duchu, riešia sa skutočné výzvy, vedenie školy spravidla iniciuje a podporuje diskusiu.

Pedagogickí zamestnanci

Na všetkých školách existuje uvádzanie začínajúcich učiteľov, čo však zo zákona o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch vyplýva ako povinnosť. Pedagogickí zamestnanci majú možnosť (zo zákona aj povinnosť) kontinuálne sa vzdelávať sa a získanie či posilnenie profesijných kompetencií im napomáha reagovať na rôznorodosť žiakov. Učitelia štyroch škôl sa zhodli v tom, že sú sprievodcami na žiakovej ceste, chcú aby žiaci dosiahli rovnaké výsledky no individuálnym spôsobom. Zároveň na troch školách prevláda názor, že sa žiaci majú vzdelávať rovnako s dosiahnutím rovnakých cieľov. Na dvoch školách niektorí učitelia očakávajú od žiakov reflektovanie toho, ako sa im najlepšie učí a učiteľ sa tomuto štýlu učenia snaží čo najviac prispôbiť. Všetky školy sa zhodli na tom, že v nich pracujú učitelia, ktorí dokážu zdôvodniť používané metódy výučby a dokážu vysvetliť ich najefektívnejšie prispievajú k plneniu vzdelávacích cieľov. Učitelia pri hodnotení používajú kritériá odvodené od štandardného výkonu, no zároveň ich prepájajú s individuálnymi schopnosťami a potrebami žiakov. Umožňujú žiakom hodnotiť sa aj popisným jazykom, kedy sa žiaci vyjadrujú, čo sa im podarilo a čo nie. Všetci učitelia si pravidelne pripravujú aj vlastné výučbové materiály a nespoliehajú sa len na učebnice. Všetky školy potvrdili, že sa učitelia vzájomne pravidelne alebo aspoň občas navštevujú na výučbe, no dve z nich konštatujú, že si vôbec neposkytujú spätnú väzbu a neradia si.

Žiaci

Školy majú vo väčšine odborov otvorené dvere pre všetkých žiakov (aj pre žiakov so znevýhodnením, so ŠVVP, zo SZP). Žiakom, ktorých slovenský jazyk nie je materinským jazykom, poskytujú podporu pri učení sa, no dve školy potvrdzujú, že táto podpora závisí od dobrovoľnosti učiteľa a nie je strategicky koordinovaná. Žiaci nie sú rozdeľovaní do tried podľa dosahovaných prospechových výsledkov či výsledkov v správaní. Školy zväčša podporujú učenie sa v heterogénnych skupinách. Žiaci pri dodržiavaní spoločných pravidiel môžu konať samostatne a učitelia ich v tom podporujú. Školy sa zhodli na tom, že kladú na všetkých žiakov rovnaké požiadavky, dve z nich cielene poskytujú úľavy niektorým žiakom a hodnotia ich podľa upravených kritérií. Žiaci všetkých škôl majú možnosť výberu z voliteľných predmetov ako posilnenie určitých školských predmetov, napr. jazyk, informatika. Jedna škola má zároveň

pripravenú špeciálnu ponuku pre žiakov s rôznym nadaním, a to priamo v rámci výučby. Väčšinu času výučby sa žiaci obracajú s otázkami a s riešením úloh na učiteľov.

Zhrnutie

- Čiastočné reflektovanie princípov inkluzívneho vzdelávania v školských dokumentoch, no s nejasným odrazom vo vzdelávacej praxi,
- vypracovanie dokumentácie zameranej na inklúziu, no napriek tomu málo jasná autentickosť vnútorného nastavenia škôl pre inkluzívne vzdelávanie,
- čiastočné zohľadňovanie rozmanitosti žiakov a ich výchovno-vzdelávacích potrieb,
- vnímanie žiaka so ŠVVP alebo zo SZP často ako záťaž a nie ako výzvy,
- chýbajúca evalvácia popisovaných stratégií inkluzívneho vzdelávania s odporúčaniami na ďalšie obdobie,
- snahy o realizáciu aktivít na odstraňovanie šikanovania na školách,
- reflektovanie škôl na nezáujem rodičov o vzdelávanie žiakov,
- pomerne podrobne vypracované plány práce podporného/inkluzívneho tímu na školách bez priebežného vyhodnocovania,
- čiastočné špecifikovanie podporných nástrojov vo forme individuálnych plánov a ďalších opatrení pri organizácii vzdelávacieho procesu pre žiakov so ŠVVP a zo SZP,
- podpora učenia sa v heterogénnych skupinách, no s nejasnosťou v elokovaných pracoviskách,
- nekoordinovaná podpora učenia sa žiakov s iným ako materinským jazykom,
- rôznorodá záujmová činnosť škôl, no nejasná miera zapojenia žiakov so znevýhodnením,
- nízka až žiadna zmienka o možnostiach doučovania žiakov,
- plány profesijného rozvoja školy majú vypracované, ale iba málo vzdelávacích programov v nich priamo súvisí s posilňovaním inklúzie, pričom dopady účasti na takýchto programoch sú nejasné, prenos a implementácia dobrej praxe nie je zaručená,
- podporné/inkluzívne tímy sú na každej škole zabezpečené prevažne zo zdrojov národného projektu, prevaha škôl má zriadené koordinácie v oblasti výchovy, kariéry a prevencie patologických javov, v dokumentácii nie je jasná ich prepojenosť s presahom na celý pedagogický kolektív,
- dobrý vzájomný vzťah medzi pedagógmi a žiakmi, no nižšia miera participatívneho riadenia,

- chýbajúci alebo dostatočne nerozvinutý mentoring a tútoring v školách, avšak priaznivé podmienky na ich pilotné zavedenie.

Odporúčania pre ďalšiu prácu odbornej skupiny

- Overiť stav inkluzívneho vzdelávania v elokovaných pracoviskách, keďže v týchto pracoviskách sú uvedené najvyššie počty žiakov z rodín poberajúcich dávku v hmotnej núdzi,
- overiť si vytváranie etnicky homogénnych tried a v prípade ich výskytu zistiť dôvody ich existencie,
- zistiť mieru a úspešnosť začleňovania žiakov so ŠVVP a zo SZP,
- identifikovať povahu a rozsah ŠVVP a mieru potrebnej výchovno-vzdelávacej a inkluzívnej pomoci a podpory s cieľom úspešného priebehu a dokončenia štúdia,
- zistiť reálne potreby pedagógov v profesijnom raste v oblasti inkluzívneho vzdelávania a hľadať ponuky takéhoto vzdelávania a rozvoja,
- u pedagógov overiť mentorské vedomosti a skúsenosti a na základe zisteného odporučiť ďalšie postupy zavedenia alebo zefektívnenia činnosti mentorov a tútorov na školách,
- zistiť reálne potreby a záujem žiakov o trávenie voľného času mimo vyučovania, porovnať ich s podmienkami poskytovania záujmového vzdelávania v škole,
- overiť si možnosti doučovania žiakov a pomôcť školám vytvoriť adekvátne podmienky na doučovanie žiakov s cieľom zlepšenia ich vzdelávacích výsledkov a posilnenia motivácie štúdium úspešne ukončiť.

Odporúčania pre školy

- Prepracovať základné strategické dokumenty a doplniť ich o prvky inkluzívneho vzdelávania. Táto zmena bude vyžadovať dlhší časový rámec s podporou metodického vedenia podľa individuálnych a diferencovaných potrieb a stavu inklúzie v konkrétnej škole. Využiť pritom inšpiratívne a tvorivé námety z príručky na rozvoj škôl s dôrazom na inkluzívne hodnoty a príklady dobrej praxe. Postupovať pri tom v premyslených krokoch (analýza aktuálneho stavu a potrieb školy, vytvorenie programu inkluzívneho vzdelávania s víziou školy, vytvorenie konkrétnych plánov, ktoré budú vyhodnocované),
- nastaviť funkčnú spoluprácu PZ, OZ, inkluzívneho tímu (vrátane koordinátorov) a ostatných aktérov vzdelávania pomocou participatívne vytvoreného plánu práce pre zlepšenie inkluzívneho prostredia konkrétnej školy. Vychádzať pritom z existujúcich

plánov. Individuálne v školách zaviesť koordinačné činnosti rôzneho zamerania podľa potrieb školy a žiakov,

- zaviesť mentoring a tútoring a využívať ich metódy v praxi. Bude potrebné nadobudnúť dostatok vedomostí o tejto podpore, prípadne sa zúčastniť cieleného vzdelávania ako súčasť profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov, získať vedomosti o dobrej praxi iných škôl. Odporúčame zaviesť na školách funkciu mentorov z radov učiteľov a tútorov z radov žiakov s cieľom optimálneho fungovania žiakov v školských podmienkach.
- upraviť ponuku mimoškolských záujmových aktivít (vrátane doučovania) podľa identifikovaných potrieb žiakov v súlade s možnosťami konkrétnej školy. Škola by mala potrebu doučovania podrobne mapovať a dokumentovať podľa individuálnych potrieb každého žiaka, cielene sa zamerať na rizikového žiaka, využiť pritom metódy mentoringu a tútoringu.
- analyzovať Regionálnu stratégiu pre výchovu a vzdelávanie PSK z pohľadu inklúzie a spracovať odporúčania k ich inovácii.

IV. Odborná skupina pre podporu marketingových aktivít na zvýšenie atraktívností odborov žiadaných trhom práce

Analýza aktuálneho stavu bola vyhotovená na základe dát, ktoré boli získané zo vstupných zberných hárkov, dotazníkov Politika, kultúra, prax, webových stránok stredných škôl a ich kont na sociálnych sieťach, marketingových plánov škôl ako aj dokumentov zameraných na víziu, misiu a hodnoty škôl. Dôraz pri analýze aktuálneho stavu z pohľadu skupiny marketing, všeobecná časť, bol kladený na štyri základné oblasti, a to: stratégia rozvoja školy, vzdelávacie potreby zamestnancov, vnútorné informačné stratégie školy a prezentácia školy smerom k odbornej i širokej verejnosti. Na základe analýzy dát vyplynuli pre jednotlivé školy nasledujúce zistenia.

1. Popis aktuálnej situácie na školách

Škola 1

Z hľadiska marketingu je podstatné, aby mala škola jasne stanovenú stratégiu rozvoja školy, v ktorej sú definované krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele:

- 90% respondentov uviedlo, že škola má písomne spracovanú stratégiu rozvoja školy,
- škola pravidelne vyhodnocuje svoju činnosť podľa tejto stratégie, prípadne ju prispôsobuje aktuálnym zisteniam,
- 41% respondentov sa úplne stotožnilo s výrokom, že stratégiu rozvoja školy vytvorilo samotné vedenie školy,
- 43% opýtaných uviedlo, že škola vypracovala stratégiu rozvoja školy v tímovom dialógu a zdieľa ju celá komunita,
- 88% respondentov sa vyslovilo, že popis stratégie je konkrétny a obsahuje špecifické položky opísané kvalitatívne.

Z pohľadu marketingu je dôležité, aby vedenie školy poznalo a vedelo posúdiť vzdelávacie potreby svojich pedagogických zamestnancov:

- s tvrdením, že pedagogickí zamestnanci sami posudzujú svoje vlastné vzdelávacie potreby i to, či sa majú alebo nemajú vzdelávať, sa úplne stotožnilo 58% respondentov, čiastočne s ním súhlasilo 21% opýtaných, a nesúhlas s daným tvrdením vyslovilo 21% pedagógov.

- Pri marketingu zohráva významnú úlohu informovanosť pedagógov a žiakov školy, ktorá sa realizuje prostredníctvom širokého spektra komunikačných kanálov.
- 86% respondentov uviedlo, že informačné stratégie sú v škole vypracované a fungujú čo najotvorenejšie, teda všetci, ktorí patria k životu školy, majú včas, úplné a zrozumiteľné informácie, ktoré sa ich týkajú.

Z hľadiska marketingu je rozhodujúce, aby sa škola vedela prezentovať smerom k odbornej i širokej verejnosti, využívala na to všetky dostupné formy, a zároveň bola schopná získať a náležite vyhodnotiť dáta týkajúce sa marketingových aktivít. Na základe analýzy zozbieraných dát vyplynuli pre školu nasledujúce zistenia:

- škola má vytvorené nástroje na sledovanie kariérnej cesty svojich absolventov,
- využíva osobu, ktorá má odborné vedomosti v oblasti marketingu pri tvorbe marketingových nástrojov,
- za aktualizáciu a komunikáciu na webových stránkach a sociálnych sieťach je zodpovedný správca webovej stránky,
- škola na pravidelnej báze sleduje počty návštevníkov na svojich webových stránkach, čas strávený na nich a počet prezretých stránok počas návštevy,
- škola deklarovala, že má jasne stanovenú víziu, misiu a poslanie školy,
- škola vedie evidenciu uplatnenia absolventov, pričom všeobecne za všetky odbory je percentuálna úspešnosť uplatnenia absolventov 82%,
- škola realizovala náborové akcie, organizovala dni otvorených dverí a výjazdy do základných škôl,
- marketingové aktivity zamerané na nábor žiakov zo základných škôl vníma škola ako postačujúce, pričom s týmto tvrdením úplne súhlasilo 70% respondentov, zvyšných 30% opýtaných sa s týmto tvrdením stotožnilo čiastočne,
- škola bola organizátorom odborných konferencií a odborných konferencií takéhoto typu sa aj zúčastnila.

Škola 2

Z hľadiska marketingu je podstatné, aby mala škola jasne stanovenú stratégiu rozvoja školy, v ktorej sú definované krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele:

- s tvrdením, že škola má takto zadefinované ciele a pravidelne podľa nich vyhodnocuje svoju činnosť a nastavuje stratégiu rozvoja školy, súhlasilo 91% respondentov,

- paradoxným zistením bolo, že viac ako polovica respondentov (58%) uviedla rozporuplnú odpoveď, nakoľko podľa nich je stratégia rozvoja školy daná a nemenná a škola podľa nej nevyhodnocuje svoju prácu, ani neupravuje tento dokument,
- nadpolovičná väčšina (65%) respondentov uviedla, že stratégiu vytvorilo samotné vedenie školy, že sa netýka len obmedzenej oblasti školského života a že vznikla v malom tíme pozostávajúcom napr. zo širšieho vedenia a z vedúcich predmetových komisií,
- s predmetným dokumentom sa stotožnilo 82% respondentov.

Z pohľadu marketingu je dôležité, aby vedenie školy poznalo a vedelo posúdiť vzdelávacie potreby svojich pedagogických zamestnancov:

- prevláda väčšinový názor, že vzdelávanie a vzdelávacie potreby posudzujú samotní pedagogickí zamestnanci,
- s týmto tvrdením sa úplne stotožnilo 55% respondentov, čiastočne súhlasné stanovisko vyslovilo 45% opýtaných.

Pri marketingu zohráva významnú úlohu informovanosť pedagógov a žiakov školy, ktorá sa realizuje prostredníctvom širokého spektra komunikačných kanálov.

- Až 93% pedagógov uviedlo, že sú na škole vypracované informačné stratégie a že sú dostatočne zrozumiteľné a adekvátne komunikované prostredníctvom portfólia komunikačných kanálov.

Z hľadiska marketingu je rozhodujúce, aby sa škola vedela prezentovať smerom k odbornej i širokej verejnosti, využívala na to všetky dostupné formy, a zároveň bola schopná získať a náležite vyhodnotiť dáta týkajúce sa marketingových aktivít. Na základe analýzy zozbieraných dát vyplynuli pre školu nasledujúce zistenia:

- škola má vytvorené nástroje na sledovanie kariérnych ciest svojich absolventov,
- má osobu, ktorá má odborné vedomosti v oblasti marketingu a pripravuje pomocou marketingových nástrojov marketingové plány a stratégie,
- škola pravidelne sleduje analytické dáta v podobe počtu návštevníkov na webových stránkach, čas strávený na stránkach a taktiež počet prezeraných stránok,
- škola uviedla, že má jasne zadanú víziu, misiu a poslanie školy,
- škola nevedie evidenciu uplatnenia absolventov,
- realizovala náborové akcie, organizovala dni otvorených dverí a výjazdy do základných škôl,

- marketingové aktivity zamerané na nábor žiakov zo základných škôl vníma škola ako postačujúce pričom s týmto tvrdením úplne súhlasilo 60% respondentov a 40% opýtaných vyslovilo čiastočný súhlas,
- škola neorganizovala odborné konferencie a ani sa nezúčastnila konferencií takéhoto typu.

Škola 3

Z hľadiska marketingu je podstatné, aby mala škola jasne stanovenú stratégiu rozvoja školy, v ktorej sú definované krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele:

- takmer 93% respondentov uviedlo, že škola má vypracovaný takýto dokument – stratégiu, ktorý pojednáva o rozvoji školy, svoju činnosť vyhodnocuje podľa neho, prípadne ho upravuje na základe aktuálnych zistení,
- s názorom, že tento dokument nie je nemenný a je možné ho upravovať, súhlasilo viac ako 60% opýtaných,
- 68% respondentov uviedlo, že stratégia bola vypracovaná v tímovom dialógu, vznikla v malom tíme a pojednáva o širokých aspektoch školského života,
- 89% respondentov sa vyslovilo, že popis stratégie je konkrétny,
- so stratégiou rozvoja školy sa stotožnilo takmer 94% pedagógov.

Z pohľadu marketingu je dôležité, aby vedenie školy poznalo a vedelo posúdiť vzdelávacie potreby svojich pedagogických zamestnancov:

- väčšina respondentov (84%) uviedla, že sami posudzujú svoje vzdelávacie potreby ako aj to, či sa majú alebo nemajú vzdelávať.

Pri marketingu zohráva významnú úlohu informovanosť pedagógov a žiakov školy, ktorá sa realizuje prostredníctvom širokého spektra komunikačných kanálov:

- až 100% respondentov uviedlo, že na škole sú vypracované informačné stratégie a tie sú dostatočne zrozumiteľné a adekvátne komunikované prostredníctvom portfólia komunikačných kanálov.

Z hľadiska marketingu je rozhodujúce, aby sa škola vedela prezentovať smerom k odbornej i širokej verejnosti, využívala na to všetky dostupné formy, a zároveň bola schopná získať a náležite vyhodnotiť dáta týkajúce sa marketingových aktivít. Na základe analýzy zozbieraných dát vyplynuli pre školu nasledujúce zistenia:

- škola má vytvorené nástroje na sledovanie kariérnych ciest svojich absolventov, využíva dáta získané prostredníctvom výchovných poradcov, ÚPSVaR, osobným kontaktom, prípadne emailom,

- má osobu, ktorá má odborné vedomosti v oblasti marketingu a pomocou nich pripravuje marketingové plány a stratégie,
- za komunikáciu na webových stránkach a sociálnych sieťach ako aj za ich aktualizáciu, je zodpovedný zástupca riaditeľa školy,
- škola pravidelne sleduje na svojich webových stránkach dáta v podobe počtu návštevníkov, čas strávený na nich a taktiež počet prezeraných stránok,
- škola uviedla, že má jasne zadanú víziu, misiu a poslanie školy,
- škola vedie evidenciu uplatnenia absolventov, pričom úspešnosť uplatnenia absolventov na trhu práce je 59% za všetky odbory,
- realizovala náborové akcie, organizovala dni otvorených dverí a výjazdy do základných škôl,
- marketingové aktivity zamerané na nábor žiakov zo základných škôl vníma škola ako postačujúce, pričom s týmto tvrdením súhlasilo 57% respondentov a 43% opýtaných súhlasilo čiastočne,
- škola neorganizovala odborné konferencie, ale konferencií takéhoto typu sa zúčastnila.

Škola 4

Z hľadiska marketingu je podstatné, aby mala škola jasne stanovenú stratégiu rozvoja školy, v ktorej sú definované krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele:

- 77% respondentov uviedlo, že škola má písomne spracovanú stratégiu rozvoja školy, pravidelne podľa nej vyhodnocuje svoju činnosť, a v prípade potreby ju prispôsobuje aktuálnym zisteniam,
- 45% opýtaných sa zhodlo na tom, že stratégia vznikla v malom tíme, napr. širšie vedenie v súčinnosti s vedúcimi predmetových komisií a pod.,
- 55% respondentov uviedlo, že stratégia bola vytvorená v tímovom dialógu,
- za to, že popis stratégie je konkrétny, týka sa všetkých zložiek života školy a obsahuje špecifické položky opísané kvalitatívne, sa vyslovilo 58% respondentov,
- so stratégiou rozvoja školy sa úplne stotožnila väčšina pedagogických zamestnancov – 62% respondentov.

Z pohľadu marketingu je dôležité, aby vedenie školy poznalo a vedelo posúdiť vzdelávacie potreby svojich pedagogických zamestnancov:

- medzi respondentmi prevládala názor, že pedagogickí zamestnanci školy sami posudzujú svoje vlastné vzdelávacie potreby i to, či sa majú alebo nemajú vzdelávať,

- s týmto tvrdením sa úplne stotožnilo 35% respondentov, čiastočne súhlasné stanovisko vyslovilo 32% opýtaných, 17% čiastočne nesúhlasilo a 16% respondentov s ním nesúhlasilo.

Pri marketingu zohráva významnú úlohu informovanosť pedagógov a žiakov školy, ktorá sa realizuje prostredníctvom širokého spektra komunikačných kanálov:

- 88% opýtaných uviedlo, že sú v škole vypracované čo najotvorenejšie informačné stratégie a tie fungujú, t. j. všetci, ktorí patria k životu školy, majú včas úplné a zrozumiteľné informácie, ktoré sa ich týkajú.

Z hľadiska marketingu je rozhodujúce, aby sa škola vedela prezentovať smerom k odbornej i širokej verejnosti, využívala na to všetky dostupné formy, a zároveň bola schopná získať a náležite vyhodnotiť dáta týkajúce sa marketingových aktivít. Na základe analýzy zozbieraných dát vyplynuli pre školu nasledujúce zistenia:

- škola má čiastočne vytvorené nástroje na sledovanie kariérnych ciest svojich absolventov,
- nedisponuje osobou, ktorá má odborné vedomosti v oblasti marketingu a pomocou nich pripravuje marketingové plány a stratégie,
- za komunikáciu a aktualizáciu na webových stránkach je zodpovedný zástupca riaditeľa školy a za sociálne siete zodpovedá pedagogický zamestnanec,
- škola pravidelne sleduje na svojich webových stránkach dáta v podobe počtu návštevníkov, čas strávený na nich a taktiež počet prezeraných stránok,
- škola deklarovala, že má jasne zadefinovanú víziu, misiu a poslanie školy,
- škola vedie evidenciu uplatnenia absolventov,
- úspešnosť uplatnenia absolventov na trhu práce je 70,5% za všetky odbory, 43% z celkového počtu absolventov pokračuje v štúdiu na vysokej škole a len 1% je evidované na ÚPSVaR,
- škola realizovala náborové akcie, organizovala dni otvorených dverí a výjazdy do základných škôl,
- marketingové aktivity zamerané na nábor žiakov zo základných škôl vníma škola ako postačujúce, pričom s týmto tvrdením súhlasilo 42% respondentov, 32% opýtaných vyjadrilo súhlas iba čiastočne, 20% respondentov to nevedelo posúdiť a 6% pedagógov s ním nesúhlasilo,
- škola organizovala odbornú konferenciu a konferencií takéhoto typu sa aj zúčastnila.

Škola 5

Z hľadiska marketingu je podstatné, aby mala škola jasne stanovenú stratégiu rozvoja školy, v ktorej sú definované krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele:

- 77% opýtaných sa zhodlo na tom, že škola má písomne spracovanú stratégiu rozvoja školy, pravidelne podľa nej vyhodnocuje svoju prácu a v prípade potreby tento dokument prispôsobuje aktuálnym zisteniam,
- s tvrdením, že stratégia rozvoja školy vznikla v malom tíme, napr. širšie vedenie v súčinnosti s vedúcimi predmetových komisií a pod., súhlasilo 60% opýtaných,
- 67% respondentov uviedlo, že stratégia bola vytvorená v tímovom dialógu,
- 77% respondentov sa vyslovilo za to, že popis stratégie rozvoja školy je konkrétny, týka sa všetkých zložiek života školy a obsahuje špecifické položky opísané kvalitatívne,
- so stratégiou rozvoja školy sa plne stotožnila väčšina pedagogických zamestnancov – 71% respondentov.

Z pohľadu marketingu je dôležité, aby vedenie školy poznalo a vedelo posúdiť vzdelávacie potreby svojich pedagogických zamestnancov:

- medzi respondentmi prevládal úplný súhlas – 55% respondentov, že pedagogickí zamestnanci školy sami posudzujú svoje vlastné vzdelávacie potreby i to, či sa majú alebo nemajú vzdelávať,
- 36% sa priklonilo k čiastočnému súhlasu, a 9% respondentov s daným tvrdením nesúhlasilo.

Pri marketingu zohráva významnú úlohu informovanosť pedagógov a žiakov školy, ktorá sa realizuje prostredníctvom širokého spektra komunikačných kanálov:

- 82% respondentov uviedlo, že sú v škole vypracované čo najotvorenejšie informačné stratégie a tie fungujú, t. j. všetci, ktorí patria k životu školy, majú včas úplné a zrozumiteľné informácie, ktoré sa ich týkajú.

Z hľadiska marketingu je rozhodujúce, aby sa škola vedela prezentovať smerom k odbornej i širokej verejnosti, využívala na to všetky dostupné formy, a zároveň bola schopná získať a náležite vyhodnotiť dáta týkajúce sa marketingových aktivít. Na základe analýzy zozbieraných dát vyplynuli pre školu nasledujúce zistenia:

- škola nemá vytvorené nástroje na sledovanie kariérnych ciest svojich absolventov,
- nemá osobu, ktorá má odborné vedomosti v oblasti marketingu a pomocou nich pripravuje marketingové plány a stratégie,
- za aktualizáciu a komunikáciu na webových stránkach i na sociálnych sieťach je zodpovedný riaditeľ a zástupca riaditeľa školy,

- škola nesleduje pravidelne na svojich webových stránkach dáta v podobe počtu návštevníkov, čas strávený na nich a taktiež počet prezeraných stránok,
- škola deklarovala, že má jasne zadanú víziu, misiu a poslanie školy vo svojom ŠkVP (školský vzdelávací program),
- škola vedie evidenciu uplatnenia absolventov, pričom úspešnosť uplatnenia absolventov na trhu práce je 85,5% za všetky odbory,
- realizovala náborové akcie, organizovala dni otvorených dverí a výjazdy do základných škôl,
- marketingové aktivity zamerané na nábor žiakov zo základných škôl vníma škola ako postačujúce pričom s týmto tvrdením súhlasilo 52% respondentov, 25% opýtaných vyjadrilo svoj súhlas iba čiastočne, 9% respondentov to nevedelo posúdiť, 10% opýtaných skôr nesúhlasilo a 4% respondentov s týmto tvrdením vôbec nesúhlasilo,
- škola neorganizovala odbornú konferenciu, ale konferencie takéhoto typu sa zúčastnila.

2. Analýza výsledkov aktuálneho stavu v predmetnej oblasti

Operacionalizácia aktivít – škola

Problém

Nie je jasne sformulovaná vízia, misia, hodnoty školy.

(každý pracuje samostatne, ľudia robia čo chcú, spôsoby práce sú často kontraproduktívne, sú pochybnosti o smerovaní školy)

Dôvod zamerania sa na problém:

Je dôležité, aby škola mala jasne zadanú víziu a misiu. Vízia školy obsahuje strategický plán cieľov a priorit školy ako aj metód na ich dosiahnutie. Jeho súčasťou sú aj marketingové ciele, ktoré by mala mať škola jasne zadané. Dôkladné rozpracovanie vízie do stratégií, cieľov a akčných plánov je kľúčové pre zabezpečenie úspešnej realizácie rozvoja školy a jej prezentácie, ako navonok, tak aj dovnútra.

Cieľ: naformulovať víziu, misiu a hodnoty školy.

Úlohy:

- zistiť, či majú školy zadanú víziu, misiu, hodnoty, ak áno, či pri ich tvorbe participovali všetci pedagogickí zamestnanci, alebo len úzky kruh, napr. vedenie školy,
- zistiť, ako je zamestnancom umožnené komunikovať svoje názory, postrehy a požiadavky s manažmentom školy,

- poskytnúť škole vonkajšiu spätnú väzbu k danej problematike (ako to vnímajú PZ),
- poskytnúť škole priestor a informácie pre nastavenie, či zmenu svojej vízie, misie, hodnôt tak, aby reálne odzrkadľovala smerovanie školy a stotožnili sa s ňou všetci PZ.

Postup/metóda zistenia zberu údajov/implementácie zmeny:

- analýza existujúcich dokumentov školy, v ktorých je, resp. nie je zahrnutá misia, vízia školy.

Očakávaný stav:

- vypracovaná a zadaná vízia, misia a hodnoty školy,
- vytvorené pracovné prostredie reagujúce na jednotný systém práce zamestnancov,
- úspešný obraz školy na verejnosti,
- vyhovujúca sociálna klíma školy.

Problém

Absentovanie konkrétneho marketingového plánu pre školu, plánovanie kampane, sledovanie a analýza dosahovaných marketingových cieľov.

Dôvod zamerania sa na problém: marketingový plán školy je taktická mapa pre dosiahnutie cieľov marketingovej stratégie. Plán je detailným súpisom aktivít, ktoré sa budú robiť, kde sa budú robiť, kedy sa budú robiť a ako odmerať ich výsledky.

Marketingový plán školy sú tiež odpovede na otázky kedy? a ako? na marketingové aktivity školy. Ak chceme dosiahnuť stanovené ciele, je potrebné nastaviť dobrý marketingový plán. Marketingový plán je plánovanie aktivít v čase – čo ideme prezentovať, kedy, komu a akým spôsobom.

Cieľ: pripraviť marketingovú stratégiu a marketingový plán SOŠ.

Úlohy:

- zistiť spôsoby, resp. postup školy pri plánovaní marketingových aktivít,
- naformulovať dlhodobé i krátkodobé ciele a KPI (kľúčový ukazovateľ výkonnosti) vo vzťahu k marketingu školy,
- zvoliť vhodné marketingové kanály pre naplnenie cieľov,
- priradiť zodpovednosť a kompetencie za jednotlivé aktivity konkrétnym PZ,
- implementovať pripravenú stratégiu a plán v praxi.

Postup/metóda zistenia zberu údajov/implementácie zmeny

1. Úvodný stav – zberný hárok.
2. Analýza webových stránok – odporúčania.
3. Fokusová skupina online – pre PZ, ktorí „robia“ MKT školy.
4. Príprava marketingovej stratégie a plánu pod odborným vedením odborníkov z danej oblasti.
5. Priebežná kontrola stanovených cieľov a KPI, priebežná adaptácia stratégie i plánu aktuálnym okolnostiam.

Očakávaný stav

- Vytvorenie marketingového plánu školy.
- Formalizované sledovanie stanovených marketingových cieľov a KPI.
- Aktualizácia webových stránok škôl.
- Zavedenie efektívnych marketingových nástrojov na propagáciu školy a oslovovanie nových žiakov.
- Organizovanie online aktivít – deň otvorených dverí, prehliadka školy, firmy, otázky na zamestnávateľa.

Problém

Školy rovnakého zamerania sa chápu ako konkurencia, nezdieľajú spoločne svoje poznatky a postupy, čím sa v konečnom dôsledku samé oberajú o možnosť posunúť sa kvalitatívne ďalej. Absencia sektorových konferencií v daných oblastiach.

Dôvod zamerania sa na problém

Skupina marketingu sa začala venovať problému sektorových konferencií, a to aj napriek tomu, že táto analýza spadá pod aktivitu 1.5.1. Súčasná podoba sektorových konferencií je postavená spravidla na marketingových a obchodných prezentáciách pre-sales jednotlivých dodávateľských spoločností. Po preskúmaní skupinou marketingu sa vynára otázka, či je ponuka sektorových konferencií na zdieľanie nových trendov dostatočná. Sektorovú konferenciu považujeme za vhodné podujatie pre zlepšenie spolupráce medzi zamestnávateľom a strednou odbornou školou, prípadne širokou verejnosťou.

Cieľ: propagovať synergické operácie odboru školstva, zdieľať spoločné skúsenosti, moderné a inovatívne metódy a formy praxe.

Úlohy:

- identifikovať oblasti, ktoré je potrebné formou konferencií zdieľať,
- zmapovať možnosti spolupráce škôl, zamestnávateľov a PSK,

- vytvoriť komunikačnú platformu na vzájomnú komunikáciu SOŠ s rovnakým odborným zameraním a relevantných partnerov.

Postup/metóda zistenia zberu údajov/implementácie zmeny

1. Analýza zapojenosti škôl do odborných konferencií a aktivít zameraných na zdieľanie poznatkov z odboru – dotazník.
2. Siet'ovanie škôl a partnerov rovnakého odborného zamerania.
3. Analýza možností spolupráce a zdieľania poznatkov i skúseností partnerov.

Očakávaný stav

- Organizovanie sektorových konferencií pre zdieľanie nových trendov.

Operacionalizácia aktivít – pedagogickí zamestnanci

Problém

Úroveň zručnosti PZ v oblasti marketingu nevyhnutné na efektívnu propagáciu školy a vykonávanie náborových aktivít u relevantných cieľových skupín.

Dôvod zamerania sa na problém: táto aktivita vzišla z analýzy webových stránok a sociálnych sietí, kde bol identifikovaný problém nedostatočných zručností PZ v oblasti marketingu. Na identifikovanie podstaty problému budú prebiehať rozhovory s pedagogickými zamestnancami venujúcimi sa problematike marketingu na školách formou fokusových rozhovorov.

Cieľ: naučiť vybraných zamestnancov efektívne využívať online a off-line marketingové kanály na propagáciu SOŠ u jednotlivých cieľových skupín.

Úlohy:

- zistiť situáciu na škole – kto robí MKT aktivity a ako sa sleduje ich efektívnosť,
- vybrať PZ , ktorí budú pracovať na organizácii náborových a iných marketingových aktivitách školy,
- identifikovať obsah vzdelávania pre danú oblasť,
- vytvoriť podmienky na vzdelávanie v danej oblasti pre vybraných PZ.

Postup/metóda zistenia zberu údajov/implementácie zmeny

1. Analýza súčasného stavu na školách v sledovanej oblasti – zberný hárok.

2. Zakomponovanie do plánu profesijného rozvoja učiteľa možnosť pre vybraných zamestnancov zúčastniť sa na školeniach, aj komerčne zameraných, na danú problematiku.

Očakávaný stav

- Zabezpečenie základného know-how na propagáciu SOŠ u vybraných zamestnancov školy.

Operacionalizácia aktivít – žiak

Problém

Úroveň povedomia o atraktivite, možnostiach uplatnenia a zárobku v jednotlivých odboroch ponúkaných SOŠ.

Dôvod zamerania sa na problém

Ak chce mať škola možnosť vyberať si žiakov, najprv musí úspešne propagovať a zviditeľniť svoje aktivity, ktoré považuje za prioritné. Samotná efektná prezentácia úspechov a výsledkov na webovej stránke, v printových médiách a na konferenciách je v prípade zvýšenia atraktivity odborov pre trh práce kľúčová.

Cieľ: zvýšiť povedomie o oboroch ponúkaných SOŠ (ich výhodách, možnostiach uplatnenia, možnom zárobku atď.) u žiakov končiacich ročníkov ZŠ prostredníctvom online marketingových aktivít.

Úlohy:

- zistiť, aké informácie poskytuje škola na svojich webových stránkach,
- modernizovať webové stránky SOŠ – z vizuálneho aj obsahového hľadiska,
- pravidelne tvoriť relevantný obsah zameraný na prezentáciu študijných odborov (profily, prípadové štúdie, success stories, informácie o potenciálnych zamestnávateľoch atď.),
- publikovať vytvorený obsah na weboch SOŠ, na sociálnych sieťach, cez email a inými kanálmi a zároveň ho cieľiť a špecifikovať pre uvedenú cieľovú skupinu,
- zistiť možnosti realizovania aktivít pre žiakov ZŠ v prostredí SOŠ ako formu marketingu (workshopy, súťaže, exkurzie).

Postup/metóda zistenia zberu údajov/implementácie zmeny

1. Analyzovať webové stránky a sociálne siete, z hľadiska ich obsahu, frekvencie aktualizácií a návštevnosti.
2. S pomocou odborníkov pripraviť ideálnu štruktúru, obsah a dizajn webových stránok a následne tieto webové stránky vytvoriť.
3. V prostredí SOŠ zorganizovať aktivity pre žiakov ZŠ.

Očakávaný stav

- Zvýšenie povedomia u žiakov končiacich ročníkov ZŠ o jednotlivých študijných odboroch ako aj o možnostiach ich uplatnenia. Výsledkom by mal byť zvýšený záujem o štúdium na SOŠ vďaka dostatočnej informovanosti budúcich žiakov. Zvýšenie povedomia o odbornom vzdelávaní a vzbudenie záujmu u žiakov ZŠ formou absolvovania aktivít priamo v prostredí SOŠ.

Zdroje dát

Pri analýze aktuálneho stavu sme ako zdroje dát použili:

1. vstupný dotazník pre ZRŠ, vedúcich študijných odborov a vedúcich PK

- počet respondentov 222,
- pozostával z viacerých otázok, z hľadiska marketingu bola dôležitá iba jedna otázka,
- distribuovaný bol elektronicky ako dotazník,
- cieľovou skupinou boli zástupcovia riaditeľov škôl, vedúci študijných odborov a vedúci predmetových komisií.

2. zberné hárky

- počet respondentov - 5 riaditeľov škôl,
- pozostával z 27 otázok, z hľadiska marketingu bolo dôležitých 10 otázok,
- distribuovaný bol formou elektronickej tabuľky, kde mali školy vpisovať jednotlivé dáta,
- cieľovou skupinou boli riaditelia škôl.

3. dotazník Politika, kultúra, prax

- počet respondentov 215,
- pozostával z 21 otázok, pre cieľovú skupinu marketingu boli podstatné tri otázky
- distribuovaný bol elektronicky ako dotazník,
- cieľovou skupinou boli pedagogickí zamestnanci piatich škôl.

4. analýza webových stránok škôl a stránok na sociálnych sieťach

- počet respondentov - 5 riaditeľov škôl,
- skúmané kritériá: moderný a responzívny dizajn, jednoduchá a prehľadná navigácia, optimalizované obrázky, SEO optimalizácia, kvalitný a relevantný obsah, analytika, zabezpečenie, jazyková úprava, základné údaje o škole (fakturačné, kontaktné), prepojenosť sociálnych sietí s webovými stránkami, pravidelnosť publikovania informácií,
- analýza dostupných webových stránok a stránok na sociálnych sieťach.

5. analýza dokumentov, v ktorých je zadefinovaná vízia, misia a poslanie školy

- počet respondentov - 5 riaditeľov škôl,
- obsahová analýza zaslaných dokumentov, v ktorých majú školy uvedenú víziu, misiu a hodnoty .

6. analýza marketingových plánov škôl

- počet respondentov - 5 riaditeľov škôl,
- obsahová analýza zaslaných dokumentov, v ktorých majú školy uvedené marketingové plány,
- skúmané kritériá: kde sa aktuálne nachádzame, kde chceme byť, ako sa tam dostaneme, ako presne sa tam dostaneme, aký je náš časový plán, dostali sme sa tam, verifikácia na základe KPIs (kľúčové ukazovatele výkonnosti).

3. Kvantitatívna, kvalitatívna analýza a interpretácia dát

Škola 1⁸

Nie je jasne sformulovaná vízia, misia, poslanie školy

Analyzovali sme dokument, v ktorom je podľa školy definovaná vízia, misia a hodnoty.

- Dokument je formulovaný stručne, avšak nevystihuje podstatu vízie, misie a hodnoty školy. Už v úvodnej časti dokumentu je uvedené: „Profil školy a jej poslanie“, ale poslanie školy v tejto časti úplne absentuje,
- Ďalšia časť dokumentu sa nazýva „Vízia a misia školy“, pričom pojem misia a poslanie sú totožné, čo však autor dokumentu zjavne opomenul alebo to nevie,
- Vízia školy je v analyzovanom dokumente sformulovaná nasledovne: „Víziou našej školy je poskytovať našim žiakom kvalitné vzdelanie a odborné zručnosti v študijných a učebných odboroch tak, aby boli čo najlepšie pripravení na konkurenčný trh a život

⁸ stav v čase vykonanej analýzy

v dnešnom čoraz zložitejšom svete v spolupráci so všetkými zainteresovanými partnermi školy v rámci nášho mesta a regiónu.“ Uvedené súvetie obsahuje gramatické chyby, a ak predpokladáme, že tento dokument má byť súčasťou marketingu školy, nemalo by sa to stávať – vytvorená vízia (tiež poslanie a hodnoty) sa musí stať súčasťou všetkých tlačných materiálov školy, byť komunikovaná aj prostredníctvom internetu, webových stránok, sociálnych sietí, školských časopisov a pod.,

- Ďalšia časť dokumentu sa nazýva „Transformácia“. Jej významu celkom nerozumieme, pretože transformácia – prerod, má byť akoby víziou školy, čiže akoby boli použité dve vízie?! V podobnom duchu hodnotíme aj časť dokumentu pod názvom „Profilácia“, ktorú je možné nahradiť poslaním školy, ale v tomto dokumente je profiláciou nazvaný len súpis odborov, ktoré škola ponúka,
- Ďalšie časti dokumentu pod názvom „Duálne vzdelávanie“ a „Inkluzívne vzdelávanie“ sú naformulované ako ciele (používajú sa tu slovesá v neurčitku), a preto ich zakomponovanie vidíme viac v časti dokumentu „Stratégia školy“, rozpracované na dlhodobé a krátkodobé SMART ciele, ktorá tu ale absentuje.
- Hodnoty školy nie sú zafinované vôbec.

Absentovanie konkrétneho marketingového plánu pre školu, plánovanie kampane, sledovanie a analýza dosahovaných marketingových cieľov.

- V ponímaní školy 1 ide hlavne o vypísanie realizovaných aktivít, bez plánovania a navolenia najlepšej stratégie na dosiahnutie cieľa. Škola nevykonáva aktivity podľa vopred určenej stratégie a dokument, ktorý bol zaslaný, sa nedá vôbec považovať za marketingový plán. Ide skôr o sumár vykonaných aktivít.

Školy rovnakého zamerania sa chápu ako konkurencia, nezdierajú spoločne svoje poznatky, postupy. Absencia sektorových konferencií v daných oblastiach.

- Z činnosti na webových stránkach je zrejmé, že škola považuje rovnaký typ školy v regióne, v ktorom sa nachádza, za konkurenčný. Nesnaží sa o spoluprácu a neparticipuje na nej. Projekty a aktivity sa skôr zameriavajú na cezhraničnú spoluprácu a aj to len v obmedzenom režime.

Nedostatočné zručnosti PZ v oblasti marketingu nevyhnutné na efektívnu propagáciu školy a vykonávanie náborových aktivít u relevantných cieľových skupín.

- Problém bol identifikovaný na základe analýzy propagačných aktivít skúmaných na webovej stránke, nakoľko profily na sociálnych sieťach škola nemá. Zistili sme nedostatočné prezentačné a marketingové zručnosti PZ, ktorí vykonávajú propagáciu školy. Náborové aktivity u relevantných cieľových skupín sú nesystematické a časovo nesprávne implementované. Chýba marketingový plán a nadväznosť jednotlivých aktivít.

Nedostatočné povedomie o atraktivite, možnostiach uplatnenia a zárobku pri jednotlivých odboroch ponúkaných SOŠ.

- Problém je prepojený s nedostatočnou marketingovou zručnosťou a nastavovaním propagačných aktivít tak, aby sa zvýšila atraktivita jednotlivých odborov, ale aj školy. Z toho vyplýva aj nedostatočná prezentácia možnosti uplatnenia absolventov, ako aj informácie o možných zárobkoch v jednotlivých odboroch ponúkaných v SOŠ.

Atraktivita webových stránok a sociálnych sietí, funkčné parametre, využívanie marketingových nástrojov.

- web je responzívny, mobilná verzia použiteľná, ale responzivita je na nízkej úrovni,
- web na vlastnej doméne je vizuálne, ale aj štrukturálne zastaralý,
- navigácia je vertikálna, obsahuje množstvo položiek, čo ju robí ťažšie prehľadnou. Stránka obsahuje aj ďalšie neštandardne umiestnené menu v spodnej časti hlavnej stránky (mimo footra),
- informácie o študijných odboroch sú dohľadateľné v rámci menu, pri jednotlivých odboroch obsahujú rôzne množstvo informácií,
- sekcia Aktuality v rámci hlavného menu obsahuje len textové informácie s dátumami organizovaných akcií,
- Facebook fan page nebol nájdený,
- LinkedIn – škola nemá dohľadateľný profil,
- vlastníctvo profilu na Google Moja Firma nebolo nepotvrdené,
- email marketing – o newsletteri alebo inej forme email marketingu nie je v rámci webu žiadna zmienka, takisto neexistuje možnosť prihlásiť sa na odber noviniek,
- content marketing – škola netvorí obsah s cieľom osloviť a zaujať z marketingového hľadiska relevantné cieľové skupiny (budúci žiaci, ich rodičia, zamestnávateľia).

Škola 2⁹

Nie je jasne sformulovaná vízia, misia, poslanie školy.

- Analyzovaný dokument sa nazýva: „Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania“, čo nie je totožné s víziou, misiou a hodnotami školy. Dokument začína krátkym popisom cieľov a poslania výchovy i vzdelávania v školskom vzdelávacom programe iba pre jeden učebný odbor,
- Ciele sú formulované vágne a všeobecne, nie sme si istí, či nie sú kopírovaním cieľov ŠVP („Naše ciele v systéme výchovy a vzdelávania spočívajú v cieľavedomom a systematickom rozvoji poznávacích schopností, emocionálnej zrelosti žiaka, motivácie k sústavnému zdokonaľovaniu sa, prosociálneho správania, etiky, sebaregulácie ako vyjadrenia schopnosti prevziať zodpovednosť za seba a svoj rozvoj a tvorivosť.“). Uvedené ciele nespĺňajú kritériá SMART (špecifické, merateľné, adresné, reálne a termínované),
- Ciele si škola nastavila na kategórie/ účel/ zámer: „Posilnenie výchovnej funkcie školy“ a „Realizáciu stratégie rozvoja školy“, ale opätovne sú formulované bez prostriedkov a spôsobov ich merania, väčšinou sú všeobecné a nie adresné, niektoré sú veľmi formálne, a preto málo reálne a žiadny z nich nie je termínovaný. Uvedieme niekoľko príkladov: „podporovať špecifické záujmy, schopnosti a nadanie žiakov“ – ako?, kedy?, kto?, „zavádzať progresívne zmeny v hodnotení žiakov realizáciou priebežnej diagnostiky“ – aké zmeny? Takýchto cieľov je v dokumente veľa, niektoré z nich sa dokonca opakujú v rámci iných kategórií.
- Dokument obsahuje aj SWOT analýzu školy. Nevieme však posúdiť, či jej autorom je riaditeľ (manažment školy) alebo na nej participovalo viacero skupín – zamestnanci, žiaci, rodičia. Obvyklým spôsobom sa SWOT analýza síce môže robiť aj individuálne, ale vhodnejšie je ju robiť tímovo. Niekedy je vhodné spojiť oba kroky tak, že sa najskôr urobí individuálna analýza a následne sa diskutuje i dopracováva v skupine. Avšak SWOT analýza v uvedenom dokumente školy nie je vyhodnotená, preto v pravom zmysle jej významu, jej realizácia v kontexte tohto dokumentu nemá opodstatnenie.
- V predložennom dokumente nasleduje popis školy – jej materiálno-technické zabezpečenie, ponuky odborov a pod., čo považujeme za „prílepok“, a aj preto celý dokument pôsobí ako kompilát.

⁹ stav v čase vykonanej analýzy

- Toto naše konštatovanie podporuje aj ďalšia časť dokumentu – „Plánované aktivity školy“, ktoré sú tu pravdepodobne nakopírované z Plánu aktivít na budúci školský rok alebo sú z hodnotiacej správy za minulý školský rok.
- V podobnom duchu sa nesú aj ďalšie časti dokumentu – „Charakteristika pedagogického zboru“, „Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov školy“, „Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy“, „Dlhodobé projekty a medzinárodná spolupráca“, „Spolupráca s rodičmi a so sociálnymi partnermi“, ktoré sú vždy súčasťou Správy o výchovno-vzdelávacej činnosti školy, jej výsledkoch a podmienkach za uplynulý školský rok a určite nemajú byť súčasťou nastavenej vízie, misie a hodnoty školy.
- Tento dokument nepovažujeme za jasne vymedzenú víziu, poslanie/misiu a hodnoty školy (celkovo tu absentuje ich zadefinovanie) a je nevyhnutné realizovať aktualizované vzdelávanie pre kolektív všetkých zamestnancov, ako tento strategický dokument vytvoriť, riadiť sa ním a komunikovať ho dovnútra i navonok.

Absentovanie konkrétneho marketingového plánu pre školu, plánovanie kampane, sledovanie a analýza dosahovaných marketingových cieľov.

- V ponímaní školy 2 ide hlavne o vypísanie realizovaných aktivít, bez plánovania a navolenia najlepšej stratégie na dosiahnutie cieľa. Škola nevykonáva aktivity podľa vopred určenej stratégie a dokument, ktorý bol zaslaný, sa nedá vôbec považovať za marketingový plán. Ide skôr o sumár vykonaných aktivít.

Školy rovnakého zamerania sa chápu ako konkurencia, nezdieľajú spoločne svoje poznatky, postupy. Absencia sektorových konferencií v daných oblastiach

- Z činnosti na webových stránkach a taktiež na sociálnej sieti je zrejmé, že škola považuje rovnaký typ školy v regióne, v ktorom sa nachádza, za konkurenčný. Nesnaží sa o spoluprácu a neparticipuje na nej. Projekty a aktivity sa skôr zameriavajú na cezhraničnú spoluprácu a aj to len v obmedzenom režime. Absentujú aj sektorové konferencie, a to z pohľadu organizovania, ale aj účasti na takomto podujatí.

Nedostatočné zručnosti PZ v oblasti marketingu nevyhnutné na efektívnu propagáciu školy a vykonávanie náborových aktivít u relevantných cieľových skupín.

- Problém bol identifikovaný na základe analýzy propagačných aktivít skúmaných na webových stránkach a profile na sociálnej sieti. Zistili sme nedostatočné prezentačné

a marketingové zručnosti PZ, ktorí vykonávajú propagáciu školy. Náborové aktivity u relevantných cieľových skupín sú nesystematické a časovo nesprávne implementované. Chýba marketingový plán a nadväznosť jednotlivých aktivít. Tento problém je spoločným pre všetky zainteresované školy v národnom projekte.

Nedostatočné povedomie o atraktivite, možnostiach uplatnenia a zárobku pri jednotlivých odboroch ponúkaných SOŠ.

- Problém je prepojený s nedostatočnou marketingovou zručnosťou a nastavovaním propagačných aktivít tak, aby sa zvýšila atraktivita jednotlivých odborov, ale aj školy. Z toho vyplýva aj nedostatočná prezentácia možnosti uplatnenia absolventov, či informácie o možných zárobkoch v jednotlivých odboroch ponúkaných SOŠ.

Atraktivita webových stránok a sociálnych sietí, funkčné parametre, využívanie marketingových nástrojov.

- web existuje na vlastnej samostatnej doméne ako aj na doméne edupage.org,
- dohľadateľnosť v Googli po zadaní názvu školy je dobrá,
- vlastný web ako aj web na edupage je responzívny a mobilná verzia je použiteľná,
- web na vlastnej doméne ako aj na doméne edupage je vizuálne a štrukturálne zastaralý,
- navigácia na vlastnej doméne je horizontálna aj vertikálna po oboch stranách tela stránky, čo ju robí horšie prehľadnou,
- informácie o študijných odboroch sú dohľadateľné v rámci menu, pri jednotlivých odboroch je dostatok informácií,
- novinky sa zobrazujú priamo na hlavnej stránke, nie sú časovo štruktúrované, čím sú v konečnom dôsledku ťažšie prehľadné,
- Facebook fan page existuje. Informácie sú aktualizované, obsah je pridávaný veľmi sporadicky a nesystematicky, interakcia s publikovanými príspevkami je relatívne nízka a obsah je hlavne informačný,
- LinkedIn – škola nemá dohľadateľný profil,
- vlastníctvo profilu na Google Moja Firma nepotvrdené, informácie aktuálne,
- email marketing – o newslettery alebo inej forme email marketingu nie je v rámci webu žiadna zmienka, takisto neexistuje možnosť prihlásiť sa na odber noviniek,
- content marketing – škola netvorí obsah s cieľom osloviť a zaujať z marketingového hľadiska relevantné cieľové skupiny (budúci žiaci, ich rodičia, zamestnávateľia).

Škola 3¹⁰

Nie je jasne sformulovaná vízia, misia, poslanie školy.

- Dokument školy 3 opätovne spája dva významovo odlišné pojmy (misia a poslanie), citujeme: „Misia. Poslaním Strednej odbornej školy je poskytovanie kvalitnej odbornej prípravy žiakov na povolanie v študijných a učebných odboroch.“ Nasleduje popis siete študijných a učebných odborov, ktoré škola ponúka vo svojej štruktúre.
- Druhá časť analyzovaného dokumentu pod názvom „Základné východiská zmien vo výchove a vzdelávaní na SOŠ“ vychádza z dokumentu Milénium a ponúka návrh vedenia školy: „vytvoriť modernú reformovanú školu, ktorá bude rodičom žiakov dávať záruku“ kvalitného vzdelania, ľudského prístupu k žiakom, udržiavaniu dobrých vzťahov, priestor na riešenie problémov žiakov pomocou školského špeciálneho pedagóga, školského psychológa, ako aj sociálneho pedagóga, získania vedomostí o zdravom spôsobe života, pokojného študijného prostredia v pekných interiéroch a exteriéroch školy a kvalitnej starostlivosti o žiaka počas štúdia.
- Tieto „záruky“ vedenia školy sa relatívne môžu transformovať na jej „víziu“ a /alebo „poslanie“, avšak už z koncipovania tejto časti je zrejmé, že dokument tvorilo vedenie školy bez účasti ostatných jej zamestnancov. Rôzne koncepcie výchovy a vzdelávania v SR umožňujú síce zosúladiť filozofiu konkrétnej školy s celospoločenskými cieľmi, ktoré sú aj v súlade s politikou štátu v oblasti školstva, ale podnety a návrhy poradných orgánov riaditeľa školy, návrhy rodičovskej verejnosti, zástupcov žiakov, pedagógov, zriaďovateľa, či opora v širšom súhlase zainteresovaných zamestnancov školy, ktorí by sa s ňou mali stotožniť (nemôžu byť len víziou riaditeľa bez reálnej podpory) je nevyhnutná.
- Tretiu časť predloženého dokumentu predstavuje „Vytýčenie dlhodobých strategických cieľov v jednotlivých prioritných oblastiach školy v horizonte 5 rokov“. Mnohé ciele v tejto časti sú termínované slovom „dlhodobo“, čo navodzuje alibizmus v prípade ich nesplnenia za funkčné obdobie riaditeľa a budú sa pred zodpovednými orgánmi – zriaďovateľom ťažko vyhodnocovať. Pri cieľoch nie je určená zodpovednosť za ich plnenie, ale nakoľko predpokladáme, že tento dokument je tiež Koncepciou rozvoja školy predkladanou riaditeľom školy v jeho poslednom výberovom konaní, tak za ich plnenie je zodpovedný výlučne riaditeľ školy, čo však nie je optimálny prístup k rozvoju školy. Riaditeľ by mal zapájať do spoluzodpovednosti za školu aj ostatných jej

¹⁰ stav v čase vykonanej analýzy

zamestnancov, tzv. delegovaním kompetencií, čo je motivačným činiteľom pre zamestnancov, a súčasne prerozdelením týchto zodpovedností za určité úlohy a ciele. Ciele teda nespĺňajú kritériá SMART (špecifické, merateľné, adresné, reálne a termínované) a všetky sú nastavené ako globálne, t.j. hlavné, pričom mnohé z nich sú špecifické, t.j. čiastkové.

- Po tejto tretej časti dokumentu sa objavujú podkapitoly chybné číslované ako 8.1, 8.2, 8.3.1 atď.
- Štvrtou časťou analyzovaného dokumentu (v texte označovanou ako časť číslo deväť) je zadefinovaný „Pracovný tím – kritériá na výber kľúčových riadiacich pracovníkov“. Desiatou časťou je časť pod názvom „Záver“(podľa nášho názoru by mala byť číslovaná v poradí ako piata), ktorá je potvrdením vyššie uvedeného, že tento dokument bol účelovo vytvorený pre potreby výberového konania samotným riaditeľom školy. V dokumente chýba SWOT analýza, jej vyhodnotenie a tiež absentujú stanovené hodnoty školy, na ktorých by sa mali dohodnúť všetci zamestnanci.

Absentovanie konkrétneho marketingového plánu pre školu, plánovanie kampane, sledovanie a analýza dosahovaných marketingových cieľov.

- V ponímaní školy 3 ide hlavne o vypísanie realizovaných aktivít, bez plánovania a navolenia najlepšej stratégie na dosiahnutie cieľa. Škola nevykonáva aktivity podľa vopred určenej stratégie a dokument, ktorý bol zaslaný, nemožno považovať za marketingový plán. Ide skôr o sumár vykonaných aktivít.

Školy rovnakého zamerania sa chápu ako konkurencia, nezdieľajú spoločne svoje poznatky, postupy. Absencia sektorových konferencií v daných oblastiach.

- Z činnosti na webovej stránke a taktiež na sociálnych sieťach je zrejmé, že škola považuje rovnaký typ školy v regióne, v ktorom sa nachádza, za konkurenčný. Nesnaží sa o spoluprácu a neparticipuje na nej. Projekty a aktivity sa skôr zameriavajú na cezhraničnú spoluprácu a aj to len v obmedzenom režime. Absentujú aj sektorové konferencie, a to z pohľadu organizovania takéhoto podujatia.

Nedostatočné zručnosti PZ v oblasti marketingu nevyhnutné na efektívnu propagáciu školy a vykonávanie náborových aktivít u relevantných cieľových skupín.

- Problém bol identifikovaný na základe analýzy propagačných aktivít skúmaných na webovej stránke a profiloch na sociálnych sieťach. Zistili sme nedostatočné prezentačné

a marketingové zručnosti PZ, ktorí vykonávajú propagáciu školy. Náborové aktivity u relevantných cieľových skupín sú nesystematické a časovo nesprávne implementované. Chýba marketingový plán a nadväznosť jednotlivých aktivít. Tento problém je spoločným pre všetky zainteresované školy v národnom projekte.

Nedostatočné povedomie o atraktivite, možnostiach uplatnenia a zárobku pri jednotlivých odboroch ponúkaných SOŠ.

- Problém je prepojený s nedostatočnou marketingovou zručnosťou a nastavovaním propagačných aktivít tak, aby sa zvýšila atraktivita jednotlivých odborov, ale aj školy. Z toho vyplýva aj nedostatočná prezentácia možnosti uplatnenia žiakov, ako aj informácie o možných zárobkoch v jednotlivých odboroch ponúkaných v SOŠ.

Atraktivita webových stránok a sociálnych sietí, funkčné parametre, využívanie marketingových nástrojov.

- web existuje na doméne edupage.org,
- dohľadateľnosť v Googli je po zadaní názvu školy dobrá,
- web na edupage je responzívny, mobilná verzia je použiteľná,
- web na doméne edupage je vizuálne ako aj štrukturálne zastaralý,
- informácie o študijných odboroch sú dohľadateľné v rámci menu, pri jednotlivých odboroch obsahujú dostatok informácií,
- Facebook fan page existuje, informácie sú aktualizované, obsah pridávaný pravidelne, interakcia s publikovanými príspevkami je relatívne dobrá,
- LinkedIn – škola nemá dohľadateľný profil,
- škola má aj youtube kanál a instagramový profil,
- vlastníctvo profilu na Google Moja Firma nepotvrdené, informácie na profile sú aktuálne,
- email marketing – o newsletteri alebo inej forme email marketingu nie je v rámci webu žiadna zmienka, takisto neexistuje možnosť prihlásiť sa na odber noviniek,
- content marketing – škola netvorí obsah s cieľom osloviť a zaujať z marketingového hľadiska relevantné cieľové skupiny (budúci žiaci, ich rodičia, zamestnávateľia).

Škola 4¹¹

Nie je jasne sformulovaná vízia, misia, poslanie školy.

- Názov predloženého dokumentu „Poslanie školy“ nekorešponduje s jeho obsahom, nakoľko poslanie = misia organizácie/školy by mala byť len súčasťou tohto strategického dokumentu.
- Samotné poslanie školy v dokumente explicitne vymedzené nie je.
- Víziu školy hodnotíme relatívne kladne: „Víziou školy je – Vytvárať také podmienky, aby škola bola organizáciou, ktorá pripraví žiakov pre prax a v ktorej sa neustále budú zlepšovať podmienky pre odborný rast mladej generácie“, hoci z obsahu i formátu celého predloženého dokumentu, z jeho štylizácie a používania prvej osoby singuláru je zrejmé, že ide o Koncepciu rozvoja školy, ktorú predkladá uchádzač vo výberovom konaní na funkciu riaditeľa školy, a teda tento strategický dokument je tvorený jednou osobou.
- Mnoho škôl si stále mýli Koncepciu rozvoja školy predkladanú riaditeľom (hodnotí výberová komisia – rada školy) a víziu, misiu a hodnoty školy.
- Táto Koncepcia nie je vizionárska, nestanovuje si poslanie, hodnoty, ciele, a tiež nemá realizovanú SWOT analýzu.

Absentovanie konkrétneho marketingového plánu pre školu, plánovanie kampane, sledovanie a analýza dosahovaných marketingových cieľov.

- V ponímaní školy 4 ide hlavne o vypísanie realizovaných aktivít, bez plánovania a navolenia najlepšej stratégie na dosiahnutie cieľa. Škola nevykonáva aktivity podľa vopred určenej stratégie a dokument, ktorý bol zaslaný, sa nedá vôbec považovať za marketingový plán. Ide skôr o sumár vykonaných aktivít.

Školy rovnakého zamerania sa chápu ako konkurencia, nezdieľajú spoločne svoje poznatky, postupy. Absencia sektorových konferencií v daných oblastiach.

- Z činnosti na webových stránkach a taktiež na sociálnej sieti je zrejmé, že škola považuje rovnaký typ školy v regióne, v ktorom sa nachádza, za konkurenčný. Nesnaží sa o spoluprácu a neparticipuje na nej. Projekty a aktivity sa skôr zameriavajú na cezhraničnú spoluprácu a aj to len v obmedzenom režime. Absentujú aj sektorové konferencie, a to z pohľadu organizovania, ale aj účasti na takomto podujatí.

¹¹ stav v čase vykonanej analýzy

Nedostatočné zručnosti PZ v oblasti marketingu nevyhnutné na efektívnu propagáciu školy a vykonávanie náborových aktivít u relevantných cieľových skupín.

- Problém bol identifikovaný na základe analýzy propagačných aktivít skúmaných na webových stránkach a sociálnej sieti. Zistili sme nedostatočné prezentačné a marketingové zručnosti PZ, ktorí vykonávajú propagáciu školy. Náborové aktivity u relevantných cieľových skupín sú nesystematické a časovo nesprávne implementované. Chýba marketingový plán a nadväznosť jednotlivých aktivít. Tento problém je spoločným pre všetky zainteresované školy v národnom projekte.

Nedostatočné povedomie o atraktivite, možnostiach uplatnenia a zárobku pri jednotlivých odboroch ponúkaných SOŠ.

- Problém je prepojený s nedostatočnou marketingovou zručnosťou a nastavovaním propagačných aktivít tak, aby sa zvýšila atraktivita jednotlivých odborov, ale aj školy. Z toho vyplýva aj nedostatočná prezentácia možnosti uplatnenia absolventov, ako aj informácie o možných zárobkoch v jednotlivých odboroch ponúkaných v SOŠ.

Atraktivita webových stránok a sociálnych sietí, funkčné parametre, využívanie marketingových nástrojov.

- web existuje na samostatnej doméne, ale aj v rámci domény edupage.org,
- dohľadateľnosť v Googli po zadaní názvu školy je dobrá,
- web je responzívny, prešiel zmenou dizajnu, pôsobí modernejšie a prehľadnejšie,
- navigácia je vertikálna a relatívne prehľadná,
- informácie o študijných odboroch sú ľahko dohľadateľné v rámci menu,
- Facebook fan page existuje. Informácie na Facebooku sú aktualizované, obsah je pridávaný aktuálne a relatívne pravidelne, frekvencia cca. päťkrát mesačne. Interakcia s publikovanými príspevkami je relatívne dobrá, obsah je hlavne vecný, informačný alebo odborný,
- LinkedIn – škola nemá dohľadateľný profil,
- vlastníctvo profilu na Google Moja Firma nepotvrdené, informácie sú čiastočné alebo nesprávne (napr. odkaz na web inej školy),
- email marketing – o newsletteri alebo inej forme email marketingu nie je v rámci webu žiadna zmienka, takisto neexistuje možnosť prihlásiť sa na odber noviniek,

- content marketing – škola netvorí obsah s cieľom osloviť a zaujať z marketingového hľadiska relevantné cieľové skupiny (budúci žiaci, ich rodičia, zamestnávateľia).

Škola 5¹²

Nie je jasne sformulovaná vízia, misia, poslanie školy.

- Strategický materiál tejto školy sa najviac zo všetkých škôl približuje k správne pochopeniu a nastaveniu vízie, misie a hodnôt školy. Nazdávame sa, že tento dokument vznikol iba pre potreby tohto projektu, pretože formulácie sú kopírované z dostupných internetových zdrojov (<https://eduworld.sk/>, <http://www.skola21.sk/>, viaceré internetové stránky škôl a ďalšie). Je preto ťažké posudzovať tento dokument, nakoľko vízia, misia a hodnoty školy majú byť jedinečné a špecifické len pre danú školu.
- Strategické ciele školy sú nastavené v podobnom duchu, avšak nie sú formulované prostredníctvom aktívnych slovies, nie sú merateľné, termínované, nemajú určenú zodpovednosť za ich plnenie, časový horizont ich plnenia a ani spôsob kontroly toho, či a ako sa dosiahli. Nie sú rozdelené na globálne a špecifické, a preto neumožnia naplňovať škole víziu a poslanie v kontexte jej hodnôt a vnútorného potenciálu, neodpovedajú na otázku, kde sa chceme v našej škole posunúť v priebehu nasledujúceho obdobia (obvykle troch/piatich alebo viacerých rokov), ako sa tam dostaneme a či budeme vedieť, či sme sa tam dostali.
- Predloženému dokumentu chýbajú hodnoty školy a nedokážeme posúdiť, či sa na škole realizovala SWOT analýza s vyhodnotením.

Absentovanie konkrétneho marketingového plánu pre školu, plánovanie kampane, sledovanie a analýza dosahovaných marketingových cieľov.

- V ponímaní školy 5 ide hlavne o vypísanie realizovaných aktivít, bez plánovania a navolenia najlepšej stratégie na dosiahnutie cieľa. Škola nevykonáva aktivity podľa vopred určenej stratégie a dokument, ktorý bol zaslaný, sa nedá vôbec považovať za marketingový plán. Ide skôr o sumár vykonaných aktivít.

Školy rovnakého zamerania sa chápu ako konkurencia, nezdieľajú spoločne svoje poznatky, postupy. Absencia sektorových konferencií v daných oblastiach.

¹² stav v čase vykonanej analýzy

- Z činnosti na webových stránkach a taktiež na sociálnej sieti je zrejmé, že škola považuje rovnaký typ školy v regióne, v ktorom sa nachádza, za konkurenčný. Nesnaží sa o spoluprácu a neparticipuje na nej. Projekty a aktivity sa skôr zameriavajú na cezhraničnú spoluprácu a aj to len v obmedzenom režime. Absentujú aj sektorové konferencie, a to z pohľadu organizovania.

Nedostatočné zručnosti PZ v oblasti marketingu nevyhnutné na efektívnu propagáciu školy a vykonávanie náborových aktivít u relevantných cieľových skupín.

- Problém bol identifikovaný na základe analýzy propagačných aktivít skúmaných na webových stránkach a sociálnej sieti školy. Zistili sme nedostatočné prezentačné a marketingové zručnosti PZ, ktorí vykonávajú propagáciu školy. Náborové aktivity u relevantných cieľových skupín sú nesystematické a časovo nesprávne implementované. Chýba marketingový plán a nadväznosť jednotlivých aktivít. Tento problém je spoločným pre všetky zainteresované školy v národnom projekte.

Nedostatočné povedomie o atraktivite, možnostiach uplatnenia a zárobku u jednotlivých odborov ponúkaných SOŠ.

- Problém je prepojený s nedostatočnou marketingovou zručnosťou a nastavením propagačných aktivít tak, aby sa zvýšila atraktivita jednotlivých odborov, ale aj školy. Z toho vyplýva aj nedostatočná prezentácia možnosti uplatnenia absolventov a informácie o možných zárobkoch v jednotlivých odboroch ponúkaných v SOŠ.

Atraktivita webových stránok a sociálnych sietí, funkčné parametre, využívanie marketingových nástrojov.

- web existuje v rámci vlastnej domény, ako aj domény edupage.org,
- dohľadateľnosť v Googli po zadaní názvu školy je dobrá,
- web je responzívny, mobilná verzia je relatívne user friendly (užívateľsky prívetivá),
- vizuálne však existuje stále priestor na zvýšenie atraktívnosti stránky,
- navigácia je horizontálna, prehľadná, rovnako aj v mobilnej verzii,
- na hlavnej stránke je prehľad študijných odborov, nie je ale možné prekliknúť sa na viac informácií. Aj v rámci hlavného menu sú študijné odbory ťažko dohľadateľné,
- sekcia Novinky je aktualizovaná, formát je však nejednotný,
- Facebook fan page existuje. Informácie sú aktualizované, obsah je pridávaný aktuálne a relatívne pravidelne, frekvencia 2-3 krát mesačne. Veľmi nízka je však interakcia s

publikovanými príspevkami (málo lajkov, komentárov a zdieľaní), dochádza k striedaniu vecného obsahu s vtipnejším,

- LinkedIn - škola nemá dohľadateľný profil,
- vlastníctvo profilu na Google Moja Firma potvrdené, vrátane pridania základných informácií a fotografií,
- email marketing – o newsletteri alebo inej forme email marketingu nie je v rámci webu žiadna zmienka, takisto neexistuje možnosť prihlásiť sa na odber noviniek,
- content marketing – škola netvorí obsah s cieľom osloviť a zaujať z marketingového hľadiska relevantné cieľové skupiny (budúci žiaci, ich rodičia, zamestnávateľia).

4. Zhrnutie analýzy a odporúčania pre budúce projektové aktivity

Členovia odbornej skupiny pri svojej práci vychádzali z viacerých dokumentov, a to – dotazník Politika, kultúra, prax, vstupný dotazník pre ZRŠ, vedúcich študijných odborov a vedúcich PK, zberné hárky, analýzy dokumentov ako – vízia, misia a hodnoty, marketingové plány škôl, analýzy online činností – analýza webových stránok škôl a analýza sociálnych sietí škôl. Pri analýze sme využívali hlavne obsahovú analýzu a získané dáta interpretovali kvantitatívne a kvalitatívne.

Skúmané boli oblasti v kompetencii a priamej činnosti odbornej skupiny marketingu. Využívali sme dokumenty a vstupné dotazníky, ktoré spracovali aj iné skupiny zapojené do národného projektu. Činnosť skupiny bola koordinovaná a dáta, ktoré boli získané, následne spracovali všetci členovia odbornej skupiny. Po ich spracovaní boli vyhodnotené a na spísané zistenia sme vytvorili súbor odporúčaní.

Vo všeobecnosti môžeme zhodnotiť, že všetky zapojené stredné odborné školy majú rovnakú štartovaciu pozíciu. Ich činnosť v oblasti marketingu má výrazné nedostatky, prípadne vykazuje doslova absenciu marketingu v činnosti škôl. Bol zistený rozpor medzi vnímaním kvality marketingových aktivít školy zo strany vedenia školy aj PZ a reálnou kvalitou marketingovej činnosti z hľadiska objektívnych kritérií.

Ide prevažne o nekonštruktívnu činnosť, z ktorej školy podľa nás nedokážu dostatočne vyťažiť z toho, čo ponúkajú marketingové nástroje. Stredné odborné školy nevyužívajú dlhodobé plánovanie, nevyužívajú prípravné fázy a metódy v štádiu cielených kampaní, nenastavujú si ciele na dosahovanie týchto úloh, nemajú nastavený kontrolný mechanizmus na hodnotenie úspešnosti týchto činností, chýbajú im kompetencie v oblasti marketingu.

Je pochopiteľné, že školy využívajú na marketingové aktivity svojich zamestnancov, či už pedagogických alebo nepedagogických. Dôvodom tejto skutočnosti sú vo väčšine škôl finančné prostriedky – hlavne ich nedostatok. Tento stav spôsobuje absenciu marketingového plánu. Získané dokumenty (plány, vízie, misie a hodnoty školy) nie je možné považovať z hľadiska ich obsahu za prípustné. Jasne definovaná stratégia je základom autoevalvácie ako nástroja priebežného vyhodnocovania a redefinovania ďalších postupov.

Ďalej absentujú sektorové konferencie, ktoré považujeme za vhodné podujatia na prijímanie a odovzdávanie nových trendov. Školy v posledných rokoch realizovali minimum takýchto podujatí a taktiež sa v minimálnom množstve takýchto podujatí zúčastnili.

Z hľadiska prezentácie škôl na svojom webovom sídle, prípadne na sociálnych sieťach, sme dospeli k nasledujúcim zisteniam. Aj napriek revidovaniu niektorých stránok, stále chýba jednotnosť v grafickom (vizuálnom) prejave. Stránky sú neprehľadné a pôsobia vizuálne zastaralo. Mnohým chýbajú prepojenia na sociálne siete. Responzita stránok taktiež vyžaduje optimalizáciu/modifikáciu. Chýba email marketing. Školy tento obsah netvorí. Potrebne rešpektovať cyklus content marketingu: zbieranie informácií a definovanie cieľového publika, výber tém a titulkov, samotná tvorba obsahu, propagácia obsahu, meranie a vyhodnocovanie výsledkov, opakované využitie (re-publikovanie) obsahu.

Odporúčania

- Vypracovať kvalitný dokument "Vízia, misia a hodnoty školy". Považujeme ho za nevyhnutný na definovanie objektívnych a dlhodobých cieľov školy, v ktorom bude jasne definovaná vízia, misia a hodnoty. V prípade nedostatočných vedomostí ako vypracovať takýto dokument, odporúčame vedeniu, pedagogickým, ale aj nepedagogickým zamestnancom, vytvoriť vzdelávanie (školenie), kde získajú adekvátne informácie, ktoré povedú k sformulovaniu dokumentu obsahujúceho tieto informácie.
- Vypracovať marketingový plán, ktorý nadväzuje na dokument „Vízia, misia a hodnoty“. Aj keď dokument „Vízia, misia a hodnoty“ je časovo skôr dlhodobým, marketingový plán a jeho vypracovanie je dôležité z hľadiska plánovania aktivít v čase – krátkodobo, ale aj dlhodobo. Školy nevedia, ako sa tvorí marketingový plán. V ich ponímaní predstavuje marketingový plán hlavne vytýčenie realizovaných aktivít, bez plánovania a navolenia najlepšej stratégie na dosiahnutie cieľa. Všetkým školám preto dôrazne odporúčame, aby svoje chýbajúce zručnosti a kompetencie v oblasti marketingu doplnili vzdelávaním, školením. Získajú tak chýbajúce vedomosti, ktoré následne

povedú k zručnostiam a tie k atraktívnejšej, cielenejšej a hlavne úspešnejšej propagácii škôl a organizovaných akcií.

- Vyplynulo zistenie, že školy nemajú dostatok informácií a skúseností s tvorbou kvalitného marketingového plánu, ktorý škole pomôže k efektívnej propagácii školy a vykonávanie náborových aktivít u relevantných cieľových skupín. Odporúčame preto, aby zamestnanci, ktorí sú zodpovední za marketing školy, sa zúčastnili vzdelávania, ktoré im pomôže ľahšie sa zorientovať v problematike marketingu.
- Pri tvorbe marketingovej stratégie a marketingového plánu, pri redizajne webov a pri identifikácii a príprave najvhodnejších marketingových kanálov odporúčame spolupracovať v čo najväčšej miere (z ohľadom na dostupné finančné prostriedky) profesionálnymi marketingovými agentúrami. Dôvodom je hlavne miera profesionality, know-how, skúseností a kreativity pri naštartovaní reálneho marketingu na školách, ktorý následne zodpovední zamestnanci s pomocou vhodného vzdelávania a prípadného mentoringu, budú schopní dlhodobo úspešne realizovať.

V prípade, že školy využívajú pri tvorbe marketingových aktivít svojich zamestnancov, využitím bezplatných kvalitných školení, online kurzov a workshopov ponúkaných regionálnymi informačnými centrami, ktoré pravidelne sprístupňujú vzdelávacie aktivity aj v oblasti marketingu, sa vytvára príležitosť zlepšenia marketingových zručností týchto PZ.

- Ďalej odporúčame z predchádzajúcich zistení, aby sa zorganizovali sektorové konferencie, ktoré považujeme za vhodný nástroj na zdieľanie nových trendov. Toto odporúčanie vzišlo z nedostatočnej ponuky takýchto typov konferencií. Sektorové konferencie sú podujatia, kde môže škola, partneri v súkromnom sektore (firmy), ale aj široká verejnosť zdieľať nové poznatky.
- Nedostatočné povedomie o atraktivite, možnostiach uplatnenia absolventov a platových podmienkach pri jednotlivých odboroch ponúkaných SOŠ je problém, ktorý pramení podľa nášho názoru z nedostatočných marketingových zručností. Členovia marketingovej skupiny preto odporúčajú, okrem vzdelávania v oblasti marketingu, aj vzdelávanie v tvorbe a prezentácii webových stránok a filtrovaní (selektovaní) podstatných informácií, ktoré získajú pri vzdelávaní.
- Atraktivita webových stránok a sociálnych sietí, funkčné parametre a využívanie marketingových nástrojov, predstavuje jeden z najväčších nedostatkov všetkých zainteresovaných SOŠ. Odporúčame zamerať sa na vizuálnu koncepciu webových stránok. Ďalej odporúčame uvádzanie podstatných informácií o odboroch,

dohľadateľnosť v Googli po zadaní názvu školy, responzívny dizajn, moderný dizajn, zamerať sa na kvalitný a pravidelný obsah na sociálnych sieťach, v prípade ich neexistencie vytvoriť takéto stránky, obsahovo a rozsahovo zjednotiť informácie o odboroch, tvoriť email marketing – newslettery, ktorými sú zapojení a prihlásení odberatelia pravidelne informovaní o novinkách, využívať content marketing, aby boli oslovené relevantné cieľové skupiny.

ZÁVER

V rámci podaktivity 1.1. Analýzy vzdelávacích potrieb pedagogických zamestnancov a žiakov s cieľom identifikovať hlavné oblasti nesúladu medzi ponúkanými školskými vzdelávacími programami a požadovanými zručnosťami na trhu práce, bolo v priebehu ôsmich mesiacov na piatich školách zapojených do národného projektu analyzovaných spolu 53 školských vzdelávacích programov.

Na analýzach pracovala viac ako stovka expertov na regionálnej a lokálnej platforme z radov pedagogických zamestnancov, zástupcov zamestnávateľov, stavovských a profesijných organizácií a iných relevantných partnerov.

Do aktivity bolo zapojených viac ako 50 zamestnávateľov. Zo všetkých analyzovaných odborov bolo 49 ŠkVP vybraných pre inováciu v nasledujúcej fáze projektu a 4 ŠkVP budú novovytvorené a zaradené do siete škôl. Tieto novovytvorené ŠkVP budú viac vyhovovať špecifikám regiónu, v ktorom sa škola nachádza a zároveň ponúknu žiakom vyššiu možnosť uplatnenia sa na trhu práce.

Jedným z výsledkov podaktivity má byť aj zredukovaná aj-sieť odborov zapojených škôl, konkrétne 95 odborov, bolo navrhnutých na vyradenie zo siete.

Na základe analýzy vzdelávacích potrieb pedagogických zamestnancov, budú v nasledujúcom období vytvorené vzdelávacie programy zamerané hlavne na rozvíjanie hard skills, inkluzívneho vzdelávania a marketingu u učiteľov a majstrov odbornej výchovy a rozvíjanie soft skills a kompetencií pre 21. storočie u žiakov.

Boli identifikované obsahy odborných predmetov, ktoré budú inovované tak, aby viac reflektovali na požiadavky trhu práce a z analýz vyplynula aj potreba implementácie do kurikula odborného predmetu, zameraného na prípravu na prechod zo SOŠ na trh práce.

V oblasti inklúzie bola zdôraznená potreba prepracovať základné strategické dokumenty a doplniť ich o prvky inkluzívneho vzdelávania a nastaviť funkčnú spoluprácu pedagogických a odborných zamestnancov v rámci inkluzívneho tímu, ako aj upraviť ponuku mimoškolských záujmových aktivít (vrátane doučovania) podľa identifikovaných potrieb žiakov v súlade s možnosťami konkrétnej školy.

V oblasti marketingu bude školám poskytnutá podpora pri tvorbe strategických dokumentov týkajúcich sa marketingu, marketingového plánu, tvorbe propagačných aktivít školy ako aj redizajne webových stránok a špecifická vzdelávacia podpora v oblasti marketingu pre zamestnancov škôl.

Podrobnejší návrh na inovácie a podrobný harmonogram ďalších aktivít, reflektujúci odporúčania uvedené v správe, budú predmetom ďalších projektových činností.

Zoznam skratiek

BOZP	bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
CNC	computer numerical control
CPPP	centrum pedagogicko- psychologického poradenstva a prevencie
CŠPP	centrum špeciálno- pedagogického poradenstva
CV	curriculum vitae - životopis
CVTI SR	Centrum vedecko-technických informácií Slovenskej republiky
EK	etický kódex
HACCP	Hazard Analysis and Critical Control Points – Systém analýzy rizika a stanovenia kritických kontrolných bodov
ISO	International Organization for Standardization
IT	inteligentné technológie
IVP	individuálny vzdelávací plán
KPI	klúčový ukazovateľ výkonnosti
MKT	marketing
MOV	majstri odbornej výchovy
MRK	marginalizovaná rómska komunita
MTZ	materiálno – technické zabezpečenie
MVSC	misia, vízia a strategické ciele
NP Duál	národný projekt „Duálne vzdelávanie a zvýšenie atraktivity a kvality odborného vzdelávania a prípravy“
OOPP	osobné ochranné pracovné pomôcky
OP	organizačný poriadok
OVP	odborné vzdelávanie a príprava
OZ	odborný zamestnanec
PC	osobný počítač
PIVR	podpora integrovaného vzdelávania Rómov
PK	predmetová komisia
PP	pracovný poriadok
PPEP	plán práce v oblasti ľudské práva
PPŠ	plán práce školy
PSK	Prešovský samosprávy kraj
PŠI	plán školskej integrácie

PZ	pedagogický zamestnanec
SaPO	stavovská a profesijná organizácia
SEO	(search engine optimization) optimalizácia webu pre vyhľadávače
SOŠ	stredná odborná škola
SVVČ	správa o výchovno- vzdelávacej činnosti
SZČO	samostatne zárobkovo činná osoba
SZP	sociálne znevýhodnené prostredie
ŠIOV	Štátny inštitút odborného vzdelávania
ŠkVP	školský vzdelávací program
ŠVP	štátny vzdelávací program
ŠVPU	špeciálne vývinové poruchy učenia
ŠVVP	špeciálne výchovno- vzdelávacie potreby
VP	vnútorný poriadok
VPU	vývinové poruchy učenia
VUDPAP	výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
ZRPŠ	združenie rodičov a priateľov školy
ZRŠ	zástupca riaditeľa školy
ZŠ	základná škola
ŽŠR	žiacka školská rada

Zoznam príloh

- Príloha 1:* Škola 1 - Zoznam odborov v sieti
- Príloha 2:* Škola 2 - Zoznam odborov v sieti
- Príloha 3:* Škola 3 - Zoznam odborov v sieti
- Príloha 4:* Škola 4 - Zoznam odborov v sieti
- Príloha 5:* Škola 5 - Zoznam odborov v sieti
- Príloha 6:* Škola 1 – Zoznam odborov na analýzu
- Príloha 7:* Škola 2 – Zoznam odborov na analýzu
- Príloha 8:* Škola 3 – Zoznam odborov na analýzu
- Príloha 9:* Škola 4 – Zoznam odborov na analýzu
- Príloha 10:* Škola 5 – Zoznam odborov na analýzu
- Príloha 11:* Úvod do sveta práce
- Príloha 12:* Opis dotazníka Politika, kultúra a prax
- Príloha 13:* Vyhodnotenie dotazníka Politika, kultúra a prax v Škole 1
- Príloha 14:* Vyhodnotenie dotazníka Politika, kultúra a prax v Škole 2
- Príloha 15:* Vyhodnotenie dotazníka Politika, kultúra a prax v Škole 3
- Príloha 16:* Vyhodnotenie dotazníka Politika, kultúra a prax v Škole 4
- Príloha 17:* Vyhodnotenie dotazníka Politika, kultúra a prax v Škole 5
- Príloha 18:* Vybrané položky z dotazníka pre žiakov
- Príloha 19:* Výber z ŠkVP Školy 1 časť Integrácia žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia
- Príloha 21:* Výber z ŠkVP Školy 2 časť Integrácia žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia
- Príloha 22:* Prioritné úlohy Školy 4 vo vzťahu k profesijnému rozvoju pedagogických zamestnancov
- Príloha 23:* Misia, vízia a strategické ciele školy 5

Zoznam tabuliek

- Tabuľka 1:** *Prehľad zmlúv o duálnom vzdelávaní a zmlúv o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania.*
- Tabuľka 2:** *Prehľad o počte a vekovom priemere učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy k 30.09.2020*
- Tabuľka 3:** *Škola 1 - Aktívne odbory, počet žiakov v aktívnych odboroch v školskom roku 2020/2021*
- Tabuľka 4:** *Škola 1 - Prehľad o počte žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov*
- Tabuľka 5:** *Škola 2 – Aktívne odbory, počet žiakov v aktívnych odboroch*
- Tabuľka 6:** *Škola 2 - Prehľad o počte žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov*
- Tabuľka 7:** *Škola 3 – Aktívne odbory, počet žiakov v aktívnych odboroch*
- Tabuľka 8:** *Škola 3 - Prehľad o počte žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov*
- Tabuľka 9:** *Škola 4 – Aktívne odbory, počet žiakov v aktívnych odboroch*
- Tabuľka 10:** *Škola 4 - Prehľad o počte žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov*
- Tabuľka 11:** *Škola 5 – Aktívne odbory, počet žiakov v aktívnych odboroch*
- Tabuľka 12:** *Škola 5 - Prehľad o počte žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov*
- Tabuľka 13:** *Škola 1 - Aktuálna miera evidovanej nezamestnanosti a ponuka voľných pracovných miest*
- Tabuľka 14:** *Škola 1 - Vyhodnotenie uplatnenia absolventov a prognóza trhu práce za PSK*
- Tabuľka 15:** *Prehľad o počte a pomere žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov k 30.09.2020*
- Tabuľka 16:** *Škola 1 - návrh na úpravu siete odborov školy*
- Tabuľka 17:** *Škola 2 - Aktuálna miera evidovanej nezamestnanosti a ponuka voľných pracovných miest*
- Tabuľka 18:** *Škola 2 - Vyhodnotenie uplatnenia absolventov a prognóza trhu práce za PSK*
- Tabuľka 19:** *Škola 2 - návrh na úpravu siete odborov školy*

- Tabuľka 20:* *Škola 3 - Aktuálna miera evidovanej nezamestnanosti a ponuka voľných pracovných miest*
- Tabuľka 21:* *Škola 3 - Vyhodnotenie uplatnenia absolventov a prognóza trhu práce za PSK*
- Tabuľka 22:* *Škola 3 - návrh na úpravu siete odborov školy*
- Tabuľka 23:* *Škola 4 - Aktuálna miera evidovanej nezamestnanosti a ponuka voľných pracovných miest*
- Tabuľka 24:* *Škola 4 - Vyhodnotenie uplatnenia absolventov a prognóza trhu práce za PSK*
- Tabuľka 25:* *Škola 4 - návrh na úpravu siete odborov školy*
- Tabuľka 26:* *Škola 5 – Aktuálna miera evidovanej nezamestnanosti a ponuka voľných pracovných miest*
- Tabuľka 27:* *Škola 5 - Vyhodnotenie uplatnenia absolventov a prognóza trhu práce za PSK*
- Tabuľka 28:* *Škola 5 - návrh na úpravu siete odborov školy*
- Tabuľka č. 1.1:* *Zručnosti absolventov - prehľad kategórií identifikovaných vo výpovediach zamestnávateľov podľa analyzovaných tém*
- Tabuľka č. 1.2:* *Zručnosti absolventov - prehľad kategórií identifikovaných vo výpovediach zamestnávateľov podľa analyzovaných tém*
- Tabuľka č.2.1:* *Personálna oblasť - Prehľad kategórií identifikovaných vo výpovediach zamestnávateľov podľa jednotlivých odborov a podľa analyzovaných tém*
- Tabuľka č.2.2:* *Personálna oblasť - Prehľad kategórií identifikovaných vo výpovediach zamestnávateľov podľa jednotlivých odborov a podľa analyzovaných tém*
- Tabuľka 29:* *Tematické rozdelenie zberného hárku*
- Tabuľka 30:* *Popis kritérií a indikátorov sledovaných v obsahovej analýze dokumentácie škôl*

Prílohy

Príloha 1: Škola 1 - Zoznam odborov v sieti

2414 L 01 strojárstvo – výroba, montáž a oprava prístrojov, strojov a zariadení	2414 L 02 strojárstvo – obrábanie materiálov
2426 K programátor obrábacích a zvracacích strojov a zariadení	2433 H obrábač kovov
2447 K mechanik hasičskej techniky	2464 H strojní mechanik
2478 F strojárská výroba	2487 H 01 autoopravár – mechanik
2682 K mechanik počítačových sietí	2697 K mechanik elektrotechnik
2737 L sklársky a keramický priemysel	2738 H 04 operátor sklárskej výroby – maľba skla a keramiky
2752 F výroba úžitkového skla	3125 L odevníctvo
3152 H 02 krajčír – dámske odevy	3161 F praktická žena
3178 F výroba konfekcie	3341 K operátor drevárskej a nábytkárskej výroby
3347 L drevárska a nábytkárska výroba	3348 M tvorba nábytku a interiéru
3355 H stolár	3383 F spracúvanie dreva
3686 F stavebná výroba	3965 M bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
4210 M 02 agropodnikanie – poľnohospodárske služby	4210 M 04 agropodnikanie – farmárstvo
4210 M 08 agropodnikanie – poľnohospodársky manažment	4210 M 11 agropodnikanie – agroturistika
4210 N 08 agropodnikanie – poľnohospodársky manažment	4236 M ekonomika pôdohospodárstva
4572 F poľnohospodárska výroba	6317 M obchodná akadémia
6405 K pracovník marketingu - blok cestovný ruch	6426 L vlasová kozmetika
6442 K obchodný pracovník	6456 H kaderník
7646 M vychovávateľsko-opatrovateľská činnosť	7661 M sociálno-výchovný pracovník
8235 M 04 výtvarné spracúvanie skla – maľovanie a leptanie skla	8269 M tvorba nábytku a interiéru
8521 K 04 Výtvarné spracúvanie skla – maľovanie a leptanie skla	

Príloha 2: Škola 2 - Zoznam odborov v sieti

2435 H 01 klampiar – strojárská výroba	2439 H lakovník
2487 H 01 autoopravár – mechanik	2487 H 02 autoopravár – elektrikár
2487 H 03 autoopravár – karosár	2498 F technické služby v autoservise
2682 K mechanik počítačových sietí	2864 H operátor spracovania plastov
2868 K technik spracovania plastov	2952 L výroba potravín
2954 H mäsiar	2955 H mäsiar, lahôdkár
2956 H mäsiar kuchár	2960 K operátor potravinárskej výroby
2962 H pekár	2964 H cukrár
2965 H cukrovinkár pečivár	2977 H cukrár kuchár
2978 H cukrár pekár	2982 F potravinárska výroba
2982 L 01 potravinárska výroba – mäsová a údenárska výroba	2982 L 02 potravinárska výroba – pekárska a cukrárska výroba
2987 H 01 biochemik – mliekarská výroba	2987 H 02 biochemik – výroba piva a sladu
3161 F praktická žena	3383 F spracúvanie dreva
3672 H kamenár	3680 H podlahár
3686 F stavebná výroba	3757 L dopravná prevádzka
4210 M 02 agropodnikanie – poľnohospodárske služby	4210 M 04 agropodnikanie – farmárstvo
4210 M 08 agropodnikanie – poľnohospodársky manažment	4210 M 11 agropodnikanie – agroturistika
4210 M 13 agropodnikanie – alternatívne poľnohospodárstvo	4210 N 08 agropodnikanie – poľnohospodársky manažment
4236 M ekonomika pôdohospodárstva	4243 M mechanizácia pôdohospodárstva
4336 M 02 veterinárne zdravotníctvo a hygiena – hygienická a laboratórna služba	4336 M 04 veterinárne zdravotníctvo a hygiena – drobnochov
4512 L poľnohospodárstvo	4524 H agromechanizátor, opravár
4571 H záhradník	4572 F poľnohospodárska výroba
4579 F lesná výroba	6403 L podnikanie v remeslách a službách
6405 K pracovník marketingu	6411 L prevádzka obchodu
6449 F technické služby v autoservise	8504 N 01 umeleckoremeselné spracúvanie dreva – stolárske práce

Príloha 3: Škola 3 - Zoznam odborov v sieti

2954 H mäsiar	2964 H cukrár
2977 H cukrár kuchár	2978 H cukrár pekár
3161 F praktická žena	3178 F výroba konfekcie
3355 H stolár	3650 M staveiteľstvo
3656 K operátor stavebnej výroby	3659 L stavebníctvo
3661 H murár	3663 H tesár
3668 H montér suchých stavieb	3673 H kachliar
3675 H maliar	3684 H strechár
3686 F stavebná výroba	3917 M 06 technické a informatické služby – v stavebníctve
4211 M 16 záhradníctvo – záhradná a krajinárska tvorba	4529 H pracovník pre záhradnú tvorbu, zeleň a služby
4561 H 03 poľnohospodár – služby	4579 F lesná výroba
4580 H 02 chovateľ – chov koní a jazdecko	6323 K hotelová akadémia
6405 K pracovník marketingu - blok záhradníckej výroby	6421 L spoločné stravovanie
6426 L vlasová kozmetika	6444 H čašník, servírka
6444 K čašník, servírka	6445 H kuchár
6445 K kuchár	6446 K kozmetik
6456 H kaderník	6489 H hostinský, hostinská

Príloha 4: Škola 4 - Zoznam odborov v sieti

2414 L 01	strojárstvo – výroba, montáž a oprava prístrojov, strojov a zariadení
2414 L 02	strojárstvo – obrábanie materiálov
2423 H	nástrojár
2426 K	programátor obrábacích a zvaracích strojov a zariadení
2675 L 02	elektrotechnika – výroba a prevádzka strojov a zariadení
2675 L 03	elektrotechnika – elektronické zariadenia
2679 K	mechanik – mechatronik
2683 H 11	elektromechanik – silnoprúdová technika
2683 H 15	elektromechanik – úžitková technika
2697 K	mechanik elektrotechnik
3778 K	technik informačných a telekomunikačných technológií
6442 K	obchodný pracovník

Príloha 5: Škola 5 - Zoznam odborov v sieti

2411 K mechanik nastavovač	2413 K mechanik strojov a zariadení
2414 L 01 strojárstvo – výroba, montáž a oprava prístrojov, strojov a zariadení	2414 L 02 strojárstvo – obrábanie materiálov
2419 K operátor ekologických zariadení	2423 H nástrojár
2426 K programátor obrábacích a zvaracích strojov a zariadení	2466 H 02 mechanik opravár – stroje a zariadenia
2497 K mechanik automobilových liniek	2675 L 02 elektrotechnika – výroba a prevádzka strojov a zariadení
2675 L 03 elektrotechnika – elektronické zariadenia	2679 K mechanik – mechatronik
2682 K mechanik počítačových sietí	2683 H 11 elektromechanik – silnoprúdová technika
2683 H 12 elektromechanik – automatizačná technika	2697 K mechanik elektrotechnik
3447 K grafik digitálnych médií	3918 M technické lýceum
8503 K 01 umeleckoremeselné spracúvanie kovov – kováčske a zámočnicke práce	

Príloha 6: Škola 1 – Zoznam odborov na analýzu

2414 L 01	strojárstvo - výroba, montáž a oprava prístrojov, strojov a zariadení
2426 K	programátor obrábacích a zvaracích strojov a zariadení
2447 K	mechanik hasičskej techniky
2464 H	strojný mechanik
2682 K	mechanik počítačových sietí
2697 K	mechanik elektrotechnik
3161 F	praktická žena
3347 L	drevárska a nábytkárska výroba
3355 H	stolár
6426 L	vlasová kozmetika
6442 K	obchodný pracovník
6456 H	kaderník

Príloha 7: Škola 2 – Zoznam odborov na analýzu

2487 H 01	autoopravár - mechanik
2682 K	mechanik počítačových sietí
2956 H	mäsiar kuchár
2962 H	pekár
2964 H	cukrár
2977 H	cukrár kuchár
2978 H	cukrár pekár
2982 F	potravínárska výroba
2987 H 01	biochemik - mliekarská výroba
3161 F	praktická žena
3383 F	spracúvanie dreva
3686 F	stavebná výroba
4210 M 08	agropodnikanie - poľnohospodársky manažment
4243 M	mechanizácia pôdohospodárstva
4336 M 02	veterinárne zdravotníctvo a hygiena - hygienická a laboratórna služba
4524 H	agromechanizátor, opravár

Príloha 8: Škola 3 – Zoznam odborov na analýzu

2964 H	cukrár
3161 F	praktická žena
3355 H	stolár
3656 K	operátor stavebnej výroby
3661 H	murár
3686 F	stavebná výroba
4561 H 03	poľnohospodár - služby
4579 F	lesná výroba
6444 H	čaišník, servírka
6444 K	čaišník, servírka
6445 H	kuchár
6445 K	kuchár
6456 H	kaderník
6489 H	hostinský, hostinská

Príloha 9: Škola 4 – Zoznam odborov na analýzu

- 2426 K programátor obrábacích a zvaracích strojov a zariadení
- 2679 K mechanik – mechatronik
- 2683 H 11 elektromechanik - silnoprúdová technika
- 2683 H 15 elektromechanik - úžitková technika
- 2697 K mechanik elektrotechnik

Príloha 10: Škola 5 – Zoznam odborov na analýzu

- 2411 K mechanik nastavovač
- 2426 K programátor obrábacích a zváracích strojov a zariadení
- 2679 K mechanik – mechatronik
- 2682 K mechanik počítačových sietí
- 2683 H 12 elektromechanik - automatizačná technika
- 2697 K mechanik elektrotechnik

ÚČEBNÉ OSNOVY

ODBORNÉHO PREDMETU

ÚVOD DO SVETA PRÁCE

1. **Charakteristika predmetu:** Vyučovací predmet **Úvod do sveta práce** poskytne žiakom základné vedomosti týkajúce sa trhu práce, žiaci sa naučia základnej orientácii na trhu práce. Úlohou predmetu je pochopiť štruktúru možností, ktoré trh práce ponúka, vysvetliť žiakom, akým spôsobom sa v rámci platnej legislatívy je možné zamestnať a uplatniť na trhu práce po ukončení stredoškolského vzdelania.

Učivo je zamerané do dvoch okruhov.

Prvý okruh ich má pripraviť na základy legislatívy, úvod do základnej znalosti Zákonníka a Obchodného zákonníka v nadväznosti na pracovnoprávne vzťahy a na uzatvorenie zamestnaneckého alebo obdobného pracovného pomeru.

Druhý okruh je zameraný na to, ako sa o zamestnanie uchádzať. Čo je potrebné ovládať, taktiež ako je vhodné vytvoriť štruktúru životopisu. Pripraviť končiacich absolventov na pracovné pohovory, s ktorými sa u zamestnávateľov stretnú. Pripraviť ich na často kladené otázky a zároveň usmerniť akým spôsobom reagovať a riešiť problémy, s ktorými sa po ukončení štúdia vo svete práce môžu stretnúť. Základom tohto okruhu sú praktické cvičenia za účasti personalistov, ktorí budú Svet práce zastrešovať.

Dôležité je zamerať sa na prax a vysvetliť a ukázať končiacim žiakom reálne príklady s ktorými sa v svojom živote po strednej škole budú stretávať.

2. **Rozpis učiva**

4. ročník (študijné odbory)

(1 hodina týždenne, spolu 30 hodín)

1. Pracovné právo ako na to

- 1.1. Úvodné predstavenie a základné pojmy.
- 1.2. Pracovné vzťahy v zmysle Zákonníka práce.
- 1.3. Pracovné vzťahy v zmysle Obchodného zákonníka.
- 1.4. Ukončenie štúdia a otázka čo ďalej?
- 1.5. Práca v zahraničí pre a proti.
- 1.6. Povinnosti voči jednotlivým inštitúciám UPSVaR, sociálna a zdravotná poisťovňa.

2. Zamestnal som sa alebo mám živnosť

- 2.1. Definícia pracovného pomeru.
- 2.2. Základné práva a ich vysvetlenie.
- 2.3. Som zamestnaný, čo to pre mňa znamená.
- 2.4. Mám živnosť, čo to pre mňa znamená.
- 2.5. Povinnosti zamestnávateľa voči mne a akú zodpovednosť mám voči zamestnávateľovi ja.
- 2.6. Pracovná zmluva a jej náležitosti.
- 2.7. Rámcová zmluva alebo obdobná zmluva.
- 2.8. Ako ukončiť pracovný pomer, čo robiť ak som nespokojný alebo ako sa posunúť ďalej.

3. Pracovný čas v zmysle jednotlivých zákonov

- 3.1. Pracovný čas čo sa smie a čo nie.
- 3.2. Dovolenka a neplatené či náhradné voľno.
- 3.3. Na čo mám právo a nárok.
- 3.4. Čo robiť nesmiem a čo mi môže poškodiť.

4. Mzda alebo odmena

- 4.1. Mzda ako odmena.
- 4.2. Minimálna mzda.
- 4.3. Všeobecné podmienky podľa zákona práce čo je štandard a čo nie.
- 4.4. Príplatky.
- 4.5. Ako si pýtať adekvátnu mzdu pri nástupe do práce.

5. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

- 5.1. Základné zásady zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 5.2. Základné školenia potrebné k výkonu povolania.
- 5.3. Čo mám vedieť a čo ma majú naučiť.

6. Zamestnanosť, príprava na prácu a rekvalifikácia

- 6.1. Rozhovor ohľadne povolania; zvolil som si dobre školu a odbor alebo chcem robiť niečo iné.
- 6.2. Pokiaľ som sa rozhodol správne, ako sa orientovať na trhu práce a vybrať si správnu ponuku.
- 6.3. Školu a odbor som si zvolil zle a chcem robiť niečo iné; ako na to – rekvalifikácia.

7. Realita po ukončení školy

- 7.1 Skončil som školu a idem sa evidovať na UPSVaR; ako postupovať.
- 7.2 Čo mám robiť, aby som sa zamestnal.
- 7.3 Správne vyhľadávanie ponúk práce.
- 7.4 Ako sa orientovať v inzerátoch.
- 7.5 Ako správne reagovať na ponuku.
- 7.6 Príprava životopisu.

8. Pripravený pre trh práce – Svet práce na teba čaká

- 8.1 Vysvetlenie trhu práce a jeho mechanizmu.
- 8.2 Orientácia sa v priestore a čase na pracovnom trhu.
- 8.3 Ponuka vs dopyt alebo inak, čo by som chcel a čo môžem dosiahnuť.

Cvičenia:

„Povedz mi a ja to zabudnem. Ukáž mi to a ja si zapamätám. Nechaj ma to urobiť a ja tomu porozumiem.“ (Čínske príslovie).

- Nastavenie pravidiel.
- Ako plniť a správne pochopiť úlohy.
- Sebapoznanie a poznanie iných v zmysle hesla: „Nerob iným to, čo nechceš, aby iní robili tebe.“
- Skupinová dynamika a rozhovory o predstavách a možnostiach, ktoré ponúka trh práce.
- Ako motivovať a ako byť motivovaný.
- Ako pochopiť základné firemné procesy.

9. Ako sa uchádzať o zamestnanie

- 9.1 Preberané v bode 7.6 zopakovanie.
- 9.2 Ako si správne napísať motivačný list a žiadosť o prijatie do zamestnania.
- 9.3 Ako sa správať na pracovnom pohovore modelové situácie.

Cvičenia:

- Ako si správne napísať životopis; práca na PC.
- Práca s inzerátmi; ich rozšifrovanie alebo ako čítať medzi riadkami.
- Sebaprezentácia alebo ako sa predat' na trhu práce.
- Ako správne telefonovať a využívať resp. prezentovať svoje doterajšie znalosti a skúsenosti.

Príloha 12: Opis dotazníka Politika, kultúra a prax

Dotazník Politika, kultúra, prax je nástrojom na hodnotenie škôl, ktorý sa zameriava na možnú podobu inklúzie v školách, tzn. na konkrétnu pripravenosť na prácu so žiakmi so špeciálnymi, špecifickými či jedinečnými vzdelávacími potrebami. Reflektuje na vzdelávacie prostredie a na interakciu medzi žiakom a jeho okolím, nesústreďuje sa na špeciálne vzdelávacie potreby žiakov ako na jedinú „prekážku v učení“. Školám predkladaný dotazník bol modifikovaný podľa dotazníka autora Jozefa Lukasa s názvom *Pripravenosť školy k inkluzívnemu vzdelávaniu* (2012). Použitý nástroj predstavuje „*pokus o screeningové, orientačné posúdenie niektorých možných atribútov, ktoré by inkluzívna škola mala (mohla) mať*“.¹³ Prepája tri vzájomne sa ovplyvňujúce oblasti: kultúru školy, politiku školy a prax.

Miera inkluzívnej kultúry odráža bezpečné, vrúcne a spolupracujúce prostredie komunity školy, každý jej člen by mal byť vnímaný ako dôležitý pre dosahovanie cieľov školy a jej aktérov.

Oblasť politiky školy je zameraná na zisťovanie a overovanie nachádzania sa myšlienky inklúzie v školských dokumentoch a v plánovaní školy.

Inkluzívna prax reflektuje na vytváranie a aplikovanie praktických postupov vzdelávania žiakov, kedy výchovno-vzdelávací proces reaguje na rôznorodosť žiakov a ich potrieb. Rovnako ráta s vyhľadávaním materiálnych zdrojov, s vyhľadávaním možností spolupráce so zákonnými zástupcami a komunitou.

Dotazník obsahoval 76 položiek, každú položku mohol respondent ohodnotiť pomocou škály áno – čiastočne – nie, tzn. do akej miery s tvrdením súhlasí. Posledné dve položky boli vyhodnocované pomocou škály od 1 do 5, pričom 1 znamenalo určite áno a 5 vôbec nie. Položky boli koncipované ako sebareflexívne výroky.

Dotazník Politika, kultúra a prax bol distribuovaný online do škôl zapojených do projektu. Bol určený k anonymnému vyplňovaniu všetkými pedagogickými zamestnancami školy vrátane pedagogických zamestnancov v elokovaných pracoviskách. Podľa stavu vrátených vyplnených

¹³ LUKAS, J. 2012. *Připravenost školy k inkluzivnímu vzdělávání. Dotazník pro učitele*. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2012, s. 6. ISBN 978-80-87063-82-8.

dotazníkov sa z celkového počtu pedagogických zamestnancov na školách (221) prieskumu zúčastnilo 97,30 % pedagogických zamestnancov spolu.

Príloha 13: Vyhodnotenie dotazníka Politika, kultúra a prax v Škole 1

Oblasť politiky školy

Pre školu sú aktuálne v tejto oblasti prevažujúce nasledujúce charakteristiky podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy, ktoré možno považovať za podporujúce inklúziu:

- Škola má písomne spracovanú stratégiu rozvoja a pravidelne vyhodnocuje podľa nej svoju prácu a prípadne tento dokument prispôsobuje aktuálnym zisteniam. Popis stratégie rozvoja školy je konkrétny a obsahuje špecifické položky opísané kvalitatívne, týka sa všetkých zložiek života školy a so stratégiou rozvoja školy sa plne stotožňuje až 75,80 % pedagogických zamestnancov.
- Všetkým novým zamestnancom sa pomáha, aby si v škole zvykli, majú svojho mentora (uvádzajúceho učiteľa).
- Činnosti v oblasti rozvoja a vzdelávania pedagogických zamestnancov napomáhajú škole reagovať na rôznorodosť žiakov. Údaj v zbernom hárku definuje nasledujúce oblasti profesijného rozvoja vo vzťahu k inkluzívnemu vzdelávaniu: poradenstvo zamerané na predchádzanie a zvládanie agresivity, sebazpoznávanie a riešenia konfliktov, v oblasti výchovného poradenstva.
- Žiakom, ktorí sa učia slovenčinu ako cudzí jazyk, je poskytovaná podpora v učení sa a zapojenie vo všetkých aspektoch výučby, osnov a organizácie školy.
- V škole existuje politika, na základe ktorej žiaci nie sú rozdeľovaní do tried podľa dosahovaných výsledkov či disciplinárnych problémov, škola podporuje rôznorodosť.

Naopak v nižšie zmienených charakteristikách má škola podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy ešte určité rezervy:

- Stratégia rozvoja školy vznikla v malom tíme.
- Vedenie školy deleguje čo najviac právomocí a zodpovednosti na učiteľov, na žiakov nie. Zároveň sa však všetko úplne alebo čiastočne rozhoduje v riaditeľni a tam tiež prebieha kontrola všetkého, čo sa v škole deje.
- V škole platí štandardizovaný školský poriadok a rutinné postupy, s problémami sa obracajú učitelia aj žiaci na „nadriadených“.
- Škola síce dbá na to, aby prijímala všetkých žiakov (bez ohľadu na dosiahnuté výsledky, postihnutie alebo iné ťažkosti) zo svojej spádovej oblasti, no žiaci zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia, žiaci so špeciálnymi potrebami sú v škole vítaní vtedy, ak sa nejakým spôsobom nenarúšajú osvedčené „pravidlá“ školy.

Oblasť kultúry školy

Pre školu sú aktuálne v tejto oblasti prevažujúce nasledujúce charakteristiky podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy, ktoré možno považovať za podporujúce inklúziu:

- Žiaci v rámci spoločne stanovených pravidiel môžu konať samostatne, učiteľ využíva každú vhodnú príležitosť, aby zveril rozhodovanie a činnosti do rúk žiakov.
- Porady sú prevažne organizované a vedené ako vývojové akcie, vedúci sa striedajú, riešia sa skutočné výzvy.
- V škole sú vypracované a fungujú čo najotvorenejšie informačné stratégie, t. j. všetci, ktorí patria k životu školy, majú včas úplné a zrozumiteľné informácie, ktoré sa ich týkajú.

Naopak v nižšie zmienených charakteristikách má škola podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy ešte určité rezervy:

- Učitelia a žiaci majú prístup ku kopírke, počítačom, do knižnice, no tento prístup je sťažený.

Oblasť prax školy

Pre školu sú aktuálne v tejto oblasti prevažujúce nasledujúce charakteristiky podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy, ktoré možno považovať za podporujúce inklúziu:

- V škole sa dbá na to, aby všetci vedeli aplikovať princípy kritickej práce s informáciami (nielen vo výučbe).
- Škola ponúka voliteľné predmety ako posilnenie určitých školských predmetov (jazyky, informatika).
- Učiteľ je sprievodcom každého žiaka na jeho individuálnej ceste, učitelia volia a kombinujú rôzne „netradičné“ metódy a postupy, aby všetci žiaci dosiahli jednotné ciele v učení sa, ale každému žiakovi to je umožnené individuálnym spôsobom. Žiaci sú vyzývaní, aby si vyskúšali vlastné cesty a na základe toho s nimi učiteľ potom pracuje.
- Učitelia sú pripravení a schopní vysvetľovať, prečo používajú určité metódy výučby a ako tieto metódy čo najefektívnejšie prispievajú na plnenie vzdelávacích cieľov.
- Všetci učitelia pravidelne pripravujú vlastné výučbové materiály.
- Učitelia pri práci využívajú kritériá pre hodnotenie odvodené od štandardného výkonu, ale vedia ich prepojiť s individuálnymi schopnosťami žiakov.
- Učitelia zaraďujú premyslené metódy sebahodnotenia popisným jazykom, kedy žiaci slovami konkrétne vyjadria, čo sa im podarilo a čo nie, žiaci pravidelne vyhodnocujú svoj pokrok podľa položiek vo svojich portfóliách.

Naopak v nižšie zmienených charakteristikách má škola podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy ešte určité rezervy:

- Škola kladie na všetkých žiakov rovnaké (tie isté) požiadavky (rovnaké zadanie pre všetkých, spravodlivé – objektívne – známkovanie).
- Väčšinou počas výučby sa žiaci obracajú s otázkami, odpoveďami a výsledkami riešení úloh k učiteľom a zároveň učiteľ občas v priebehu skupinovej práce používa vety typu „napíšte mi“, „urobte mi“, učiteľ zhŕňa, čo žiaci povedali, učiteľ parafrázuje po žiakoch, a pod., učiteľ zadáva krátke skupinové činnosti pre spestrenie.
- Učitelia sa občas na hodinách navštevujú, ale neposkytujú si spätnú väzbu ani rady. Viac učiteľov vníma tento stav tak, že sa vzájomné návštevy nedejú vôbec.

Príloha 14: Vyhodnotenie dotazníka Politika, kultúra a prax v Škole 2

Oblasť politiky školy

Pre školu sú aktuálne v tejto oblasti prevažujúce nasledujúce charakteristiky podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy, ktoré možno považovať za podporujúce inklúziu:

- Škola má písomne spracovanú stratégiu rozvoja a pravidelne vyhodnocuje podľa nej svoju prácu a prípadne tento dokument prispôsobuje aktuálnym zisteniam. Vypracovala ju v tímovom dialógu, stratégiu zdieľa komunita školy. Popis stratégie rozvoja školy je konkrétny a obsahuje špecifické položky opísané kvalitatívne, týka sa všetkých zložiek života školy a so stratégiou rozvoja školy sa plne stotožňuje až 74 % pedagogických zamestnancov.
- Všetkým novým zamestnancom sa pomáha, aby si v škole zvykli, majú svojho mentora (uvádzajúceho učiteľa).
- Činnosti v oblasti rozvoja a vzdelávania pedagogických zamestnancov napomáhajú škole reagovať na rôznorodosť žiakov.
- Žiakom, ktorí sa učia slovenčinu ako cudzí jazyk, je poskytovaná podpora v učení sa a zapojenie vo všetkých aspektoch výučby, osnov a organizácie školy.
- V škole existuje politika, na základe ktorej žiaci nie sú rozdeľovaní do tried podľa dosahovaných výsledkov či disciplinárnych problémov, škola podporuje rôznorodosť.

Naopak v nižšie zmienených charakteristikách má škola podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy ešte určité rezervy:

- Vedenie školy len čiastočne deleguje čo najviac právomocí a zodpovednosti na učiteľov a na žiakov (popr. na členov komunity).
- V škole platí štandardizovaný školský poriadok a zabehnuté postupy, s problémami sa obracajú učitelia aj žiaci na „nadriadených“.
- Škola síce dbá na to, aby prijímala všetkých žiakov (bez ohľadu na dosiahnuté výsledky, postihnutie alebo iné ťažkosti) zo svojej spádovej oblasti, no až 81,40 % pedagogických zamestnancov tvrdí, že žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia, žiaci so špeciálnymi potrebami sú v škole vítaní, ak sa nejakým spôsobom nenarúšajú rutinné „pravidlá“ školy.

Oblasť kultúry školy

Pre školu sú aktuálne v tejto oblasti prevažujúce nasledujúce charakteristiky podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy, ktoré možno považovať za podporujúce inklúziu:

- Porady sú prevažne organizované a vedené ako vývojové akcie, vedúci sa striedajú, riešia sa skutočné výzvy.
- V škole sú vypracované a fungujú čo najotvorenejšie informačné stratégie, t. j. všetci, ktorí patria k životu školy, majú včas úplné a zrozumiteľné informácie, ktoré sa ich týkajú.

Naopak v nižšie zmienených charakteristikách má škola podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy ešte určité rezervy:

- Žiaci v rámci spoločne stanovených pravidiel môžu konať samostatne, učiteľ využíva každú vhodnú príležitosť, aby zveril rozhodovanie a činnosti do rúk žiakov. No nie všetci túto myšlienku zdieľajú a konštatujú, že žiaci musia o každom kroku informovať učiteľa, popr. sú formálne stanovené pravidlá, ktoré ale učitelia nevyužívajú a rozhodujú ad hoc.
- Voľný prístup ku kopírke, počítačom, do knižnice nebol potvrdený viac ako polovicou pedagogických zamestnancov.

Oblasť prax školy

Pre školu sú aktuálne v tejto oblasti prevažujúce nasledujúce charakteristiky podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy, ktoré možno považovať za podporujúce inklúziu:

- V škole sa dbá na to, aby všetci vedeli aplikovať princípy kritickej práce s informáciami (nielen vo výučbe).
- Škola ponúka voliteľné predmety ako posilnenie určitých školských predmetov (jazyky, informatika), no rovnako respondenti tvrdia, že škola má aj špeciálnu ponuku pre žiakov s rôznym nadaním, a to priamo v rámci výučby, existuje preskupovanie podľa potrieb aj možností.
- Učitelia sú pripravení a schopní vysvetľovať, prečo používajú určité metódy výučby a ako tieto metódy čo najefektívnejšie prispievajú na plnenie vzdelávacích cieľov.
- Učitelia pri práci využívajú kritériá pre hodnotenie odvodené od štandardného výkonu, ale vedia ich prepojiť s individuálnymi schopnosťami žiakov. Zároveň zaraďujú premyslené metódy sebahodnotenia popisným jazykom, kedy žiaci slovami konkrétne vyjadria, čo sa im podarilo a čo nie, žiaci pravidelne vyhodnocujú svoj pokrok podľa položiek vo svojich portfóliách a tiež učitelia začínajú zaraďovať sebahodnotenie žiakov.
- Všetci učitelia si pravidelne pripravujú vlastné výučbové materiály.

Naopak v nižšie zmienených charakteristikách má škola podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy ešte určité rezervy:

- Pedagogickí zamestnanci sa nejednoznačne vyjadrujú o nárokoch, ktoré sú kladené na žiakov. Nie je jasné, ako škola pristupuje v riešení tejto problematiky, či kladie najvyššie

nároky na žiaka v rámci jeho individuálnych možností, alebo kladie na všetkých žiakov rovnaké požiadavky, či robí úľavy „znevýhodneným“ žiakom.

- Učitelia veria, že všetci žiaci sa majú vzdelávať rovnako a majú dosiahnuť rovnaké ciele, aby sa tak naplnili rovné vzdelávacie šance (72 %), pričom však učiteľ je sprievodcom každého žiaka na jeho individuálnej ceste, učitelia volia a kombinujú rôzne „netradičné“ metódy a postupy, aby všetci žiaci dosiahli jednotné ciele v učení sa, ale každému žiakovi to je umožnené individuálnym spôsobom (70 %).
- Väčšinou počas výučby sa žiaci obracajú s otázkami, odpoveďami a výsledkami riešení úloh k učiteľom (72 %), pričom učiteľ občas v priebehu skupinovej práce používa vety typu „napíšte mi“, „urobte mi“, učiteľ zhŕňa, čo žiaci povedali, učiteľ parafrázuje po žiakoch, a pod., učiteľ zadáva krátke skupinové činnosti pre spestrenie (59 %).
- Učitelia sa občas na hodinách navštevujú, ale neposkytujú si spätnú väzbu ani rady.

Príloha 15: Vyhodnotenie dotazníka Politika, kultúra a prax v Škole 3

Oblasť politiky školy

Pre školu sú aktuálne v tejto oblasti prevažujúce nasledujúce charakteristiky podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy, ktoré možno považovať za podporujúce inklúziu:

- Škola má písomne spracovanú stratégiu rozvoja a pravidelne vyhodnocuje podľa nej svoju prácu a prípadne tento dokument prispôsobuje aktuálnym zisteniam. Popis stratégie rozvoja školy je konkrétny a obsahuje špecifické položky opísané kvalitatívne, týka sa všetkých zložiek života školy. So stratégiou rozvoja školy sa pedagogickí zamestnanci plne stotožňujú.
- Vedenie školy úplne alebo čiastočne deleguje čo najviac právomocí a zodpovednosti na učiteľov a na žiakov (popr. na členov komunity).
- Všetkým novým zamestnancom sa pomáha, aby si v škole zvykli, majú svojho mentora (uvádzajúceho učiteľa).
- V škole sú vypracované algoritmy pre menej bežné alebo krízové situácie (návšteva zvonku, príchod nového žiaka, výskyt šikanovania, zneužívanie drog ...) a všetci, ktorých sa takéto situácie môžu týkať, postupy na ich riešenie vedia využívať.
- Činnosti v oblasti rozvoja a vzdelávania pedagogických zamestnancov napomáhajú škole reagovať na rôznorodosť žiakov.
- Žiakom, ktorí sa učia slovenčinu ako cudzí jazyk, je poskytovaná podpora v učení sa a zapojenie vo všetkých aspektoch výučby, osnov a organizácie školy.
- V škole existuje politika, na základe ktorej žiaci nie sú rozdeľovaní do tried podľa dosahovaných výsledkov či disciplinárnych problémov (neplatí pre skupinovú integráciu), škola podporuje rôznorodosť.

Naopak v nižšie zmienených charakteristikách má škola podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy ešte určité rezervy:

- Škola síce stratégiu rozvoja vypracovala v tímovom dialógu, ale tá vznikala v malom tíme (napr. širšie vedenie + vedúci predmetových komisií a pod.).
- Škola síce dbá na to, aby prijímala všetkých žiakov (bez ohľadu na dosiahnuté výsledky, postihnutie alebo iné ťažkosti) zo svojej spádovej oblasti, ale na druhej strane sú žiaci zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia, žiaci so špeciálnymi potrebami v škole vítaní, ak nejakým spôsobom nenarušajú rutinné "pravidlá" školy.

Oblasť kultúry školy

Pre školu sú aktuálne v tejto oblasti prevažujúce nasledujúce charakteristiky podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy, ktoré možno považovať za podporujúce inklúziu:

- Žiaci v rámci spoločne stanovených pravidiel môžu konať samostatne, učiteľ využíva každú vhodnú príležitosť, aby zveril rozhodovanie a činnosti do rúk žiakov.
- Učitelia a žiaci majú úplný alebo čiastočný voľný prístup ku kopírke, počítačom, do knižnice.
- Porady sú prevažne organizované a vedené ako vývojové akcie, vedúci sa striedajú, riešia sa skutočné výzvy.
- V škole sú vypracované a fungujú čo najotvorenejšie informačné stratégie, t. j. všetci, ktorí patria k životu školy, majú včas úplné a zrozumiteľné informácie, ktoré sa ich týkajú.

Naopak v nižšie zmienených charakteristikách má škola podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy ešte určité rezervy:

V tejto oblasti neboli zaznamenané žiadne položky.

Oblasť prax školy

Pre školu sú aktuálne v tejto oblasti prevažujúce nasledujúce charakteristiky podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy, ktoré možno považovať za podporujúce inklúziu:

- V škole sa dbá na to, aby všetci vedeli aplikovať princípy kritickej práce s informáciami (nielen vo výučbe).
- Škola ponúka voliteľné predmety ako posilnenie určitých školských predmetov (jazyky, informatika).
- Učiteľ je sprievodcom každého žiaka na jeho individuálnej ceste, učitelia volia a kombinujú rôzne "netradičné" metódy a postupy, aby všetci žiaci dosiahli jednotné ciele v učení sa, ale každému žiakovi to je umožnené individuálnym spôsobom.
- Učitelia sú pripravení a schopní vysvetľovať, prečo používajú určité metódy výučby a ako tieto metódy čo najefektívnejšie prispievajú na plnenie vzdelávacích cieľov.
- Učitelia pri práci využívajú kritériá pre hodnotenie odvodené od štandardného výkonu, ale vedia ich prepojiť s individuálnymi schopnosťami žiakov. Zaradujú premyslené metódy sebahodnotenia popisným jazykom, kedy žiaci slovami konkrétne vyjadria, čo sa im podarilo a čo nie, žiaci pravidelne vyhodnocujú svoj pokrok podľa položiek vo svojich portfóliách.
- Všetci učitelia si pravidelne pripravujú vlastné výučbové materiály.

- Učitelia sa úplne alebo čiastočne navzájom pravidelne navštevujú po výučbe, poskytujú si cieľenú spätnú väzbu a konzultujú.

Naopak v nižšie zmienených charakteristikách má škola podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy ešte určité rezervy:

- Škola kladie na všetkých žiakov rovnaké (tie isté) požiadavky (rovnaké zadanie pre všetkých, spravodlivé - objektívne - známkovanie), no zároveň robí úľavy "znevýhodneným" tým, že rovnaké úlohy menej prísne hodnotí.
- Väčšinou počas výučby sa žiaci obracajú s otázkami, odpoveďami a výsledkami riešení úloh k učiteľom a učiteľ občas v priebehu skupinovej práce používa vety typu "napíšte mi", "urobte mi", učiteľ zhŕňa, čo žiaci povedali, učiteľ parafrázuje po žiakoch, a pod ., učiteľ zadáva krátke skupinové činnosti pre spestrenie.

Príloha 16: Vyhodnotenie dotazníka Politika, kultúra a prax v Škole 4

Oblasť politiky školy

Pre školu sú aktuálne v tejto oblasti prevažujúce nasledujúce charakteristiky podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy, ktoré možno považovať za podporujúce inklúziu:

- Škola má písomne spracovanú stratégiu rozvoja a pravidelne vyhodnocuje podľa nej svoju prácu a prípadne tento dokument prispôsobuje aktuálnym zisteniam. Popis stratégie rozvoja školy je konkrétny a obsahuje špecifické položky opísané kvalitatívne, týka sa všetkých zložiek života školy. So stratégiou školy sa pedagogickí zamestnanci školy stotožňujú čiastočne (27%) až úplne (73%).
- Všetkým novým zamestnancom sa pomáha, aby si v škole zvykli, majú svojho mentora (uvádzajúceho učiteľa).
- V škole sú vypracované algoritmy pre menej bežné alebo krízové situácie (návšteva zvonku, príchod nového žiaka, výskyt šikanovania, zneužívanie drog ...) a všetci, ktorých sa takéto situácie môžu týkať, postupy na ich riešenie vedia využívať.
- Činnosti v oblasti rozvoja a vzdelávania pedagogických zamestnancov napomáhajú škole reagovať na rôznorodosť žiakov aj napriek tomu, že pedagogickí zamestnanci sami posudzujú svoje vlastné vzdelávacie potreby, to, či sa majú alebo nemajú vzdelávať.
- Žiakom, ktorí sa učia slovenčinu ako cudzí jazyk, je poskytovaná podpora v učení sa a zapojenie vo všetkých aspektoch výučby, osnov a organizácie školy, aj keď táto podpora nie je strategicky koordinovaná.
- V škole existuje politika, na základe ktorej žiaci nie sú rozdeľovaní do tried podľa dosahovaných výsledkov či disciplinárnych problémov (neplatí pre skupinovú integráciu), škola podporuje rôznorodosť.

Naopak v nižšie zmienených charakteristikách má škola podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy ešte určité rezervy:

- Škola vypracovala stratégiu rozvoja v tímovom dialógu, stratégiu zdieľa komunita školy, no tento dialóg bol vedený skôr v malom tíme.
- Vedenie školy deleguje čo najviac právomocí a zodpovednosti na učiteľov, no na žiakov nie. Zároveň 61% respondentov tvrdí, že sa všetko viac či menej rozhoduje v riaditeľni a že vedenie deleguje viac-menej mechanické alebo rutinné zadania, úlohy stojace na samostatnosti a tvorivosti chce stále kontrolovať.
- Škola dbá na to, aby prijímala všetkých žiakov (bez ohľadu na dosiahnuté výsledky, postihnutie alebo iné ťažkosti) zo svojej spádovej oblasti, no zároveň žiaci zo sociálne

znevýhodneného prostredia, žiaci so špeciálnymi potrebami sú v škole vítaní vtedy, ak nejakým spôsobom nenarúšajú rutinné "pravidlá" školy.

Oblasť kultúry školy

Pre školu sú aktuálne v tejto oblasti prevažujúce nasledujúce charakteristiky podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy, ktoré možno považovať za podporujúce inklúziu:

- Žiaci v rámci spoločne stanovených pravidiel môžu konať samostatne, učiteľ využíva každú vhodnú príležitosť, aby zveril rozhodovanie a činnosti do rúk žiakov.
- Učitelia a žiaci majú voľný prístup ku kopírke, počítačom, do knižnice.
- Časť porady alebo niektoré z porad sa upravujú a menia v zmysluplnú diskusiu účastníkov, čo vedenie iniciuje alebo podporuje diskusiu.
- V škole sú vypracované a fungujú čo najotvorenejšie informačné stratégie, t. j. všetci, ktorí patria k životu školy, majú včas úplné a zrozumiteľné informácie, ktoré sa ich týkajú.

Naopak v nižšie zmienených charakteristikách má škola podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy ešte určité rezervy:

- V tejto oblasti neboli zaznamenané žiadne položky.

Oblasť prax školy

Pre školu sú aktuálne v tejto oblasti prevažujúce nasledujúce charakteristiky podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy, ktoré možno považovať za podporujúce inklúziu:

- V škole sa dbá na to, aby všetci vedeli aplikovať princípy kritickej práce s informáciami (nielen vo výučbe).
- Škola ponúka voliteľné predmety ako posilnenie určitých školských predmetov (jazyky, informatika).
- Učitelia sú pripravení a schopní vysvetľovať, prečo používajú určité metódy výučby a ako tieto metódy čo najefektívnejšie prispievajú na plnenie vzdelávacích cieľov.
- Učitelia pri práci využívajú kritériá pre hodnotenie odvodené od štandardného výkonu, ale vedia ich prepojiť s individuálnymi schopnosťami žiakov.
- Učitelia zaraďujú premyslené metódy sebahodnotenia popisným jazykom, kedy žiaci slovami konkrétne vyjadria, čo sa im podarilo a čo nie, žiaci pravidelne vyhodnocujú svoj pokrok podľa položiek vo svojich portfóliách.
- Všetci učitelia si pravidelne pripravujú vlastné výučbové materiály a dávajú im prednosť pred učebnicami.
- Učitelia sa navzájom pravidelne navštevujú po výučbe, poskytujú si cielenú spätnú väzbu a konzultujú.

Naopak v nižšie zmienených charakteristikách má škola podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy ešte určité rezervy:

- Škola kladie na všetkých žiakov rovnaké (tie isté) požiadavky (rovnaké zadanie pre všetkých, spravodlivé - objektívne - známkovanie).
- Žiaci komentujú a reflektujú, ako sa najlepšie učí, sú vyzývaní, aby si vyskúšali vlastné cesty a na základe toho s nimi učiteľ potom pracuje, ale zároveň učitelia veria, že všetci žiaci sa majú vzdelávať rovnako a majú dosiahnuť rovnaké ciele, aby sa tak naplnili rovné vzdelávacie šance.
- Väčšinou počas výučby sa žiaci obracajú s otázkami, odpoveďami a výsledkami riešení úloh k učiteľom.

Príloha 17: Vyhodnotenie dotazníka Politika, kultúra a prax v Škole 5

Oblasť politiky školy

Pre školu sú aktuálne v tejto oblasti prevažujúce nasledujúce charakteristiky podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy, ktoré možno považovať za podporujúce inklúziu:

- Škola má písomne spracovanú stratégiu rozvoja a pravidelne vyhodnocuje podľa nej svoju prácu a prípadne tento dokument prispôsobuje aktuálnym zisteniam. Popis stratégie rozvoja školy je konkrétny a obsahuje špecifické položky opísané kvalitatívne, týka sa všetkých zložiek života školy a stotožňuje sa s ňou 70 % respondentov.
- Všetkým novým zamestnancom sa pomáha, aby si v škole zvykli, majú svojho mentora (uvádzajúceho učiteľa).
- Činnosti v oblasti rozvoja a vzdelávania pedagogických zamestnancov napomáhajú škole reagovať na rôznorodosť žiakov.
- V škole existuje politika, na základe ktorej žiaci nie sú rozdeľovaní do tried podľa dosahovaných výsledkov či disciplinárnych problémov (neplatí pre skupinovú integráciu), škola podporuje rôznorodosť.

Naopak v nižšie zmienených charakteristikách má škola podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy ešte určité rezervy:

- Pri procese vypracovania stratégie rozvoja školy sa respondenti nezhodovali: 41 % tvrdí, že stratégiu rozvoja školy vytvorilo samotné vedenie školy, 67 % respondentov tvrdí, že bola vypracovaná v tímovom dialógu, stratégiu zdieľa komunita školy a zároveň 60 % respondentov tvrdí, že vznikla v malom tíme.
- S tvrdením, že vedenie školy deleguje čo najviac právomocí a zodpovednosti na učiteľov (popr. na členov komunity) sa úplne stotožnilo 47 % respondentov, no 49 % súhlasilo len čiastočne. Pritom sa úplne alebo čiastočne rozhoduje a kontroluje v riaditeľni podľa 41 % respondentov.
- V škole sú síce vypracované algoritmy pre menej bežné alebo krízové situácie (návšteva zvonku, príchod nového žiaka, výskyt šikanovania, zneužívanie drog ...) a všetci, ktorých sa takéto situácie môžu týkať, postupy na ich riešenie vedia využívať. No podľa 69 % opýtaných zároveň v škole platí štandardizovaný školský poriadok a rutinné postupy, s problémami sa obracajú učitelia aj žiaci na "nadriadených".
- Škola dbá na to, aby prijímala všetkých žiakov (bez ohľadu na dosiahnuté výsledky, postihnutie alebo iné ťažkosti) zo svojej spádovej oblasti, no žiaci zo sociálne

znevýhodneného prostredia, žiaci so špeciálnymi potrebami sú v škole vítaní, ak nejakým spôsobom nenarúšajú rutinné "pravidlá" školy.

- Žiakom, ktorí sa učia slovenčinu ako cudzí jazyk, je poskytovaná podpora v učení sa a zapojenie vo všetkých aspektoch výučby, osnov a organizácie školy, ale táto úplne alebo čiastočne závisí na dobrovoľnosti učiteľa, podpora nie je strategicky koordinovaná.

Oblasť kultúry školy

Pre školu sú aktuálne v tejto oblasti prevažujúce nasledujúce charakteristiky podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy, ktoré možno považovať za podporujúce inklúziu:

- Žiaci v rámci spoločne stanovených pravidiel môžu konať samostatne, učiteľ využíva každú vhodnú príležitosť, aby zveril rozhodovanie a činnosti do rúk žiakov.
- Časť porady alebo niektoré z porád sa upravujú a menia v zmysluplnú diskusiu účastníkov, čo vedenie iniciuje alebo podporuje diskusiu. Porady sú prevažne organizované a vedené ako vývojové akcie, vedúci sa striedajú, riešia sa skutočné výzvy.
- V škole sú vypracované a fungujú čo najotvorenejšie informačné stratégie, t. j. všetci, ktorí patria k životu školy, majú včas úplné a zrozumiteľné informácie, ktoré sa ich týkajú.

Naopak v nižšie zmienených charakteristikách má škola podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy ešte určité rezervy:

- Prístup k technike a iným zdrojom je sťažený (napr. sú v uzamknutej miestnosti, od ktorej má kľúče len sekretárka) a učitelia a žiaci majú voľný prístup ku kopírke, počítačom a do knižnice len čiastočne.

Oblasť prax školy

Pre školu sú aktuálne v tejto oblasti prevažujúce nasledujúce charakteristiky podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy, ktoré možno považovať za podporujúce inklúziu:

- V škole sa dbá na to, aby všetci vedeli aplikovať princípy kritickej práce s informáciami (nielen vo výučbe).
- Škola ponúka voliteľné predmety ako posilnenie určitých školských predmetov (jazyky, informatika).
- Učitelia sú pripravení a schopní vysvetľovať, prečo používajú určité metódy výučby a ako tieto metódy čo najefektívnejšie prispievajú na plnenie vzdelávacích cieľov.
- Učitelia sa pokúšajú uplatňovať pri hodnotení individuálne kritériá u znevýhodnených žiakov a aj keď pri práci využívajú kritériá pre hodnotenie odvodené od štandardného výkonu, vedia ich prepojiť s individuálnymi schopnosťami žiakov.

- Niektorí učitelia zaraďujú premyslené metódy sebahodnotenia popisným jazykom, kedy žiaci slovami konkrétne vyjadria, čo sa im podarilo a čo nie, žiaci pravidelne vyhodnocujú svoj pokrok podľa položiek vo svojich portfóliách. Iní začínajú zaraďovať sebahodnotenie žiakov - napr. žiaci si zaznamenávajú, ako boli aktívni pri skupinovej práci, k sebahodnoteniu sa často používajú jednoduché symboly.
- Všetci učitelia si pravidelne pripravujú vlastné výučbové materiály úplne alebo čiastočne, zároveň všetci úplne alebo čiastočne dávajú prednosť vlastným materiálom pred učebnicami.

Naopak v nižšie zmienených charakteristikách má škola podľa výpovedí v dotazníku Politika, kultúra a prax školy ešte určité rezervy:

- Škola kladie na všetkých žiakov rovnaké (tie isté) požiadavky (rovnaké zadanie pre všetkých, spravodlivé - objektívne - známkovanie).
- Učiteľ je sprievodcom každého žiaka na jeho individuálnej ceste, učitelia volia a kombinujú rôzne "netradičné" metódy a postupy, aby všetci žiaci dosiahli jednotné ciele v učení sa, ale každému žiakovi to je umožnené individuálnym spôsobom, no zároveň učitelia veria, že všetci žiaci sa majú vzdelávať rovnako a majú dosiahnuť rovnaké ciele, aby sa tak naplnili rovné vzdelávacie šance.
- Väčšinu času výučby sa žiaci obracajú s otázkami, odpoveďami a výsledkami riešení úloh k učiteľom a zároveň učiteľ občas v priebehu skupinovej práce používa vety typu "napíšte mi", "urobte mi", učiteľ zhrňa, čo žiaci povedali, učiteľ parafrázuje po žiakoch, a pod ., učiteľ zadáva krátke skupinové činnosti pre spestrenie.
- Učitelia sa navzájom pravidelne navštevujú vo výučbe, no cielenú spätnú väzbu si poskytujú čiastočne.

Príloha 18: Vybrané položky z dotazníka pre žiakov

Riaditeľ/ka sa nás pravidelne pýta, či sme spokojní so školou alebo s učiteľmi. (súhlasím – neviem posúdiť – nesúhlasím)

Nebojím sa spýtať učiteľa odborných predmetov, keď niečomu nerozumiem. (súhlasím – neviem posúdiť – nesúhlasím)

Na vyučovaní odborných predmetov sa nenudím. (súhlasím – neviem posúdiť – nesúhlasím)

Na škole sa učím aj spolupracovať s ostatnými spolužiakmi. (súhlasím – neviem posúdiť – nesúhlasím)

Viem, na ktorého učiteľa odborných predmetov sa môžem v prípade problémov obrátiť s radou o pomoc. (súhlasím – neviem posúdiť – nesúhlasím)

Väčšina učiteľov odborných predmetov na hodine vytvára príjemnú atmosféru. (súhlasím – neviem posúdiť – nesúhlasím)

Väčšina učiteľov odborných predmetov chce, aby sme pracovali sami a tvorivo (súhlasím – neviem posúdiť – nesúhlasím).

Keby si bol riaditeľom školy, na ktorú chodíš, čo by si na nej zmenil? (otvorená otázka)

Príloha 19: Výber z ŠkVP Školy 1 časť Integrácia žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Školský vzdelávací program *Študijný odbor 2682 K mechanik počítačových sietí* (s. 571-572)

Integrácia žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Tento vzdelávací program je otvorený pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Sú to žiaci, ktorí spĺňajú nasledujúce kritériá:

1. žiak pochádza z rodiny, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
2. aspoň jeden zákonný zástupca žiaka (rodič) je dlhodobo nezamestnaný,
3. najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
4. neštandardné bytové a hygienické podmienky rodiny,
5. vyučovací jazyk školy je iný, než jazyk , ktorým hovorí dieťa doma.

V našich podmienkach školy ide predovšetkým o problémy s rómskym etnikom, so snahami o ich integráciu do nášho občianskeho a profesionálneho života. Nielen my, ale aj všetky ďalšie školy hľadajú metódy na zníženie negatívneho dopadu dysfunkčných sociálnych podmienok na osobnostný, vzdelávací a profesionálny vývin rómskych detí a mládeže, pokusy o zamedzenie ďalšieho prehĺbovania sociálnej exklúzie tohto etnika s hrozivými následkami, a to so stupňovaním negatívneho stavu vo všetkých aspektoch ich života (chudoba, nevzdelanosť, nezamestnanosť, sociálna patológia, zlý zdravotný stav).

Častá neúspešnosť rómskych žiakov v bežnom systéme vzdelávania je tiež dôsledkom sociálne nerozvinutého/znevýhodneného prostredia, ktoré nedostatočne stimuluje a nevytvára podmienky pre rozvoj takých vlastností a schopností, ktoré by ich motivovali k výkonu, pestovali záujem vzdelávať sa, pracovať a byť úspešní. U rómskych žiakov absentuje domáca príprava na vyučovanie, rodičia sa nezaujímajú o vzdelávanie svojich detí. Vo vyšších ročníkoch základnej školy vzniká priepastný rozdiel v školskej výkonnosti medzi nimi a nerómskymi žiakmi, v dôsledku čoho sa rómski žiaci radšej škole vyhýbajú, aby neboli priamo konfrontovaní so svojím zlyhaním.

Veľkým handicapom je tiež nedostatočné ovládanie vyučovacieho jazyka, v dôsledku čoho navštevuje mnoho rómskych žiakov špeciálne školy pre mentálne postihnutých, hoci ich intelektový potenciál často dáva predpoklady zvládnuť bežnú školu.

Problémy rómskych žiakov súvisiace s ich školskou podvýkonnosťou, negatívnym postojom ku vzdelávaniu možno zhrnúť:

- nízka socio-kultúrna a vzdelanostná úroveň rodín rómskych žiakov, málokedy majú rodičia vyššie vzdelanie ako základné, častá nezamestnanosť rodičov, sociálne dávky často ako jediný zdroj obživy, chudoba, deti často nemajú uspokojené základné životné potreby (strava, oblečenie), veľmi nízky hygienický štandard rodín, často chýba osvojenie základných hygienických návykov,
- rozpor medzi hodnotovým systémom v rodinách a hodnotami prezentovanými školou, hodnotová nekompatibilita s majoritnou spoločnosťou – neschopnosť prispôbiť sa školským požiadavkám, nevzdelanosť rodičov a nezáujem o vzdelávanie / kvalifikáciu svojich detí, negatívny postoj ku vzdelávaniu ako vzor pre ich deti, nespolupracujú so školou, školská neúspešnosť rómskych žiakov až zlyhanie, výchovná nezvládnuteľnosť rómskych žiakov v škole („ťažkovychovateľní“), záporný postoj žiakov ku škole, ku vzdelávaniu, záškoláctvo, absentérstvo ako dôsledok,

V dôsledku hodnotovej špecifčnosti Rómov s dôrazom na aktuálne uspokojovanie svojich biologických potrieb, bez schopnosti plánovať, zvyčajne zostávajú nekvalifikovaní a veľmi ťažko uplatniteľní na trhu práce, dochádza k medzigeneračnému transferu ich životného štýlu spojeného s negatívnym postojom ku vzdelávaniu a k práci a k stupňovaniu ich sociálnej exklúzie.

V dôsledku uvedeného väčšina rómskych žiakov po absolvovaní povinnej školskej dochádzky končí svoje „celoživotné“ vzdelávanie a len s malou pravdepodobnosťou dosiahne odbornú kvalifikáciu na výkon povolania, čo predstavuje vysoké riziko nenájsť uplatnenie na trhu práce. V dospelom veku sa z nich stávajú nekvalifikovaní pracovníci s možnosťou vykonávať len pomocnú nekvalifikovanú a slabo platenú prácu, bez schopnosti ďalej sa vzdelávať, adaptovať sa na meniace / stupňujúce sa nároky trhu práce. Tvoria vlastne základ pre „tvrdé jadro“ dlhodobo nezamestnaných u nás.

Integrácia Rómov do spoločnosti predstavuje vážny spoločenský problém v mnohých krajinách, nielen na Slovensku, riešenie sa hľadá už stáročia.

Integrácia tejto skupiny žiakov do učebného odboru 2682400 mechanik počítačových sietí musí spĺňať nasledovné požiadavky:

- budú integrovaní do bežných tried a ich vzdelávanie a príprava budú individuálne sledované. Využijú sa všetky dostupné motivačné prostriedky na ich zapojenie sa do vzdelávacieho procesu, bude im poskytované nevyhnutné doučovanie a individuálna konzultácia,
- pravidelne budú navštevovať výchovnú poradkyňu a v mimoriadnych prípadoch budú navštevovať aj špecializované odborné pracoviská,
- škola bude intenzívne spolupracovať aj s občianskym združením pre napr. rómsku komunitu, odborom sociálnej starostlivosti VÚC (sociálni zamestnanci – kurátori) v prípade žiakov so sociálne slabších rodín, azylantov a pod., zamestnávateľmi v regióne Medzilaborce,
- škola bude intenzívne spolupracovať najmä s rodičmi tak, že bude organizovať mesačné stretnutia (neformálne) učiteľov vrátane výchovnej poradkyne, žiakov, rodičov a (prípadne) zamestnávateľov, počas ktorých budú žiaci prezentovať svoje názory a požiadavky, aby sa mohli operatívne riešiť,
- škola v spolupráci so zamestnávateľmi bude riešiť ich zamestnanecké príležitosti, všetci žiaci bez výnimky (aj bežní žiaci) budú dodržiavať školský poriadok.

Príloha 20: Výber textu zo ŠkVP Školy I vo vzťahu k špecifikácii podmienok vzdelávania žiakov zo SZP

- „Budú integrovaní do bežných tried a ich vzdelávanie a príprava budú individuálne sledované. Využijú sa všetky dostupné motivačné prostriedky na ich zapojenie sa do vzdelávacieho procesu, bude im poskytované nevyhnutné doučovanie a individuálna konzultácia,
- pravidelne budú navštevovať výchovnú poradkyňu a v mimoriadnych prípadoch budú navštevovať aj špecializované odborné pracoviská,
- škola bude intenzívne spolupracovať aj s občianskym združením pre napr. rómsku komunitu, odborom sociálnej starostlivosti VÚC (sociálni zamestnanci – kurátori) v prípade žiakov so sociálne slabších rodín, azylantov a pod., zamestnávateľmi v regióne a meste,
- škola bude intenzívne spolupracovať najmä s rodičmi tak, že bude organizovať mesačné stretnutia (neformálne) učiteľov vrátane výchovnej poradkyne, žiakov, rodičov a (prípadne) zamestnávateľov počas ktorých budú žiaci prezentovať svoje názory a požiadavky, aby sa mohli operatívne riešiť,
- škola v spolupráci so zamestnávateľmi bude riešiť ich zamestnanecké príležitosti, všetci žiaci bez výnimky (aj bežní žiaci) budú dodržiavať školský poriadok.“ (ŠkVP, s. 572)

Príloha 21: Výber z ŠkVP Školy 2 časť Integrácia žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Tento vzdelávací program je otvorený pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Sú to žiaci, ktorí spĺňajú nasledujúce kritériá:

- žiak pochádza z rodiny, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
- aspoň jeden zákonný zástupca žiaka (rodič) je dlhodobo nezamestnaný,
- najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
- neštandardné bytové a hygienické podmienky rodiny,
- vyučovací jazyk školy je iný, než jazyk, ktorým hovorí dieťa doma.

Žiak z odboru praktická žena musí mať schopnosť jednat' s ľuďmi, byť trpezlivý, mať počítačové schopnosti, dobrú pamäť, zdravé a zdatné nohy. Je potrebné počítať s prácou na zmeny.

V našich podmienkach školy ide predovšetkým o problémy s rómskym etnikom, so snahami o ich integráciu do nášho občianskeho a profesionálneho života. Častá neúspešnosť rómskych žiakov v bežnom systéme vzdelávania je tiež dôsledkom sociálne nerozvinutého/znevýhodneného prostredia, ktoré nedostatočne stimuluje a nevytvára podmienky pre rozvoj takých vlastností a schopností, ktoré by ich motivovali k výkonu, pestovali záujem vzdelávať sa, pracovať a byť úspešní. U rómskych žiakov absentuje domáca príprava na vyučovanie, rodičia sa nezaujímajú o vzdelávanie svojich detí.

V dôsledku uvedeného väčšina rómskych žiakov po absolvovaní povinnej školskej dochádzky končí svoje vzdelávanie a len s malou pravdepodobnosťou dosiahne odbornú kvalifikáciu na výkon povolania, čo sa spája s vysokým rizikom nenájsť uplatnenie na trhu práce.

Škola sa vo svojej výchovno-vzdelávacej práci zameria na to, že:

- budú integrovaní do bežných tried s ich vzdelávanie a príprava budú individuálne sledované. Využijú sa všetky dostupné motivačné prostriedky na ich zapojenie sa do vzdelávacieho procesu, bude im poskytované nevyhnutné doučovanie a individuálna konzultácia,
- pravidelne budú navštevovať výchovného poradcu a v mimoriadnych prípadoch budú navštevovať aj špecializované odborné pracoviská,
- škola bude intenzívne spolupracovať aj s obecnými úradmi s občianskym združením pre napr. rómsku komunitu, odborom sociálnej starostlivosti (sociálni zamestnanci - kurátori) v prípade žiakov so sociálne slabších rodín,

- všetci žiaci bez výnimky (aj bežní žiaci) budú dodržiavať školský poriadok.

Osobitný dôraz sa kladie na cieľnú prevenciu pred vznikom sociálno-patologických javov (agresivita, kriminalita, drogové závislosti, šikanovanie ap.), nakoľko títo žiaci sú sociálnou patológiou zvýšene ohrození.

Príloha 22: Prioritné úlohy Školy 4 vo vzťahu k profesijnému rozvoju pedagogických zamestnancov

Vedenie školy považuje za prioritnú úlohu zabezpečiť:

- uvádzanie začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe,
- prípravu pedagogických zamestnancov na zvyšovanie si svojich kompetencií hlavne jazykových spôsobilostí, schopností efektívne pracovať s IKT,
- motivovanie pedagogických zamestnancov pre neustále sebavzdelávanie, vzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti,
- zdokonaľovanie osobnostných vlastností pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu a pod.,
- sprostredkovanie pedagogickým pracovníkom najnovšie poznatky (inovácie) z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky a príbuzných vied ako aj z odboru,
- prípravu pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. triedny učiteľ, výchovný poradca, predseda predmetovej komisie, atď.,
- prípravu pedagogických zamestnancov pre výkon činností nevyhnutných pre rozvoj školského systému, napr. pedagogický výskum, tvorba ŠkVP, tvorba štandardov, tvorba pedagogickej dokumentácie (pokiaľ bude v platnosti v dobiehajúcich ročníkoch) atď.,
- prípravu pedagogických zamestnancov pre prácu s modernými materiálnymi prostriedkami: videotechnikou, výpočtovou technikou, multimédiami a pod. Majú vypracovaný vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy (ŠkVP str.13).

Príloha 23: Misia, vízia a strategické ciele školy 5

Misia školy

Zmyslom fungovania našej školy je vytvárať otvorené, spolupracujúce spoločenstvo, kde sa uskutočňuje zmysluplné učenie s možnosťou výberu a rozvíja sa celá osobnosť žiaka aj učiteľa. Chceme prispieť k rozvoju vzdelávania mladých ľudí s možnosťou otvorenej spolupráce s firmami v regióne, ktoré budú v sebe spájať:

- kvalitu,
- odbornosť,
- profesionalitu,
- skúsenosť a zručnosť vo zvolenej profesii.

Vízia

Vyššia kvalita absolventa pre život a prácu v 21. storočí, ktorý zahŕňa najmä:

- spôsobilosť konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote,
- flexibilitu odborných kompetencií,
- dôslednosť a zodpovednosť pri riešení pracovných povinností,
- samostatnosť pri práci,
- samostatnosť riešenia bežných úloh,
- manuálnu zručnosť v činnostiach konkrétneho odboru,
- kreatívne myslenie,
- schopnosť integrácie a adaptability,
- prispôsobivosť v nových pracovných podmienkach,
- sebadisciplína a mobilita,
- pozitívny prístup k povinnostiam.

Strategické ciele školy

- uplatňovať participatívnu v riadení školy,
- stimulácia tímovej spolupráce pedagógov a systematickej činnosti tímu rozvoja školy,
- pravidelný monitoring a vyhodnocovanie plánov, cieľov a ich flexibilná modifikácia pri zmenách situácie, napr. formou zavedenia obchádzkových dní a diskusií s cieľom podporiť dosahovanie prioritných cieľov školy,
- vytváranie pozitívnej sociálnej klímy v škole,
- vytváranie fungujúceho systému vnútorného vzdelávania pracovníkov školy,

- priebežné hodnotenie a sebahodnotenie individuálnych rozvojových cieľov pedagógov,
- napĺňaniu vízie prispieva najmä to, keď sú dôležité rozhodnutia aj riešenia denných problémov vždy v súlade s víziou školy. Každodenným rozhodovaním, dennými činnosťami sa buď približujeme k vízii alebo sa od nej vzdáľujeme.

Tabuľka 1: Prehľad zmlúv o duálnom vzdelávaní a zmlúv o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania.

	Škola 1	Škola 2	Škola 3	Škola 4	Škola 5
Počet zmlúv o duálnom vzdelávaní	2	1	2	2	10
Počet zmlúv o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania	14	39	6	17	46

Tabuľka 2: Prehľad o počte a vekovom priemere učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy k 30.09.2020

Stav k 30.09.2020	Škola 1	Škola 2	Škola 3	Škola 4	Škola 5
Počet aktívnych odborov	13	22	18	5	7
Počet skupín odborov	5	12	7	2	3
Počet učiteľov odborných predmetov	9	14	12	9	15
Vekový priemer učiteľov odborných predmetov	46	52	48	52	52
Počet majstrov odbornej výchovy	8	31	24	10	21
Vekový priemer majstrov odbornej výchovy	48	51	40	48	46

Tabuľka 3: Škola 1 - Aktívne odbory, počet žiakov v aktívnych odboroch v školskom roku 2020/2021

Číslo odboru	Názov odboru	SaPO	1. ročník počet žiakov v odbore	2. ročník počet žiakov v odbore	3. ročník počet žiakov v odbore	4. ročník počet žiakov v odbore	počet žiakov v odbore spolu
2414 L 01	strojárstvo - výroba, montáž a oprava prístrojov, strojov a zariadení	SOPK / APZ	0	0	x	x	0
2426 K	programátor obrábacích a zvracacích strojov a zariadení	SOPK / APZ	0	0	0	0	0
2447 K	mechanik hasičskej techniky	SOPK / APZ	7	0	9	13	29
2464 H	strojný mechanik	SOPK / APZ	0	9	8	x	17
2682 K	mechanik počítačových sietí	SOPK / APZ	0	11	0	0	11
2697 K	mechanik elektrotechnik	SOPK / APZ	0	0	7	9	16
3161 F	praktická žena	SOPK	0	0	x	x	0
3347 L	drevárska a nábytkárska výroba	RÚZ	8	6	x	x	14
3355 H	stolár	RÚZ	12	0	9	x	21
6405 K	pracovník marketingu - blok cestovný ruch	RÚZ	0	9	9	11	29
6426 L	vlasová kozmetika	RÚZ	10	11	x	x	21
6442 K	obchodný pracovník	RÚZ	10	0	0	0	10
6456 H	kaderník	RÚZ	13	9	9	x	31

Tabuľka 4: Škola 1 - Prehľad o počte žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov

Číslo odboru	Názov odboru	SaPO	počet žiakov v odbore	počet žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľa	z toho: počet žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľa v systéme duálneho vzdelávania	z toho: počet žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľa na základe zmluvy o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania
2414 L 01	strojárstvo - výroba, montáž a oprava prístrojov, strojov a zariadení	SOPK / APZ	0	0	0	0
2426 K	programátor obrábacích a zväračích strojov a zariadení	SOPK / APZ	0	0	0	0
2447 K	mechanik hasičkej techniky	SOPK / APZ	29	22	0	22
2464 H	strojný mechanik	SOPK / APZ	17	12	4	8
2682 K	mechanik počítačových sietí	SOPK / APZ	11	0	0	0
2697 K	mechanik elektrotechnik	SOPK / APZ	16	0	0	0
3161 F	praktická žena	SOPK	0	0	0	0
3347 L	drevárska a nábytkárska výroba	RÚZ	14	0	0	0
3355 H	stolár	RÚZ	21	3	3	0
6405 K	pracovník marketingu - blok cestovný ruch	RÚZ	29	20	0	20
6426 L	vlasová kozmetika	RÚZ	21	0	0	0
6442 K	obchodný pracovník	RÚZ	10	0	0	0
6456 H	kaderník	RÚZ	31	0	0	0

Tabuľka 5: Škola 2 – Aktívne odbory, počet žiakov v aktívnych odboroch

Číslo odboru	Názov odboru	SaPO	1. ročník počet žiakov v odbore	2. ročník počet žiakov v odbore	3. ročník počet žiakov v odbore	4. ročník počet žiakov v odbore	počet žiakov v odbore spolu
2487 H 01	autoopravár - mechanik	SOPK / APZ	10	18	14	x	42
2498 F	technické služby v autoservise	SOPK / APZ	10	12	x	x	22
2682 K	mechanik počítačových sietí	SOPK / APZ	10	0	10	6	26
2864 H	operátor spracovania plastov	AZZZ	8	0	0	x	8
2868 K	technik spracovania plastov	AZZZ	0	0	0	0	0
2952 L	výroba potravín	SPPK	16	4	x	x	20
2956 H	mäsiar, kuchár	SPPK	0	0	0	x	0
2962 H	pekár	SPPK	8	0	0	x	8
2964 H	cukrár	SPPK	8	7	8	x	23
2977 H	cukrár kuchár	SPPK	20	15	8	12	55
2978 H	cukrár pekár	SPPK	0	12	0	0	12
2982 F	potravínarska výroba	SPPK	48	23	x	x	71
2987 H 01	biochemik - mliekarská výroba	SPPK	9	12	7	x	28
3161 F	praktická žena	SOPK	22	6	x	x	28
3383 F	spracúvanie dreva	RÚZ	13	10	x	x	23
3686 F	stavebná výroba	RÚZ	26	18	x	x	44
3757 L	dopravná prevádzka	AZZZ	8	1	x	x	9
4210 M 08	agropodnikanie - poľnohospodársky manažment	SPPK	10	0	0	0	10
4243 M	mechanizácia pôdohospodárstva	SPPK	9	7	3	6	25
4336 M 02	veterinárne zdravotníctvo a hygiena - hygienická a laboratórna služba	SPPK	9	6	7	12	34
4524 H	agromechanizátor, opravár	SPPK	10	7	8	x	25
6403 L	podnikanie v remeslách a službách	RÚZ	13	14	x	x	27

Tabuľka 6: Škola 2 - Prehľad o počte žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov

Číslo odboru	Názov odboru	SaPO	počet žiakov v odbore	počet žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľa	z toho: počet žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľa v systéme duálneho vzdelávania	z toho: počet žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľa na základe zmluvy o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania
2487 H 01	autoopravár - mechanik	SOPK / APZ	42	24	0	24
2498 F	technické služby v autoservise	SOPK / APZ	22	11	0	11
2682 K	mechanik počítačových sietí	SOPK / APZ	26	0	0	0
2864 H	operátor spracovania plastov	AZZZ	8	0	0	0
2868 K	technik spracovania plastov	AZZZ	0	0	0	0
2952 L	výroba potravín	SPPK	20	0	0	0
2956 H	mäsiar, kuchár	SPPK	0	0	0	0
2962 H	pekár	SPPK	8	0	0	0
2964 H	cukrár	SPPK	23	0	0	0
2977 H	cukrár kuchár	SPPK	55	0	0	0
2978 H	cukrár pekár	SPPK	12	0	0	0
2982 F	potravinárska výroba	SPPK	71	41	0	41
2987 H 01	biochemik - mliekarská výroba	SPPK	28	2	2	0
3161 F	praktická žena	SOPK	28	3	0	3
3383 F	spracúvanie dreva	RÚZ	23	1	0	1
3686 F	stavebná výroba	RÚZ	44	5	0	5
3757 L	dopravná prevádzka	AZZZ	9	0	0	0
4210 M 08	agropodnikanie - poľnohospodársky manažment	SPPK	10	0	0	0
4243 M	mechanizácia pôdohospodárstva	SPPK	25	0	0	0
4336 M 02	veterinárne zdravotníctvo a hygiena - hygienická a laboratórna služba	SPPK	34	0	0	0
4524 H	agromechanizátor, opravár	SPPK	25	8	0	8
6403 L	podnikanie v remeslách a službách	RÚZ	27	0	0	0

Tabuľka 7: Škola 3 – Aktívne odbory, počet žiakov v aktívnych odboroch

Číslo odboru	Názov odboru	SaPO	1. ročník počet žiakov v odbore	2. ročník počet žiakov v odbore	3. ročník počet žiakov v odbore	4. ročník počet žiakov v odbore	5. ročník počet žiakov v odbore	počet žiakov v odbore spolu
2964 H	cukrár	SPPK	6	0	4	x		10
3161 F	praktická žena	SOPK	18	9	x	x		27
3355 H	stolár	RÚZ	11	9	5	x		25
3656 K	operátor stavebnej výroby	RÚZ	0	0	0	0		0
3659 L	stavebníctvo	RÚZ	4	6	x	x		10
3661 H	murár	RÚZ	13	8	15	x		36
3686 F	stavebná výroba	RÚZ	8	6	x	x		14
4561 H 03	poľnohospodár - služby	SPPK	5	13	5	x		23
4579 F	lesná výroba	SPPK	9	6	x	x		15
6323 K	hotelová akadémia	RÚZ	14	19	18	32	19	102
6421 L	spoločné stravovanie	RÚZ	13	6	x	x		19
6426 L	vlasová kozmetika	RÚZ	0	4	x	x		4
6444 H	čaišník, servírka	RÚZ	0	0	0	x		0
6444 K	čaišník, servírka	RÚZ	0	0	0	0		0
6445 H	kuchár	RÚZ	4	6	0	x		10
6445 K	kuchár	RÚZ	0	0	0	0		0
6456 H	kaderník	RÚZ	9	9	6	x		24
6489 H	hostinský, hostinská	RÚZ	5	0	7	x		12

Tabuľka 8: Škola 3 - Prehľad o počte žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov

Číslo odboru	Názov odboru	SaPO	počet žiakov v odbore	počet žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľa	z toho: počet žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľa v systéme duálneho vzdelávania	z toho: počet žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľa na základe zmluvy o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania
2964 H	cukrár	SPPK	10	0	0	0
3161 F	praktická žena	SOPK	27	0	0	0
3355 H	stolár	RÚZ	25	3	3	0
3656 K	operátor stavebnej výroby	RÚZ	0	0	0	0
3659 L	stavebníctvo	RÚZ	10	0	0	0
3661 H	murár	RÚZ	36	19	0	19
3686 F	stavebná výroba	RÚZ	14	14	0	14
4561 H 03	poľnohospodár - služby	SPPK	23	0	0	0
4579 F	lesná výroba	SPPK	15	15	15	0
6323 K	hotelová akadémia	RÚZ	102	28	0	28
6421 L	spoločné stravovanie	RÚZ	19	0	0	0
6426 L	vlasová kozmetika	RÚZ	4	0	0	0
6444 H	čaišník, servírka	RÚZ	0	0	0	0
6444 K	čaišník, servírka	RÚZ	0	0	0	0
6445 H	kuchár	RÚZ	10	0	0	0
6445 K	kuchár	RÚZ	0	0	0	0
6456 H	kaderník	RÚZ	24	0	0	0
6489 H	hostinský, hostinská	RÚZ	12	2	0	2

Tabuľka 9: Škola 4 – Aktívne odbory, počet žiakov v aktívnych odboroch

Číslo odboru	Názov odboru	SaPO	1. ročník počet žiakov v odbore	2. ročník počet žiakov v odbore	3. ročník počet žiakov v odbore	4. ročník počet žiakov v odbore	počet žiakov v odbore spolu
2426 K	programátor obrábacích a zváracích strojov a zariadení	SOPK / APZ	8	10	7	7	32
2679 K	mechanik - mechatronik	SOPK / APZ	19	17	14	20	70
2683 H 11	elektromechanik - silnoprúdová technika	SOPK / APZ	23	9	15	x	47
2683 H 15	elektromechanik - úžitková technika	SOPK / APZ	8	0	0	x	8
2697 K	mechanik elektrotechnik	SOPK / APZ	28	28	35	18	109

Tabuľka 10: Škola 4 - Prehľad o počte žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov

Číslo odboru	Názov odboru	SaPO	počet žiakov v odbore	počet žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľa	z toho: počet žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľa v systéme duálneho vzdelávania	z toho: počet žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľa na základe zmluvy o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania
2426 K	programátor obrábacích a zváracích strojov a zariadení	SOPK / APZ	32	7	0	7
2679 K	mechanik - mechatronik	SOPK / APZ	70	0	0	0
2683 H 11	elektromechanik - silnoprúdová technika	SOPK / APZ	47	7	2	5
2683 H 15	elektromechanik - úžitková technika	SOPK / APZ	8	0	0	0
2697 K	mechanik elektrotechnik	SOPK / APZ	109	13	3	10

Tabuľka 11: Škola 5 – Aktívne odbory, počet žiakov v aktívnych odboroch

Číslo odboru	Názov odboru	SaPO	1. ročník počet žiakov v odbore	2. ročník počet žiakov v odbore	3. ročník počet žiakov v odbore	4. ročník počet žiakov v odbore	počet žiakov v odbore spolu
2411 K	mechanik nastavovač	SOPK / APZ	8	9	6	8	31
2426 K	programátor obrábacích a zváracích strojov a zariadení	SOPK / APZ	20	31	20	30	101
2679 K	mechanik - mechatronik	SOPK / APZ	42	40	42	43	167
2682 K	mechanik počítačových sietí	SOPK / APZ	12	28	27	24	91
2683 H 12	elektromechanik - automatizačná technika	SOPK / APZ	12	0	0	x	12
2697 K	mechanik elektrotechnik	SOPK / APZ	30	29	23	35	117
3447 K	grafik digitálnych médií	AZZZ	0	0	14	17	31

Tabuľka 12: Škola 5 - Prehľad o počte žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov

Číslo odboru	Názov odboru	SaPO	počet žiakov v odbore	počet žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľa	z toho: počet žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľa v systéme duálneho vzdelávania	z toho: počet žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľa na základe zmluvy o spolupráci pri zabezpečení
2411 K	mechanik nastavovač	SOPK / APZ	31	25	19	6
2426 K	programátor obrábacích a zväracích strojov a zariadení	SOPK / APZ	101	58	41	17
2679 K	mechanik - mechatronik	SOPK / APZ	167	62	34	28
2682 K	mechanik počítačových sietí	SOPK / APZ	91	18	0	18
2683 H 12	elektromechanik - automatizačná technika	SOPK / APZ	12	0	0	0
2697 K	mechanik elektrotechnik	SOPK / APZ	117	30	0	30
3447 K	grafik digitálnych médií	AZZZ	31	11	0	11

Tabuľka 13 Škola 1 - Aktuálna miera evidovanej nezamestnanosti a ponuka voľných pracovných miest

číslo odboru	názov odboru	Škola 1		
		Počet absolventov škôl v evidencii UoZ v čase vykonávania analýzy	Počet UoZ spolu v evidencii UoZ v čase vykonávania analýzy	Počet nahlásených voľných pracovných miest za PSK na ÚPSVaR určené na obsadzovanie v čase vykonávania analýzy
2414 L 01	strojárstvo – výroba, montáž a oprava prístrojov, strojov a zariadení	0	5	6
2426 K	programátor obrábacích a zvracích strojov a zariadení	0	0	8
2447 K	mechanik hasičskej techniky	6	6	0
2464 H	strojný mechanik	0	5	5
2682 K	mechanik počítačových sietí	0	11	3
2697 K	mechanik elektrotechnik			
3161 F	praktická žena	0	0	0
3347 L	drevárska a nábytkárska výroba	3	11	27
3355 H	stolár	2	9	12
6426 L	vlasová kozmetika	2	7	4
6442 K	obchodný pracovník	0	1	9
6456 H	kaderník	2	5	15

Tabuľka 14: Škola 1 - Vyhodnotenie uplatnenia absolventov a prognóza trhu práce za PSK

číslo odboru	názov odboru	Škola 1										
		Počet absolventov škôl		Počet pracujúcich 6 mesiacov od ukončenia štúdia		Počet nezamestnaných 6 mesiacov od ukončenia štúdia		Počet absolventov pokračujúcich v štúdiu		Odhadovaný počet absolventov prichádzajúcich na trh práce (ktorí nebudú pokračovať v štúdiu) v korešpondujúcom zhluku odborov vzdelania v období 2021-2025 v PSK	Odhad dodatočnej potreby pracovných síl v období rokov 2021-2025 v korešpondujúcom zhluku odborov vzdelania v PSK	Prebytok (+) alebo nedostatok (-) absolventov v korešpondujúcom zhluku odborov vzdelania v horizonte 2021-2025 v PSK
		2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2021-2025	2021-2025	2021-2025
2414 L 01	strojárstvo – výroba, montáž a oprava prístrojov, strojov a zariadení	0	0	0	0	0	0	0	0	1 554	2 136	-582
2426 K	programátor obrábacích a zvracích strojov a zariadení	0	0	0	0	0	0	0	0	1 554	2 136	-582
2447 K	mechanik hasičskej techniky	6	6	0	3	5	2	0	0	104	75	30
2464 H	strojný mechanik	0	7	0	0	0	0	0	6	1 554	2 136	-582
2682 K	mechanik počítačových sietí	0	5	0	1	0	3	0	0	1 169	632	537
2697 K	mechanik elektrotechnik	0	0	0	0	0	0	0	0	1 856	1 059	796
3161 F	praktická žena	0	0	0	0	0	0	0	0	240	0	240
3347 L	drevárska a nábytkárska výroba	0	2	0	0	0	2	0	0	324	443	-118
3355 H	stolár	5	5	0	0	0	0	4	5	324	443	-118
6426 L	vlasová kozmetika	1	4	0	3	0	0	0	0	421	178	243
6442 K	obchodný pracovník	0	0	0	0	0	0	0	0	670	2 008	-1 338
6456 H	kaderník	15	6	0	0	0	0	14	6	421	178	243

**Tabuľka 15: Prehľad o počte a pomere žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov
k 30.09.2020**

	Škola 1	Škola 2	Škola 3	Škola 4	Škola 5
Počet žiakov v škole	199	540	331	266	550
Počet žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľa	57	95	81	27	204
Z toho počet žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľa v systéme duálneho vzdelávania	7	2	18	5	94
Z toho počet žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľa na základe zmluvy o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania	50	93	63	22	110
Pomer žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľa	28,64%	17,59%	24,47%	10,15%	37,09%
Z toho pomer žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľa v systéme duálneho vzdelávania	3,52%	0,37%	5,43%	1,88%	17,09%
Z toho pomer žiakov na praktickom vyučovaní u zamestnávateľa na základe zmluvy o spolupráci pri zabezpečení praktického vyučovania	25,13%	17,22%	19,03%	8,27%	20%

Tabuľka 16: Škola 1 - návrh na úpravu siete odborov školy

Číslo odboru	Názov odboru	SaPO	Návrh na úpravu siete odborov po zohľadnení vyjadrení členov regionálnej platformy, odboru školstva PSK a školy
2414 L 01	strojárstvo - výroba, montáž a oprava prístrojov, strojov a zariadení	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2414 L 02	strojárstvo - obrábanie materiálov	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2426 K	programátor obrábacích a zvracích strojov a zariadení	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2433 H	obrábač kovov	SOPK / APZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
2447 K	mechanik hasičskej techniky	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2464 H	strojný mechanik	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2478 F	strojárská výroba	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2487 H 01	autoopravár - mechanik	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2682 K	mechanik počítačových sietí	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2697 K	mechanik elektrotechnik	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2737 L	sklársky a keramický priemysel	AZZZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
2738 H 04	operátor sklárskej výroby- maľba skla a keramiky	AZZZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
2752 F	výroba úžitkového skla	AZZZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
3125 L	odevnictvo	SOPK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
3152 H 02	krajčír - dámske odevy	SOPK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
3161 F	praktická žena	SOPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY / do konca školského roka 2022/23
3178 F	výroba konfekcie	SOPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
3341 K	operátor drevárskej a nábytkárskej výroby	RÚZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
3347 L	drevárska a nábytkárska výroba	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
3348 M	tvorba nábytku a interiéru	RÚZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
3355 H	stolár	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
3383 F	spracúvanie dreva	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
3686 F	stavebná výroba	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
3965 M	bezpečnosť s ochrana zdravia pri práci	RÚZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
4210 M 02	agropodnikanie - poľnohospodárske služby	SPPK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
4210 M 04	agropodnikanie - farmárstvo	SPPK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
4210 M 08	agropodnikanie - poľnohospodársky manažment	SPPK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
4210 M 11	agropodnikanie - agroturistika	SPPK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
4210 N 08	agropodnikanie - poľnohospodársky manažment	SPPK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY

4236 M	ekonomika pôdohospodárstva	SPPK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
4572 F	poľnohospodárska výroba	SPPK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
6317 M	obchodná akadémia	RÚZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
6405 K	pracovník marketingu - blok cestovný ruch	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY / DOŠTUDOVANIE, VÝKON NEPLÁNOVAŤ
6426 L	vlasová kozmetika	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
6442 K	obchodný pracovník	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
6456 H	kaderník	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
7646 M	vychovateľsko-opatrovateľská činnosť	neurčená	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
7661 M	sociálno-výchovný pracovník	neurčená	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
8235 M 04	výtvarné spracúvanie skla - maľovanie a leptanie skla	SŽK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
8269 M	tvorba nábytku a interiéru	SŽK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
8521 K 04	výtvarné spracúvanie skla - maľovanie a leptanie skla	SŽK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY

Tabuľka 17: Škola 2 - Aktuálna miera evidovanej nezamestnanosti a ponuka voľných pracovných miest

číslo odboru	názov odboru	Škola 2		
		Počet absolventov škôl v evidencii UoZ v čase vykonávania analýzy	Počet UoZ spolu v evidencii UoZ v čase vykonávania analýzy	Počet nahlásených voľných pracovných miest za PSK na ÚPSVaR určené na obsadzovanie v čase vykonávania analýzy
2487 H 01	autoopravár - mechanik	6	14	11
2682 K	mechanik počítačových sietí	6	11	0
2956 H	mäsiar kuchár	0	0	0 (mäsiar) 35 (kuchár)
2962 H	pekár	0	12	6
2964 H	cukrár	3	18	3
2977 H	cukrár kuchár	1	8	3 (cukrár) 49 (kuchár)
2978 H	cukrár pekár	0	5	3 (cukrár) 8 (pekár)
2982 F	potravínárska výroba	5	33	15
2987 H 01	biochemik - mliekarska výroba	3	4	0
3161 F	praktická žena	0	4	0
3383 F	spracúvanie dreva	3	8	11
3686 F	stavebná výroba	7	41	4
4210 M 08	agropodnikanie - poľnohospodársky manažment	0	2	0
4243 M	mechanizácia pôdohospodárstva	0	1	0
4336 M 02	veterinárne zdravotníctvo a hygiena - hygienická a laboratórna služba	1	7	0
4524 H	agromechanizátor, opravár	0	0	0

Tabuľka 18: Škola 2 - Vyhodnotenie uplatnenia absolventov a prognóza trhu práce za PSK

číslo odboru	názov odboru	Škola 2										
		Počet absolventov škôl		Počet pracujúcich 6 mesiacov od ukončenia štúdia		Počet nezamestnaných 6 mesiacov od ukončenia štúdia		Počet absolventov pokračujúcich v štúdiu		Odhadovaný počet absolventov prichádzajúcich na trh práce (ktorí nebudú pokračovať v štúdiu) v korešpondujúcom zhluku odborov vzdelania v období 2021-2025 v PSK	Odhad dodatočnej sily v období rokov 2021-2025 v korešpondujúcom zhluku odborov vzdelania v PSK	Prebytok (+) alebo nedostatok (-) absolventov v korešpondujúcom zhluku odborov vzdelania v horizonte 2021-2025 v PSK
		2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018			
2487 H 01	autoopravár - mechanik	16	13	7	2	1	2	8	8	655	-79	734
2682 K	mechanik počítačových sietí	9	9	5	5	4	1	0	0	1 169	461	708
2956 H	mäsiar kuchár	0	0	0	0	0	0	0	0	25	-5	31
2962 H	pekár	0	0	0	0	0	0	0	0	290	-123	413
2964 H	cukrár	0	3	0	1	0	2	0	0	290	93	197
2977 H	cukrár kuchár	11	13	3	0	0	1	8	11	290	93	197
2978 H	cukrár pekár	0	0	0	0	0	0	0	0	290	93	197
2982 F	potravinárska výroba	17	14	1	1	8	8	1	1	424	46	378
2987 H 01	biochemik - mliekarska výroba	0	0	0	0	0	0	0	0	experiment - nie sú dáta		
3161 F	praktická žena	0	7	0	0	0	4	0	0	240	0	240
3383 F	spracúvanie dreva	3	3	0	0	2	2	0	0	324	443	-118
3686 F	stavebná výroba	11	5	6	1	4	2	0	0	1 276	1 722	-446
4210 M 08	agropodnikanie - poľnohospodársky manažment	0	0	0	0	0	0	0	0	98	959	-861
4243 M	mechanizácia pôdohospodárstva	8	6	7	4	1	1	0	0	98	959	-861
4336 M 02	veterinárne zdravotníctvo a hygiena - hygienická a laboratórna služba	6	7	1	4	1	1	3	1	98	1 071	-973
4524 H	agromechanizátor, opravár	0	0	0	0	0	0	0	0	1 554	2 136	-582

Tabuľka 19: Škola 2 - návrh na úpravu siete odborov školy

Číslo odboru	Názov odboru	SaPO	Návrh na úpravu siete odborov po zohľadnení vyjadrení členov regionálnej platformy, odboru školstva PSK a školy
2435 H 01	klampiar - strojárská výroba	SOPK / APZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
2439 H	lakovník	SOPK / APZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
2487 H 01	autoopravár - mechanik	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2487 H 02	autoopravár - elektrikár	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2487 H 03	autoopravár - karosár	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2498 F	technické služby v autoservise	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2682 K	mechanik počítačových sietí	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2864 H	operátor spracovania plastov	AZZZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2868 K	technik spracovania plastov	AZZZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2952 L	výroba potravín	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2954 H	mäsiar	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2955 H	mäsiar, lahôdkár	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2956 H	mäsiar, kuchár	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2960 K	operátor potravinárskej výroby	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2962 H	pekár	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2964 H	cukrár	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2965 H	cukrovinkár pečivár	SPPK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
2977 H	cukrár kuchár	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2978 H	cukrár pekár	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2982 F	potravinárska výroba	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2982 L 01	potravinárska výroba - mäsová a údenárska výroba	SPPK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
2982 L 02	potravinárska výroba - pekárska a cukrárska výroba	SPPK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
2987 H 01	biochemik - mliekarská výroba	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2987 H 02	biochemik - výroba piva a sladu	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
3161 F	praktická žena	SOPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY / do konca školského roka 2022/23
3383 F	spracúvanie dreva	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
3672 H	kamenár	RÚZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
3680 H	podlahár	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
3686 F	stavebná výroba	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY

3757 L	dopravná prevádzka	AZZZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
4210 M 02	agropodnikanie - poľnohospodárske služby	SPPK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
4210 M 04	agropodnikanie - farmárstvo	SPPK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
4210 M 08	agropodnikanie - poľnohospodársky manažment	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
4210 M 11	agropodnikanie - agroturistika	SPPK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
4210 M 13	agropodnikanie - alternatívne poľnohospodárstvo	SPPK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
4210 N 08	agropodnikanie - poľnohospodársky manažment	SPPK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
4236 M	ekonomika pôdohospodárstva	SPPK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
4243 M	mechanizácia pôdohospodárstva	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
4336 M 02	veterinárne zdravotníctvo a hygiena - hygienická a laboratórna služba	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
4336 M 04	veterinárne zdravotníctvo a hygiena - drobnochov	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
4512 L	poľnohospodárstvo	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
4524 H	agromechanizátor, opravár	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
4571 H	záhradník	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
4572 F	poľnohospodárska výroba	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
4579F	lesná výroba	SPPK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
6403 L	podnikanie v remeslách a službách	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
6405 K	pracovník marketingu	RÚZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
6411 L	prevádzka obchodu	RÚZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
6449F	technické služby v autoservise		ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
8504 N 01	umeleckoremeselné spracúvanie dreva - stolárske práce	SŽK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY

Tabuľka 20: Škola 3 - Aktuálna miera evidovanej nezamestnanosti a ponuka voľných pracovných miest

číslo odboru	názov odboru	Škola 3		
		Počet absolventov škôl v evidencii UoZ v čase vykonávania analýzy	Počet UoZ spolu v evidencii UoZ v čase vykonávania analýzy	Počet nahlásených voľných pracovných miest za PSK na ÚPSVaR určené na obsadzovanie v čase vykonávania analýzy
2964 H	cukrár	3	5	3
3161 F	praktická žena	4	10	0
3355 H	stolár	0	0	26
3656 K	operátor stavebnej výroby	0	1	19
3661 H	murár	4	43	49
3686 F	stavebná výroba	3	15	0
4561 H 03	poľnohospodár - služby	2	11	3
4579 F	lesná výroba	3	8	6
6444 H	čaušník, servírka	0	18	41
6444 K	čaušník, servírka	1		
6445 H	kuchár	4	20	21
6445 K	kuchár	0		
6456 H	kaderník	0	3	6
6489 H	hostinský, hostinská	1	1	0

Tabuľka 21: Škola 3 - Vyhodnotenie uplatnenia absolventov a prognóza trhu práce za PSK

číslo odboru	názov odboru	Škola 3										
		Počet absolventov škôl		Počet pracujúcich 6 mesiacov od ukončenia štúdia		Počet nezamestnaných 6 mesiacov od ukončenia štúdia		Počet absolventov pokračujúcich v štúdiu		Odhadovaný počet absolventov prichádzajúcich na trh práce (ktorí nebudú pokračovať v štúdiu) v korešpondujúcom zhluku odborov vzdelania v období 2021-2025 v PSK	Odhad dodatočnej potreby pracovných síl v období rokov 2021-2025 v korešpondujúcom zhluku odborov vzdelania v PSK	Prebytok (+) alebo nedostatok (-) absolventov v korešpondujúcom zhluku odborov vzdelania v horizonte 2021-2025 v PSK
		2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018			
2964 H	cukrár	6	0	1	0	0	0	4	0	290	-123	413
3161 F	praktická žena	13	17	1	0	0	6	0	0	240	0	240
3355 H	stolár	5	0	1	0	0	0	4	0	324	1 049	-725
3656 K	operátor stavebnej výroby	0	0	0	0	0	0	0	0	1 276	1 722	-446
3661 H	murár	16	13	10	2	1	2	2	4	1 276	1 722	-446
3686 F	stavebná výroba	10	7	2	3	1	0	0	0	1 276	1 722	-446
4561 H 03	poľnohospodár - služby	11	9	2	0	0	3	0	0	98	959	-861
4579 F	lesná výroba	7	7	1	1	0	3	0	0	369	129	240
6444 H	čaišník, servírka	0	6	0	2	0	0	0	4	645	497	148
6444 K	čaišník, servírka	0	11	0	6	0	3	0	1	645	497	148
6445 H	kuchár	11	7	4	0	1	3	4	4	412	1 020	-608
6445 K	kuchár	0	3	0	2	0	0	0	0	412	1 020	-608
6456 H	kaderník	5	4	0	0	0	0	5	5	421	261	159
6489 H	hostinský, hostinská	0	0	0	0	0	0	0	0	645	497	148

Tabuľka 22: Škola 3 - návrh na úpravu siete odborov školy

Číslo odboru	Názov odboru	SaPO	Návrh na úpravu siete odborov po zohľadnení vyjadrení členov regionálnej platformy, odboru školstva PSK a školy
2954 H	mäsiar	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2964 H	cukrár	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2977 H	cukrár kuchár	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2978 H	cukrár pekár	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
3161 F	praktická žena	SOPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY do konca školského roka 2022/23
3178 F	výroba konfekcie	SOPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
3355 H	stolár	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
3650 M	stavitel'stvo	RÚZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
3656 K	operátor stavebnej výroby	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
3659 L	stavebníctvo	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
3661 H	murár	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
3663 H	tesár	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
3668 H	montér suchých stavieb	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
3673 H	kachliar	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
3675 H	maliar	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
3684 H	strechár	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
3686 F	stavebná výroba	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
3917 M 06	technické a informačné služby - v stavebníctve	RÚZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
4211 M 16	záhradníctvo - záhradná a krajinárska tvorba	SPPK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
4529 H	pracovník pre záhradnú tvorbu, zeleň a služby	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
4561 H 03	poľnohospodár - služby	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY / od šk. roka 2022/23 NAHRADIŤ ODBOROM 4561 H 02
4579 F	lesná výroba	SPPK	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
4580 H 02	chovateľ - chov koní a jazdecko	SPPK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
6323 K	hotelová akadémia	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY / DOŠTUDOVANIE, VÝKON NEPLÁNOVAŤ
6405 K	pracovník marketingu - blok záhradnickej výroby	RÚZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
6421 L	spoločné stravovanie	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
6426 L	vlasová kozmetika	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
6444 H	čaišník, servírka	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY

6444 K	čaišník, servírka	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
6445 H	kuchár	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
6445 K	kuchár	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
6446 K	kozmetik	RÚZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
6456 H	kaderník	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
6489 H	hostinský, hostinská	RÚZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY

Tabuľka 23: Škola 4 - Aktuálna miera evidovanej nezamestnanosti a ponuka voľných pracovných miest

číslo odboru	názov odboru	Škola 4		
		Počet absolventov škôl v evidencii UoZ v čase vykonávania analýzy	Počet UoZ spolu v evidencii UoZ v čase vykonávania analýzy	Počet nahlásených voľných pracovných miest za PSK na ÚPSVaR určené na obsadzovanie v čase vykonávania analýzy
2426 K	programátor obrábacích a zvracích strojov a zariadení	1	2	10
2679 K	mechanik-mechatronik	3	12	31
2683 H 11	elektromechanik - silnoprúdová technika	4	5	2
2683 H 15	elektromechanik - úžitková technika	0	3	1
2697 K	mechanik elektrotechnik	7	15	16

Tabuľka 24: Škola 4 - Vyhodnotenie uplatnenia absolventov a prognóza trhu práce za PSK

číslo odboru	názov odboru	Škola 4										
		Počet absolventov škôl		Počet pracujúcich 6 mesiacov od ukončenia štúdia		Počet nezamestnaných 6 mesiacov od ukončenia štúdia		Počet absolventov pokračujúcich v štúdiu		Odhadovaný počet absolventov prichádzajúcich na trh práce (ktorí nebudú pokračovať v štúdiu) v korešpondujúcom zhluku odborov vzdelania v období 2021-2025 v PSK	Odhad dodatočnej potreby pracovných síl v období rokov 2021-2025 v korešpondujúcom zhluku odborov vzdelania v PSK	Prebytok (+) alebo nedostatok (-) absolventov v korešpondujúcom zhluku odborov vzdelania v horizonte 2021-2025 v PSK
		2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018			
2426 K	programátor obrábacích a zväracích strojov a zariadení	10	10	5	9	2	0	2	1	1 554	4 062	-2 508
2679 K	mechanik-mechatronik	17	29	8	15	2	0	6	12	1 856	1 059	796
2683 H 11	elektromechanik - silnoprúdová technika	17	7	13	7	0	0	3	0	1 856	460	1 396
2683 H 15	elektromechanik - úžitková technika	0	0	0	0	0	0	0	0	1 856	460	1 396
2697 K	mechanik elektrotechnik	27	31	20	22	3	1	2	4	1 856	1 059	796

Tabuľka 25: Škola 4 - návrh na úpravu siete odborov školy

Číslo odboru	Názov odboru	Vecná pôsobnosť SaPO	Návrh na úpravu siete odborov po zohľadnení vyjadrení členov regionálnej platformy, odboru školstva PSK a školy
2414 L 01	strojárstvo - výroba, montáž a oprava prístrojov, strojov a zariadení	SOPK / APZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
2414 L 02	strojárstvo - obrábanie materiálov	SOPK / APZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
2423 H	nástrojár	SOPK / APZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
2426 K	programátor obrábacích a zvaracích strojov a zariadení	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2675 L 02	elektrotechnika - výroba a prevádzka strojov a zariadení	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2675 L 03	elektrotechnika - elektronické zariadenia	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2679 K	mechanik - mechatronik	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2683 H 11	elektromechanik - silnoprúdová technika	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2683 H 15	elektromechanik - úžitková technika	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2697 K	mechanik elektrotechnik	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
3778 K	technik informačných a telekomunikačných technológií	AZZZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
6442 K	obchodný pracovník	RÚZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY

Tabuľka 26: Škola 5 - Aktuálna miera evidovanej nezamestnanosti a ponuka voľných pracovných miest

číslo odboru	názov odboru	Škola 5		
		Počet absolventov škôl v evidencii UoZ v čase vykonávania analýzy	Počet UoZ spolu v evidencii UoZ v čase vykonávania analýzy	Počet nahlásených voľných pracovných miest za PSK na ÚPSVaR určené na obsadzovanie v čase vykonávania analýzy
2411 K	mechanik nastavovač	0	5	5
2426 K	programátor obrábacích a zváracích strojov a zariadení	8	12	10
2679 K	mechanik-mechatronik	10	21	31
2682 K	mechanik počítačových sietí	3	16	3
2683 H 12	elektromechanik - automatizačná technika	0	0	4
2697 K	mechanik elektrotechnik	6	14	16

Tabuľka 27: Škola 5 - Vyhodnotenie uplatnenia absolventov a prognóza trhu práce za PSK

číslo odboru	názov odboru	Škola 4										
		Počet absolventov škôl		Počet pracujúcich 6 mesiacov od ukončenia štúdia		Počet nezamestnaných 6 mesiacov od ukončenia štúdia		Počet absolventov pokračujúcich v štúdiu		Odhadovaný počet absolventov prichádzajúcich na trh práce (ktorí nebudú pokračovať v štúdiu) v korešpondujúcom zhluku odborov vzdelania v období 2021-2025 v PSK	Odhad dodatočnej potreby pracovných síl v období rokov 2021-2025 v korešpondujúcom zhluku odborov vzdelania v PSK	Prebytok (+) alebo nedostatok (-) absolventov v korešpondujúcom zhluku odborov vzdelania v horizonte 2021-2025 v PSK
		2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018			
2411 K	mechanik nastavovač	0	0	0	0	0	0	0	0	1 554	4 062	-2 508
2426 K	programátor obrábacích a zváracích strojov a zariadení	19	18	12	15	2	0	3	0	1 554	4 062	-2 508
2679 K	mechanik-mechatronik	30	54	12	28	0	2	16	18	1 856	1 059	796
2682 K	mechanik počítačových sietí	15	21	9	7	0	3	4	6	1 169	632	537
2683 H 12	elektromechanik - automatizačná technika	0	0	0	0	0	0	0	0	1 856	460	1 396
2697 K	mechanik elektrotechnik	24	27	18	18	3	3	2	4	1 856	1 059	796

Tabuľka 28: Škola 5 - návrh na úpravu siete odborov školy

Číslo odboru	Názov odboru	SAPO	Návrh na úpravu siete odborov po zohľadnení vyjadrení členov regionálnej platformy, odboru školstva PSK a školy
2411 K	mechanik nastavovač	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2413 K	mechanik strojov a zariadení	SOPK / APZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
2414 L 01	strojárstvo - výroba, montáž a oprava prístrojov, strojov a zariadení	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2414 L 02	strojárstvo - obrábanie materiálov	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2419 K	operátor ekologických zariadení	SOPK / APZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
2423 H	nástrojár	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2426 K	programátor obrábacích a zváracích strojov a zariadení	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2466 H 02	mechanik opravár - stroje a zariadenia	SOPK / APZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
2497 K	mechanik automobilových liniek	SOPK / APZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
2675 L 02	elektrotechnika - výroba a prevádzka strojov a zariadení	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2675 L 03	elektrotechnika - elektronické zariadenia	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2679 K	mechanik - mechatronik	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2682 K	mechanik počítačových sietí	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2683 H 11	elektromechanik - silnoprúdová technika	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2683 H 12	elektromechanik - automatizačná technika	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
2697 K	mechanik elektrotechnik	SOPK / APZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY
3447 K	grafik digitálnych médií	AZZZ	ODBOR PONECHAŤ V SIETI ODBOROV ŠKOLY / DOŠTUDOVANIE ŽIAKOV, VÝKON NEPLÁNOVAŤ
3918 M	technické lýceum	RÚZ	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY
8503 K 01	umeleckoremeselné spracúvanie kovov - kováčske a zámočnicke práce	SŽK	ODBOR VYRADIŤ ZO SIETE ODBOROV ŠKOLY

Tabuľka č. 1. 1: Zručnosti absolventov - prehľad kategórií identifikovaných vo výpovediach zamestnávateľov podľa analyzovaných tém

	Zamestnávateľ 1. Stavebná výroba	Zamestnávateľ 2. Mechanik hasičskej techniky	Zamestnávateľ 3. Strojní mechanik	Zamestnávateľ 4. Poľnohospodárstvo	Zamestnávateľ 5. Programátor obrábacích kovov a stroj. zariadení Mechanik nastavovač mechatronik
Pripravenosť absolventov na prácu v organizácii	Nesamostatnosť absolventov	Nedostatok iniciatívy a záujmu absolventov	Nedostatočne pripravení	Vysoká miera pripravenosti	Pripravení
Silné stránky absolventov	Neudáva (po zaváhaní ochota)	Neudáva	Neudáva	Dobrá príprava Silná motivácia pracovať (ostávajú po prac. dobe) Zázemie v rodine (gazdovanie)	Motivácia učiť sa Flexibilita Adaptabilita na systém
Nedostatky absolventov	Nestálosť	Neochota ostať v odbore, Práca v zahraničí	Práca z nutnosti Absencie motivácie Prokrastinácia	Chýba im trochu zručnosť (inak robia všetko)	Slabá dochádzka Nedostatky v teórii Problémy s čítaním výkresov Chýba príprava na maturitu (škola nemá stroje)
Porovnanie žiakov s inými školami	Nemá iných žiakov	Nemá iných žiakov	Nemá iných žiakov	Nemá iných žiakov	Nemá iných žiakov
Zručnosti, ktoré by mala škola rozvíjať prognosticky	-	Absencia motivácie, odborných vedomostí, všeobecné znalosti Absencia manuálnych zručností	1. Absencia obrábačov kovov, 2. Výuka na automatoch, 3. Práca na CNC strojoch, 4. Potrebné naučiť ľudí základné zručnosti, CNC je nadstavba (opracovanie na sústruhu, fréze) 5. Obsluha strojov („musí vedieť či má rezať vŕtať, aké otáčky“).	1. Nutné ovládanie IT technológie (obsluha traktorov a sejačiek je už programovaná) 2. GPS technológie nutné pre sejbu	1. Potrebné podporiť klasické profesie, frézár, sústružník, akútny nedostatok, nástrojárov 2. Viac teórie v riadiacich systémoch na CNC stroje, 3. Výuka špecifických CNC strojov, každá firma má inú. 3. Programovanie cez PC
Očakávané zručnosti absolventov	Viac disciplíny	Manuálna zručnosť („nevie chytiť kľúč, nevie ako funguje benzínový motor“)	1. Schopnosť preniesť výkres na kov 2. Čítať základné strojárske výkresy 3. Schopnosť naprojektovať projekt 4. Poznať značky na výkrese	Splňajú očakávania, zvyšok sa naučia v praxi	1. Ovládať balik office 2. Komunikácia emailom 3. Správne vyjadrovanie 4. Proaktivita („pýtať, doštudovať sa, základné skills – komunikáciu“)
Zručnosti osvojené na SŠ	Obsluha jednoduchého zariadenia, vymurovanie do roviny, používanie vodováhy, poznať názvy predmetov	Základné veci, manuálna zručnosť im veľmi chýba, vedia ovládať hlavne telefón.	Poznať normy, poznať základné triedy materiálov, triedy opracovania, realizácia závitů, presná rovina, presná diera	Overovanie sily vetra pri postreku, proces postrekov obsluha sejačky, hĺbka siatia, kontrola upchatia sejných jednotiek, nastavenie pluhu, realizácia sejby („kde začať, kde nie sú rovnaké role“)	Organizácia samotná ho pripravuje – výsledok absolvent vie
Subjektívny význam slova „zručnosti“	„Nech vie, kde sa má postaviť a čo robiť“	Manuálna zručnosť, ale chýba im záujem	Mali by mať „fortiel“, („chytiť do ruky a vedieť čo s tým spraviť a nie sa stále pýtať. Že ak dostane kus železa a výkres, aby vedel, čo s tým spraviť. Aby vedel, čo je nôž a čo je plátok, teda znalosti o narádi.“)	Ovládať vyhlášky („prejsť každú jednu prácu, keď sa kosí, idem od stredu ku kraju, základné veci, čo sa môže a čo sa nemôže“)	Záleží od pozície. CNC stroj – výkres, meradla, obsluhovať stroj („musí to byť praktický typ, aby si vedel poradiť, a musí chcieť a tak sa vie adaptovať, ale keď nie je chcenia a dôslednosti je problém“) Individuálna diagnostika zručnosti („kto sa na čo hodí“) Motivácia pracovať
Indikátory kompetencií	Plnenie inštrukcie	Plnenie inštrukcie Samostatnosť pri práci	Zadanie výkresu, schopnosť čítať výkres	Poznanie žiaka počas praxe Skúšobná doba	Adaptačný proces (3 M) 1 rok je pod tútorom – cieľ: overenie činnosti v závislosti od pozície

žiakov v praxi			Kontrola či ovláda činnosť, ktorú vykonáva		(„obsluhovať stroj, ako rýchlo sa dokáže adaptovať na novú činnosť“) Testy zručností
---------------------------	--	--	--	--	--

Tabuľka č. 1. 2: Zručnosti absolventov - prehľad kategórií identifikovaných vo výpovediach zamestnávateľov podľa analyzovaných tém

	Zamestnávateľ 6.	Zamestnávateľ 7.	Zamestnávateľ 8.	Zamestnávateľ 9.	Zamestnávateľ 10.	Zamestnávateľ 11.
	Kuchár čašník servírka	Elektromechanik silno prúd Elektromechanik elektrotechnik	Elektromechanik Elektrotechnik programátor obrábacích a zváracích strojov a zariadení	Kuchár - čašník	Lesná výroba	Mechanik nastavovač Mechanik mechatronik Programátor obrábacích zariadení a strojov
Pripravenosť absolventov na prácu v organizácii	Nedostatočne pripravení	Nepripravení (iná odbornosť - je potrebný silnoprúd nie slaboprúd)	Pripravení	Pripravení	Pripravení	Pripravení Pozitívna skúsenosť s duálom
Silné stránky absolventov	Nevie uviesť	Sebavedomie IT zručnosti Odvaha Adaptabilita na systém	Technické znalosti Rýchlosť učenia sa	-	Nevie uviesť	Dobré podmienky v škole oproti iným školám Spolahlivosť Snaha učiť sa Záujem učiť sa
Nedostatky absolventov	Nedostatočná prax, nepoznajú zloženie jedál, technologické postupy, („nevie čo vlastne nesie zákazníkovi“) nemožnosť výuky (kvôli covidu) Kompenzácia od zamestnávateľa: poskytujú príležitosti pre všetky činnosti („v škole to bolo len o čistením pohárov a kysnutom ceste“). Odobranie mobilov – dôraz na slobodné rozhodnutie absolventov či tam chcú byť	Slabá prax, Chýba postupnosť pri krokoch, ktoré sú životu nebezpečné ľahkovážnosť (ignorovanie ochranných prostriedkov)	Absencia motivácie Technické zručnosti	Neuvádza	Dochádzka (komunitný problém)	Neuvádzajú
Porovnanie žiakov s inými školami	Nemá iných žiakov	Nemá iných žiakov	Nemá iných žiakov	V minulosti mali (je to porovnateľné)	Nemá iných žiakov	Dobré podmienky v škole oproti iným školám
Zručnosti, ktoré by mala škola rozwíjať prognosticky	Dôraz na výrobu (nie polotovary) Absolvent musí poznať čo predáva (nutné ovládať výrobu, technologické postupy) Čašníci tiež musia ovládať technológiu výroby.	Zelené technológie, keďže sa transformujú na zelené energie – súčasný trend, Zvyšujúca robotizácia	CNC Eliminácia ľudského faktora, schopnosť naprogramovať stroje tak, aby zabránili zlyhaniu	Vyššia miera angažovanosti v práci v kuchyni	Potrebný vyšší počet pracovníkov v odbore	Príliš veľa teórie v škole Chýbajú CNC frézeri operátori Chýbajú nástrojári
Očakávané zručnosti absolventov	1.Ovládať CNC 2.Technická AJ 3.Rýchle učenie sa			Individuálne rozdiele	Samostatnosť Kvalifikácia („sadenica zasadená podľa normy“)	Základné zručnosti pri CNC strojoch, technická orientácia Čítanie tech. dokumentácie

Zručnosti osvojené na SŠ „čo by mal po ukončení školy vedieť“	1. Základná hygiena 2. poznať „kolotoč“ práce („kde je príprava, kde je výdaj, držať nožik, skočili na chirurgii porezali sa, treba ich učiť zodpovednosti, oni si myslia, že bude len riadiť a nerobiť“) 3. Musia vedieť čo sa robí a ako („Keď to má riadiť musí to ovládať, nie dokončiť, ale vedieť prácu začať.“)	1. Samostatnosť, 2. Úspešne realizovaný projekt (napr. súťaže) 3. Poznanie výkresovej dokumentácie 4. Ovládanie jazykov – u technikov je dôležité (AJ, NJ), aby vedeli komunikovať s dodávateľmi	1. obsluha strojov 2. vedomie limitov začiatočníkov 3. Zručnosť, cieľavedomosť a zodpovednosť za seba.	1. Ovládať aktuálne trendy 2. Ovládať základy práce (poukladať príbor) 3. Ovládať psychológiu (vedieť odhadnúť zákazníka)	1. Ovládať náradie 2. Plnenie inštrukcií 3. Orientácia v priestore/lokalite pri práci v lese	1. Základná manuálna zručnosť (chytiť náradie, aby sa nezranili) 2. Bezpečnosť 3. Samotný výkon práce 4. Základy merania 5. Čítanie výkresov
Subjektívny význam „zručnosti“	Manuálna zručnosť („vedieť držať veci v kuchyni, nemusia nosiť 4 taniere, ale nech vyzerá s tým dobre, musí dbať o vzhľad, on reklamuje reštiku, musí byť prezentácia, nereklamuje seba ale firmu“)	Vedieť formulovať správne otázky Vedieť komunikovať	Vedieť robiť na stroji Vedieť komunikovať („Kompetencie ide roka v ruke s pozíciou. Mal by si byť istý v pozícii.“)	Vedieť odhadnúť zákazníka Vedieť poradiť zákazníkovi (bezlaktózové jedlá a podob.)	Orientácia v priestore/lokalite Plnenie inštrukcií	Manuálna zručnosť („chytiť náradie, aby sa nezranili“) Bezpečnosť Samotný výkon práce Základy merania Čítanie výkresov
Indikátory kompetencii žiakov v praxi	Zaškolenie pod tátorom Skúšobná doba	Na pohovore – ukážu výsledok procesu a kladú otázky Seba -prezentácia Manuálna zručnosť Komunikácia Samostatnosť Čítanie projektovej dokumentácie		Proaktivita („javí záujem, pýta sa, je upravený“) Ovláda psychológiu zákazníka Ovláda nové trendy, ktoré zdieľa s nadriadenými	Plnenie úloh Plnenie inštrukcií	Základná manuálna zručnosť („chytiť náradie, aby sa nezranili“) Bezpečnosť Základy merania Čítanie výkresov

Tabuľka č.2.1: Personálna oblasť - Prehľad kategórii identifikovaných vo výpovediach zamestnávateľov podľa jednotlivých odborov a podľa analyzovaných tém

	Zamestnávateľ 1. Stavebná výroba	Zamestnávateľ 2. Mechanik hasičskej techniky	Zamestnávateľ 3. Strojní mechanik	Zamestnávateľ 4. Poľnohospodárstvo	Zamestnávateľ 5. Programátor obrábacích a zvraciacich strojov a zariadení Mechanik nastavovač Mechanik mechatronik
Účasť na maturitnej skúške zo strany zamestnávateľa	Nie	Nie	Nie	Nie	Áno
Prijímanie absolventov	Nie	Výnimočne, ak je záujem	Nie je záujem žiakov	Áno	Áno
Nábor pracovníkov na SŠ	Nie	Výnimočne	Nie	Áno	áno
Pripravenosť žiakov na prijímací pohovor	Nevie posúdiť	Nerealizuje pohovory	Zatiaľ nerealizované	Zatiaľ nerealizované	1.Vedia odpovedať len na pripravené otázky, 2.Chýba seba prezentácia, 3. Vedia len jedno, koľko chcú zarábať 4. Neschopnosť pomenovať svoje zručnosti 5.Komunikačný problém 1.
Kvalita CV a motivačného listu	Bola potrebná pomoc pri písaní CV	Nerieši CV a ML	Technicky sú schopní vypísať ale chýba kreativita	„mali by to mať“	Technicky majú (využívajú formuláre na webe)
Nedostatky CV	Chýba samostatnosť pri písaní CV Chýba prístup k počítačom	Nerieši CV	Technicky sú schopní vypísať ale chýba kreativita	Bagatelizovaný význam CV – dôraz na reálne zručnosti absolventa	Chýbajúce dátumy Chýbajúce pomenovanie zručností a praxe Gramatické chyby
Oboznámenosť absolventov s pracovnou dokumentáciou	Nevie posúdiť	Chýba záujem absolventov, dávajú dôraz na výšku zárobku	Slabá informovanosť	Nevie posúdiť Organizácia dáva dôraz na BOZP po príchode	Nevie posúdiť Organizácia dáva dôraz na BOZP po príchode + iné školenia
Prezentácia absolventov pri prijímacom pohovore	Problém so slovnou zásobou, pochopením slov Neschopnosť prezentovať naučené	Nerealizuje pohovory	Prílišná odvaha absolventov	Vysoká miera schopnosti previesť naučené	Individuálne rozdiely medzi absolventmi, preverovanie teórie, schopnosť čítať výkres orientácia osobnostných predpokladoch, (modelové situácie)
Aspekty posudzované pri prijímacom pohovore	Nerealizuje pohovory	Nerealizuje pohovory „nutné sa doučiť na pracovisku“	Odbornosť Vzdelanie	Vysoká miera schopnosti previesť naučené	Vzdelanie Prax Jazykové zručnosti
Ochota organizácie participovať na cvičných rozhovoroch na SŠ	Irelevantné	Nie (pracovná vyťaženosť)	Áno (nutná dohoda so školou)	Nie (pracovná vyťaženosť)	Áno (nutná dohoda so školou, nie počas praxe)
Ochota organizácie poskytnúť formy vzdelávania pre pedag. pracovníkov	Irelevantné	Áno (nutná dohoda so školou)	Áno	Áno (nutná dohoda so školou, skôr zima, jar a leto nie je priestor)	Nie

Tabuľka č.2.2: Personálna oblasť - Prehľad kategórií identifikovaných vo výpovediach zamestnávateľov podľa jednotlivých odborov a podľa analyzovaných tém

	Zamestnávateľ 6.	Zamestnávateľ 7.	Zamestnávateľ 8.	Zamestnávateľ 9.	Zamestnávateľ 10.	Zamestnávateľ 11.
	Kuchár Čašník, servírka	Elektromechanik -silnoprádová technika Mechanik elektrotechnik	Mechanik elektrotechnik Programátor obrábачích a zváracích strojov a zariadení	Kuchár Čašník, servírka	Lesná výroba	Mechanik nastavovač Mechanik mechatronik Programátor obrábачích a zváracích strojov a zariadení
Účasť na maturitnej skúške	Nie	Áno Nie	Nie	nie	nie	nie
Prijímanie absolventov	Áno	Áno	Áno	áno	áno	áno
Nábor pracovníkov na SŠ	Áno	Áno	Áno	Áno	Áno (počas praxe ponúka)	Skôr nie
Pripravenosť žiakov na pohovor	Neúplne pripravení	Vedia základné frázy, nevedia uviesť motiváciu	Potrebné im pomôcť	Pripravení	Pripravení	Pripravení
Kvalita CV a motivačného listu	Nie celkom zvládnuté Organizácia nevyžaduje	Informácie sú strohé Chýba opis praxe	Organizácia disponuje vlastným formulárom	Neuvádza nedostatky	Nemá skúsenosť (žiaci pravdepodobne ani nevedia čo je to)	Motivačný list nepoužívajú
Nedostatky CV	Nie celkom zvládnuté Organizácia nevyžaduje	Informácie sú strohé Chýba opis praxe	Chýba samostatnosť pri písaní CV	Neuvádza nedostatky	Podľa schémy, prepíšu len meno	Gramatické chyby Informácie sú strohé Formulár z webe
Oboznámenosť absolventov s pracovnou dokumentáciou	Organizácia dáva dôraz na BOZP po príchode + iné školenia	Individuálne rozdiely medzi absolventmi Ovládajú pracovnú zmluvu	Organizácia dáva dôraz na BOZP po príchode + iné školenia	Ovládajú	Ovládajú výplatnú pásku BOZP po zaškolení	Základné veci ovládajú
Prezentácia absolventov pri prijímacom pohovore	Preferencia zaradenia do priamo do prevádzky (bagatelizácia pohovoru)	Individuálne rozdiely Deficit komunikačných schopností	Podhodnocovanie na jednej strane, na druhej strane zdôrazňovanie schopnosti rýchlo sa učiť	Individuálne rozdiely	Nevie uviesť (obvykle práca po inštrukcii)	Individuálne rozdiely
Aspekty posudzované pri prijímacom pohovore	Obsluha – výzor Kuchyňa - komunikácia	Teoretické poznatky Vlastná prax („či zapájali zásuvku.“) Podľa profesií majú presné kritéria	Vzdelanie Prax Referencie	Vychádzajú zo skúseností pri praxi	Nevie uviesť (obvykle práca po inštrukcii)	Fyzická pracovná skúška Posudzuje sa študijný odbor Kvalifikácia (ak je potrebná)
Ochota organizácie participovať na cvičných rozhovoroch na SŠ	Áno (nutná dohoda so školou)	Určite áno	Určite áno	Nevie uviesť	Určite áno	Nevie uviesť (skôr áno)
Ochota organizácie poskytnúť formy vzdelávania pre pedag. pracovníkov	Áno (nutná dohoda so školou)	Áno	-	Otázka na majiteľa (v princípe áno)	Nevedia poskytnúť	Otázka na majiteľa (nevie uviesť)

Tabuľka 29: Tematické rozdelenie zberného hárku

Tematické rozdelenie	Oblasti otázok
Údaje o škole	elokované pracovisko, poslanie školy, slabé a silné stránky školy,
Údaje o žiakoch	počet žiakov spolu, počet žiakov v elokovaných pracoviskách, rómsky alebo iný materinský jazyk, dávka v hmotnej núdzi, špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, problémové správanie, prepádávanie, nadaní žiaci, individuálny vzdelávací program, ocenenie žiakov
Údaje o pedagogických zamestnancoch	počet, pedagogickí asistenti, iné špecializácie, dokumentácia, oblasti profesijného rozvoja
Údaje o výchovných zariadeniach poradenstva a prevencie	spolupráca školy so zariadeniami
Údaje o mentoringu a tutoringu	existencia tútoringu a mentoringu pre žiakov so zníženým výkonom a pre žiakov s problémovým správaním
Údaje o záujmovej a mimoškolskej činnosti	počet, počet v elokovanom pracovisku, počet žiakov navštevujúcich záujmové útvary, priemerná dochádzka

Tabuľka 30: Popis kritérií a indikátorov sledovaných v obsahovej analýze dokumentácie škôl

Zisťovanie/oblasť	Kritérium	Indikátory
Miera inkluzívneho vzdelávania	Vízia a hodnoty školy	Vízia školy je jasne formulovaná? Vízia školy je spracovaná s princípmi inkluzívneho vzdelávania? Deklaruje škola zameranie na všetkých žiakov (nevyčleňuje rôzne skupiny žiakov)?
	Reflektovanie rozmanitosti žiaka	Uvádza škola podrobnú charakteristiku žiakov? Reflektuje škola na rozmanité výchovno-vzdelávacie potreby, schopnosti a záujmy žiakov? Rozpoznáva škola jazykové, kultúrne, náboženské, sociálne či zdravotné charakteristiky žiakov? Uvádza škola prítomnosť rozmanitých žiakov ako príležitosť a nie ako ohrozenie? Deklaruje škola ochotu a pripravenosť vyrovnávať nerovnaké štartovacie čiary žiakov?
	Prijímanie a zaraďovanie žiakov	Zabezpečuje škola prijímanie a zaraďovanie žiakov do odborov, tried alebo skupín nediskriminačne (nevytvárajú sa napr. etnicky homogénne triedy bez ohľadu na individuálne schopnosti žiakov)? Umožňuje škola prestupy žiakov medzi odbormi na základe ich schopností a identifikovaných výchovno-vzdelávacích potrieb?
	Vymedzenie obsahu vzdelávania a definovanie výchovno-vzdelávacích cieľov	Stanovuje vzdelávací štandard výkony a obsah vyučovacieho predmetu, rôzne stratégie, procesy a aktivity na rozvíjanie individuálnych a diferencovaných učebných možností žiaka? Sú ciele výchovy a vzdelávania v jednotlivých odboroch jasne definované? Sú zabezpečené podmienky pre dosahovanie cieľov u všetkých žiakov (napr. podpora žiaka zameraná na proces tvorby, realizácie a evalvácie individuálneho vzdelávacieho programu, deklarovanie pripravenosti a schopnosti školy adekvátne reagovať na potreby všetkých žiakov apod.)?
	Vytváranie pozitívnej klímy školy	Má škola jasne zadané pravidlá v otázkach medziľudských vzťahov, komunikácie a spolupráce? Realizuje škola aktivity na prevenciu šikanovania a prejavov intolerancie? Má škola zadané jasné postupy a pravidlá pri zmiernovaní predsudkov, negatívnych stereotypov a eliminácii radikalizmu a extrémizmu vo všetkých jeho podobách (napr. šírenie propagandy, konšpirácií apod.)?
	Spolupráca školy s rodinami, miestnymi komunitami a inštitúciami	Je škola otvorená pre spoluprácu a partnerstvá s rodičmi žiakov? Realizuje škola tradičné a alternatívne formy spolupráce? Podieľa sa škola na organizácii podujatí s miestnymi inštitúciami, mimovládnyimi organizáciami a komunitou?
Miera spolupráce medzi PZ a OZ	Podpora profesijného rastu zamestnancov	Podporuje vedenie školy možnosť odborného a profesijného rastu PZ a OZ? Zabezpečuje škola vlastné vzdelávanie PZ a OZ? V rámci rozvoja zamestnancov spolupracuje škola s externými vzdelávacími inštitúciami?
	Zabezpečenie špecializovaných činností pre potreby inkluzívneho vzdelávania	Existujú v škole pozície zaoberajúce sa problematikou inklúzie? Aké činnosti zabezpečujú PZ a OZ? Má škola vypracované plány práce PZ a OZ?
	Činnosť inkluzívneho tímu	Je škola prístupná k vytvoreniu inkluzívneho či podporného tímu? Ako vnímajú potrebu inkluzívneho tímu na škole PZ a OZ?

	Multidisciplinárny prístup	Je kvalita vzťahov medzi PZ a OZ či vedením školy dobrá? Má škola nastavené pravidlá spolupráce medzi PZ a OZ? Ako má škola nastavenú vzájomnú komunikáciu a vytvorený priestor? Konzultujú PZ a OZ vzájomne problémy, potreby apod?
	Zapojenie škôl do projektov a aktivít	Aké typy projektov škola preferuje? Podporuje vedenie školy a zamestnanci školy zapojenosť v projektoch ako participáciu na rozvoji kvality života v škole? Ovplyvňuje zapojenie do projektov dosahovanie výsledkov školy?
Mentoring a tutoring	Realizácia tzv. mäkkých nástrojov podpory	Má škola vytvorené podmienky na osobný a profesijný rozvoj PZ a OZ v tejto oblasti? Má škola vytvorené podmienky k mentoringu a tutoring? Využíva škola metódy mentoringu a tutoring ako podporu pre zamestnancov a podporu žiakov?
Potreby a záujmy žiaka	Reflektovanie rozmanitosti žiaka	Uvádza škola podrobnú charakteristiku žiakov? Reflektuje škola na rozmanité výchovno-vzdelávacie potreby, schopnosti a záujmy žiakov? Rozpoznáva škola jazykové, kultúrne, náboženské, sociálne či zdravotné charakteristiky žiakov? Uvádza škola prítomnosť rozmanitých žiakov ako príležitosť a nie ako ohrozenie? Deklaruje škola ochotu a pripravenosť vyrovnávať nerovnaké štartovacie čiary žiakov?
	Prijímanie a zaraďovanie žiakov	Zabezpečuje škola prijímanie a zaraďovanie žiakov do odborov, tried alebo skupín nediskriminačne (nevytvárajú sa napr. etnicky homogénne triedy bez ohľadu na individuálne schopnosti žiakov)? Umožňuje škola prestupy žiakov medzi odbormi na základe ich schopností a identifikovaných výchovno-vzdelávacích potrieb?
	Vymedzenie obsahu vzdelávania a definovanie výchovno-vzdelávacích cieľov	Stanovuje vzdelávaci štandard výkony a obsah vyučovacieho predmetu, rôzne stratégie, procesy a aktivity na rozvíjanie individuálnych a diferencovaných učebných možností žiaka? Sú ciele výchovy a vzdelávania v jednotlivých odboroch jasne definované? Sú zabezpečené podmienky pre dosahovanie cieľov u všetkých žiakov (napr. podpora žiaka zameraná na proces tvorby, realizácie a evalvácie individuálneho vzdelávacieho programu, deklarovanie pripravenosti a schopnosti školy adekvátne reagovať na potreby všetkých žiakov apod.)?
	Organizácia vyučovacieho procesu a mimoškolských aktivít	Vzdeláva škola skupiny žiakov rovnakého pôvodu alebo zázemia oddelene? Otvára škola samostatné triedy v rámci odborov iba pre niektoré kategórie žiakov? Deklaruje škola, že zájmová činnosť žiakov je dôležitou súčasťou komplexnej výchovy a vzdelávania? Umožňuje škola všetkým žiakom užitočné využívanie voľného času s výchovným pôsobením a zabezpečením primárnej prevencie pred negatívnymi vplyvmi spoločenského prostredia? Ponúka škola voliteľné predmety všetkým žiakom? Organizuje škola pravidelnú zájmovú činnosť?
	Funkčnosť žiackej školskej rady	ŽSR v škole funguje s reálnym vplyvom na dianie školy? Má ŽSR podporu vedenia a podporu zamestnancov? Spolupracuje ŽSR pri tvorbe plánu činnosti s PZ a OZ? Má ŽSR svojho koordinátora?

